I

Index disputaonum, et quaestionum quae in hoc de auxiliis tractatu continentur.

DISP. Iª Miscelanea

De statibus naturae; Arbitrii libertate; et ideo contra futuris Scientia.

Quaest. 1ª

Pro naturae statibus exponendis

Quaest. 2ª

Pro libertate arbitrii nostri explanda.

Quaest. 3ª

Breve scientiae theoriae naturae tradit

DISP. Iª

De gratia Dei auxiliante in communi

Quaest. 1ª

Gratiae auxiliantis definitio, errores, et dogmata circa ipsam tradit.

II

Disp.[a]

Quæ de auxilio sufficienti

Quæst. 1.

Nat. et exist. auxilii sufficientis exponit.

Quæst. 2a.

De munere auxilii sufficientis. Et an Thomistarum sit vere sufficiens?

Quæst. 3a

De subjectis quibus datur auxilium sufficiens.

DISP. III.ª

De auxiliante Dei gratia efficace.

Quaest. 1ª

Pro exponendo auxilio Thomistarum efficace.

Quaestio 2ª

An Deus praedeterminet ad actus malos quoad materiale ipsorum.

Quaest. 3ª

Duplex alia sententia pro firmatione auxilij efficacis.

III

Quæst. 4.ª

Vera sent. pro constitutione auxilij efficacis.

Quæstio 5.ª

De duobus horibus æqualiter auxilio præventis ad consentiendum.

Quæst. 6.ª

Unde discretio consentientis a dissentiente sumenda sit?

Quæstio 7.ª, et ultima

Pro emollienda creatura rebelli.

A M

Deus Auxilians: sive de gratia Dei auxiliante scholastice disputatio. Post invocatum Purissimae Deigenitricis auxilium, quae auxilium Christianorum vocatur a Fidelibus, Iosio, ac semper Venerabili Doctori P. Francisco Suarez minimae nostrae Societatis maximo, Ecclesiae Sanctae pulcherrimo ornamento, Theologiae coronae pretiosissimo lapillo, et auxiliantis gratiae iuxta Germanum, Scripturae, Scholarum, et Patrum sensum modestissimo propugnatori, acerrimo vindici, opus hoc ad consecratum.

PROLOGUS.

Felicis auspicii! (candidati iuvenes) Divino Thaziae nomine auxiliante, incipimus, et eiusdem nominis omine gratia Dei auxiliatrice absolvemus. Plenum perfecto difficilis opus. At studiosis Theologiae semper utile, „et in hac tempestate pernecessarium. Ista quaestio, aiebat Augustinus lib. 2º de gratia „Christi cap. 47, ubi de arbitrio voluntatis, et gratia Dei disputatur, ita ad dis„cernendum est difficilis, ut quando defenditur liberum arbitrium, negari gratia „Dei videatur; quando autem asseritur Dei gratia liberum arbitrium putatur auferri. Ecce in accessis montibus arripiendum iter. Victricis gratiae Dei, et liberi arbitrii hominis, quae semper amica fuere, heretici vident inimica, et facile negotio minime concordanda. Cum liberate usque ad aras pugnare debemus: aliis via complanat ad desperationem. Auxiliantis gratiae vires efficacissimas plenis mentibus commendare opus est: alioquin Dei gratiae impietate superba ingrati invadimus. Quid ergo? Retro pedem trahere, vel impares oneri succumbere licebit? Avertat Deus, ingeniosi adolescentes. Si montes verterent, levabo, Davidica recitante lyra, oculos meos in montes, unde veniet auxilium mihi. In montes, inquiunt, in quo beneplacitum est Deo habitare; in montes, qui gratiis cestibus abundans, emulus consurgit olimpo. Speciosus iste mons Thazia est nebulis mugalis semper ignarus. Ita loquuntur Patres, credunt Fideles, testatur Scriptura. Atomisono latratu maximi canes insultant? timendum non est: nozenti heri iurlans circum-

fulsit Aurora: eras dulcissimum Mariæ nomen procellosi maris stella nuncu-
„ plenis erit laudibus celebranda. Respice stellam, „ nec dubites (monstrat
„ Bernardus) quod ipsam sequens non devias; ipsam cogitans non erras; ipsa te-
„ nente non corruis; ipsa protegente non metuis; ipsa duce non fatigaris; ipsa pro-
„ pitia pro portu potissime pervenis. „ His ergo præmunitus auxiliis propero, pervolo, ad rem accingo. Sed prius

Sed prius tantisper nobis prosequendum est. Ad quod recens Thomæ urbis, et orbis aclamatione dignus impulit vehemens dum eius præfationem ad tractatum de concursu Dei prævio, et efficaci perlegerem. Ibi lectorem pluribus instruere contendit, quorum veritatem efficaciter examinare; ne a prologo veritas claudicare videatur. Inprimis se, suamque doctrinam nihili pendendam rogat humiliter. Sed eius precibus annuendum non est; cum doctrina, et illius author maximi apud nos debeant æstimari.

Non ipse, sed Divus Thomas in ipso loqui, proclamat. Anceps de pluribus hæreo; sed unum non dubito; Divum Thomam in doctrinis fuisse Angelum; Angelus autem non loquitur ut homo: sicut neque in hoc loquentem Angelum non possumus audire. = In vocibus non esse cavilandum, nec de vocibus rixas admonet inferendas. Hoc illius salutare monitum. Sed accipe meum: quod ex vocibus via parat ad rem; ergo in vocibus ab omni heresis suspicione deviandum est; nec in minima voce hæreticis ansam detrahendi præbeas aliquando. Quod monitum plenis mentibus excipies, dum ex illo, et valido sui auxilii abinceps clarum videas rarum esse.

Adverte, et mirare: Doctissimum Magistrum primeos adversantes procellare de novo, quia hanc vocem physica præmotio aut prædeterminatio tamquam rem novam incusiunt. Novitatem videt nisi dissiteri, sed Thomas illius vocis non recognoscit authorem: inclinatamque a nobis conflatam, et ad invidiam fuisse Thomæ adscriptam. Quod ex textu Thomæ Sume I pa 2a disp. 2a sect. 2a conat evincere: hic enim author P. Suarez (ita D. Thomam nominat) eiusque sequaces, velut inventores vocis acriter pungit.

Proh Deus immortalis! cog in oib desidero, qug
nec sumet observat, nec in Sti Thoa facile invenies. Sumet sui
immemor clarissime sibi illa voce ab oib nostris commendata refutasse.
Traditionis loca vide apud P. Ripalda disp. 143, sectione 9. =
Et si P. Ripalda se legisse iactat R., hic legisse debuit, et Su-
arez transcribere omiserit = [illegible] autem eo, ait verior R. ipse nihil
ab antiquis Thomistis diversum docuisse; videat ipse; (nec ee Thoas Alvarez,
Ripa, et Gonzalez, qui voce illa physica praedeterminatio apud Stu Thom et
celebres Patres antiquos ee, [illegible] viribus ostendunt.

Si hoc ita est, quomodo dicere
erit, Patrem Suarez, et eius asseclas voce illa conflasse, et ad invidiam
Thomistis adscripsisse? Pla omitto, quae dissentiunt plurimi, ne e prologo videa-
mur inimicari. Unum tamen ab eodem R. plato memoria retinendo:
licitum ee, opposita sententia arguendo impugnare; illicitum, contumeliam iacu-
lis eius auctores impetere: fas, propriam opinionem efficacissimis argumentis
firmare, et oppositam ad inconveniens deducere; nefas, de aliqua doctrina
aut de eius authoribus temere iudicium ferre.

Et quia plurimi fortasse
vidistis, qui dicunt, et non faciunt; quid author fecerit, operis de-
cursu ostendit. = Hoc opus nostro solito more dividendum propono. Tri-
bus disputationibus perficiemus. 1a de gratia in communi; 2a de sufficiente;
3a et sermone infinitus de gratia efficace. In singulis quaestiones communiter
exagitari solitas exagitabimus. Et, ut oib lux clarior affulgeat,
disputationem miscellaneam Dni Lemos vestigia sequens praelibabo, in qua
triplex quaestio plura scitu digna, et ad efficaciae auxilii melius dig-
noscendam vobis aperiet pernecessaria.

Disp. 1.a Miscelanea.

De Statibus naturae; Arbitrii liberi; et conditionata futurorum Scientia.

Haec ita praescire debemus, ne ancipiti gratia statuta a[ss]ignatione illorum videant difficiliora. Libertas arbitrii ex parte hominis; et scientia media ex parte Dei concurrunt ad gratiam efficacem. Opportunum est de his breviter nunc duplici quaestione proponere. Et quia gratia supponit naturam 1.a quaedam exponet quaestio. Quaest. 1. Pro naturae statibus exponendis. Cap. 1.us Summa doctrinae Suaristicae circa diversos naturae status.

QUAEST. I.a

Pro naturae statibus diversis exponendis.

CAP. I.us

Summa doctrinae Suaristicae circa diversos naturae status.

1.

Redundat gratiae Dei laxius, etiam de naturae considerat statu. Exordiar primo triplex huius vocis status significatio: in iure enim civili consistat conditione personae: siquidem vel servus sit, vel ingenuus, sui iuris, vel alteri. In iure Ecclesiastico et in moralibus consistat aliqua rerum vivendi cum quadam obligatione: ita homo religiosus, vel matrimonii status habere dicitur. Est autem Theologice considerata status iuxta Suarez Scientia 3.a ... examinanda ... Dei summata.

Vel clarius est modus, quo natura humana se habet in ordine ad suum finem ultimum 2.o ordinis Divinae providentiae; quatenus videlicet potens est liberas, et meritorias operationes elicere ad illius finis assecutionem. = Hoc supposito, varios naturae status explicat eximius prolegomeno 2.o per totum. Prius est status naturae purae; qui 2.us potius dicit naturam ipsam cum proprietatibus, et facultatibus sibi debitis; 2.us naturae autem dicit carere

elevatio ad finem supernaturalem, et exclusionem peccati, ut cuius natura corrupta potius, quam pura dicenda foret.

3\. 2us est status naturae integrae, quae praeter ea, quae de pura natura dicta mentionem, addit etiam subiectionem appetitus sensitivi ad rationem; rationisque ad Deum, et eius Divinam legem. In hoc statu permansit Adamus dum non peccavit; eumque Christus Dominus, ac Beatissima Virgo feliciter habuerunt. Status iste, et si naturae consentaneus, fuit tamen ipsi indebitus ut notat Angelicus Thomas 1a parte quaest. 85 art 6o. Et est ratio; quia si naturae debitus esset, in nobis post peccatum permansisset; siquidem peccatum dona naturae non destruit. ex quo damnata est haec Michaelis Vai 26a propositio: integritas primae creationis non fuit indebita humanae naturae exaltatio, sed naturalis conditio.

4\. 3us dicitur status innocentiae, qui naturae integrae superaddit elevationem ad supernaturalem beatitudinem, sanctificantem gratiam, virtutes infusas, immunitatem a morte, huiusque consectariis fame, siti, doloribus, aegritudine, et similibus. 4us status iustitiae originalis, qui supra naturae integrae, ac innocentis perfectiones dicitur pactum, quo Deus illa bona in posteros transfundenda promisit si Adamus non peccasset. Hinc Beatissima Virgo in iustitia originali dicitur concepta, id est, in ea iustitia quam habuit Adamus, et in eam de ... daturus erat, si non admisisset peccatum. At ex privilegio speciali eam habuit Purissima Virgo.

5\. 5us status naturae lapsae: quae denotatio provenit a peccato, et quidem gravi, sive illud originale sit, aut personale. Ex ratione illius, amisit homo ea bona, quae naturae integrae, innocentis, et originalis, gratiosae propria erant, praeter unam elevationem ad finem supernaturalem: haec enim elevatio etiam in natura lapsa permanet. Inde hausit mortem, propensio ad malum, pugna carnis adversus spiritum; apertius sensitivi contra rationem; et reliqua mala, quae peccatum consecuta sunt.

6\. 6us status naturae reparatae dicitur gratiae, quam Christus Dominus pretiosissima morte nobis meruit, ut a peccato liberi per bona opera ex Dei gratia ac-

auxiliante facta ærumnæ salute prosequamur. = Addit ab aliquibus duplex alius status naturæ: sic naturæ beatæ, in quo homo felix in æternum, Deo fruitur per illius visionem et amorem: et status naturæ damnatæ, in quo homo in æternum miser summo, et beatifico bono caret, et malis perpetuo duraturis ingemit. Cap. 2um Pro stabilienda possibilitate status puræ naturæ.

CAP. 2us

Pro stabilienda possibilitate status puræ naturæ.

Cujusmodi statum numquam extitisse dubitat nemo; sed circa illius possibilitatem delirant Lutherus, Calvinus Baius, Jansenius, et illorum sequaces. Contra quos sit 1^a^ conclusio: potuit homo creari in pura natura sine elevatione ad finem supernaturalem. Doctrina communis citato prolegomeno 2° de gratia cap. 1 plurimis conclusio probatur. 1: nam oppositum videtur Baiana heresis, cujus 263 propositio, redimus supra num. 3°. = Probatur 2° ex eo, quod elevatio ad finem supernaturalem indebita est naturæ humanæ: cum enim supernaturalis sit, supra omnem naturam est; quod talis non esset, si non esset possibilis status puræ naturæ prædictus: ergo.

8. Si debita esset puræ naturæ elevatio ad finem supernaturalem debita etiam essent media ad talem finem, gratia scilicet et auxilium, quæ sanctificans; quod hoc est periculosum in fide, et hæreticum dogma Pelagii, ac Lutheri: ergo. = Sit 2^a^ conclusio: potuit homo creari in pura natura absque subjectione appetitus sensitivi ad rationem. Probatur: si homo ita creari non potuisset, subjectio appetitus sensitivi ad rationem debita esset naturæ humanæ; hoc dicere hæreticum est; quia subjectio illa est propria naturæ integræ; integritas autem naturæ indebita est ipsi, ut constat ex citata damnatione Baii: ergo.

9. Sanctus Augustinus, qui sermone 1[illegible] de verbis Apostoli cap. 6 ait: non potest Deus addicere creaturam suam æternæ miseriæ absque culpa; quod homo in pura natura, et non elevatus ad finem supernaturalem, æternæ miseriæ numquam videndi Deum addictus esset: ergo. = Respondeo solutione scire debes, Pelagianos

origale pecc(a)ti n(on) admittere: unde ut antiquus pecc(a)ti originale firmaret sic contra ipsos arguebat ad hom(inem): Deus neminem sine culpa castigat in æternum: ergo si plures infantes in æternum castigat, culpa originalis in ipsis admittenda est.

10. Ex inde nil contra nos: nam carentia visionis Dei in pura natura non esset pena, sed imperfectio illius status. Quod Deus penam infligat absque demerito repugnans est; quod autem homini illa naturali imperfectione careret, nullam repugnantiam dicit. Nec insistes: hom(o) essentialiter est ordinatus ad Deum cognoscendum, et amandum. Dico; hominem natura sua ordinari ad Deum cognoscendum, non intuitive, sed abstractive, et enigmatice; ex indeque ad Deum amandum amore correspondente tali cognitioni: quod in pura natura posset evenire.

11. Opp. 2º. homo nequit produci, nisi ordinatus ad finem ultimum; sed hoc est produci cum elevatione ad finem supernaturalem: ergo. &c. Unico syllogismo concludimus difficultatem quam plurimis probationibus, et urgentiis proponit ab ingenioso R.

In solutione, quam exhibet contra Cl. Loren., in ea omnia solutio parat. Distinguit enim duplicem finem ultimum; alium naturalem, et in via; alium supernaturalem, et in Patria. Hic est Deus clare visus, et dicit propria, ac perfecta beatitudo ab omnibus miseriis libera, bonis omnibus plena, posque supra omnes naturæ vires.

12. Ille est Deus abstractive cognitus, et mere naturaliter dilectus. Cujusmodi finis dicitur beatitudo impropria imperfecta intra naturæ vires, atque adeo etiam cum naturæ exposita miseriis. Si ergo homo in pura natura productus, ad hunc finem ultimum naturalem destinaretur, illum foret indebita elevatio ad finem supernaturalem. Si vero instes dari in natura appetitum innatum ad supernaturalem beatitudinem, habebis instantiam juxta communem cum Laur(entio) nostro Ill(ustrissi)mo, quem talem appetitum in tractatu de visione Dei non agnoscit.

13. Opp. 3º. stat quod Deus quantum est ex parte sua teneatur ad conferenda auxilia sufficientia omnibus hominibus, tamen ad id non teneatur ex aliqua creaturæ exigentia: ergo et Deus, attenta exigentia naturæ, non teneatur conferre homini elevationem ad finem supernaturalem, tenebitur tamen ex exigentia ipsius Dei.

13. R. = Ans unice vera e ex suppone decri Dei liberi de hoe perducendo ad supernam beam: ex suppone eni talis decri, tenet Deus ofere media ad illius beanis ofsecuos; int que media auxilia sufficiens spuratr.

14. At vero ante ad oe. decrum Dei liberum, nec tenet Deus ofere illa auxilia, nec evere hos elevatum ad finem supernal. Inde clarat ita distio ofsquentis. Dices. P. Nata absque subtione ofpentii, ideo nata esset nata in statu onexo cum pecco: d Deus producere neaunt nata in tali statu: alias eet author pecci. R. Dr. min: nata fini gratia impotens eet servare totq lege, et quaslibet tentatioes superare; d hoc ipso nata absq subtioe ofpentius ad rado eet in statu onexo cum pecco: D.

15. Dices 2. D nata adhuc, videt, quod pars inferior, qualis e ofpentia, paret superiori, raoi videlicet, sic natura: d hoc eveniret, si possi eet nata pura absq subtioe ofpentius ad rao: g. = Tene Divus Augus ocupiscea vocat pudorio, humilitoe, l erubescea nata. Pr. et si posi eet nata pura absq dicta subtione, licitum eet ocupiscee motibus ofsentire, quod damnatum e ab Innocio.

XI. At inferri nit; si ocupisca in illo statu eet nata debita; licitum autem e ofsentire in id, ad quod nata ex ppriis facultibus inclinat.

16. Reo ad arem nando mata, et matam ofsadoes: si eni ho post lapsum totq lege sine gratia servare nl posset, volet tamen in statu pure nata: haret eni tunc specialem Dei ptectionem, qua post lapsum in pena pecci caret. Illa vero ptectio specialis staret in eo quod Deus claris hac caarum, 2arum ita disponeret, ut impedimento nl eent, l potius hos ad leges implendas adiuvarent. = Ad 1o utrumq dico, matam ee verum loquendo de facto; falsum tamen de posi, et de nata in puris natibus.

17. Exoplo distios. Nata de facto ocupisceum het magis effrenatam ppter humorum intemperiem, que ex poenitentiam vitiis ortum het. Inde in nata conj admittunt a Theis impoa moralis ad vitandum saltem oia venialia;

sive moralis necessitas ad saltem venialiter peccandi. In statu autem purae naturae, licet aliquando concupiscentiae motus insurgerent, homo facilius poterat illos frenare: nec in illo statu moralis necessitas ad peccandum poni potest; cum non esset caput, ex quo oriretur, sicut de facto oritur ex naturae corruptione, sive parentis lapsu.

18. Juxta hujus doctrinae sensum excipi debet Elrigus. = Ad 2um urgeo, non illationem, et probationem illius: Etsi enim concupiscentia, quae de se mala non est, sit debita naturae, tamen motibus illius in universum consentire non licet; quia saepe saepius sunt inordinati. Quod si natura in illos inclinat; non tamen ut ipsis consentiamus; sed ut eorumdem occasione meritum per illorum resistentiam augere possimus. Stat hic, optime damnatam esse hanc propositionem: comedere, et bibere usque ad satietatem ob solam voluptatem, non est peccatum, modo non obsit valetudini; quia licite potest appetitus naturalis suis actibus frui.

19. Pro aliis nota; concupiscentiam, quatenus est facultas appetitiva, mala moraliter non esse: eiusque motus indeliberatos sentire, non esse peccatum, neque ab ultimi finis affectione avertere; quia peccatum non stat in sensu, sed in consensu voluntarie praedictis motibus exhibito. Praeterea: sine peccato homo potest eum pluribus actibus appetitivis, quales sunt gustus, et sapor escarum ad vitae conservationem, similiterque de aliis. At in natura pura haberet homo rationem, et virtutem, ut motibus inordinatis non succumberet; sed ut de iis victoriam reportaret. Cap. 3um Utrum natura lapsa debilior sit, quam natura pura?

CAP. 3um

Utrum natura lapsa debilior sit, quam natura pura?

20. Nobilis difficultas, e cuius decisione pendent plura dogmata, quae huius temporis novatores, Quesnelii praecipue, et a Sanctissima Bulla Unigenitus appellantes. Pro nunc supponere debemus, difficultatis expediendae esse, comparationem factam inter naturam lapsam, et naturam puram: si enim comparatio fiat a natura lapsa ad integram, indubitabile est, liberum hominis arbitrium in natura lapsi debilitatum esse, et viribus attenuatum. Hoc saltem evincitur ex decisis

Arausicano, Trenno, et P. videndis apud Cocius nri Plegomeno 2o cap. 3o, et sequentibus.

21. Evincit ergo raoe; q in statu nae integrae appetitus erat raoi subiectus; hic aute subiectio deperdita e per lapsu; in cuius pena carnis rebellione a Spiritu patimur oes: atque ex rebellione hac liberu arbitriu debilius e, magisq in pluribus sentit difficultes: q &c. 2o supponere debemus: post lapsu in hoe permansisse liberu arbitriu. Dogma Fidei e, quod citato cap. 3o firmat Cocius a Lutheranos, et Calvinistas, per oppositu desipientes. 3o debemus supponere: liberu arbitriu in nad lapsa n adeo fuisse extenuatu, ut sine grãa Theologica, seu a grãa creata distincta, nil facere possit, nisi peccu.

22. Ples ipsos Baii errores sententiis damnati sunt. = Ultimo errore infelicius suscitavit Quesnelius, ut liquet ex 38a eius pte: Peccator n e liber nisi ad malu sine grãa liberatoris: ut ex 39o, qui sic het: sine grana nihil amare possumus, nisi ad nram condemnatio. Utraq aute proscripta e per Bullam Unigenitus. Evincit ergo error iste ex naa ipsius erroris: Si eni in hoe post lapsu manet libertas ad peccandu: e ergo ad n peccandu: siquidem libertas inter duo extrema opposita versari debet.

23. His suppositis, asser. I: naa lapsa n e ince debilior, quo naa pura, si utriusq vires nales ad bonu amandu, et ad malu fugiendu praecise attendant. Assertu sub his triis a Medina vocat Dina Thma. Ipsu defendit Cocius cap. 8o ubi ait, e expresa Divi Thae mentem, et pro eadem citat Scotu, Caietanu, Durandu, Belarminu, Valeq, et ples alios. Adde ex Thois Araujo, Gonet, et Bolivar de grãa dubio 3o § ultimo. Ex nris Ples Vazquez, Thuniesta, et alios ples.

24. videndos Alvarez de auxiliis lib. 6o disp. 45; Suarez 1a 2ae quaest. 109. art. 2o disp. 2a. Ex nralibus Arsa, Lugo, Alarcon, et Rodriguez, disp. 3a sect. 2a. Probatur assertu I ex Angelico Magistro 1a parte

quæst. 85. art. 1, ubi explicans illud commune dictum Sti Dionysii cap. 2º de Divinis nominibus, scilicet in homine post peccatum integra mansisse, quæ naturalia erant, infert, sublatum appetitum ad rationem non fuisse naturæ debitum: atque post lapsum mansisset in natura. Sentit ergo naturæ lapsæ vires naturales habere easdem, quas haberet natura pura; ac proinde rationem hujus non esse inde debiliorem.

25. Obiicitur 2º: ratio desumpta ex Maximo Suarezio: natura lapsa fieret debilior ratione naturæ puræ, vel per ablationem alicujus perfectionis physicæ; vel per additionem alicujus habitus, vel qualitatis ipsi naturæ advenientis, eamque ad malum inclinantis; atque neutrum dici potest: ergo. Probatur minor per descensum in quattuor partes: non illa perfectio intrinseca, quia auferret, non esset natura, ut est evidens; nec aliqua ex illius potentiis, quia cum natura identificantur; et quamvis distinctæ essent ab natura sunt inauferibiles, indivisibiles in se, et intensionis, aut remotionis incapaces.

26. Præterea: fomentum censeri debet habitus ille, vel qualitas naturæ superaddita, quæ causa, a qua posset provenire, non habetur: siquidem non a natura, quod est irrationabile; non a peccato, in quo posteriore virtute illius qualitatis productiva omni fundamento caret. Non tandem a Deo, quia indecens est, Deum facere authorem qualitatis, vel habitus inclinantis in malum: Deus enim, ut cum Scriptura loquitur locus Doctor, inventator malorum est: ergo nec per ablationem perfectionis physicæ, nec per additionem illius qualitatis debiliores essent vires naturales in natura lapsa, quæ in natura pura.

27. Assero 2º: natura lapsa ex se, et per accidens debilior est, quæ esset pura natura. Assertionem consonat locus citato cap. suo 2º, ubi supra. Nec ab ipso discordant PP. Spada, et Miranda disp. 50 num. 55: cum quibus sentiunt, et loquuntur Ingeniosi Prædecessores. Sed nos cum ipsis loqui reluctamur, ne puras divinationes in discursibus notemur retrahere. Dicunt enim hi authores, naturæ lapsæ debiliorem esse ratione naturæ puræ ita, inde, quæ est per se quoad ea bona, quæ pendent ab indebita causarum exigentia; ita non quoad ea, quæ a debita pendent exigentia causarum, et supra miraculum ipsi naturæ naturali non possunt.

28. At quia praedicta bona pure per accidens et occasionaliter advenirent naturae, sive in statu puritatis, sive post lapsum; et praeterea ipsi naturae indebita forent; aliter citra miraculum non possent nasci; ideo assertum nostrum non adstruit naturae vice debilitatem; sed excessum tantum, et per accidens. Hoc ita, nam quaestio stat de voce; quia praedicti authores naturae quoad vires ipsius vires, et facultates bonasque ipsi naturae debita in utroque statu considerant aequales; ut salvent eos, et antiqua Theologia docens, omnia naturalia post lapsum mansisse integra.

29. Ad argumentum igitur assertum: homo in statu naturae lapsae est moraliter impotens totam Dei legem servare, et omnibus tentationibus resistere absque gratia Dei; atqui in statu purae naturae quibuslibet resistere tentationibus, et totam potererat legem servare absque gratia Dei: ergo in statu naturae lapsae homo est minus potens; ac consequenter debilior &ca. Respondeo sic; sed haec minor potentia, ac major debilitas proveniret ex aliquo, quod per accidens se haberet, et indebitum foret naturae secundum ordinem suam pro utroque statu: ergo &ca.

30. Ad minorem subsumptam: id, ex quo proveniret minor potentia, et major debilitas, esset defectus specialis protectionis Dei, quae esset in pura natura, et servitus specialis diaboli, quam homo contrahit in natura lapsa; sed utrumque excessus est, et per accidens ipsi naturae secundum ordinem sua: ergo. Maior mihi certa videtur; nam ratione illius specialis protectionis Dei homo potens esset in statu puritatis totam legem servare; ut diximus cap. anteriori. Deinde: ratione specialis servitutis ex originali peccato descendentis, diabolus specialem remotionem in nos accipit, in ipsis implacabili odio consurgit, et vehementissimas continuo tentationes opponit.

31. Cum ergo desit specialis illa protectio Dei, et detur haec specialis servitus homo sine gratia est moraliter impotens omnibus tentationibus resistere, et totam legem adimplere: utrumque ergo sufficiens caput est, ex quo proveniat illa minor potentia, et major in natura lapsa debilitas. Id vero quod utrumque naturae excessus sit, et per accidens, attentis principiis suis internis, constat: siquidem natura non exigit defectum illius protectionis, nec diaboli servitutem, quae ratione peccati originalis suborta sunt. = Doc-

CAP. 9us.

Solvit argumenta.

32. Arg.
1° ex varys Scriptor, et P^{um} testors ostat, nag per lapsy fuisse vulneratag, spoliatag gratuitis donis, in deterius mutatag, et nalg potestg ad n peccandy amisisse. = Adde, sciliy Arausicany can. 22 ait: nemo het de suo nisi mendaciy: cy g loquat de naa lapsa inferr, hanc de suo, l de se, l ince ee debiliorg &a. = Ret cons, scilia, et Pes loquit de naa lapsa oparare ad integrg, que vulnerata fuit, eo quod gratiag perdidit, et supralia dona liberalg a Deo ocesta. Itg amisit posg ad n peccandy, que illi statui onalis erat.

33. At n loquunt oparare ad nag purg 2y inca, et onalia illius: hec enj, ut aiebat Stus Dionisius, post lapsy permanent integra. Vel dic: nag etg in nalibus ee vulneratg, q vires ipsi ince divise sunt ab auxilys excis etg ordinis nalis, quale eet spectio spealis Dei, de qua in 2a sete. Unde iuxta 2l, n aute 1l sclis, tu accipere debes Pu, et Scriptory authoritates. = Arausicany pluribus mis exponit, quos refert Exius lib. 1° de gratia cap. 21. Ipse vero Exie, et catholice docet ociliy ita intelligendy, ut hoi tamqug cae adeqte peccy debeat atribui. Quod very e, et adversaris n favet.

34. Arg. 2°: naa pura posset aliquid mereri apud Deu, quod sine Dei gratia n potest naa lapsa: g hec ince debilior e illa. = Opar: ho in naa pura poset adimplere oia mandata, et asequi beatg nalg, ad que pr illo statu ordatus eet; o neutry ex his potest, sine adiutorio Dei in statu lapsus: g. = Oo ante, no argi cog. Discrimen stat in statuy diversitate; n in inequalite virium naliy. Igit in naa pura n daret inimicitia hois cu Deo, que illius meritu impediret in statu lapsus dat inimicia illa impediens meritu saltg odigni.

35. Ad 2am pbaonem dico naturae ex viribus naturae nil amplius potuisse hoc in natura pura ac in lapsa: siquidem in utroque statu indiguisset Dei adiutorio, tunc ad praeceptorum observationem, tunc ad assequendam beatitudinem cuilibet statui proportionatam. In statu puritatis indigeret Dei adiutorio saltem ordinis naturalis. In statu lapsus Dei adiutorio supernaturalis ordinis. Utrumque adiutorium indebitum foret, et ideo excepto, si praecisive natura attendatur 2do intrinseca, et originaria; ac proinde defectus illius per accidens se haberet, ac remote tantum eiusdem naturae.

36. Arg. 3o: homo per peccatum avertitur a bono, sive ab ultimo fine; atque haec aversio, quae est in natura lapsa, et non esset in pura, vires naturae debilitat: ergo. = Resp.: peccatum superadditum naturae in statu lapsus, est caput supremum, ex quo natura nunc debilior sit, quam in statu puritatis: et ita admitti debet. Possum omittere majorem argumenti, quae de peccato originali loqui debet, ut sit ad rem: quaestio enim solum instituitur de natura in statu lapsus originalis.

37. Et ratio omissionis est; quod plerique originali peccato negant rationem proprie aversionis a Deo, sive ultimo fine. Quidquid de hoc sit, permitto majorem, et distinguo minorem; atque aversio per peccatum originale debilitat &c., nego; aversio per peccatum actuale, subdistinguo: debilitat intrinsece, et per se, nego: extrinsece, remote, et per accidens, concedo minorem, et nego consequentiam. Peccatum actuale tantum remote per accidens, et extrinsece debilitat vires naturae; quatenus per eiusmodi peccatum multoties repetitum potest generari habitus vitiosus, qui simul cum privatione gratiae, quam natura 2do intrinseca non exigit, reddit ipsam ad malum magis propensam, et bonum magis tardam.

38. Hoc autem de peccato originali non verificatur, quia ex illo, cum voluntarie non fit, habitus vitiosus generari non potest. Quod si eo posito datur in natura lapsa carentia gratiae, similis carentia daretur etiam in pura natura: unde ex illa maior naturae lapsae debilitas non bene probabitur. = Et hinc patet ratio ad 2am pbaonem, quae ad summum vera erit de fundamento sufficiente ad probandam majorem naturae debilitatem remote; extrinsece, et per accidens.

39. Arg. 4o solves sequentibus notatis: 1mo quod tantum in natura lapsa datur rebellio appetitus

ᵃ raõe, n̄ ideo debilior ē; qᵃ ergo in naa pura ᵃ raõe posset apertius reddari; et tunc facilius reprimerer ex speciali protectione Dei, qui, cum naa 2ᵘ se exca sit, illius defectio n̄ vulnerat naa in suis meris, et naalibus. 2ᵘ opus naale honestum a naa sana, et n̄ sana poni posse: unde indignitas contracta per lapsum n̄ impedit, quominus naa habeat honestas cogitaões, quae haberent in pura naa. Quest. 2ᵃ De liberte arbitrij nai explanada. Cap. 1ᵘ Certa separat ab incertis.

QUEST. 2ᵃ

Pro liberte arbitrij nai explanda.

CAP. 1ᵘ

Certa separat ab incertis.

40 Imprimis refutat locus nostr lib. 1ᵒ opusculorum cap. 1ᵒ, et a presenti instituto aliena quibusdam fidei dogmatibus explanandis tempus insumere, et perdere laborem. In puncto ergo libertatis id tantum agere permittendum ē iis, qui a Jansenismo, aut Quesnelismo integrum dirigent principiam. Nos vero Cathi 1ᵒ praemitur quatuor conum recensere genera libertatis: a miseria, a pecco, a coactione, et a necessite. Libertas a miseria ē libertas gloriae, qᵃ a beatis exulant oia mala; undeque dicitur ē ab oib miseriis libera.

41. Libertas a pecco ē libertas gratiae: gratia ergo pecci servitus tollit, et filios Dei ad vivendum per viam virtutis expeditos, sive liberos facit. Libertas a coactione, quando aliquid fit sine violentia, aut sine vi extrinsecus illata; quidquid sit, an necessario fiat, id ē quamvis n̄ sit in operantis potestate se ab exercitio cohibere. Uno verbo, liberum a coactione ē voluntarium, sive spontaneum; et potestas n̄ sit ut rei ipsius voltas restat; ita solet dici liber amor beatus, sive, qui ex clara Dei visione oritur: ē ergo spontaneus, et minime ᵃ inclaõe voltis et necessao oppositus.

42. Libertas a necessite, quae dicitur ergo libertas indeterminaõis, vel indifferentiae dat, quando quis plenum habet suae operaõis dominium, ita ut possit illam ponere, l n̄ ponere, aut omittere. Unde si voltas, ab aliquo extrinsecus agente ita

ad unu partem determinat, ut in aliquo statu pro libito exuimere non possit, tollit indifferentia libertas, sive non datur libertas a necessitate. Audi Thomam Thomas
" lib. 3o de libero arbitrio cap. 18: Si laboriosum est omnia memoriæ mandare,
" hoc brevissimum tene: quæcumque ista causa est voluntatis, si non potest ei resisti,
" sine peccato ei ceditur. Brevissimum hoc debuit memoria retinere Bernardus
Thomas, qui late libertatem ejusque ab usque novo pessimento pervestigat.
43.

Catholici contra Simonem Thomas, Lutherum, Calvinum et alios, dari in hoc libertatem arbitrium post lapsum primi parentis. Constat expresse definitum Trenni sess. 6a can. 5o per hæc verba: Siquis liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum extinctum, et amissum esse dixerit, anathema sit. 3o astremus, hominem non solum esse liberum a coactione, sed etiam a necessitate. Oppositum damnat Innocentius X contra Jansenium. Et roboratur doctrina Catholica ex Trenno tum citata sess. can. 4o, et 5o definit, hominem assentire posse, vel dissentire Deo vocanti, et excitanti. Ex quo adstruit libertas indifferentiæ.
44.

Hisce catholicis assertionibus nunc libertatem arbitrii brevius explemus. Sed prius notas quasdam locum Doctrinam præmittenda, quæ pro dicendis in posterum summe necessariæ indicat ipse lib. citato opusculorum cap. 1 n. 2: non esse idem in nobis facultatem liberam, et usum liberum huius facultatis. Unum spectat ad actum primum liberæ potestatis, alterum ad actum 2um. Potestas libera potest dari absque libero usu; si videlicet ante usum facultatis liberæ præintelligatur aliquid inevitabiliter determinans ad unum extremum; quod libertatem potestatis impediret, et consequenter liberum usum auferret. At liber usus semper liberam facultatem supponit.
45.

Hinc docet, quod dum Theologi tamquam de fide adstruunt, dari in nobis libertatem indifferentiæ, libertatem hanc tam in facultate, sive potestate, quam in usu, sive illius operatione recognoscunt. Doctrina hæc præ oculis habenda: ex illa enim refutatur quodlibet decretum, vel præmotionem antecedens, sive etiam comitans usum liberi arbitrii, si adstruatur efficax ab æterno, et a voluntate nostra inevitabile. Sed vero per naturam libertatis exponenda duas secundas refert et impugnat.

26. Vª docet, liberum arbitrium esse potentiam de se indifferentem, et pure determinabilem ad volendum vel nolendum. Ex quo constat iuxta hos authores voluntatem esse tantum pure indifferentem. Haec sententia ab omnibus Theologis deseritur veluti libertatis destructiva: sicut enim assensus fidei, qui praestatur intellectu obiecto supernaturaliter proposito, non habetur immediate libertatem ab intellectu, quamvis ab illo eliciatur; nec intellectus ipse est facultas libera ad assentiendum vel non, quamvis pure a voluntate determinetur; ita dicendum de actu ipsius voluntatis, qui immediate liber non erit, nec voluntas erit libera eo, quod sit pure indifferens ut determinetur ab alio.

27. Praeterea: dum Tridentinum definit, nos cooperari gratiae vocanti, et non mere pure se habere; dum etiam docet, esse in nostra potestate, vias suas malas facere; dum dicit, nos de nostra libertate admoneri, cum conversionem nostram exigit Deus per illa praeceptorum verba, convertimini ad me; dum tandem S.ti Patres, et praecipue Augustinus, et Bernardus locis videndis apud Complutenses citatum, clamitant, in potestate nostra esse, quod faciamus, cum volumus, vel cum nolumus, nihil faciamus, quid aliud indicant, nisi activam indifferentiam voluntatis nostrae, quae a Deo praeparata se ad operandum determinat?

28. 2ª sententia libertatem arbitrii constituit in sola indifferentia iudicii rationis; non quia iudicium ipsum sit indifferens; sed quia per ipsum proponitur indifferentia obiecti ut voluntatis. Iuxta hanc sententiam actus liber erit motus voluntatis ex tali rationis iudicio factus; voluntasque erit indifferens, non indifferentia potentiae, sed indifferentia obiecti. Quod amplius declarant in Divina voluntate. Incipit ergo lamentatio Thomae Benitez, qui dum Vª disputatione dubio V § 2º hanc refert, sententiam acriter in nostrum Complutensem invehitur eo, quod illam falso Thomistis attribuat.

29. Paccato ab iniuria hanc oportet accipere, ne dicamus, Complutensem Suarez ab ipso, nec lectum fuisse, nec intellectum. Nullus Thomistae meminit noster Doctor, dum illam sententiam refert, et impugnandam accipit. Tantummodo excogitatam esse constat a quibusdam Recentioribus, quorum nomina, et professiones silentio praetermittit. Impugnat ergo sententiam V iuxta Thomam Suarez; qui 2ª confundit radicem libertatis, et ipsam libertatem formalem: indifferentia enim iudicii a permultis Theologis dicitur radix libertatis, non vero formalis libertas. Inter hos Theologos

1º. annumerari debet Angelicus 1ª 2ª quest. 13ª art. 2º ad 13: ibi; radix libertatis ē voluntas, sicut subiectum; ꝯ sicut causa ē ratio.
50.

Impugnat 2º; quia ut actus voluntatis evadat liber, nō sufficit illa, indifferentia iudicii, ꝗ obiecti; ꝯ requiritur ex parte potentiae carentia cuiuscumque auxilii antecedentis necessitantis voluntatem ad operandum: siquidem haeretici, ꝯ quos litigabant Patres, et fulminat ꝯstitutio Unigenitus, nec negabant iudicium indifferens, nec voluntatem naturae suae liberam, nec Deum liberè conferentem auxilium ad modum efficacis; et tamen reprehenduntur ut inimici libertatis eo, quod simul cum iudicio indifferenti adstruebant auxilium inevitabiliter determinans ad operandum. Quod an Thomistae faciant, postea constabit. Cap. 2º. Nostra liberi arbitrii descriptio

CAP 2us

Nra liberi arbitrii descriptio.

51.

Liberum arbitrium potest ita describi: facultas, sive potentia, quae positis omnibus requisitis ad agendum potest agere, et potest nō agere. Hanc esse doctrinam Thomisticam constat nostri Lemos cap. 3º libri 1º opusculorum, licet ne ꝯ nos calamum doctus Benitez accendat, quod sua ꝯ Thomistarum scorum, data descriptio sit pro libero arbitrio, sive pro libertate creata, de qua loquitur Tridentinum locis citatis dum definit liberum arbitrium a Deo motum, et excitatum simul cum auxilio Dei operari, et posse dissentire si velit.
52.

Ex qua descriptione constat 1º liberum arbitrium esse activum, aliàs mere passive se haberet, quod ē lutheranismus. 2º voluntatem esse dominam suorum actuum, et vi electionis, esse potentiam ad utrumlibet, ut liquet ex Angelico Thoma 1ª parte, quaestione 83. art. 2º. = Constat 3º: requisita, de quibus descriptio loquitur, debere intelligi prius prioritate ad operandum, et ab hac poni distincta; quaeque sint nō solum ea, quae ex parte obiecti necessaria, ꝯ etiam ex parte causae 1ae dari debent. Quae autem sint eiusmodi requisita, in locis suis reservamus. Tho dicere satis sit, quod illa requisita talia debent esse, ut liberam relinquant voluntatem, et potentem ad utrumlibet.

53. Quae enim est ista libertas? aut quare electionis nominet, ubi unum tantum partem asserit fuisse scessum? Verba sunt Rhodii, quae citat noster Eximius dicto cap. 3º, ubi alios suae doctrinae sententiae fautores allegat. Cum autem stante praemotione, una tantum pars cedat voluntati, id est, haec ponere debeat inevitabiliter operationem, ideo a numero eorum, quae ad liberi arbitrii verum undique praerequiruntur praemotionem, sive auxilium ab intrinseco efficax constantem reiicimus. = Haec de libertate in actu vel proximo dicta intelligantur: siquidem libertas in actu 2º, quae usum libertatis vocat Eximius noster, addit operationem ipsam liberae ab actu vel potentia.

54. Contra hanc liberi arbitrii descriptionem, et expositionem creatae libertatis insurgit citatus Benitez; et stilo potius oratorio, quam scholastico authores Societatis increpat, quasi in definitionibus conficiendis ignaros, nos enim docet, ita definitiones conficere, ut in iis conveniant omnes; et ex earum expositione nulla in posterum difficultas exagitanda resultet. Hoc ita; quia dicimus, praedictam descriptionem libertatis intelligendam in sensu composito, ita ut positis omnibus praerequisitis, eiusmodi Dei, voluntas possit agere, vel non agere.

55. Miramini auditores, miramini; quia foveam non videt adversarius, in quam incidit, dum nobis illam facit, quia libertatis descriptionem explanamus in sensu composito, quam ipse notat difficultates suboriuntur, et sumus reprehensione digni. Quia vero ipse, et Thomistae illam explanant in sensu diviso, quam nos ranimus, nobis difficultates consurgunt insuperabiles; quod nec ipsum, nec Thomas reprehendimus. Nobiscum in sensu composito conveniant, et omnis procul aberit discordia. Replicat ipse: iuxta praestantissimos Theologos ex tali sensu composito destruitur libertas.

56. Miramini magis; quod medium efficax ad libertatem stabiliendam dicat libertatis destructivum; cum ipsi Iansenistae implacabili nos odio prosequantur, quia per suum compositum libertatem defendimus. Salutem accipiamus ex inimicis; et ne in vocibus sistere videar oratio, sit in hac re dicto nostra cum Eximio Suarez, et Jesuitis omnibus: descriptio libertatis supra posita, ut liberti faveat debet accipi in sensu composito.

quatenus scilicet posito omni prerequisito ad agendum possit voluntas cum illis ponere actionem, vel non actionem.

57. Probatur secundo 1.° ex Tridentino locis supra allegatis, in quibus desit liberum arbitrium motum, atque excitatum posse dissentire, si velit. Item sess. 6.a cap. 5.° explanans concordiam libertatis cum gratia ait, hominem posse abjicere Spiritus Sancti inspirationem; atqui hæc verba Concilii clare explicant libertatem juxta sensum compositum a nobis explicatum: ergo. Probatur minor: Concilium docet, voluntatem posse dissentire illi gratiæ, cum qua liberum arbitrium cooperatur; quod hoc nequit stare, nisi juxta sensum compositum nostrum dictum: ergo.

58. Thomistæ est genuinus sensus verborum Concilii defensis hæreticorum, qui negabant, vocationem efficacem posse voluntatem resistere. Thomistæ mihi evidens est; neque enim percipi potest, quomodo voluntas cooperetur, et possit dissentire gratiæ, nisi illa exstat, in sensu composito hujus extremi: sicut percipi non potest, quod quis resistat tentationi, nisi dum existit tentatio, vel in sensu composito tentationis existentis. Confirmatur argumentum D. Thomas quodlibeto 1.°, art. 1.° ad 2.um: propter hoc, quod
" vis rationis se habet ad opposita, ideo sic Deus movet mentem humanam, quod
" tamen potest huic motioni resistere. Violenta esset quælibet interpretatio, nisi
resistentia voluntatis detur in sensu composito Divinæ motionis.

59. Probatur 2.°: non bene explicatur libertas per hoc, quod voluntas possit non agere in sensu diviso ab omni prerequisito ad agendum: ergo explicari debet in sensu composito nostro dicto. Probatur antecedens: non bene explicatur libertas per hoc, quod voluntas possit non agere in sensu in quo Calvinus, et eius sequaces non negabant voluntatem posse resistere gratiæ moventi ad agendum; quod Calvinus, et eius sequaces non negabant voluntatem posse resistere gratiæ &.a in sensu diviso a tali gratia: ergo &.a Thomistæ constat; quia Tridentinum libertatem salvare intendit in eo sensu, in quo ab illis hæreticis negabatur, non vero in sensu, in quo ab ipsis concedit.

60. Thomistæ liquet ergo: quia nec Calvinus, nec Jansenius, nec alius quivis, quantumvis stolidus fingi valeat, negant, nec negare possunt, quod voluntas absentia Divinæ motionis possit omittere in sensu diviso a tali motione, sive quando talis motio non datur.

Hinc instaurabis opportune partes a nostris afferri solitas; dum ex primis adversariorum probant, amorem beatificum esse liberum libertate indifferentiae, primum vinculis constringit liberae non currere; quia licet in sensu diviso a visione potest beatus non amare; et primus non currere in sensu diviso a vinculis. Cap. 3um. Doctrina ab impugnationibus vindicatur

CAP. 3um.

Doctrina ab impugnationibus vindicatur.

61. Ex duplici capite impugnatur a Thomistis Benitez doctrina tradita; quod quia nihil est sub sole novum, rancida Thomistarum fundamenta reproducit. Primo impugnatur doctrina, quia falsa. 2o: quia libertati repugnans. Ex primo capite arguit Benitez primo: efficax imperium intellectus est unum ex praerequisitis, ut voluntas operetur; quo illo stante, voluntas nequit non operari in sensu composito: alias non operaretur iuxta ipsius intellectus: ergo &a. = Quoties (Deus immortalis!) dictum est Thomistis, tale imperium, et libertatem destruere, et superfluum esse? Ita sentiunt communiter Jesuitae, dum actus assignant constitutivos Divinae praedestinationis.

62. Non igitur maior, ne dicam, maris supponitur. Et ne in solutione aliquid vobis maneat ignotum, iam nunc scire oportet, illud imperium, quod intellectuale, et monasticum appellant, esse actum, quo intellectus voluntati imperat, vel intimat, quid faciendum: et his vocibus exponit a Thomistis, fac hoc. At quia eiusmodi actus talis natura est, ut ante ad voluntatem se habeat, et illius efficacia voluntas resistere non possit,

63. En altera praemotionis machina altera, qua labefactatur libertas. Ideo ipsum sicut fundamentum, ac praemotionem reiicit a nostris. Praeterea: superfluit enim imperium: posita enim cognitione boni voluntas pro sua libertate potest se ad illud amandum determinare: nec in casu liberi aliud determinativum oportet intervenire: aliter quomodo erit voluntas domina sui actus? Quomodo in ipsa vis electiva residebit? Ruit ergo primum doctissimi Thomistae argumentum.

64. Arguit 2o: iuxta doctrinam Societatis, supposita scientia media de consensu patris sub auxilio A, et decreto collativo talis au-

xilij ita infallex elicit prius ostij, ut cu suppoit prænotatio n posit opponere dissij; et tamen iuxta nos met poa ad dissij, et prius libere operat: g falsissima e depo, si intelligat in su spoo. = Thilles respetitae huius argi solio: cuius maior distinguo: suppoa scia media &a ita infallex elicit prius ostij, ut cu prædicto prænotatio n posit osquenz oponere dissij, odo; n posit ante, no maior; et silez dista mire, no cog..

65. ma doctrina Sti Anselmi vobis nota e divio illa nessitatis in ante, et osquente, quq D. Thas oprat quest 22 de verite art. 1o ad 3um Igit nessitas ante e, que facit rg ee, id e, præcedit os usij liberi volitio, et n fundat in operaoe, neq e a volte evitabilis. Nessitas oquens e, que facit ipsemet operans, id e, que liberi volitio usij n præcedit, in ipsa operaoe fundat, et nullij parit prærequisitis, quod ab ipsa volte ... que ... evitabilis n sit.

66. Igo nec scia media de otu sub auxilio A nec decrij collatij talis auxilij antecedunt spium otij; quin potius osus præsuponit odioate prius ad scig mediq, et osquens ad decrij illud. Hinc sit, nessitq ortq ex scia, et decro ee osquentes; siquidè fundat in ipsa operaoe, l otu odioate prius. Præterea: scia illa e evitabilis a volte creata: si enj, prius oonsensus n sit, Deus scig illq n hebit. Tandeq; et e maxima disparitas nos int, et Thoas.

67. Etenj poa illa scia, et decro, libera manent oia pria immediata otus: qualia sunt auxilij de se indiferens, voltas creata ex suis incis libera; et caa 1a libere ocurrens ad creare actoq. Dummo autem pria immediata otus libera sint, n destruit libertas ao oij; siindeq otus ante poterit poni, l n poni in su spoo illorij, que ut immediata pria prærequiruntur ex parte actus 1. Quod autem nec scia, nec decrij sint pria immediata otus certo certius e: ng scia solij se het per my oiriigentis, et assistentis media, que in actij immediate influunt.

68. Decrij autem solij ocurrit veluti caa auxilij indiferentis, quod e prius immediatij actus.

Idē dic de prædefsoe Suarisfica, ꝯsequente Scīg mediā, in qua etiā ꝯfurt argū ꝯ. nos; ꝯ eodē mō solvendū. At cū iuxta Thoās præmoo, l auxiliū ab inco effax immediate influat in Bsū, ad illud q inevitabili determ, libertē in ꝯsu destruit, et in volre impedit; ac proinde stante præmoe verari n̄ potest sus genuinus libertās, quā PP. et Scēia stabilire nituntur ꝯa Novatores.

69. Arguunt 3º. ex eo, quod explicāo nra libertati repugnet: nā in ipsa supponimus n̄ dari gratiā ab inco efficaci; Itā volt a se ipsa l movere ad agendū; ꝯ hæc oīa iuxta D. Thē doctrinā destruunt verā phiā, et raoē 2i liberi, et ordinē Dei: q. Probat minā: nā voltas in suo exercitio libere l subycit Deo, l subycit sibi Deū? Si 2ū, cū Iansenio damnabimur. Si 1ū, ꝯ voltas p suo dominio nequit ꝯponere cū quovis exmo sue libertatis mediū illud, quo Deus sibi ipsā subycit. Sed ubi, l quomō libertas destruat, in argumēto n̄ video.

70. Reo ꝯ admissa 1a supposioe maris distinguendo 2ā. nā voltā a se ipsa l moveri per exclusioē alterius phice prædeterminantis, ꝯdo; per exclusioē alterius simul phice ꝯcurrentis, nō maī. Et in eodē ꝯsensu su minā accipio, et nō coā. Non ē ꝯa raoē 2i liberi, quod l determinet se per exclusioē alterius, p priori ad operaoē inevitabiliter determinantis ad ipsā. Imo potius hoc raoē 2i liberi destrueret, et n̄ solū Phiā, ꝯ Thiā etiā, et dogmata fidei iuxta superius dicta.

71. At 2ū liberū, dū se l determinat, nec excludit aliud simul phice ꝯcurrens, nec se determinat l priorite temporis, nec dignitis, nec indepē: siquidē Deus simul, et per eamdē actioē ꝯcurrit cū creatā, et hæc a Deo efficaciter depēt tā in eē, tā in operari; Deoq subycit ut creata creatori, qui prior, et infinite maī ē in dignite. Cū quo optime ꝯponit, quod Deus liberaliter operat ordinē; ut, si creata velit se ad operaoē determinare heat paratū ordinē ꝯcursū; et si nolit possit ꝯponere n̄ operaoē cū prærequisitis ex parte actūs 1ī; in quo nullū apparet inconveniens, et servant iura libertatis.

CAP. 4.

Quę restant argumenta.

32. Ex dictis cap. ant. solvo. exurit ad 1a Thomarum arga, quorum decursu operis mentionem oportet facere. Thomistae arguunt 1o a 3o sic: gratia sanctificans ita praerequiritur ad meritum de condigno, ut cum demerito componi non possit; et tamen haec incompossibilitas non obstat libertati: ergo &c. = 2o arguunt: actio, qua voluntas se ipsam determinat, est praerequisitum incompossibile cum omissione actionis; et tamen libertatem non destruit: ergo = Reo ad argumentandum suppono manus.

33. Si enim loquatur de merito condigno specificative sumpto, illa gratia non praerequiritur: nam ille actus, qui simul cum gratia est meritum condignum, specificative acceptus non dicitur condignitatem, sive solum est illius condignitatis subjectum. Si vero loquatur de merito condigno reduplicative sumpto, gratia sanctificans non praerequiritur, seu praeexistit ad meritum; sed requiritur, et comitatur meritum ipsum. At in hoc sensu reduplicativo actus meritorius nobis libera non est; quia gratiam sanctificantem non habemus nisi ex Divina liberalitate: et ratio gratiae solum potest nobis esse mediate libera in causa sua in contritione, vel in susceptione sacramenti.

34. Ad 2am dico, actionem esse incompossibilem cum omissione actus; at non esse praerequisitum ex parte actus 1i, ut voluntas libere se determinet; quin potius est ipsa libera determinatio libertatem non destruens, sed perficiens. Unde ratio non est ad rem. Rursus hanc supremam adaptare non possunt Thomistae illam adstruentes ex parte actus 2i; quia iuxta eos Thomistas ratio requirit praedeterminationem ad actum, ut ipsa deficiente, actus poni non possit ex defectu alicuius praerequisiti, quod prius ad actum debet dari; et ideo ab ipsis non dicitur determinatio, sed praedeterminatio. Non enim tenet paritas a nostro concursu simultaneo, vel ab actione, qua se voluntas determinat, ad praemotionem Thomisticam.

35. Thomistae tandem: non datur in voluntate potestas dissentiendi in sensu composito gratiae efficacis; sed gratia efficax prius praerequisitum est ad agendum: ergo. 2o arguunt in omni praevia determinatione de-

bet: nã iuxta Societis authores grãa efficax includit creatũ ã; impliat autẽ, quod det in volũe potestas ad dissentiendũ in sũ spõd sũs: aliũ daret potestas ad iungendũ dissũ cũ sũs. Iuxta Thõas vero grãa efficax affert infallibilẽ connexiõẽ cũ actu; ẽ- iusmi autẽ connexiõi repugnat potestas ad omissiõẽ actus. Thõa videt certa: nã sine grãa effaci quomo operabit voltas?

26. Fles ex dictis quid aigo reas. Sed illud opponere opus fuit, ut longissimas exclamaões laudari Thõtai brevi trutina ponderemus. Di- quo g maxĩ: ñ dat in volũe potestas dissentiendi in sũ spõo grã effacis reduplave spte sdo; spte specisave, nã maxĩ; et sũa mire de grãa in hoc 2º sũ, nõ illg in 1º. Grãa effax specisave acceptavet ẽ auxiliũ 2ũ sug entẽ indefens, cũ quo potest dissociungere voltas creata; 1ẽ ipsũ auxiliũ, et futuro cõ sũs sdeo- ata, prævisaq per scĩg mediã; quibuscũ licet sequentẽ voltas nequeat ponere omissiõẽ actus, potest tamen anñ iuxta dicta a nº 62.

27. Grãa efficax reduplave prẽ auxiliũ indifens affert ipsũ voltis cooperaõẽ, quæ cũ ñ operaõe inconiugibilis ẽ. At in hoc sũ ñ ẽ prærequisitũ ad operaõẽ, quæ ut effax reduplave ñ antecedit. In 1º sũ unq ad operaõẽ prærequirat: si enĩ osiderer auxiliũ 2ũ sug entẽ se tenet ex parte actus 1º primi. Si osiderer scĩa media de sũ sdioate futo, tũ tunc subsequat sũ statu sdioato, ipsũ tamen mediate, et remote antecedit sũ statu absoluto. Recole dicta capp. ante.

28. Ut audias, precor, Thõtaij Benitiz dissp. 1ª sro dubio 3º longissime sermonantẽ. Rauce facte sunt fauces eius, 1º ut ijs viribus persuadeat, in sũ spõo grãe victricis ñ dari poẽ ad dissentiendũ; q grãa victrix irresistibilis ẽ, iuxta illud Esther cap. 13: ñ ẽ qui det posit resistere voltis, quod aliis Scripturæ testiõẽ et authorite S. Augi probat. 2º ut expler Irenniũ locis sũ side nra relans. Sed, meo iudicio, oleũ, et operã perdit. Nil novũ su-

reraddit, et efficacimas maxi solutiones, et impugnationes nec resist, nec impugnat, nec impugnare valet.

79. Ad 4m dicitur esse iam in solutione ad argumentum precedens. Ex qua liquet gratiam victricem specifice acceptam esse resistibilem, non vero in sensu reduplicativo. Hoc Doctorum probant testimonia, quorum ipse meminit. 4o convincit innumeris Scripturis. Talis est locus libri Proverbiorum cap. 1. despexistis omne consilium meum (nota dictionem omne, quod universale, et indefinitum est) et increpationes meas neglexistis. Talis est illud Actorum cap. 7o. vos semper Spiritui Sancto resistitis. Omitto alias Scripturas, ex quibus damnata est haec famosa Jansenii propositio: interiori gratiae in statu naturae lapsae numquam resistitur.

80. 5o arbitrariam, quam ipse accomodat Irenaeo, explicationem proponamus. Docet, scilicet, loqui de gratia pure sufficiente, dum ait, ipsi posse voluntatem dissentire, et resistere; ideo abjicere &c., non vero loqui de gratia ab intrinseco efficaci. Credo finamitur hanc 2am nostram partem; quia Irenaeus gratiam ab intrinseco efficacem non agnovit. = Quod amplius declarare intendit, dum dicit, voluntatem posse dissentire gratiae excitanti, et vocanti, non autem gratiae moventi.

81. Hoc ita: quia liberum arbitrium movet ad agendum, excitat ad assentiendum. Et cum movere, et moveri sint correllativa, plane sequitur (verba sunt tanti Authoris) scilicet loqui de libero arbitrio praemoto physice, et efficaciter. Fundamentum totius expositionis nititur in grammatica significatione verbi illius dissentio, quod per oppositionem ad verbum assentio idem sonat ac aliud sentio: unde pertinet ad intellectum, non vero ad voluntatem; quod non ad voluntatem, sed ad intellectum pertinet verbum alienno, quod illi opponitur; at quia dissensus considerari etiam potest comparatione ad assensum, et iste sit voluntatis proprius, sit intellectu, quod non solum intellectus, sed etiam voluntas potest dissentire.

82. Quis crederet, in mala doginatica nudum et arbitrarium Irenaei explicationem eousque exaltari, ut non solum de re actum esse videatur, sed ex illa argumentum arripiat ad nostros Theologos non ea

quę promisit, et hęre debuit modesta acutę obiurgando? Calamnj opprimo, ne excusat sanguine tinctus. Sit Jans, nudę et arbitrarię dixisse explaos; quod fundamento caret, et ad eludendę veram argaois efficacię, calumniasq Jansenistarę abstergendas unice opaginat.

83. Peccat expoio in multis. 1°: quod dum Trenny docet, posse liberę arbitrię gratię dissentire, si velit, de ea gratia loquat, quę contra Calvinę destrue intendit; quod intendit destr. contra Calvinę gratię efficacę, quę cum libero arbitrio opponi posit: quod loquit de gratia efficaci. Utraq vero falsa est: siquidem citatus Trenni locus contra Calvinę fulminat, et eius sequaces, qui ex efficacia gratię liberę arbitrię negabant. Utra e non minus certa; quia nec Calvinus, nec eius asseclę inabant auxilio sufficienti posse voluntę resistere, cum tale auxiliū non agnoscerent.

84. Peccat 2°; quia ut Trenny liberę exponat D. Thoma nessao deserit: ait enim Stus Dr loco, quę supra n. 58 dedimus, Deus ita movere mentę hunę ad bonę, quod tamen potest huic moni resistere. Concordet (quod facere difficillimę e) Anglicę, Dcilię, et suę scholę. Peccat 3°; quia truncat verba Dcilię, et singula singulis suo libito applicat. Qua vero authoritate ubi Dcilię non distinguit, ipse distinguat, ignoro. Et si ita liberę licet, Dcilia interpretari nihil erit in Catholica doctrina firmę. Accipe verba Dcilię.

85. Siquis dixerit, liberę hominis arbitrię a Deo motę, et excitatę nil cooperari assentiendo Deo excitanti, atq vocanti &c., neq posse dissentire si velit, anathema sit. In ipsa verborę serie, et ex terminis ipsis constat gratiam, cui liberę arbitrię assentit, sortiri suę effectę, 1. aliis terminis synonymis ee efficacę; quod per tamen liberę arbitrię potest dissentire illi gratię, cui assentit: quod potest (quoad sit ante) dissentire gratię efficaci. Constat hic non bene distingui ab adversario gratię moventę ab excitante; quia gratia excitans etiam movet allicit, inclinat, suadet, quę oia Patrū penes voces dicta sunt.

86 2.º Q eodẽ accipi in prænti refferre,
grãe, ac grãe dissentire, i. illg abjicere respuere &c.ª unde inanity
defangat bonus Thñ, quando mul... restendi my exponit. = 3.º
nil evincere, fundamentã sua ex significãoe verborg assentio, et dissen-
tio emendicant: cum enim Scilicet indiscriminatim, et indefinite loquit, Verbum utrum-
q. supra grãg movens, et excitans cadere debet. - 4.º: tenuia, et
ex nullo ente deductg ẽe illãs illg de libero arbitrio iuxta Scilicet phi-
ce, et efficaci præmotõ: nõ ẽe a Deo motõ nec explat, nec implat ẽe
præmotõ, et præmotõ phice, et præmotõ efficacẽ. Era nõ. Quæst. 3.ª
Brevis Sciã mediã nõg tradit. Cap. VI. Plura scitu digna circa Sciã
Dei præmittit.

QUÆST. 3.ª

Brevg Sciã mediã nõg tradit.

CAP. VI

Pla scitu digna circa Sciã Dei præmittit.

87) Plus solito immoramur sĩ quæstione ante,. Sed pla ibi ment
prælibata, quæ iucundius, ĉ brevius erunt attingenda. Igitur Sciã illa, qua
Deus certò, et infallibr cognoscit futura conditionata nobis libera, sperendiose la-
boremus. = Dari in Deo Sciã et, fides testat, et lumen nale evincit.
Scripturas sacras, quæ pass. Dei sapientiã dignis admirationibus extollunt, uno
verbo complectens apostolus ad Romanos cap. 11. rapit in extasim, et
exclamat: O altitudo divitiarum, sapientiæ, et Sciæ Dei &c.ª

88 Ratiõ lumine constat
etiã; q.ª Deus ẽ ens oĩũ nobilissimũ, et perfectissimũ: debet ẽ habere oẽs,
et singulas perfeciões simplt simpłes; sive quæ nulla imperfeoe admixtæ sunt;
atqui scire, et intelligere sunt perfeoes, quæ nullã imperfeões dicunt: ẽ =
Adde: Deus res omnes, et scia præditas creat, et producit: ergo iisdẽ per-
feõbus ñ caret ipse Deus. Hinc Stus Augus. in illa verba ps. Deus
„ scit cogitatões hoĩ, addit: ñ habet unde audiat, qui tibi fecit, unde audias?
„ ipse ñ scit, qui te fecit scire? et si tu nescis cogitatões Dei, quoniã iustæ
„ sunt; ille tamen scit cogitatões hoĩ quoniã vanæ sunt

89. Hac ergo Divina scientia Deus se, et omnia, quae sunt extra se possibilia perfectissime cognoscit. Proprietates Divinae scientiae ad sex potissimum reduci valent. 1a est certitudo; quia ipsi omnino repugnat falsitas. 2a proprietas est claritas: ut enim ait Apostolus ad Hebraeos cap. 4o, omnia nuda, et aperta sunt oculis eius. Igitur omnia clarissime discernit, nec quidquam adeo remotum potest excogitari, de quo Deus evidentissimam notitiam non habeat. = 3a proprietas est esse iudicium; quia Deus obiecta non apprehendit quasi ambiguus haereat, et nihil de ipsis neget, vel asserat; distinctus de obiectis statuit vel ita se habere, vel non se habere, prout singula sunt.

90. 4o est simplicitas: siquidem unico simplicissimo intuitu Deus res omnes perfectissime comprehendit. Hic relegat a Deo discursus fraus, quia imperfectionem dicit, quia dicit compositionem oppositam simplicitati. 5a est invariabilitas: quidquid enim Deus nunc cognoscit, ab aeterno cognovit, et cognoscet in aeternum. 6a est necessitas: quatenus omnia, quae de se, et de rebus extra se possibilibus habet Deus, non potest ignorare; sive nullum potest instans excogitari, in quo se, et alia extra se non cognoscat.

91. Haec vero ita sunt per relationes ad diversa obiecta, diversae etiam in Deo recipiunt scientiae formalitates, vel divisiones. Famosiores exponimus. 1a est divisio in scientiam approbationis, et scientiam reprobationis. 1a, quae complacentiam superaddit de obiecto bono, quod agit. Ita dicitur Gen. 1: vidit Deus cuncta, quae fecerat, et erant valde bona. = 2a displicentiam connotat supra cognitionem obiecti pravi. Ideo Deus dicitur ignorare malum; non quia illud nesciat; sed quia non libenter videt. Ita exponit S. Hieronymus verba illa Abacuc cap. 1: mundi sunt oculi tui ne videant malum.

92. 2o Divina scientia dividitur in practicam, quae respicit obiectum ab ipso Deo operabile: et speculativam, quae sistit in sola obiecti contemplatione. 3o in prudentiam, quae respicit, et dirigit actus internos, ac liberos ipsius Dei; ne caeco modo illos eliciat; et artem, quae talis dicitur in ordine ad externas operationes: Ideo Sapientiae cap. 7o Deus dicitur omnium artifex. 4o in praescientiam, et scientiam. Praescientia dicitur illa Divina cognitio, quae quovismodo praecedit obiectum, sive praecedentia sit temporis, sive naturae, sive rationis.

93 Scia autem, quae est membrum huius divisionis, dicitur illa cognitio, quae nullo ex dictis modis obiectum antecedit, sed concomitatur aliquo modo subsequitur. = 5° dividitur in naturalem, et liberam. Si Divina cognitio tendit ad obiectum necessarium, sive quod aliter se habere non potest dicitur scientia naturalis. Si vero tendit ad obiectum contingens, sive, quod aliter potest se habere, aut dependet a libera Dei voluntate, dicitur scientia libera. Tamen apud Jesuitas communiter scientia Divina dividitur in scientiam simplicis intelligentiae, scientiam visionis, et scientiam conditionatam, quae antonomastice dicitur scientia media.

94\. Scientia simplicis intelligentiae est, qua Deus possibilia, et etiam impossibilia cognoscit. Haec scientia cum circa possibilia, quae necessario sunt, versetur, communiter dicitur naturalis, vel necessaria; de ipsa nostrates unanimiter affirmant, esse causam rerum, contra Thomistas mordicus tenentes scientiam visionis esse rerum causam. Nostrates allegant pro se D. Angelicum 1 parte quaest. 14 art. „8 dicentem scientiam Dei ita se habere ad res creatas, sicut se habet scientia ar- „tificis ad artificiata; sed haec scientia artificis non est cognitio, qua res facta videtur, sed qua res facienda, vel facta proponitur: ergo scilicet.

95\. Allegant etiam plurimos „Patres, quos inter S. Justinus Martyr quaest. 58 sic habet: non est causa eius, „quod futurum est praenotio; sed quod futurum est causa praenotionis. In quibus scientia visionis notat, quod sit rerum causa. Patres vero in oppositum afferri solitos de scientia simplicis intelligentiae commode interpretaberis. Rationem etiam ostendunt: quia per scientiam simplicis intelligentiae, quae possibilia proponat, ut factibilia a Deo; et actum volitionis divinae decernente hoc possibile ponens, quae illud ponere extra causas, atque adeo ut exequente hanc Dei volitionem, intelligit sufficiens, et adaequata causa rerum factibilium; sed ibi solum ingreditur simplex intelligentia, non autem scientia visionis: ergo &c.

96\. Scientia igitur visionis est cognitio, per quam Deus videt res pro aliqua temporis differentia ut existentes. Unde sicut visio, qua pictor videt imaginem ut factam nequit esse causa talis imaginis, nec pictorem dirigere ad eius effectionem; ita scientia visionis in rem, quam pro aliqua temporis differentia existentem Deus proponit. Scientia conditionata, sive media est illa, per quam Deus certo, et infallibiliter cognoscit futura libera conditionata

in se ipsis. = Abstineo a quæstiunculis, quas sanctissimi hujus scientiæ implacabiles inimici suscitant ut eam de medio tollant. 1º, an sit necne D. Thom. 2º, an destruat divinos adeoque scientiam simplicis intelligentiæ, et scientiam visionis.

37. Quidquid de hoc sit scientia illa dicitur a neotericis Media. 1º quia eius obiectum est quasi medium inter obiectum visionis, et obiectum simplicis intelligentiæ; nec enim est pure possibile, nec absolute futurum; sed solum futurum sub conditione: quod plus est, quam pure possibile, et minus, quam futurum absolute. 2º dicitur Media; quia de utraque scientia participat; de scientia visionis, quod sit de obiecto contingenti; de scientia simplicis intelligentiæ, quod antecedat decretum liberum. Dicitur a Doctissimo P. Tholira etiam Media inter scientiam naturalem, et liberam; quamvis libera absolute dicatur ab eximio Doctore, quia a libero arbitrio creato dependet. Cap. 2um. Doctrina, sententia, et vera natura probatio ex Scripturis.

CAP. 2um.

Doctrina, sententia, et vera natura probatio ex Scripturis.

38. Doctrina, quam proponere aggredimur nova non est, quia ab antiquioribus Theologis edocta fuisse mira ostendit eruditione D. Tapius prolegomeno 2º de gratia cap. 1. = Quam ex Divinis Scripturis, et Sanctis Patribus roborant omnes Jesuitæ, et ex extraneis plurimi. Novitas tamen rei incusata est a Thomistis, quos inter, et Jesuitas septem supra decem habitæ fuerunt publicæ disputationes coram Summis Pontificibus Clemente 8º, et Paulo V. Post varios belli casus tam, et illis concessum est propriam absque alterius offensione. seu veluti probabilem defendere.

39. Quod brevi calamo, et quantum sit satis ut natis de auxiliante gratia disputationibus lux nostra præfulgeat, agere mens est. Paucula tamen prænotare libet: Videlicet: obiecta conditionata posse esse, vel necessaria, vel libera. Necessaria sunt, quæ cum eorum causa naturalem habent connexionem, et his propositionibus explanantur: Si Sol lucet dies est; si est homo, est animal; si datur ignis, datur calor. Hæc conditionata sub nostra dispositione non cadunt. Libera sunt, quæ etiam posita illorum causa, non ponuntur necessario, sed possunt etiam non poni. Tales sunt actus liberi nostræ voluntatis.

et de hīs quęstio p̄rens assurgit.

100. 23: Cdiocs hor̄ futurōr̄ possunt esse conducentes, vel disparatas. Conducentes illę sunt, quę, vel ut caā, vel ut cdio requirunt ad liberū effectū: vg, si peteres eleemosinam a divite, illę tibi daret. Si Deus offerat pro auxilio A, offeret. Disparatę dicunt, quę cū futuro cdicato nullā hent connexionē vg si Turca dormiret, Petrus oraret. De futuris sub cdice conducente pręcipue agimus. 3ū: futura cdicata possē eē pure cdicata, quę scilicet nunquā evenient, q̄ nunquā purifabit cdio; et possē eē cdicata n̄ pure, si cdio aliquando purifanda sit.

101. His notatis. 1a sea, nat in Deo sciā Theolā, sive certā, et infallā cgnīo, cdicatē futurōr̄. Ita Thōs; et aliī, et aliī: ng aliqui, antiquiores Deo tanū attribuunt cdcturalē, vel probabilē noā de hīs futuris, et recentiores Theologi hanc arbitrant errori proximā; dicuntqu sine iniuria Dimino Deo nari n̄ possē certā, et infallā cgnīo eiusmōi futurōr̄. Theol. ideo nobis assonant, et pertinacer negā sciā Theolā impugnant asserentes Deū n̄ cgcere illa fura in se ipsis, et per sciā visionis in decro subtive absoluto, et obtive cdicato.

102. 2a sea est oppoō: ē sorū Jesuitarū, ob p̄siunte Doctissimo P. Molina 1a parte quest. 14 art. 13: cuius venerate nomen fuit in caā, ut Molinistę fugiremus ab adversariis. Sed dū vulnerare conant, glorię nobis, et simul dant vulnera vitę. Ipsi sequimur, et Exīus Suarez, qui loco superius citato ait, negā seā in authorite Theolōr̄ eq RR, quę antiquorū longe stratā superare; dummo (mirami Dī Exīi modestiā) 2a illā n̄ stet S. Thos: quod suponit, et efficer ostendit.

103. Seā nāq prę nīs aīs amplectunt, et illustrant optes, et quidē erudittissimi viri ex extraneis, sīt Stapletonius, Massarenas Episcopus Algarvensis Thaldeus Episcopus Antuerpiensis. Gamachius, Lorca, Curiel et ex nobili Schoarū familiā favet Smising, Hugo Cavellus

et aliy, qui doctrinę est ad mentę Subtilis, et Magni D. Thomę sibi, et nobis gratulantur. Authores videndi apud P. Henao, et Platerny n. suo 123. = Ia g.e doctrina probo 4.r selectioribus Scriptę locis, quos D.r Croius praeter alios explans nervose ponderat.

Vol. 2. 1.us ex Math. cap. 11, et Lucę cap. 10: veh tibi Corozaim, veh tibi Bethsaida; q.a si in Tyro, et Sidone factę eent virtutes, quę factę sunt in vobis, olim in silicio, et cinere penitentiam egissent. 2.us ex cap. 3.o Ezechielis, ubi cum ipso Deus ita loquitur: non ad populum profundi sermonis, aut ignotę linguę tu mitteris; et si ad illos mittereris ipsi audirent te. 3.us ex cap. 2.o Sapię, ubi de iusto immatura morte prevento dicit: raptus est ne malitia mutaret intellectum eius.

Vol. 3. 4.us ex 1.o Regum cap. 23: ubi David Deum consulens, an si ipse in civitate Ceila maneret, Saul descenderet in ipsam: et si descendisset, Ceilitę Davidem ipsum traderent; responsum a Dno accepit: descendet, tradent. Ex quibus oibus scientia certa, et infallibilis conditionatorum de conditionate futurorum manifeste convincitur: nam in 1.o textu Xptus Dnus ex certa, et infallibili scientia predixit penitentiam, quam Tyrii, et Sidonii egissent, et numquam egerunt, q.a purificata non fuit miraculorum conditio. Et quamvis in greco dicat, forte penitentiam egissent; tamen forte apud Grecos idem valet ac hęc particula utique, quę non dubitantis, sed affirmantis est.

Vol. 6. Ille enim (loquitur Magnus Augus tract. 21 in Joanne), ille enim, qui oia scit, quando dicit forsitan non dubitat, sed increpat. Hinc penitus corruit quędam adversariorum ratio. = In 2.o textu apparet revelatio Dei certissima (alias frustratoria esset) quod dicere Deo intuitionis est) certissima, unquam, de eo quod Populus facturus eet si ad ipsum Propheta missus fuisset. Quod tamen in statu conditionatę futuriones permansit; q.a conditio non fuit posita. = Verba Sapię includunt hanc conditionalem: si iustus diu viveret perverteret. Propterea Deus eum sibi rapuit, illius perversionem, quę tamen fuit conditionate futura, certissime pręcognoscens

107 In ratione, Dominus ad Davidis duplex continet praedicto. 1a de descensu Saulis in Ceila, si ibi permaneret David. 2a de proditione Ceilitarum, si Saul descendisset. Utraque praedictio pure conditionata fuit, quia nec David Ceilae permansit, nec Saul Ceilam descendit: proinde utraque ex scientia conditionata certa, et infallibiliter processisse dicenda est. = Quale torquent adversarii textum hunc, quibus varias, et inefficaces exhibent rationes iam diu a nostratibus efficaciter solutas, et impugnatas. De illis postea. Cap. 3o. Probatur ergo scientia nostra authoritate Patrum, et ratione.

CAP. 3us

Probatur ergo scientia nostra authoritate Patrum, et ratione.

108 Hunc locum condit Eximius Doctor magno parente Augustino; iure quidem; quia nisi violentam patiatur interpretationem, nostram scientiam de futuris conditionatis manifestissime ostendit. Igitur lib. de correptione et gratia cap. 8o loquens de iis, qui cum boni essent non perseveraverunt, "in bono haec habet: respondeant si possunt; cur illos Deus cum fideliter, et pie "viverent non tunc de vitae huius periculis rapuit ne malitia muta"ret intellectum eorum? Utrum hoc in potestate non habuit? an eorum mala futura "nescivit? nihil horum nisi perversissime, et insanissime dicitur.

109 Verba illa, an eorum mala futura nescivit? loquitur Eximius evidenter de scientia conditionata intelligunt. Et ratio illius solidissima est; quia D. Augustinus loquitur de illa scientia, qua in Deo posita, posset ipse Deus iustos rapere ante quam mala committerent; quae haec est scientia conditionata, et non absoluta: quae tamen in verbis Augustini continetur. Ratio mihi evidens est: si enim illa esset scientia absoluta Deus non posset iustos rapere ante quam committerent mala, quae ut absolute praevisa ponenda erant, et vitam, usque dum ponerent esse distrahendam nostri supponunt.

110 Secundum argumentum conficitur ex authoritatibus sanctorum Cirilli Alexandrini, Ambrosii, Hieronymi, Damiani, et aliorum quos larga manu dabit citatus Eximius cap. 3o. = Sed omittere nolo

eumdem Aug. lib. de dono perseverantiae cap. 9°, ubi explanans altissimum praedestationis mysterium, et divinum sermonem circa multos, qui,
„cum aliquo tempore iusti fuissent, tamdem damnati sunt, ait: poterat Deus
„praesciens esse lapsuros ante quam id fieret, auferre de hac vita. Sed autem praesciens intelligendum esse de scientia conditionata, convincit ex gratiae nexu antis.

111 Excipite eumdem D. verba Christi Domini apud Matthaeum, et Lucam
„supra citatos exponentem: numquid possumus dicere, Tyrios, et Sy-
„donios talibus apud se virtutibus factis credere noluisse, aut credituros non fuisse, si fierent; cum illis ipse Dominus attestetur, quod acturi essent
„magnae humilitatis poenitentiam, si in eis facta essent divinarum signa virtutum?
Sic ita super eumdem locum habent suis Expositores, Anselmus, Abulensis, et alii, quos eodem cap. 3° citat Eximius.

112. Probatur tamdem scientia a ratione, quae a priori tradit ab Eximio Suarez ex eo quod praedicta scientia conditionata dicat perfectionem, et nullam involvat repugnantiam: ergo in Deo admitenda est. 1ª pars antis constat; quia melior est illa scientia, quam eius negatio. 2ª pars firma erit usque dum repugnantia ab adversariis demonstretur, quod non faciunt. = Confirmatur 1°: quia praedicta scientia plurimum conducit ad perfectum providentiae Dei circa hominum conversiones et res alias pertinentes, ut communiter tradit in materia de providentia, vel praedestinatione: nisi enim Deus sciat certo, et infallenter, quem effectum habitura sit vocatio prius vel si ei hic et nunc offerat, caeco modo procedet, et frustrationi exponet divinam voluntatem: quod Deum non decet.

113. Confirmatur 2°: Deus certo, et infallenter cognoscit futura absoluta, et quidem in se ipsis: ergo similiter futura conditionata. Probatur consequentia: non minus sunt in se determinate vera, vel falsa futura conditionata, quam futura absoluta: ergo si haec Deus certo, et infallenter cognoscit Xª. = Consequentia liquet: ex eo enim, quod futura absoluta habeant in se determinatam veritatem, vel falsitatem, bene probat, certo, et infallenter cognosci a Deo. Probatur ant: quando quis asserit, Petrus cras peccabit, si tamen domum ingressus fuerit, vel dicit verum, vel non: non enim est medium: ergo dum Deus videt aliquem illud asserentem certo cognoscit, vel dicere, vel non dicere verum: alias ignorantia (quod absit) redundabit in Deum: ergo Xª.

CAP. 2us

Refert, et impugnant diversi.

112 Sed quid dicendi non sunt necquidquam digni esse qui
sunt nantes Deo scientiam certam, et infallibilem ejus conditionate futurorum. Sed quia
ex divinis literis, S. Thomae, S. Paulo, et rationibus supra datis roborant scientiam
scientiam conditionatam eiusmodi futurorum in se ipsis, sive scientiam mediam, quam Thomistae
semper abominati sunt, horum rationes exaudiri debent, et expectari. Nostra
rationes singulis probationibus nostris accomodanda est, Deum non per scientiam mediam, deo
sed per scientiam visionis cognoscere illa futura in decreto subjective absoluto, et objective con-
ditionato, id est, quod vere, et actu existit in Deo et ex parte objecti actu
non sit, quod meat sub conditione.
115.

Sed 3.º est N; quia tale decretum utpote predeterminans
offendit iura libertatis: est enim omnino ante nostram, necessario, sive infallibiliter connexum cum
operatione, vel non operatione; in ipsa non fundatum, et a voluntate inevitabile: quae omnia
sunt libertati inimica. 2.º: iuxta plures Thomistas Deus non predeterminat
ad materiale peccati; consequenter dicere debent, vel Deum ignorare peccata conditiona-
ta futura, quod Deo iniuriosum est; vel ipsa in se ipsis cognoscere, quod nostra sententia est.
3.º: tale decretum est omnino superfluum: ergo admitti non debet.
116.

Probatur ante: tale decretum necessarium
esset purum medium in quo Deus conditionate futura videret, cum posset illa vi-
dere in se ipsis: sed quia potest videre in se ipsis, potius superfluum est decretum, quod
sit purum medium ad illorum cognitionem. Deinde: nec quidem esset illo decreto, ut causa
in quando praestat conditio; quia praeterquamquod laederet libertas ad ponendum e-
fectum purificata conditione, sufficit decretum subjective, et objective absolutum: undequaque ergo
decretum subjective absolutum, et objective conditionatum superfluere convincit.
117.

Iamdiu: ad-
misso tali decreto, inanes, et nugatoriae redduntur Christi reprehensiones, qui-
bus peccata Corozain, et Bethsaida comparatione Tyri, et Sydonis exprobra-
babat: poterant enim incolae illarum civitatum respondere: Tyrii, et Sidonii
converterent quia facto apud ipsos virtutibus, et signis, quae facta sunt apud
nos, Deus in ipsis circumstantiis haberet decretum ante, et efficax de illorum
infallibili conversione. Haberet ille decretum erga nos, et converteremur infalli-

At vero cum reprehẽo sparava Apl. Dni fuerit iustissima, equalia in his, et illis debent poni auxilia, et requisita ad versioẽ.

118. Vel q.
n habuit illud decrẽ subtive absolutũ de efaci versioe Tyriorũ, et Sidoniorũ sub illis signis, l reprehensio iusta n fuit. — Si dicas ex Goneto, et ẽ 2a rio Thoarũ, Judeos iustè reprehendi pr Tyrijs, et Sydonijs; qa pp graviora pecca, que admiserant decrẽ de sua versioe n hebant. Nihil rẽs, R; qa ad impediendo illa pecca indigebant alio decro, quod in eorũ potestate n erat, et a Deo gratiose hẽret
„ erga Tyrios, et Sydonios. — 2o; qa Xpus n exprobavit eis, quod pec-
„ ca egissent; d quod penitẽq n fecissent. Verba sunt Angelici Dris lect. 4 super evangelij textũ.

119. Ex quibus patet, inanẽ ẽe Goneti rõẽ; et inanis etiã ẽ rio alia ab ipso, et ab Illo Godoi exhibita; dicunt enĩ, quod ad reprehẽoẽ sparavã solũ observandã ẽe equalitatẽ quoad grãm sufficientẽ, sive quoad posse, et actũ 1m; n quoad agere, sive quoad aplãuẽ, et actũ 2m. Sic reprobi in extremo iudicio erunt increpandi sparave ad Apos, lz hi auxilijs uberioribus preventi fuerint. — Supponit rõ doctrinã de grãa ad posse, et n ad operari: quod ẽe prorsus inexplabile, et d verã rãõẽ auxilij sufficientis, sepissime audivistis.

120. Quidquid de hoc sit dã rõẽ ẽ: lz Judei ẽent Tyrijs, et Sidonijs equales in grãa sufficiente, inequales tn erant in requisito sine quo impole erat Judeos verti, et quod hẽre, l evitare, ipsis n erat liberũ; tale requisitũ ẽ promoo, l decrẽ predeterrans, quod Deus hẽret erga Tyrios, et Sydonios, et n erga iudeos: negatoa pinde met increpão sparava, que ut iusta sit supponere debet in utrisq equalẽ libertatẽ, et equalia ppria. Additamẽ, rõ n ẽ ad rẽ: reprobi enĩ reprehendentur sparave ad Apos, n qa Aporũ perfeos n atigerint: alij ptes Sti erunt reprehẽoe digni.

121. Increpabunt vero 2m
ea, ad que habuerunt equalẽ libertatẽ, scilt qua maximas Apri superavere

dispositos; respi autem nec leves voluerunt vincere = Omitto impugnationes alias, ut duplici sensu occurrens Ill. Palco. Ret 1º tract. 2º de Deo, D. 3ª quest. 6ª Respi aep rehenos solum respicere nam liberum statum, et detractum vero decreta Dei, et eius gratia speciam. = Sed D. Xpstomus sibi rentem in legio Illus, cum homilia 38 in Mathaeum iuxta Dei querellam „de populo suo referens, quid ultra debui facere vineae meae, et non „feci? Ita concludit.

122\. Qua excusatione uti poteritis? Deus enim, quamvis sciat, nihil boni vos facturos, tuta tamen ac providentia summa erga vos usus; ita ut etiam ii, qui impudentissimi sunt neque umbram quidem dubie excusationis relinquatur: Dei reprehensio non solum nam libertatem status, sed etiam Dei curam, et providentiam respicit. = Ret 2º: Deus infallibiliter cognovisse Tyriorum poenitentiam sub inferebat ex statu absoluto, quem habuerunt; in quo Deus providit ipsos melius dispositos. Hinc scientia de illorum poenitentia fundat in decreto collativo praedictae melioris dispositionis.

123\. Sed 3º: melior dispositio illius status etiam adiuncta gratia sufficienti indifferens erat ad conversionem Tyriorum: ergo nec infallibiliter praevideri a Deo non potuit in illa. Antecedens nota est: alioqui Tyrii conversi fuissent, quod non egerunt. Consequentia nam negatur ab Ill. docente Deum non posse infallibiliter cognoscere futura libera in superomprehensione liberi arbitrii, quae hoc indifferens est ad operandum, et non operandum: proinde hac ratione illa detrahere nequit in libero arbitrio passo. Quod probat authoritibus D. Th. a nobis libenter admissis. Cap. 5º pro solutione quorumdam argumentorum.

CAP. 5º

Pro solutione quorumdam argumentorum.

124\. Dispendium limites non transdit, quo pro illa, quae plusquam annuale pensum ad brevia capita redur. Ideo patienter sustinere debetis si me vidis desideriis longiorem esse aspectio. Contra in dupli genere solvenda sunt: alia 1ª scientiae ordinatae, et infallibilis futurorum; alia 2ª eiusmodi scientiae futurorum in se ipsis, et non in decreto. = Contra. regit 1º.

futura libera contradicata sunt ȝpta: q. sunt indiffca ad veritt. l. falsitt: g certo, determinate, et infallibr nequeunt a Deo cogsci. Pbr 1ª cons: illa futura nullum hent ee: g nec ee determatum in se, d indifferens in caa: g Deo.
125.
Dico ante cogno cog. Dist. pbaoj disgno ans: futura illa nullum ee nunc aut ab æterno absolute, cdo; nullum hent ee contradicare, no ans. Et disgno consens: g neq ee determatum in se nunc absolute, cdo; ee determatum in se pro tempore importato per copg, no cog. Vt ppo de futuro contingenti nunc sit determinate vera, l falsa, n requirit, quod futurum contingens heat ee. incum nunc, l ab æterno; d satis e, quod ee incum, et determatum heat pro tpore importato per copg: siquidem ex eo quod res sit, tn sit pro tpore importato per copg ppo dicit vera, l falsa iuxta coe Philosophorum axioma.
126.
Et g futurum contradicatum nunc n heat ee incum, et determatum absolute; het tn nunc, et ab æterno fuum ee logm, et obiectivum; quatenus nunc, et ab æterno verum e, quod tale futurum suum ee physicum hebit pro tpore importato per copam, prætaxata contradicatione. Hoc autem ee logm, quod nunc, et ab æterno het futurum contingens, n tollit illius libertm, et indiffentm ad hoc ut physice absolute sit, l n sit in hoc, l illo tpore. Quod idem adversario dicendum e de futuris absolutis, ut de pecco Antichristi; quod tt contingens, et liberum, het modo suum ee logm et obiectivum, vi cuius modo vera e hec ppo, Antichristus peccabit.
127.
Arg. 2º. illa parcula contradicalis si nec posset se tenere ex pte Dei; qª ita daret imperfectio; neq ex parte rerum, ita ut sus sit, quod attenta naa rei ut sub his contradicationibus dabit consus: hoc enim e falsum: siquidem in naa liberi arbitrium effectus determates nequit cogsci: g Deo. Cfrat 1º: Deus per sciam media n videt infallm connexionem inter contradicationes, et contradicatum; d hoc opus erat, ut scia illa infallis eet, et digna Deo: g. Cfrat 2º: talis scia dicit imperfeom apprehensionem, et cognis rei aliter ac e in se; qª hic actus, si exstat auxilium A dabit consus, nec afrat, nec nat exstet auxilium: g Deo.
128
Ad argm reo parculam contradicatam se tenere ex pte aium, quæ antecedunt consum, et reddere tm verm; si ea oia, quæ facta fuerunt Iudæis facta fuissent Tyriis, pnitentiam convertentur.

Hinc nulla in Deo imperfectio redundat; nec ejus scientia conditionata pendet in libero arbitrio, sed potius in se ipso: unde falsa est 1a pars antecedentis, et falso exponit 2a. = Ad 1m contradictionem dico: majorem non minorem; quod scientia infallibiliter certam scientiae conditionatae solum requirit, quod infallibiliter praevideat connexionem; non autem connexionem infallibilem. Hoc, non illa pugnat cum libertate.

129.

2m non ans: siquidem Divina scientia pertendens conditionatam exprimit connexionem hypothesis cum effectu, et clarissime cognoscit omnia parata tam effectu, quam antecedentis: unde nec est scientia abstractiva. Deinde: quod actus conditionate attingat suum objectum solum se habet ex parte actus, qui sub conditione objectum exprimit; hoc autem non est cognoscere res aliter ac est in se. = Nota hic applicationem ad operis executionem esse propriam voluntatis, non autem scientiae practicae, cujus munus est dirigere, et proponere opus factibile eo modo quo factibile est; ad quod non requiritur, quod talis scientia infallibiliter connectatur cum operis executione.

130.

Arguitur 3o: scientia conditionata debet esse prior scientia absoluta; sed non est: ergo non datur. Probatur minor: non est prior duratione; quia utraque est aeterna. Non est prior natura, vel causalitate; quia nulla Divina causalitas est. Non in substantia, vel communi; quia non valet: res a Deo cognita est absolute: ergo prius cognita fuit conditionate: nullo igitur modo prior est. Nego minorem, et ultimam partem probationis supponendum, quod intelligi debet de iis, quae statum conditionatum habere possunt. In his optime valet illatio: Deus cognoscit, Petrum conversurum per auxilium A: ergo vere fuit, et cognitum a Deo, Petrum convertendum fore, si auxilium A illi conferret. vel sed vero non bene valet.

131.

Instas: admissa ejusmodi prioritate daretur in Deo discursus virtualis; sed hic in Deo non datur: ergo. Probatur major: in Deo darentur hae cognitiones: si conferrem Petro in his circumstantiis auxilium A converteret: modo confero: ergo prius converteret; sed ex ex subordinatione talium cognitionum exprimit discursum virtualis: ergo. = Omitte sententia de discursu virtuali in intellectu Divino, et dic: quod in complexo illius duplicis propositionis, quod Deus cognoscit comprehensive, quin praecedat in Divino intellectu ratio aliqua illuminativa, ex qua procedatur, et discursus eliciatur; in illo, unique complexo Deus cognoscit unico intuitu conditionem absolute futuram virtualiter in

dusli illa ppe stenty, quum ex inde resultet aliqua imperfeo. Cap. 6m.
Pro genuina Stori Pi. intelligea

CAP. 6m.

Pro genuina Stori Pi. intelligea.

132. Vnq, l alterq S. Augi authoritq
pponemus; reliquas que in idq recidunt unico argo solvendas accipimus. Arguunt q 1, et simul pbadbus nris ex authorite Pi. rent: Stos Augi, et Prosperi, Scia sdioatq reiecisse: q Pelagiani, et Semi-Pelagiani in ipsa suos errores circa pdestaoq fundabant: q ex mente Pi. admitti n debet. = Reo 1 indirecte Lutherani, Calvistq, Jansenistq, et Thodeani sequaces Quesnelq suos errores circa libertq nrq stabilire conant ex pmoe phica, sive graa ab inco eface, illosq authoribus Stori Augi, et The pbant: q hi reijciendi &c.

133. Reo 2o, quod debent aere adversai: Pi. n reiecisse scia sdioatq, d illius abusq. Scia illa sta, et Catha e; st starenq, et Dina e Scrura sacra: nihilominus ista novatores abutunt ad sua delramta; siliq ad suos errores abutunt scia sdioata, que pptera reijcianda n e; st n ideo reijcit sacra scrura. Prava natus, et illius intelligea, male sanus utriusq usus sstanq reijcit a pbus. = Praeterea: ples Dd. n sine fundamto asserunt; heticos n de scia sdioata, d de absoluta meritori absolute fururi fuisse locutos.

134. Sed demus heticos de scia sdioata loqui. Reprehendunt gealq a pbus, q male de illa loquebant: quatinus docebant Dei ex meritis, l demeritis tanq sdioate pvisis lices predestare, l repbare. Quod quidq impiissimq e, et ab Augo, Prospero, oibqs pbus, et Cathis damnatq. Que aute cq his tenebris clarissima nra doctrina societq het? Calligant pfecto adversai, et Solq renuunt videre. Vt aute argi inanitas oino sstet exponamus in particulai, quid Pelagiani, et Semi-Pelagiani senseant, brevq tn, q de his sermo iterq redibit.

135. Pelagiani docebant homines praedestinari ob opera purae naturalia, sive ex viribus tantum liberi arbitrii elicita, et praevisa ad praedestinationem. Hinc asserebant, nullam gratiam esse ad consecutionem aeternae salutis necessariam; sed sufficere legis cognitionem; vel ad summum gratiam excitantem, vel cooperantem requiri non ad salutem, sed ad facilius assequendam beatitudinem. Hic est error. Sed ubi nam scientia conditionata damnabitur? Potius dicere Pelagianos loqui de praevisione absoluta operum purae naturae.

136. Semi-Pelagiani, et Massilienses eumdem errorem sperantes asserebant homines ad gratiam, et gloriam praedestinari ob merita naturalia in operibus purae naturalibus consistentia: siquidem iuxta ipsos Deus hominibus conferebat gratiam, quia praevidit illorum conatus naturales ad illius consecutionem: illi enim naturales conatus erant merita ex quorum praevisione Deus gratiam conferebat, et gloriam; et quia in parvulis nulla omnino opera inveniebant, dicebant, quosdam ex hac vita sine remedio baptismi, alios cum gratia decedere ratione illius conatus naturalis, quem hi, et non illi adhibuerint, et Deus praevidit adhibituros si diu viverent.

137. Caret veritatis fundamento sine multa; recteve quidem vestigium scientiae conditionatae, quam Jesuitae propugnant in errore Semi-Pelagianorum conditionalis: scientia etenim Jesuitica non erat ad opera ex solis naturae viribus; sed ex Dei praeveniente gratia conditionate facienda: nec haec opera enim ex gratia Dei dicimus esse merita ad praedestinationem: merita ista conditionata Semi-Pelagianismum redolentia prius rejicimus. Quantum igitur auditores, distamus ab illis? Sed audiamus singularem Magni Parentis Augustini authoritatem;

138. Ex qua arguunt 2°, et sint plures, quae ex libro Sapientiae desumpsimus: Sanctus Augustinus libro de praedestinatione Sanctorum cap. 14
sic habet: "haec est tota causa, cur dictum est a quocumque sit dictum, raptus
" est ne malitia mutaret intellectum eius. Dictum est enim secundum pericula huius
" vitae, non secundum praescientiam Dei, qui hoc praescivit, quod futurum erat, non quod
" futurum non erat; id est quod ei mortem immaturam fuerat largiturus, ut
" tentationibus subtraheretur incertitudo; non quod peccaturus esset, qui mansurus in

"tentaõe n̄ eet. Reflectit Palcus super illa verba: dictū ē enī 2ū periculā huius vitæ, n̄ 2ū præsciā Dei; et infert ex loco Sapiẽ n̄ probari sciā infallibiliter peccī cōditionati. 23

139. Aliq refert authorit̃ lcarus D. Prolegomeno 2º de grãa cap. 2º, ex qua reijcienda videt sciā infallibilis cōgnitionis cōditionate futuroꝝ: sic enī ait Augus lib. V de origine aīe
" cap. 12: quid quod ipsa exinanit omnō præsciā, si quod præscit n̄
" erit? Quomo enī recte dicit præsciri futurū, quod n̄ ē futurū? Quomo ǵ
" puniunt pecca, quæ nulla sunt; id ē, quæ nec vita ista nondū in-
" cipiente cōmissa sunt ante carnē, nec morte præveniente post carnē.
His, et similibus Stoꝝ Aspeni, Dameni, et Thæ authoritatibus varias nãi Doctores exhibent solutiões.

140. Sed oīū optima, et quæ eqȝ Thõa Joannes a Sto Thã improbare n̄ audet, ē potius lcoꝝ nãi, quã nos amplectimur, et dicimus: Stū Augū n̄ nasse, ex loco Sapiẽ inferri sciā infallibilem cōgnitionis sub cōdiõe futuri; ꝯ solū velle, quod talis sciā n̄ sit sufficiens, ut ex ea Deus moveat ad præmia, l supplicia cōferenda pro meritis, l demeritis futuris tantū cōditionate. Igit sciā movens Deū ad præmiū, l supplicium cōferendū ē sciā absoluta, quæ proprie, et rigorosé præsciā ē, sive sciā de futuris, quæ vere, et absoluté futura sunt.

141. Explicaõ hæc longissime fundat ab lcxto nãõ. Sed soliditū illius fundamentū habebis, si utramq authorit̃ cōferas inter se. In 2ª enī dicit sciā exinaniri, si quod præscit n̄ erit. Ex quo bene infert: ǵ ut sciā n̄ inminuat absoluté futurū erit id quod præscit. Illaõ bona ē, et ex illa deducit præsciā absoluta iuxta mentē Augi. Progredior: Stus Dª ait puniri n̄ posse pecca, quæ nulla sunt, sive quæ n̄ sunt cōmissa: requirit ǵ peccū p aliqua tporis dilea extiturū, ut prævideat per sciā, quæ sufficiat movere Deū ad illius punitioné. Solū igit excludit Augus præsciā vere talē, sive absolutā de peccis numquã extituris.

142. Illud autē, quod ait dictū ē 2ū pericula huius vitæ

n 2y pr̃lectia Dei; ita intellige: Deus n̄ rapuit hoĝ illũ, ĩ-
ccũ illius vere, et absolute fututũ præ̃noverit: aliũ ipsũ n̄ rapuisset
iuxta ea, quæ cap. 3° dicta mant. Sed q.ᵃ cũ Deus vitæ huius p̃-
ricula certissime sciret immaturã ei mortẽ misericordiṽ largitus
ẽ, ne si diu viveret, malitiã taliũ periculorũ mutaret intellectũ
eius. In mẽt peccũ 𝔡ditionate futurũ, sub 𝔡diõe sit, quod diutius
viveret, et illis periculis obnoxius eet. Iuxta hanc exposito̧
accipienda sunt pla alia Storũ Thigi, et The testioñ. Cap. 3°. P̃-
gã a ratõe.

CAP. 3.ᵘ

Arg.ᵃ a rɫone.

141). Ar̃g. V: admissa scia media verũ eet, quod ho Xp̃hũ, et
illius fidẽ eligeret; n̄ vero ipse Xp̃hus eligeret hoĝ; 𝔡 hoc 𝔡cruz
ẽradicit: g. Pbr̃ maĩ: scia media nec̃ria ẽ, ut Xp̃hus hoĝ eligat
ad fidẽ; atqui scia media hoĝ supponit crediturũ, si vocet: g ante
quã Xp̃hus hoĝ eligat ad fidẽ supponit, quod ho eligeret Xp̃hũ. Itarũ
p. poa illa scia indepenz a decreto Th̃ico, n̄ eet Deus, qui p̃destina-
tos discerneret a reprobis; 𝔡 se ipsos 𝔡ᵃ Apũ discernerent p̃edes-
tati. Pat. sequella; q.ᵃ Vᵃ ratio discretiõs eet actio creatæ 𝔡ditionatus, qui
n̄ ex libera Dei electioe; 𝔡 ex electioe creatæ heret.

142. Reo nando maĩ
arg., et distinguendo miñ; 𝔡 scia media hoĝ supponit 𝔡ditionate cre-
diturũ indepent ab auxilio sup̃ñali, no; 𝔡ditionate crediturũ fide su-
p̃ñali, si auxilio sup̃ñali vocet, 𝔡do miñ, et no 𝔡sq. Semper verũ ẽ,
quod Xp̃hus eligat hoĝ ad fidẽ, sive ad credendũ; si enĩ fides 𝔡-
sideret 𝔭 statu absoluto intelligit grã collata libere a Deo, qui
misericordiṽ, et ex sua benignite decrevit illã 𝔡ferre. Si vero 𝔡-
sideret 𝔭 statu 𝔡ditionato, etiã in tali statu 𝔡sideratã, debet grã su-
p̃ñalis omnio indebita, et decrũ subtive, et obtive 𝔡ditionatũ: siquidẽ ad
statũ 𝔡ditionatũ 𝔡tus superfluit decrũ absolutũ.

Ad oppaos nō sequellā. Ut q^a de illius falsitate sermo verus reddibit dy de efca grac, nō dicere suppat, ut radicē predestinatio ee grac Xpti V; q quando ano dat nobis auxilij praevisi efcax: scia enim media de efca auxilij in hoc, l illo circumstais n̄ nessitat Dey ut illud oferat; d libere illud oferre decrevit. 2° a 2; q oplo sdioanus supralis dari nequit eng p statu sdiogto, nisi pea vires grac. - Quo pacto stat defcaro ofententis a n̄ ofentiente, ex dicendis ostabit.

126.

Arg. 2°: si Deus pura sdioata in se ipsis ogceret independ a decro actu existente, inctus Dinus detraret ab ipsis puris ad illa ogcenda; d hoc ē falsy: g. Prob mia: si Dinus inctus detraret ab ipsis puris, ipsis indigeret ad ogcendy; ofquenter ad eendy: cy Dina ognio identifer cy esea Dei; d hoc ē falsy: alit Deus n̄ eet ens indepens, et a se: g. - Ofrat 1°: quod n̄ ē, sive quod nihil ē, nequit detrare Diny incty; d pury sdioaty nihil ē: g. - Ofrat 2°: quod n̄ ē actu ogcble, d ogcble soly si exteret, n̄ potest actu, d poterit a Deo ogci; atqui pury sdioaty n̄ ē actu ogcble, d ogcble soly si exteret: g.

127.

Omitto reflexiones in pura absoluta, in polibus, et in impolibus. Directe rō: Diny incty detrari a puris sdioatis tamquā a meris sdioibus, n̄ vero tamquā a viate inclusiva, ut ipsa pura ogcat. Hinc nō mia, et disquo mā pbaois: si Dinus inctus detraret a puris, ipsis indigeret L^a, quatenus Dina ognio prerequireret ee loy illorū ad ea ogcenda put eent purifata sdioe, odo, prerequireret ee phicy, nō mā. Hoc 2^y ē falsy; ly aut verū: unde fiunt disques mia, et nabis cōg: quamvis nulla creara phice exteret, Deus tn̄ ogceret quidquid ogcble ē: unde creario ppre loquendo n̄ indigeret.

128.

Requirit aut pururio sdioata rei, ut Deus illa ogcat put eet, purifata sdioe: st requirit polias rei ut Deus illa ogcat ut ptē, quin unde inferat in Deo depea oppoa indepe Dine, sive perfectissimi

assertio. Ad summum inferri potest defectus grammaticus, et vocem, quæ nullum dicit imperfectionem. = Ad 1.m [illegible] distinguo majorem: quod non nec simpliciter, nec loco nequit determinare [illegible], concedo; quod non est simpliciter, sed tantum loco quatenus verificat, quod esset, si poneret conditio, nequit determinare [illegible], nego minorem. At scientia conditionata, licet nihil simpliciter sit est tamen aliquid loco, sive habet objectum verum, quatenus verum est, quod erit, vel esset, si conditio poneret.

149.

Ad 2.um distinguo majorem: quod non est cognoscibile neque cognoscibilitate objectiva interna, et simpliciter existente, neque cognoscibilitate objectiva externa, et loco existente, non potest [illegible], concedo: quod non est cognoscibile cognoscibilitate interna, est tamen cognoscibile cognoscibilitate externa, et loca per denominationem potentiæ potentis illud repræsentare non potest [illegible], nego majorem; et in hoc [illegible] sensu minorem, et consequentiam. Probatur, et ens chimericum cognoscibilia sunt non cognoscibilitate interna, quæ ratio identificat cum rem simpliciter existente; sed cognoscibilitate externa, scilicet per denominationem provenientem a potentia, quæ potest illa repræsentare. Similiter cognoscibile est futurum conditionatum.

150. Arguitur 3.o ideo per nos adstruenda est scientia media, quia aliter salvari non potest providentia Dei erga creaturas liberas qua tales; sed hæc ratio non adstruit, sed destruit necessitatem scientiæ mediæ: ergo. Probatur minor: si daret scientia media, Deus de se esset indigens ad habendam scientiam mediam de consensu potius quam de dissensu, si prius vocet auxilio A; sed exinde destruitur necessitas scientiæ mediæ: ergo. Probatur minor: exinde sequitur, quod si prius consentiret auxilio A, fortuito, et casualiter Deo adveniret scientia media de tali consensu; sed hoc utpote indignum, et Deum dedecens destruit necessitatem scientiæ mediæ: ergo [illegible].

151. Responsio majorem verum esse solum de ratione sufficiente: siquidem pro aliis rationibus dedimus in probationibus nostræ conclusionis; et pro alias alias apud auctores nostros videre poteris. Has inter sufficientissima ratio est, quæ assignat argumentum, quia providentia Dei est ratio ordinans unumquodque ad suum finem per media congrua. Hinc debet ordinare creaturas liberas ad sui ultimi finis consecutionem per media libera, actus scilicet meritorios. At non admissa scientia media Deus creaturas liberas ordinabit ad illum finem per decreta prædeterminativa, quæ sunt libertatis eversiva; et inde per media non congrua creaturis li-

berts: mereret q Dina providea.

152\. Unde ista maior, non minor. Ad probationem distinguo maiorem: Deus erat de se indifferens ad habendam scientiam mediam de dispositione, quam de distributione illa, si supponatur, quod prius consentiret, nego; nulla facta suppositione, concedo maiorem, et nego minorem, et consequentiam. Sicut tenetur adversarius dicendum de scientia visionis, qua Deus videt peccatum Antichristi futurum: illa enim scientia Deo advenit ex suppositione, quod peccatum futurum est; facta autem tali suppositione Deus ex sua virtute infinite comprehensiva necessario determinatus est ad habendam illam scientiam. Similiter discurre de nostra scientia conditionata.

153\. Nec dicas: respectu Dei casu accidere, quod prius potius consentiat quam dissentiat: unde casu accidet quod Deus scientiam illam habeat. Dico: nihil accidere Deo casualiter: nam quidquid ponitur ex parte rei, Deo praedefiniente, vel permittente ponitur: ut autem aliquid casu respectu Dei accidere dicatur, non sufficit, quod non sit liberum Deo; sed ultra requiritur, quod inopinato, et praeter expectationem ponentis eveniat, vel a parte rei ponatur. Unde licet consensus conditionatus in statu conditionato non sit praedefinitus aliquo decreto actualiter existente in Deo; cum tamen actualiter praedefiniri indigeat in statu absoluto, nequit dici, quod Deo casualiter eveniat. Cap. 8. Quae restant arga.

CAP. 8.

Quae restant argumenta.

154\. Arg. 1º: scientia media independens a decreto actualiter existente neque erat libera Deo nec creaturae; hoc est falsum: ergo. Maioris prima pars liquet: quomodo enim esset Dei libera scientia, quae antecedit omne decretum Dei? Maioris 2ª pars probatur: quia creatura non fuit ab aeterno: ergo consensus conditionatus, qui est determativum scientiae mediae, non est liber creaturae: quod enim ab aeterno nihil est nequit libertatem exercere. 2º: libertas creaturae oritur a libero: ergo si scientia media Deo libera non est, neque creaturae; aliter destruitur ratio liberi in Deo; et in creatura ponitur. 3º: posita hac Deus impedire non posset talem consensum conditionatum, quod supremo Dei dominio repugnat, et ex doctrina infertur.

155\. Respondeo negando 2am partem maioris. Ad 1m

libaos c/o ante c/squens d/stguo: q. c/sus Lᵃ n. e liber creare, que sit, c/dio; n. e liber creare, qui eet, no cog. Et q. ut c/sus absolute futurus sit liber creare, n. requirit, q. creara nunc sit phice libera; c/sufficit q. futura sit libera, ita ut c/sus c/dioate futurus dicat creare liber, n. opus e q. illa mo phice libera sit, satis enim q. libera eet si poneret c/dio. Hinc liquet ad adiuncto libade, q. nil est, sed dicit, quamvis nunc physice libertatem n. exerceat, poterit tn absolute, l c/dioate posse exercere liberty.

156 Ad 2d zeo n. ee ad rz; qᵃ scia media solu tꝫ trave dicit libera creare; n. autz influxive: nullq enj vrtz influxivq habet c/sus c/dioatus in Diny c/gniog. Quod autz sit trave libera creare, n. facit, quod ipsa sit tq liberq, nec raoj tq liberi destruat in Deo. Praeterea: Deus dedit creary, quod posset se libere determinare: unde quoties creary detrão ipsq facit 2d liberq, et Dey tq liberq ostendit. Et q. creara dicit caa 2ᵃ per relatioz ad Dey, a quo vratz accipit, et qui e caa Vᵃ, d n. unica; ita solut. c/so igit ante, no cog.

157 Ad 3q no ee c/ᵃ dominiq Dei, quod poa c/dioe Deus n. posit impedire c/sq c/dioaty: sit n. e c/ᵃ eiusmi dominiq, quod poa revelaoe de pecco ctu absolute futuro, nequeat impedire tale peccq, nec poa ptemodo ad c/sq sq impedire n. posit. = Pro intelligenda sequentibz argi notabis, Jesuitas cq Dd. Exp contr asserere sciq mediq heri n. indepenz ab oi decro, d. solq a decro, quod actu sit in Deo, quale e decry Thoicq; n. vero a decro, quod eet, si pureafaret c/dio. Que doctrina ij nunc sano firmat ex D. Thoᵃ 2ᵃ c/ Gentes cap. 24 n. 3: ibi: effectus suis caos supositq rent, eat, ut effectus in actu caos actualibus atribuamus, et effectus in poa caos, que sunt in poa.

158. Hoc notato arg. 1o: si daret scia media indepens a decro c/sus pui c/dioate futurus deberet ee in se determis; d nequit effectus ee in se determis fr, nisi heat caaty a decro sua determaoz: = Ppat: nequit res transire de statu polis ad statum futuris nisi medio decro; d res c/dioate futura ut talis sit, debet transire de statu polis ad statum futuris: q medio decro: q indepenz ab hoc nequit c/gci Lᵃ. = Maior certa videt,

q. ille transitus n. ovenit rei ex se, d. depend. ab influxu cae. V., qui nisi medio decro n. influit.

159. Illa maxe argi disjo mixs; d. requirit effectus Vtis nisi heat caam a decro, qd. actu sit, sup. detraos; no; nisi heat caam a decro, qd. eet, si poneret odio Vta, odo mixs, et no cog. Stat distio ex n. mediate ante. = Ad oppraos dico: in ppe maxe insinuari falm. sapos, sit daxi ad sino duas pxas poivas, adeqte iis distas, et actles, quarus una stuat ex pole, altera ex odioate puxs, qd falsm è: nq. pxa adeqre stituta pure sive absolute, sive odioati neqs è gana, nec poiva, nec realis, ut cons decet a nxatiois ospientibus puxs per naos exteq nunc, et exteq postea l absolute, l odioate henda.

160. Insuper: suponere videt, xs pols posse transire transitu pprio ad statu odioate puxiou, quod etiq falsm è; q. in transitu pprio deperdit trus a quo, et acquirit trus ad que, qui illi opponit; atqui pura odioata n. amittunt sua poits, que è trus a quo, nec acquirunt trus ad que, qui oponat politi rei: g. = Appm hoc, et alia, que brevitis caa omitto, omitte mixs, et no mixs; q. in illis n. dat vera subcessio, nec verus transitus. Quod si res odioate pura dicat extrahi a pure poli te, intellige sic; odioate extrahit, sive extraheret; ad qd habit decrs, qd eet; n vero requirit decrs, quod actu sit.

161. Illa alia arga militant magis q. pura ostuds, que directe q. scia media. Et illa solvas nota V.: pura odioata poly posse dici pprio Ebonve, prave, lite, aut morath; quod aliud n. è, que ppes de puro iudicato ee actu verq, ad qd n. requirit, qd illius objti actu sit, d quod eet si poneret odio. = 2º: effctu odioatu respicere V. caa n. ut potenty velle, l decernere: hoc eny mo respicit a pure poli; d sub isto optu odioato, si vellet, l si decerneret. Cu quo stat indifea ipsius V. caa ad illu opptu odioatu, l ad oppos.

162. W. 3º: de effctu odioate puro, ante que sit n. verifari, qd actu heat detraos, d quod illas heret, si odio

poneret: unde cum dicimus futurum conditionatum esse agens liberum, esse actus liber, est quod verum, est verum decretum, et filia copula esse sumi debet non solum quasi de praesenti physice determinante, a qua alii determinationes proveniant, sed cum ampliatione, id est, quod dabit suo tempore quando poneret conditionatum. 2o. Ponitur absolutum exigere causaliter decretum absolutum, de quo nequit verificari, quod absolute erit, quin simul verificet, quod actu sit, vel extitit: implicat enim aliquando extare Divinum decretum, et quod non extat semper. 63. ...

At decretum extare sub aliqua conditione, compatibile est cum eo, quod numquam extat, si videtur conditio numquam ponenda sit. Hoc decretum dicimus decretum, quod esset, et quod ad sui veritatem causaliter exigit a futuris conditionatis. = Tamdem: licet scientia media non antecedat omne decretum Dei non tamen subsequitur ad omne Divinum decretum antecedit utique decretum actu extans; comitatur tamen decretum quod esset, et a quo suo modo causaliter provenit futurum conditionata actus liberi. Plura vide apud Eximium Suarez, in quo quidquid necessarium est, ut omnes Thomistarum instantiae evanescere possint invenies. Disp. V. De gratia Dei auxiliante in com.

DISP. 1a

De Gratia Dei Auxiliante in com.

Sancta Sanctorum ingredimur ubi praecipua laboris nostri victima immolanda est. Januas ad faciliorem ingressum reseravimus, dum naturae status, liberi arbitrii naturam, et scientiam conditionatorum objectum breviter exponere conati sumus. In hac V disputatione quaeque, divisiones, a[...]talem, supernaturalitatem, et influxum gratiae auxiliantis, auxiliante Deo, dabimus. Quaest. Va. Gratiae auxiliantis definitionem, erroresque, et dogmata circa illam tradit. Cap. VI. Quibusdam praemissis exponit definitionem gratiae auxiliantis:

QUÆST. 1a.

Graç Auxiliantis defiõ, erroresque, et dogmata circa ipsam tradit.

CAP. 1m.

Quibusdam premissis exponit defiõ Graç Auxiliantis.

1. Grãa universalissime loquendo signat illas perfeções, quę amorẽ sciliant. In quo sẽ pulchritudo dicit grãa cap. 31 proverbiorũ: fallax grãa, et vana pulchritudo. Suavis etiã, atqs elegans dicendi mus dicit grãa iuxta illud ps. 44: diffusa ẽ grãa in labijs tuis. Triplẽ aliã grãç usurpãoẽ insinuant Theol. 1a quatenus ẽ affctus benevolẽ, quo quis aliẽ grãã hẽt. 2a quatenus ẽ rependsão alicuius beneficij, in quo sẽ aliquis dicit grãas agere, l referre. 3a p dono gratis, et liberalitẽ infuso. In hac 3a signãoe grãç accipimus in pñti. Et universalissime sũpta pt ita definiri: bonũ substãç rali liberalitẽ collatũ.

2. Explat breviter. 1o dicit bonũ; qa grãa subiecto conveniens ẽẽ debet. Si autẽ pla mala ut mors, paupertas, et similia, quandoqs dicant grãa, talia ñ sunt sub rãoe mali; d sub rãoe alicuius boni, qd ex illis subiectũ recipit. Dicit 2o liberalitẽ collatũ; id ẽ, qd nullo debeat iure titulo: ideo enĩ (verba sunt Sti Augi serm. 61 de verbis Dni) ideo enĩ grãa, qa gratis dat: ideo gratis dat qa ñ quasi meritis reddit. Unde, si interveniat aliqua obligão lex contractu, l rãoe mercedis, premij, aut remunerãois ñ dicit pprie, et p grãa.

3. Quod si grãa habitualis, quę dat in aumentũ precedentis grãa dicit, id intellige; quatenus sit grãa ñ p, d radalẽ; siquidẽ 1a grãa, quę ẽ radix meriti oĩno gratis collata fuit. Tandẽ dicit substãç ralis; qa cũ grãa sit beneficiũ, sola substãa ralis pprie loquendo capax beneficij hẽt ab oĩb. = Colliges: denoãoẽ grãç exp cõ ee rei, quę grãa dicit: ng divinẽ v.g. absqs inca sui mutãoe, exiunt grãa, si gratis dent; ñ exiunt grãa, si tamquã merces, premiũ, l remunerão meriti offerant. Insuper: idẽ panis oblatus hoi pt ẽẽ grãa; ñ vero si offerat cani.

4\. Graa sub explato opte pest vl dividi in nale, et supnale. Nalis, que grans ostat, ad nae vires, aut tros n excedit. In hoc su graa dicunt graa creados, ingeniy, bona indoles, et silia. Supnalis graa ê, que supra oes nae vires debitry, l exigeq liberaliz a Deo dat. Supnalitas hec l erit quoad mŷ, l quoad substag. Horŷ trorŷ explao ex dictis in maa de merito ostat, et ex dicendis amplius ostabit. = Tho oportunissimy ê adnotare: dony creados êe verg grag: quod n̂ nant Pres disputantes oa Pelagiŷ.

5\. At vero oa Pelagiŷ eumd ab ipsis Pbus edocemur, dari aliq grag, str supnalg, que stricte grâ dicit, et taliŷ nessâa ê ad actus salutares, ut sine ipsa ho eng hens creadis dony, sit prorsus insufficiens ad salutariŷ operandŷ. = [illegible] [illegible] Aug. [illegible] doctrine clarissimo semper lumine [illegible]: [illegible]

[illegible]

6\. [illegible]

7\. [illegible]

ut auxilia supralia. = Deinde gratia gratum faciens subdividitur in habitualem, quæ est donum supernaturale permanens in [illegible], et actualis, quæ e [illegible] actus supernaturalis ordinis operans: hæc se habet per modum influxus transeuntis; et in actualem, quæ est [illegible] ut diximus supra.

8. [illegible] de [illegible] per [illegible] sunt. = [illegible] hæc [illegible] exponimus: donum supernaturale, [illegible] libertatis collatum creaturæ rationali ipsi [illegible] corroborans ad [illegible] salutarem. In 1.o est donum supernaturale; 2.do [illegible]. Dicitur deinde liberaliter collatum, ut a [illegible]. Et præterea ut diximus, [illegible] munus, et quæ [illegible] ad auxilium supernaturale [illegible].

9. [illegible] ergo intelligendi sunt in [illegible] = Verbum [illegible] transeunter ostendit differentiam gratiæ actualis ab habituali: hæc enim ad actus salutares [illegible] per modum doni physice permanentis. = Reliqua verba [illegible] munus gratiæ auxiliantis aperte indicant. = Deposito [illegible]; et ad distinctas a [illegible] secundum [illegible] opportunum [illegible] dari; Quia nil [illegible] Sumulistica [illegible] potuerunt [illegible] nesciret. Nota 1.o: auxilium [illegible] debere [illegible] et [illegible] elevans ad finem supernaturalem. Hinc patet auxilium illud supernaturale dici [illegible], cui nullomodo debetur.

10. Solum autem gratia debet [illegible] meritorie [illegible], et tamen hoc dabitur [illegible] gratiæ [illegible] opera meritoria attendimus [illegible] gratiæ auxilio, quod [illegible] supponit. Solum enim juxta D. Aug. lib. de correptione, et gratia cap. 13 intelligendus est [illegible], [illegible], quæ tamquam merces bonis operibus datur, gratia dicitur. = Nota 2.o, in [illegible] dari vires [illegible] activas actus salutaris; non tamen activas naturalis. 1.o defendunt a Jesuitis [illegible], [illegible] liberum arbitrium [illegible] gratiæ supernaturalis [illegible], et immediate agere salutares actus. 2.o ab ipsis ergo [illegible] Pelagium ostendit.

11\. 3.º, quod tr[adi]t[ur] ipse omnitat[e] evan[gelica] elevari
posse sit auxilium supernae gratiae, et directionem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est auxilium [illegible] de quo nunc, et de quo Ap[ost]olus [illegible], et Sancta [illegible] Patres
eos [illegible]; hoc enim est auxilium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] supernaturalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Hoc auxilium de quo nunc, vocatur gratia Salvatoris, seu Liberatoris, [illegible] gratia per Christum, qui nobis [illegible] meruit a Deo [illegible]
[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] ad Deum per se ipsum, si [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] cap. 2.º Dogmata, et errores circa gratiam supernat[uralem].

CAP. 2.

Dogmata, et errores circa gratiam supernat[uralem].

12\. Fenomeno 5.º de gratia a [illegible] ad ultimum caput mirabili, qua [illegible]
[illegible] [illegible] detegit errores, et [illegible] [illegible] lumine [illegible]
te tenebras [illegible] dissipare ac veritatem ostendere. Breviter [illegible]
Thunera; [illegible] [illegible], et dilucide P. Dominicus Viva [illegible]
errores, et [illegible] contra dogmata recensuit. Ab his incipimus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] circa gratiam [illegible] sit liberum arbitrium non posse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] servare, sed oporter[e] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
S. [illegible] [illegible] [illegible] cap. 15 Joannis: [illegible] [illegible]
[illegible] facere.

13\. Dogma [illegible] a Catholicis [illegible] [illegible] ad [illegible]

Liberi a coactione, liberi a necessitate.

[illegible] 3.ª veritas: gratia Dei dependet [illegible] [illegible] observatio: unde numquam Deus ad impossibilia nos [illegible] [illegible] veritas: in omnibus gratia collata a Deo sta[illegible] [illegible] ut numquam possit humana voluntas illi resistere. [illegible] Liberum arbitrium non fuit ita amissum, extinctum, aut [illegible] per [illegible] originale, ut non maneret in natura lapsa ad peccandum, aut bene[illegible] [illegible] ad bene operandum, indigeat divino auxilio. Veritates hu[illegible] [illegible] a Doctis [illegible], [illegible], Milevitano, et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], Innocentio 10, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt.

Inter errores circa gratiam auxiliantem [illegible] est error [illegible] Judeorum, qui duo [illegible] de[illegible] [illegible]: 1.º legem sufficere ad [illegible] absque aliquo aux[illegible] gratiae in[illegible] [illegible]. 2.º gratiam internam sive legem Moysis [illegible] sufficere ad [illegible]. [illegible] [illegible] errorem scripsit [illegible] in epistolis ad Romanos et ad Galatas. [illegible] error Pelagii, quem [illegible] lib. 1.º de gratia cap. 6 [illegible]

» [illegible] his verbis: Dicit Pelagius, quod ad [illegible] [illegible] natura

» [illegible] [illegible]. Hic est erroris nucleus, quem [illegible] verbis [illegible] Pelagius [illegible] conatus est.

Sed [illegible] Theologi in ipso Augustino [illegible] non [illegible], [illegible] [illegible], et [illegible] scripta legunt, exuciant [illegible] Pelagianismi imputent, exciperet, quae circa Pelagianum errorem [illegible] ipso [illegible] nostri [illegible] [illegible]. Habeat [illegible] [illegible] gratiam [illegible], [illegible]; docebat [illegible] liberi arbitrii vires sufficere solas [illegible] [illegible]. [illegible] a Magno Parente et a [illegible] [illegible] coactus gratiam aliquam [illegible] est. At nomen gratiae [illegible] maligne, ut suum errorem dissimularet: gratiam enim intellige[illegible] [illegible], sive dona de ordine naturae. Ita [illegible] in [illegible] [illegible], et in [illegible] 95, 106, et 107.

Docebat insuper, quod si aliquando [illegible] a Deo [illegible]; id esse ex meritis [illegible] naturae, quibus [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. = [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbitrio, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. = [illegible] [illegible] [illegible] Pelagiani [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de gratia Christi, cap. 5, 26, et [illegible]. = S. [illegible], [illegible] [illegible] et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], Pelagius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

18\. [illegible] [illegible] Semi-Pelagianorum, qui [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]. Dicti sunt Semi-Pelagiani, [illegible] [illegible]; quia cum Pelagio non nihil sentientes [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] nomine dicuntur Massilienses; quia apud [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] nati sunt, [illegible] venerati. Docuerunt [illegible] [illegible] [illegible] internam [illegible] foret ad reliquos salutares [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] naturalibus poterat [illegible] [illegible] [illegible]. = 2º quod ex meritis naturalibus [illegible] interna eliciens unus salutem consequi poterat; alter non.

19\. [illegible] [illegible] Deus [illegible] [illegible], [illegible] demeritis [illegible] [illegible] praevisis praemium [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]: ac [illegible] ex parvulis quidem cum baptismo decedebant [illegible] [illegible] [illegible] Deus praevidit facturos esse, si diutius vixissent; [illegible] [illegible] sine baptismo [illegible] [illegible] [illegible] demerita [illegible] praevisa. = [illegible] [illegible], in quo Jesuitica doctrina resplendet, et abyssus, in qua Semi-Pelagianus error [illegible], [illegible] se distant, tamen nos distamus ab illis, ut supra [illegible], dum de scientia media [illegible].

20\. [illegible] Lutheri, et Calvini, qui ut Dei gratiam extollerent, [illegible] [illegible] evertebant. Lutherus [illegible] [illegible] ad actus salutares [illegible] [illegible] gratia; liberumque arbitrium nihil [illegible] agere, [illegible] velut [illegible] [illegible] [illegible] actus recipere delirabat; Calvinus autem libero arbitrio [illegible] [illegible] actus non libere, [illegible] necessario ponendos ex gratia [illegible] ab [illegible] [illegible], sive meritorii, et [illegible] ab eodem arbitrio [illegible]. = In [illegible] [illegible]

miserabiliter admixti debaccant Michael Baius, Cornelius Jansenius
et Paschasius Quesnel.
21. 1us damnatur a Gregorio 13; 2us ab Innocentio X;
3us a Clemente XI in famosa constitutione Unigenitus. 1us tamquam apparuit,
ut evanuit 2us; illius ac ipsius errores late refert Eximius noster
[illegible] Prolegomeno 6o de gratia cap. 2o; et refutat P. Ripalda tomo 3o. =
3us [illegible], qui [illegible] extinctum 3us suscitavit. Jansenius
[illegible] [illegible] his quinque propositionibus [illegible]. =
1a: aliqua Dei praecepta [illegible] justis volentibus, et conantibus secundum
praesentes, quas habent, vires impossibilia sunt: deest quoque illis gratia, qua
possibilia fiant. = 2a: [illegible] gratiae in statu naturae lapsae numquam resistitur.

22. 3a: ad merendum, et demerendum in statu naturae lapsae non requiritur
in homine libertas a necessitate, sed sufficit libertas a coactione. = 4a: Semi-
Pelagiani admittebant praevenientis gratiae interioris necessitatem ad sin-
gulos actus; et in hoc erant haeretici, quod vellent, eam gratiam talem esse,
cui posset humana voluntas resistere, vel obtemperare. = 5a tandem: Semi-
Pelagianum est dicere, Christum pro omnibus mortuum esse, aut sanguinem fudisse. =
Si respiciant adversarii peccato addictos sui haeretici, [illegible]: reddent fortasse
de sua timidi, de nostra doctrina securi. = Qui plura velit adeat P. Fon-
tanae quatuor eruditissimis voluminibus pro tuenda Unigenitus explan-
atione. Quaest. 2a. Utrum auxilia Divinae gratiae sint actus per vitales? Cap.
1um. A facilioribus expedimur.

QUAEST. 2a.

Utrum auxilia Divinae gratiae sint actus per vitales?

CAP. 1um.

A facilioribus expedimur.

23. Tria sunt in praesenti nobis enodanda.
1um: an dentur auxilia Divinae gratiae, quae sint actus vitales? 2um: in qui-
bus actibus salventur praedicta auxilia? 3um: an aliqua sint, vel esse possint
in nobis qualitates? Primum in 1o; de 2o in 2o; de 3o autem in reliquis

cordibus reyendo. Hinc dubitari grave ideo ey non; Quia, Repb: ista auxilia sunt actus intellectus, et voluntatis; sed ejusmodi actus sunt vitales: ergo. Prob. maior de actibus intellectus, Vero Scriptura Divus Paulus ad Ephesios cap. 1mo scribit: Deus det vobis spiritum sapientiae, et revelationis in agnitione ejus.

24. Ipse ... cap. 6o Joannes ita loquitur: omnis qui audivit a Patre, et didicit, venit ad me: atqui auditio, illuminatio, agnitio, revelatio, et sapientia sunt auxilia Divinae gratiae, et ad intellectum pertinent: ergo. 2o prob. ex conciliis. Arausicanum 2um can. 5o docet, au-
"xilium salutare esse Spirationem Spiritus Sancti, qui dat suavitatem in consentiendo.
"Moguntinum in constitutione de penitentia ait: nunc penitentem fieri, quando fa-
"vore Spiritus Sancti mens nostra illuminat, et ad amorem accendit. Triden-
"tinum sess. 6a cap. 5o definit: ad instigationem tangi a Deo cor nostrum per Spi-
"ritus Sancti illuminationem, et inspirationem.

25. 3o ex Patribus, quos inter Divus Augustinus de
"bono perseverantiae cap. 8o haec habet: non itaque in nostris, sed in Dei potestate
"ut habeant nostri potestatem filios Dei fieri: ab ipso quippe accipiunt eam, qui
"dat cordi has cogitationes pias &c.a = Sanctus Prosper Augustini discipulus,
"lib. 2o de vocatione gentium cap. 3o ita fatur: gratia Dei principaliter premi-
"net suadendo exhortationibus, movendo exemplis, terrendo periculis, incitan-
"do miraculis, dando intellectum, inspirando consilium, corda ipsa illuminando. =
Pulchra etiam habet Sanctus Bernardus lib. de gratia, et libero arbitrio, ubi
"ait, quod Deus immittendo bonam cogitationem nos prevenit: quae omnia apertissi-
me respirant actus intellectus.

26. Probatur iam illa maior de actibus voluntatis ex verbis Chri-
sti Domini apud Joannem cap. 6o: nemo potest venire ad me nisi Pater meus
traxerit eum. Quae verba ita exponit Sanctus Prosper lib. 1 de vocatione
"gentium: trahit ad Deum contemplatio, trahit agnitio; trahit lectura, trahit de-
"siderium, trahit delectatio. Item promiscue in actibus intellectus, et voluntatis ponunt
auxilia Divinae gratiae. Sanctus Augustinus lib. de peccatorum meritis, et remissione
"loquens de gratia auxiliante celebre illud effatum protulit: ut autem innotes-
"cat, quod latebat, et suave fiat, quod non delectabat, gratiae Dei est.

27\. Probatur 3° Concilio Milevitano cap. 2° ubi ait: per auxilium dari scire, quid agere debeamus, et diligere ut faciamus. = Ostendit etiam ratione resolutio nostra: quia per peccatum originale debilitas aliqua supervenit intellectui, et voluntati: intellectui fit quaedam obscuritas; voluntati inclinatio ad malum; quae debilitas illa superatur, aufert per gratiam illuminantem intellectus, et per inspirantem voluntatis: ergo etc. = Ex quo colliges, ejusmodi gratiam non solum utilem esse, sed necessariam ad salutarium operandum: homo enim indiget supernaturali luce, quae bonum supernaturale proponat, et pia affectione, cujus adjutus voluntas bonum illud prosequatur amore. Cap. 2um. Pro assignandis actibus, in quibus consistere possit auxilium supernaturale.

CAP. 2um

Pro assignandis actibus, in quibus consistere possit auxilium supernaturale.

28\. Assero 1°: auxilium posse salvari in iudicio, et in discursu. Hoc evidenter deducitur ex textibus supra relatis; ex quibus constat, gratiam Dei esse, scire quid agere debeamus; nobis revelari mandatorum intelligentiam; atqui scire habetur per discursum, et revelatio per iudicium: ergo. = Doctrina est adeo certa, ut ulteriore probatione non indigeat; et contra eam nil consideratione dignum occurrat. Assero 2°: affectus indeliberatus, et inefficax posse esse gratiam excitantem. Hoc quoque certum est; quamvis unus contradicat Dominicanus Alvelda.

29\. Probatur: Ille affectus ut pote indeliberatus fit in nobis sine nobis libere, aut nobis non operantibus; ut talis non infert infallibiliter consensum liberum creaturae; sed talis necessario debet esse gratia excitans: ergo. Minor probatur: de ratione excitantis, sive praevenientis est non dependere a libero arbitrio, et esse causam consensus liberi creaturae; atqui ut gratia excitans sit causa liberi consensus, non dependens a libero arbitrio, debet esse actus indeliberatus et inefficax, id est non ponens infallibiliter illum consensum: ergo. = Dices 1° ex Alvelda affectus inefficax est naturalis; siquidem oritur naturaliter ex proprio objecto, de cujus bonitate est complacentia propria: ergo supernaturalis non est: ergo non est gratia.

30\. Respondeo: affectum in se spectatum praescindere a naturali, et supernaturali. Unde assumptum falsum est, cum

Ubaos disigno: afchis [illegible] aut natus, id e n libere, et [illegible] omitto: natus quia opponit suprahit no. Dilio eo [illegible]
Nec inferas: [illegible] ille afchis natus, sive n libere oxit ex [illegible] n exit [illegible] collatus, nec [illegible]. [illegible] e illao: [illegible] afchis ille, [illegible] debitus volti ut henti [illegible] inclus, n [illegible] actus e volti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Dico 2º: [illegible]
n [illegible] perfecos afchis efacis deliberan[illegible] [illegible] quit ee huius Cad. Disquo [illegible] nequit ee [illegible] odo; q caa adeqta debet ee [illegible] perfecus [illegible] ee caa inadeqta; no coc [illegible] oppog [illegible]. = [illegible] Theoi [illegible] in [illegible] afchi [illegible] et afc[illegible] obin; [illegible] nec, et probabilius admitti [illegible] delib[illegible] [illegible] ca obin [illegible]; q eo ogne boni subsequit [illegible] [illegible] [illegible] volit [illegible] [illegible] [illegible] deliberat [illegible] eligere.

32. Dico 3º: afchis [illegible] et efaxo n [illegible] excitans. [illegible] aliquos: afchis ille [illegible] que in phica premoce inferunt evertios libertio; q nequit ee [illegible] excitans. Coa infere: ut [illegible] talis eet, deberet eo illo poni [illegible] deliberatus liber, et meritorius; [illegible] poni nequit [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] q. [illegible] ans: afchis indeliberatus, et efaxo eet ans infallex inferens actz imperatz; inevitablis a volte, dy eet in actu [illegible] ad eliciendu eiusmi actz; d hec sunt
prata precipua, que in phica premoce libertz offenderent: q.
33. [illegible] maior
pars ostat, q afchis ille supponit efaxo. 2a enig, q voltas dy e in actu [illegible] ad actz imperatz dicit otruve afchz illz, qui [illegible] tunc indeliberatus, sive n liber suponit, oquents q inevitablis. = Nec satisfacit ingeniosus R. dicens, afchz illz indeliberatz n destruere libertz [illegible] inst.; q si adveniat deliberatio, ig n exit ans ne-

fão, inferens actũ imperatũ. Sit ita; ꝯ loquit extra chorũ; nos enĩ nõ agimus de affctu indeliberato ɛu actus, ad quẽ ut indeliberatus movet; at deliberaõe adveniente, affctus indeliberatus n̄ ē, nec de illo loquit assertio: ꝯª quẽ nil oponit, qđ ex dicendis ꝯª frɛmo og n̄ solvat.

32. Assero 4º: affctus efax, et deliberatus pōt ēe grãa actualis. Pbt breviꝫ: de tali affctu verifiat defõ grãe actualis, ut perpendenti ꝯstabit. Præterea: libertatẽ actus, ad quẽ movet, n̄ lædit; qđ ēet unicũ inconveniẽs; ꝯ evitat: siquidẽ iuxta dicta in mãa de merito, ~~[illegible]~~ merito actus imperati supra meritũ actus imperantis, actus imperatus l hēt immediatẽ libertẽ, ut docebat Eximius Doctor, l saltẽ mediatẽ, ut tenet coĩs sẽa; quin hanc libertẽ sufficientẽ ad meritũ destruat ꝯnexio actus imperantis cũ imperato. Siluĩ hic discurrendũ ē.

35. Assero tamdẽ: auxiliũ supnale salvari pōt in sola apprehẽoe. Pbt 1º: qª apprehẽo plurimũ iuvat ad eliciendũ iudiciũ, qđ sit actus salutaris; ꝯ tunc illa apprehẽo erit auxiliũ supnale, ut innabile videt: g. = 2º: experiẽa docet, qđ peccatores ad penitẽ sæpe trahit ex apprehẽoe rerũ æternarũ, mortis, inferni &c; tunc autẽ eiusmi apprehẽo ē grãa actus ɛu illius penitẽ. = Vt levicuscula quẽdã enodare possis, nota, per apprehẽoes posse repræsentari obiẽ præscisse ut bonũ; obiẽ autẽ ita repræsentatũ potius ē amabile, quẽ n̄ amabile; ut autẽ ita repræsentet n̄ requirit affectõ, l nao; ꝯ sufft sola bonitẽs apprehẽo.

36 Nota insuper, ex sola apprehẽoe posse oriri ꝯplacẽ bonitẽs supnalis, quẽ cũ supnalis sit, supponit, supnalẽ ēnĩ ēe apprehẽoẽ ex qua oritur: in hac g salvabit rao auxiliantis grãe, quin sit affectõ, l nao bonitẽs in obiẽ. = Tamdẽ, qđ tũ simul cũ apprehẽoe bonitẽs hēri possit iudiciũ de obiẽ malitia; pōt nihilominus voltas ex illa apprehẽoe moveri ad bonũ amandũ: illud enĩ iudiũ n̄ tollit viꝫ motivẽ bonitẽs apprehensẽ. Vel dic, qđ tũ in casu, quod simul existant iudiũ de malitia, et apprehẽo de bonite, huius ꝯis motiva impediat, at n̄ semper ita ꝯtingit: unde quando iudiũ illud n̄ coexistat apprehẽoi, hẽc ẽe poterit auxiliũ supnale.

CAP. 3ᵘˢ

Resolvit difficultas de qualitate emortua.

37. Assero g: præter actus vitales hucusqꝫ assignatos n̄ debet admitti de fac-

10 aliquod [illegible] ... sit qualitas [illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... vero [illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... si aliqua gratia actu est qualitas emotiua, et in actus vitalis, maxime gratia [illegible], [illegible] [illegible] actio vitalis, et in qualitas emotiua: [illegible] ... quia [illegible] gratia, a qua [illegible] ... [illegible] ... et est qualitas emotiua: [illegible] quia [illegible] ... Deus [illegible] ... [illegible]

ꝗ hæc vocatio ē actus vitalis: siquidē ē locutio interna, qua hoī repræsentat bonū, ꝉ bonū ut ipsū amet, ꝉ malū ut ipsū fugiat: ꝗ.

21. Ꝯª hanc doctrinā arg. Vª. grā Vª excitans, ꝉ præveniens fit in nobis sine nobis; ꝗ actus vitalis n̄ fit in nobis, sine nobis: ꝗ. = Urges: si illa grā ēēt actus vitalis, ꝗ initiū iustificationis ēēt n̄ solū ex Deo, ꝗ ex nobis etiā; ꝗ hoc coincidere videt̄ in Massiliensiū errorē: ꝗ. = Ad argū. reō distinguendo maī: grā Vª excitans Ꝯ. fit in nobis sine nobis physice ꝯcurrentibus, nō; sine nobis libere, et meritoē ꝯcurrentibus, ꝯdō maī; et sibi dista minē, nō ꝯg. Per illā locutionē solū excludit̄ a Pbūs, et Ꝯciliis, qd grā Vª excitans fit ex nobis libere operantibus, sive ex præcedentibus n̄ris meritis.

22. Non vero excluditur physica n̄ra cooperatio; cū iuxta ipsos Pēs, et Ꝯcilia grā, quæ fit sine nobis, sit actus vitalis. Accipe D. Augū lib. 2º ꝯª duas epistolas Pelagii cap. 3º: ut velimus, sine nobis operat. Itē epist. 1ª ad Simplicianū quæst. 2ª: qd autē voluerimus, solus præstat.
„ Accipe etiā D. Bernardū de grā, et libero arbitrio: Ita Deus
„ operat̄ in nobis; bonū cogitare, velle, et perficere. Dua priora sine no-
„ bis. = En iuxta Augū pia voluntatis affectio, iuxta Bernardū bona mentis cogitatio, quæ sunt actus vitales a nobis eliciti, sine nobis a solo Deo dicunt̄ elici.

23. Ad urgeō. sibi distinguo maī: ꝗ initium iustificationis n̄ solū ēēt ex Deo, ꝗ ex nobis libere, et meritoē ꝯcurrentibus, nō; physice tantū ꝯcurrentibus, ꝯdō maī. Ue erat error Massiliensiū, ut supra diximus. Qd manifeste deducit̄ ex Ireneo dicente, initiū iustificationis desumi ab ocasiōe Dei, quā ēē actū vitalē, efficax probatū ē. Pro solutiōs ꝯfiatiōe audi Ꝯciliū Arausicanū can. 25º. ꝯª Mas-
„ siliensiū errorē definiens: ꝯfitemur, qd in oī opere bono nos n̄ incipi-
„ mus; ꝗ ipse (scilt Deus) nobis nullis præcedentibus meritis, et fidē, et a-
„ morē sui prius inspirat.

24. Arg. 2º: D. Augus de gestis Pelagii cap. 2º

" explans illud Api ad Rom. cap. 12, quicumq Spiritu Dei agu
" hi sunt filij Dei; hec habet: plus e agi, quo regi, qui enj regit, ali-
" quid agit; qui autem agit, agere aliquid vid intelligit; atqui regi e
moveri vitalibus illustraobus: e agi, erit moveri qualitr n vitali...
spat: ideo Augus lib. 1 c. duas epistolas Pelagij cap. 19 assignans
" differen int hec duo, ducere, et trahere, ita loquit: n enj duxerit,
" ut in illis aliquomo intelligamus precedere volq; quis trahit si vo-
" lebat: ex quo infert, qd ho per actj vitali ducit; per qualte emortuo
trahit.

25. Reo ad argu: verba Augi ex ipsomet Augo fore interpretanda: sicut
" de serm. 13 de verbis Api sibi obijcit in hunc my: dicit mihi aliquis:
" ergo agimur n agis. Reo: imo et agis et ageris... agimus spiritu exhortan-
" te, illuminante, adiuvante. Ex quibus liquido stat, ad deus ho agit taliq
graa illuminante et adiuvante movet ut ipse phice etiq agere dicat,
ipsoq fit illustraoe immanens operando. Hinc ossa mole no coa. Discri-
men agi, et regi, siqua e, in eo stabit, qd deus quo superati illustraoe
movet, itaut n solu phice operet, d libere etiam, et moralr, regi dicendus
sit; deus aute ex subita movere inspiraoe, et absq aliquo ipsius merito pre-
dente, magi dicat.

26. Ad oppraoe reo ducere, et trahere per actus vita-
les obtineri: alit tn, et alit: ducere e moveri medijs inspiraobus ordi-
najs; trahere e moveri medijs illustraobus singularis gracie, et ma-
ris virtut. Vel dic: qd ho ducit quando per inspiraoes facit quo vult,
absq aliquo motu scrupuloe in oppoy. Trahit vero, quando facit quo
n vult, eo qd motus scrupulae in ctrau inclinent. Hec e genuinus
Augi sens, qui variis in locis my exponit quo Deus ad se nos tra-
hit: p volute, voluptate, desiderio, suavite, et amore: que oia quid
vitale aspirant.

47. Arg. 3°. Sri (pa) insinuant auxiliu in emortua qualitr
ostens di dicunt, Dei pulsare, tangere, excitare cor hois. Reo: tu
pulsao, tactus, excitao requit provenire effective ab hoe, d ab exco agente:
sit pulsao ianue, ut ho inclusus aperiat, ab ipso effective n provenit, d ab

ec qui externe ianua pulsat; atqui hoc fit sequens per emoirg qualitg:
ḡ = Ro assumptȳ, et illius pbaõ, quia urgeat ruditr, et maalissima
paritas. Neq enī desi pulsaõe Dine graa adeo maalr discurrendȳ ē;
ō iuxta ea, quę ex Stris, et Conciliis nobis revelant.

48\. Iuxta Jenny graa, qua Deus tangit cor hois, ē inspiraõ, qua ho ipsē n̄ soly recipit, ō eng agit. = Iuxta Conciliy Coloniense sub Leo III celebraty graa prevenieṇs ē sancta cogitaõ, qua Deū respicere, et qua incipimus pecca agnoscere. Recole Philevitany, et Arausicany, et pes ita, quos supra retulimus. Et ex his colliges: sta vocaõ, seu inspiraõ, quatenus respicit Deū efficiē ocurrenty vocari pulsaõ, tactuō, et excitaõ activa; eandem, quatenus respicit hoē, ē phice illa operante, l eng recipiente, vocari excitaõs, pulsaõs passivas, et audiõs. Cap. 2. Quę restant a.ga; et resoluo quęstiones de pbli.

CAP. 9.

49\. Quę restant a.ga, et resoluo quęstioŭ de pbli.

Arg 1° ex Mro Alvarez: stante veritate nrę senteṇtię dicere posset illud Davidis Ps. 120: auxiliū meū a Dño; ō dicere deberet auxiliū meū a me, et a Dño, qd videt absurdū. Ergo sententia; sit enī auxiliū sit phice a Deo, et ab hoē; absolute tn, et pralr ē a Deo; ḡ ho sibi tribuere nequit, quod habeat tale auxiliū; nec ex operibus meritis illud het, cū sit excitans, et oe meritū hois, sive naturale, sive supnale excludens. Hinc ē celebris illa Magni Augni sentẽa, „qd it ho sibi tribuat, quod vocatus venerit, sibi tribuere n̄ pot, qd vo„catus sit.

50\. Arg. 2°: actus vitalis n̄ ē phice operativus aliorū actuū; ō graa auxilians ipse ē phice operativa actuū vitalium: ḡ Xª. Omitto maior, de cuius veritate infra, et nō minor. Sed illa pbaõ sic: actus supnalis numquā fit sine opio supnali elevante; atqui aliquando n̄ dar habitus supnalis ut liquet in infideli elicente actū fidei, et in peccore supnaly amante Deū: ḡ dari debet graa auxilians, quę phice sit ope-

rara illorum actuum: q. 2a. Theol. probavi distincte: actus supernaturalis perfici sine operatione Dei, sive per gratiam, sive supernaturaliter elevante, adeo; detrahere gratiam, vel excitans auxilium, supposita speciali applicatione sufficit ad eliciendum actus supernaturales; unde non requirit illa qualitas remortua.

51.

Eq. 6. ex Sal. [illegible]: cogitationem supernaturalem habere debet non magis connaturalem, quam non magis connaturalem per potentiam elevatam gratia, quam per extra: q. = [illegible] miz: ideo de facto admittimus [illegible] [illegible] ad virtutes theologicas, et habitus infusos ad actus virtutum, quia [illegible] est actus virtutis supernaturalis fieri per opera gratiae: q. Sc. = Thomas: supernaturalis cogitatio supponit potentiam elevatam ad ordinem Divinum; et ad hunc ordinem elevare per donum supernaturale gratiae: q. = Omissa maxime [illegible] non magis connaturali, cum nulla exigentia in dono supernaturali habeat, requirit esse magis, debet minus connaturalis elevatio gratia [illegible].

52.

Deinde: actus supernaturalis, ad quos potentia elevari aeque bene producitur per elevationem extra, quam per gratiam. Ubi ergo [illegible] probavi. Qui admittendi tamen [illegible] in Patria, et habitus infusos in Via non est maxime connaturales; quia Beatus ratione status est permanenter dispositus ad virtutes theologicas; et homo ut Viator debet etiam esse dispositus permanenter ad actus virtutis exercendos. Cum autem ad [illegible] cogitationes supernaturales non requiratur [illegible] permanens dispositio, non requiritur gratia; et aeque bene a gratia supernaturali [illegible] convenire potest.

53.

[illegible] [illegible] maxime [illegible] [illegible]; et ad hunc ordinem elevari per donum supernaturale gratiae detrahere, non: vel per gratiam, vel per excitans, [illegible], et [illegible]. [illegible] patet ex [illegible], et ex solutione ad 2. argumentum. At autem [illegible] maxime [illegible] habeat; supposita maxime [illegible], apparere [illegible]; quia non magis connaturalis est sancta cogitatio a potentia gratia permanenter, quam a [illegible] elevata: inferius sequitur: quod donum elevans de facto [illegible] est qualitas remortua [illegible], quam habitus permanens: quod falsum est, et [illegible].

54.

[illegible] ex [illegible]: insufficientia nostra ad actus salutares, quam tradit Apostolus 2a. ad Corinthios cap. 3o. suppleri per Divinam gratiam; quam non per gratiam excitantem [illegible] per [illegible]: quia ad [illegible] sanctam cogitationem praecedit gratia [illegible], quam [illegible]

erit spiritus emortua. Hoc tamen infirmitas nam ad actus salutares supplet per illam gratiam, quae iuxta Apostolum necessaria est ad eosdem actus; quod probatur ex Apostolo necessaria gratia externa, quod [illegible] certa videtur; et confirmatur: si Christo non placeret [illegible] gratia, ita discurrerent Doctores, et Apostoli: [illegible] Apostoli testimonio: sine gratia externa non possit homo quidquam boni cogitare: ergo sine gratia interna nequit salutariter operari: atqui illatio illegitima est: ergo

55. [illegible] Theologia mane [illegible] [illegible]. Ad probationem dist. maiorem: infirmitas nam ad actus salutares [illegible] sufficiens per illam gratiam, quae iuxta Apostolum [illegible] supplet [illegible] non mane. [illegible] vere [illegible] supernaturalem [illegible] [illegible] infirmitas ad actus salutares, illo [illegible] sufficiens sit, et pro actus salutares [illegible]. Quod verum est, si loquamur de cogitatione supernaturali ad quam [illegible] [illegible] per externam gratiam [illegible] corroborari. Si autem sermo sit de [illegible] cogitationibus, et illustrationibus supernaturalibus, [illegible] gratia interna necessaria est; quia cogitationes subsequentes supponunt illam [illegible] quae [illegible] [illegible] eminent [illegible].

56. [illegible] necessaria gratia externa; non [illegible] [illegible] cogitatus, de quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratia: [illegible] [illegible], quod [illegible] Deus [illegible] [illegible] gratia interna, [illegible] de cogitationibus, et illustrationibus [illegible] sine dubio gratiae internae sunt. Nandum est enim, quod [illegible] in illa probatione [illegible] sit iuxta doctrinam [illegible], et Doctorum.

55. Ut alia solvas observa [illegible] gratiam auxiliantem restituere [illegible] aliquos vigores, et integritatem, quam habebat ante lapsum; non vero [illegible]. Hoc [illegible] est evidens; quia non restituit [illegible] [illegible]. [illegible] enim est verum; quatenus gratia tribuit [illegible] ad operandum supponit; haec autem electio potest esse per externam, [illegible] [illegible], [illegible]; non [illegible] requirant [illegible], quod sit interna et [illegible]. Observa [illegible] Doctrinam [illegible] de Pelagio, can. [illegible] multa in hoc bona fiunt, quae non facit homo

accipiendis esse [illegible], supra dicta ubi [illegible] et sequentibus.

58\. [illegible] de poss. [illegible] breviter, q. res [illegible] e. Duplex dat. [illegible]. 1a [illegible] qualit. [illegible] esset gratia [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] gratia, et facere a P. [illegible] disp. [illegible] n. 3). = D. **Eximius** [illegible] et quasi [illegible] docet q. [illegible] n. e poss. illa qualit. **Eximiu** sequimur, et [illegible] demamus, q. valde diffle e ostendere caput, ex quo qualitas illa deberet ee transiens.

59\. Non enim talis esset ex [illegible] [illegible], q. n. dat. defectu subi. [illegible] recipere, q. [illegible] esset subiec. illius [illegible] permanens; nec ex defectu cause efficien.; q. nulla [illegible] convincit, q. Deus deberet [illegible] [illegible] [illegible]; nec tandem ex eo q. [illegible], et volunt., ad quos disponeret, sint transeuntes; q. enim tales sint, n. probat, q. quodlibet illorum [illegible] debeat ee transiens, ut patet in [illegible] [illegible] [illegible], et in actis transeuntes [illegible]. Ex hoc ultimo [illegible] sea [illegible]. Quaest. 3a Explicat divisiones [illegible] supernaturalis auxilii [illegible] 1a divisio in excitantia, et adiuvantia. [illegible] an ea [illegible].

QUAEST. 3.

Expli. divisiones [illegible] supernatur. auxiliorum.

CAP. 1.

1a divisio in excitantia, et adiuvantia. [illegible] an ea [illegible].

60\. Prius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], divisiones illius placuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] docens in [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] auxilium [illegible] excitantis, et adiuvantis. Huius divisionis meminit [illegible] lib. de gratia, et libero arbitrio circa [illegible] conatus [illegible] ad bonum [illegible] [illegible] adiuvent; et nullis, si n. excitent. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratia recognoscunt, [illegible] [illegible] [illegible] lib. [illegible] de peccati meri-

» nos; et remissione cap 18: quod ad Deum convertimur, nisi ipso excitante, et adjuvante
» non possumus.

61. Est ergo gratia excitans interna vocatio, inspiratio, aut illustratio, qua Deus pulsat et movet creatam artem ad salutarem operandum. Dicitur vocatio interna; quia licet multoties rebus externis, ut exemplis, monitis, a [illegible] internis exhortatione, et sermone fiat vocatio; at vocatio nec nec sufficit per se, nec per Deum accedere, nisi intercedat interna inspiratio, vocatio, aut excitatio:
» frustra enim (aiebat D. Fulgentius lib de Incarnatione, et gratia cap. 19) frustra sermo Divinus exterioribus auribus sonat, nisi Deus spiritua-
» li munere auditus hominis interiores adaperuerit.

62. Munus suum multifariam exercet gratia excitans, ut invitando, admonendo, vocando, alliciendo voluntatem nostram per consilia pia, terrendo eam per illa, quae timorem excitant, quaeve sunt pericula damnationis, mortis repentina, imminens ira Dei, et similia, quae per internas illustrationes, et pias affectiones actus
» vigilantissime explent, et exercent. Gratia adjuvans est, donum gratiae
» [illegible], quod cum creata sequitur in actu: Deus ad actus salutares ad quos prae-
» vie excitata, et vocata est.

63. Ex quibus constat, discrimen gratiae adjuvantis ab excitante praecipue situm esse in eo, quod gratia ut adjuvans dicitur concurrens, sive efficiens in actu Deo, cooperatione nostri liberi arbitrii; gratia vero pure excitans non ita. Quod discrimen satis insinuat ab Augustino: l. tract. 2° in epist. Joannis: ubi interrogat: quomodo adjuvaris, si nihil agis?
» 2°: lib. 2° de peccatorum meritis, et remissione: neque adjuvari potest, nisi qui
» aliquid sponte conatur. Amplius declarando censeo discrimen inter utramque gratiam; quia illius notio clavis regia est ad ea omnia, quae deinceps operis dicenda sunt.

64. Igitur gratia excitans munus suum exercet prioritate ad exercitium gratiae adjuvantis; siquidem gratia adjuvans [illegible] non operaturus, nisi voluntas per excitantem gratiam praeparata sit. Hinc excitans gratia dicitur a Theologis operans in nobis sine nobis, [illegible] sine nostra [illegible], sive per voluntatis exercitium operantibus. Hinc gratiae excitantis exercitium

70

reducit ad gram cap. pure moralis: unus enim occurrentis vocando, ex...
de alliciendo pure moralis. l 2a vero grac adiuvantis ...
grae ... sive phis. sive moralis iuxta diversos auth...

65.

Quaeres: utrum gratia excitans sit ab adiuvante ra distincta? Cum ...
sed realis distinct. inter ipsas ... admitti possit si specetur, l entatis
sideremur. Thomistici Theol. illas distinguunt ra: aiunt enim, grac excitantis
... grac vero adiuvantis ad agere. Illi dicunt ee sufficientem
... ab suo efficace, alio nomine ... ... usurpari solita. ...
unimus eos ad impugnare grac efficacis ab inter et inventis Theticae
que coram Deo, et hominibus vere infectans e. Dum sic mentes aperiemus
sit veritas ... clarior ... pateat.

66.

1a scio: grac excitans, et adiuvans
ra ... accipiant reduplicative, sive quoad munera utrius ... grac
... excit. et efficac: munera utriusque grac sunt ra separabilia: ...
distinguit: ergo ... grac reduplicative spta, sive quoad munera distinguit ra.
... cum aequo fit. Pbr ano: munus grac excitantis e ...
incitas l pie aliena volutas ad eliciendos actus salutares; munus vero ad-
iuvantis e ... in actu 2o, l coefficere actus salutares, ad quos ...
ponit hos excitans: dhc munera ra separabilia sunt, ut liquet in
hoe vocato, et ... consentiente: ergo.

67.

Sit 2a scio: utraque grac specifice spta,
sive quoad entitatem, n e ra distincta. Plurimis pro scio hec ab Angelico
... thoas; 2a nos inefficacem; quia omnia ... ... et volunt intelligere
... ... scient. ... duplici auctoritate ... ... Aug
aut illa ... ... vero ... et ... , 1a auctoritas ex lib. de grac
" ... cap. 12 ubi ait: hec aut ... ... infamite ...
" ... vocatos ad ... perfectio ... quae ... ...
" faciendi ... vero ... ... faciamus, nec ...
" generia credamus; ... ... obligamus. Sic enim Deus docet
" simul donans, et quid agant scire, et quod sciant agere.

68. Ex quibus sic argor 1°: eadem gratia, qua Deus aliquos vocat, ipsos perducit ad perfectum; sed gratia, qua Deus vocat est gratia excitans, et gratia, qua perducit ad perfectum est gratia adiuvans: ergo utraque est eadem gratia; non reduplicative, et quoad munera: sed specificative, et quoad entitatem. Major est Augustiniana. Minor ex terminis videtur certa. Consequentia liquido fluunt. = Argor 2°: eadem gratia facit Deus, quod diligenda noveramus, et cognita diligamus; sed per gratiam excitantem docendo, illustrando facit, quod noveramus diligenda; et per adiuvantem, nobiscum cooperando facit, quod diligamus cognita: ergo. Constat omnis argumento, sicut praecedens.

69. "authoritas ex lib. 2° de peccatorum meritis, et remissione cap. 19: cum ab illo illius "adiutorium deprecamur, ad faciendam perficiendamque iustitiam, quid aliud deprecamur, "quam, quod apareat, quod latebat, et suave fiat, quod non delectabat? Ex quibus sic: adiutorium ad faciendam, perficiendamque iustitiam est gratia adiuvans; sed eadem est etiam gratia excitans iuxta D. Augustinum: ergo. Consequentia. De vera, solum dubitabit, qui eos ignoret. Minor firmata [illegible] debet: [illegible] aliud [illegible] [illegible]ta. [illegible] est ea gratia, qua [illegible], quod latebat, et suave fit, quod non delectabat; sed haec apud omnes Theologos est gratia excitans: ergo.

CAP. 2.

Respondet [illegible] et [illegible] solvuntur

70. Sunt, qui dicant D. Augustinum loqui de gratia adiuvante in actu 1°, seu potentia, quae ab excitante indistincta realiter est; non vero de gratia adiuvante in actu 2°, quae aliquid a gratia excitante realiter distinctum superaddit. = [illegible] ratio, 1°. [illegible] [illegible], quae verba S. D. adscribit: gratia [illegible] adiuvans in actu 1°, sive potentia, [illegible] dicit adiuvans: quando [illegible] boves [illegible] stabulo relegantur dicuntur [illegible] adiuvantes boves arantes. 2°: verba [illegible] D. [illegible] quid aliud deprecamur, [illegible] [illegible] [illegible]: quasi diceret [illegible] adiuvantem a Deo petimus, [illegible] aliud [illegible] [illegible] gratiam excitantem, [illegible] [illegible] gratiam adiuvantem solum in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible].

71\. Objiciunt 1º Theol. Tirennij [illegible] [illegible] de [illegible] peccati ... ad Deum per eius [illegible], et adiuvantem [illegible]: [illegible] potentia et [illegible] ... [illegible] ... [illegible]
" [illegible]. Dicunt ex verbis Irenaei, et eodem capite: [illegible] [illegible] [illegible]
" [illegible], et ipse [illegible] ad nos liberaturus [illegible]; [illegible]
" [illegible], converte nos, Domine, ad te, et convertemur. Dei [illegible] gratiam
" [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a Deo, et in posterioribus nova, et [illegible]
[illegible] gratia adiuvans, [illegible], seu [illegible]: [illegible].

72\. [illegible] sic, et [illegible]
[illegible] [illegible] sunt. Ista [illegible] [illegible] ... [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], Deus [illegible], et [illegible]; nec [illegible]
[illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et tale [illegible], aut [illegible]
[illegible], et [illegible]. [illegible] ... [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] liberi [illegible] [illegible] [illegible]; in posterioribus
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] S. Pelagij. Ad hoc [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] excitantem gratiam, et adiuvantem.

73\. Ob. 2º
Irenaeus citato cap. de gratia atque adiuvante loquens addit, quod his cravis homo libere assentit, et cooperatur. Tunc scilicet assentit contra gratiam excitantem: cooperatur refertur ad gratiam adiuvantem: ergo quod utraque gratia distinguitur ... utraque gratia non esset [illegible] distincta, inferret, quod sicut verum est, nos cooperari assentiendo Deo revelanti, vel excitanti, verum etiam esset nos cooperari cum Deo excitante; quod illo ab[illegible]. [illegible]. Sed [illegible]: nos assentiri Deo revelanti verum est; non vero assentiri cum Deo revelante falsum est; ergo [illegible] fallitur [illegible] illa doctrina: ergo.

74\. Obiicio haec [illegible] [illegible] [illegible] Sancto [illegible] [illegible]. Recolite [illegible], quae ex ipso dedimus, explanavimus Irenaei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Simili nunc [illegible] Irenaei [illegible], [illegible], et obijciunt adversarii. Haec sunt verba Irenaei: ut qui per peccatum a Deo aversi erant per eius excitantem

" atq[ue] adjuvantis gra[tia]e ad convertendu[m] se ad suu[m] ipsoru[m] [illegible] [illegible]
" gra[tia]e (notent Theol.) libere assentiendo, et consentiendo [illegible].
)5.

Poss[unt]
[illegible] [illegible] pulcherrima verba excogitari? Notent Theol. q[uo]d
Trid[entinu]m de gra[tia] excitante, atq[ue] adjuvante loquens, n[on] ait eam
[illegible], s[ed] eade[m] gra[tia] hos assentiri, et cooperari: e[r]go Tridentino [illegible]
duplex, [illegible] [illegible] e[st] gra[tia] excitans, et gra[tia] adjuvans. Item
[illegible] Theolog[orum] expositio, et [illegible] [illegible] deductio. Ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] in sano [illegible] vera e[st]; in [illegible] adversarior[um]
falsa e[st]. Nos assentimur cu[m] Deo revelante [illegible] [illegible] [illegible]
credat, sicut nos credimus, quando assentimur Deo revelanti. Hoc
[illegible] [illegible]; [illegible] ex n[ost]ra doctrina [illegible] infert.
)6

Vel [illegible] [illegible], ad Deum ut gra[tia]
[illegible] p[r]incipe [illegible] notitia[m] ad [illegible] actu[m] salutare[m]. Et hoc e[st] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] voluntas in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; q[uo]d [illegible] illud verbu[m] assentio [illegible] gra[tia]e ex-
citanti, et verbu[m] coopero adjuvanti. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gra[tia]. [illegible] [illegible] exemplo: Angelus [illegible] [illegible]
intelligit, et [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] Sol [illegible] [illegible] illustrat, [illegible],
et [illegible] calidus illud calefacit. Et [illegible] ab eade[m] [illegible] entitate [illegible] [illegible]
[illegible], et calefactio [illegible]: ab [illegible] [illegible] entitate [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intelligendi, et volendi, sub diversis [illegible] [illegible].
)).

Ob. 3.° de Trin-
" [illegible] [illegible] [illegible] can. 5.° ubi dicit: sine [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
" [illegible] [illegible] [illegible] hos credere, sperare, diligere, aut poenitere [illegible] [illegible],
" [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] gra[tia] excitans [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quid e[st] gra[tia] adjuvans. [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
canon [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gra[tia] adjuvante, [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

82

83. Clarius [illegible] decantatissima Theresiae [illegible] [illegible] subeunt ad [illegible], et [illegible] ad [illegible]; [illegible] gratia [illegible] ad [illegible], et [illegible] ad [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]. [illegible] can. [illegible] [illegible] docet, hoc [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] per [illegible] [illegible] doctrinae. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] gratiae [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]. In [illegible] docet, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] appellat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] adversarios [illegible] [illegible], [illegible] intelligentiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] defensores. In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] universae.

85. Notabis 2.º [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] citantes per [illegible] doctrinae, de qua [illegible] loquitur. = Notabis tandem, [illegible] Enchiridion Coloniense de Sacramento poenitentiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], alteram, qua Deus praevenit peccatorem, ut [illegible], alteram, qua peccatum [illegible] Deo [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 1.ª gratia [illegible] excitans, et etiam adiuvans peccatorem ad [illegible] [illegible]. 2.ª [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible], ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

CAP. 3.

Adiutorium Divinum Auxiliantis gratiae.

86. Gratia vocatur [illegible] [illegible] [illegible] operans, et cooperans. Operans est donum [illegible] [illegible] Deus in nobis sine nobis operatur in [illegible] ad actus [illegible]. Cooperans est donum [illegible] quo Deus [illegible] [illegible] [illegible] operatur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. De operante loquitur [illegible] ad Philippenses cap. 2: [illegible] "qui operatur in vobis velle, et perficere". De cooperante [illegible] Paulus 1.ª "ad Corinthios cap. 15: abundantius illis omnibus laboravi: non ego, sed gratia Dei mecum". [illegible] [illegible] [illegible] D. [illegible] lib. de gratia, et lib. arbitrio cap. 17: "[illegible] [illegible] [illegible] operante [illegible] [illegible], [illegible] cooperante, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

85

81. 3° divit in grat. ante, quae praeveniens, etiam dicit, comitante, et subsequente. Ex sacris literis hanc divisionem deduci
"clarissime fatetur Sanctus Fulgentius in epistola ad Theodorum his verbis: Invenio (inquit) in Sacra Scriptura) profecto invenio et praevenientem gratiam, qua possit electus
"surgere, et comitantem, qua in via recti itineris possit cucurrere; et subsequentem, qua valeat ad regni caelestis beatitudinem pervenire. Statuitur etiam divisio ex
"Trenno Sess. 6a cap. 16: Christus Jesus... in ipsos justificatos virtutem jugiter
"influit, quae virtus bona eorum opera antecedit, comitatur, et subsequitur. Legendus Doctor D. lib. 3° de auxiliis cap. 24, et sequentibus praedictas gratiae divisiones mirabiliter illustrans.

82. 4° divit in grat. sanitatis, et gratiam medicinalis. Hanc divisionem propono, ut quid fugere, quid tenere debeamus innotescat: Jansenius enim has voces gratia sanitatis, gratia medicinalis in pravum sensum detorquens, venenum fatale respiravit, et docuit, gratiam sanitatis propterea fuisse hominis in statu innocentiae, vi cuius poterat libere ponere, aut non ponere actus salutares. Gratiam vero medicinalem datam esse hominibus post peccatum Adae, sive in statu naturae lapsae, quae gratia hominem necessitat ad bene operandum, et ad implenda praecepta; et illum non cogat ad salutares actus. Exinde quinque illae propositiones a Sede Apostolica proscriptae, quas supra n. 24, et sequentibus memoravimus, originem ducunt.

83. Gratia igitur sanitatis, sive naturae integrae, et gratia medicinalis, sive naturae lapsae in tribus potissimum differunt: 1° in eo quod 1a non indigeret virtute accepta a Christo ut Redemptore; 2a vero ita: unde
"Augustinus de natura, et gratia cap. 3° ait: natura hominis, qua unusquisque ex
"Adam nascitur medico indiget, quia sana non est. 2° in eo quod gratia sanitatis non praesupponeret priorem indignitatem subjecti; gratia autem medicinalis illam praesupponit. 3° in eo quod 1a non esset resistiva concupiscentiae rebellantis: in illo enim statu non rebellabat concupiscentia, quae subdita erat rationi. 2a vero est resistiva iuxta dictum Augustini de correctione, et gratia cap.
"11: ille, scilicet Adam innocens, non opus habebat eo adiutorio, quod implorant
"isti, cum dicunt video aliam legem in membris meis.

84. Tamdẽ divit grãa in sufficientẽ, et effic. Divisio hæc omn̄ primaria est; et ē præcipuus nri laboris scopus. Et nunc dicere sat ē, qd grãa suffĩens ē quæ dat posse salutariter operari. Effic. quæ dat agere, sive iungit cũ operatiõe. = Et qa oẽs grãæ, quæ variis cõt dividunt. entitatẽ, sive speciatẽ spectatæ rã n̄ distinguunt, ideo grãa suffĩens dicit excitare, dare posse, prævenire, antecedere; grãa vero effiax dicit adiuvare, cooperari, et concomitanter cũ actu se habere. Ex quo liquet, oẽs grãæ divisiões in unã coincidere, scilicet in excitantẽ, et adiuvantẽ. Cap. IV. Aliqua scitu digna pro doctrina capitis præcedentis elucidanda.

CAP. IV.

Aliqua scitu digna pro doctrina capitis prædentis elucidanda.

85. Quamvis Magnus Parens Augus adeo clare expressserit divisioẽ grãæ actualis in operantẽ, et cooperantẽ; a Theolis nihilominus disceditur, quid his vocibus grãa operans, et cooperans veniat intelligendũ. Breviter scitu digna explabimus; Em. Belarminus, et alii docent, grãã operantẽ ẽe illã, qua Deus voltẽ nrãã movet ad 1m actũ deliberatũ, grãã vero cooperantẽ, qua nobiscũ ducit ad reliquos actus 1m subsequentes. = Thoã aliqui explicant grãã operantẽ per ordinẽ ad actus internos; et cooperantẽ per ordinẽ ad externos.

86. Eximius nr Suarez displicet utrumq; et lib. 3o de auxiliis cap. 20 docet, grãã operantẽ eamdẽ ẽe cũ excitante, et cooperantẽ cũ adiuvante; indeq; divisioẽ illã n̄ ẽe divisioẽ rei, ~~[illegible]~~ ad summũ muneris. Hæc ē oẽs nraã sẽa, quã tenẽt Pes. Vasquez, Montoia, et Ripalda disp. 112 citandi, et Thoas aliquos, et ex antiquis ples. Ob hæc sẽa ex Tridentino, cuius verba dedimus supra no 74. huic advocanda. Eorumdẽ probatũ sic reperit sect. 6 cap. 6o ibi: disponunt ad iustitiã, dũ excitati " Dina grãa, et adiuti libere movent in Deũ.

87. Ex his, et illis verbis constat ad salutariter operandũ nullã aliã grãã requiri nisi exci-

tants, et adiuvants: ergo si iuxta Doctrina, et P. praesent. Augi,
gratia operans, et cooperans necessaria est ad operandum salutarem, gratia
operans, et cooperans per voces tantum ab excitante, et adiuvante
distinguitur. = Probatur: iuxta Irenaeum hoc cooperatur gratiae adiuvanti: ergo gratia
adiuvans est cooperans: implet enim, nos cooperari gratiae adiuvanti, et
hanc non cooperari cum ipso homine. Praeterea gratia excitans fit in nobis
sine nobis; atqui ut velimus sine nobis operatur Deus ut aiebat Augus
lib. V de libero arbitrio: ergo gratia excitans est gratia operans.

88.

Inferes, duas prio-
res seas admitti non posse; quia ad omnes actus salutares, sive 1os, sive hunc subsequentes,
" sive internos, sive externos necessaria est gratia operans, et cooperans: sine illo enim vel ope-
" rante ut velimus, vel cooperante cum volumus, ad bona pietatis opera nihil valemus
aiebat Augus supra citatus: non ergo bene distinguunt illi, qui inter 1os, et subsequentes actus; inter internos
" et externos, duas illas gratias exponunt. Probatur ex Concilio Arausicano 2o can. 9. quoties
" bonum operamur, Deus in nobis, atque nobiscum ut operemur, operatur: ergo nullum opus bonum elicit
absque gratia operante, et cooperante: ergo etc.

89

Provenire etiam circa 33 gratiae divinae quid
sonent vocibus illis gratia ans, vel praeveniens, comitans, et subsequens.
Et quidem de comitante gratia dubitari non potest, quod eadem sit cum gratia "
adiuvante. = De aliis vero docent aliqui, gratiam dici praevenientem
operari ad actus, qui iustificationem praecedunt: subsequentem vero opera-
ri ad actus, qui eliciuntur post iustificationem. Fundant in Augo de
" natura et gratia cap. 31: praevenit ut sanemur, quia subsequitur ut glo-
" rificemur. Alii tenent, gratiam praevenientem operari liberum consensum, et ipsum
antecedere; subsequentem vero eam, quae ad externam operationem concur-
rit. Ita explicant verba eiusdem Augi in Enchiridio cap. 32:
" nolentem praevenit, ut velit; volentem subsequitur, ne frustra velit.

90.

Te-
nenda nihilominus est doctrina Magni Suarez lib. 3o de auxi-
liis cap. 23, quae Doctores nostri communiter amplectuntur. Ibi docet, gratias
praevenientes, comitantes, et subsequentes in re non distingui ab ex-
citante, et adiuvante, vel quod idem est, ab operante, et cooperante

Pbr 1° generali ratione, quam supra dedimus: nam gratia, sub quibus illa consideratione necessaria est, ut ab a 1ª vocatione usque ad glorificationem actus salutares eliciat; et ad hoc sunt necessaria est gratia excitans, et adiuvans, sive operans, et cooperans: ergo Ma. = Ithaque est doctrina Scholastiorum, et Patrum, quam dedimus, et decursu operis dabimus. Item constat ex dictis in hoc capite. Consequentia legitime deducitur.

91. Pbr 2°: iuxta Irenaeum gratia praeveniens est gratia excitans. Liquet ppo: siquidem Sextus 6ª cap. 5° docet: exordium salutis sumi a praeveniente gratia Dei: hoc est, subdit idem scilicet, ab eius vocatione, qua nullis eorum existentibus meritis vocantur; et vocatio est gratia excitans: ergo. = 3° de gratia comitante, quae ad adiuvantem reducitur: nam perceptibile non est, quod gratia liberum arbitrium adiuvet, nisi simul cum illo occurrat; occurrere autem perinde est ac liberum arbitrium comitari: ergo Ma. = 4° de gratia subsequente, quae cum adiuvante eadem gratia est, clarissime Sanctorum Patrum extant authoritates.

92. 1ª est Sti. Augi. lib. 2° contra duas epist. Pelagii, " cap. 10: homini autem pro bono adiuvat quidem subsequens gratia. Divi " Gregorii hom. 1ª in Ezechielem: ipse aspirando nos praevenit ut velimus: " qui adiuvando subsequitur, ne inaniter velimus. In duo Ecclesiae lumina idem gratiam adiuvantem cum subsequente. Colligitur ergo ex his probationibus eandem gratiam sub diversis terminis, et per diversos habitudines ad illos vocari ante, comitantem, et subsequentem; taliter ut gratia ante eadem sit cum operante praeveniente, et excitante; gratia comitans sit eadem cum cooperante, et adiuvante; gratia subsequens aliquando excitans, aliquando pars esse adiuvans.

93. Res firmat exemplo: eliciat quis actum charitatis. Sit profecto gratia excitans, ante, praeveniente, operante, quae gratia est in hoc sine ipso libere se excitante. Si huic gratiae assentitur, et charitatem elicit, eadem gratia est adiuvans liberum arbitrium, ipsi comitans, cum ipso cooperans, et subsequens dicitur ad vocationem, et inspirationem. In subsequens gratia ad adiuvantem reducitur. Vocet denuo, sive novo inspirationem

accipiat ad perseverandu in illa charitate. talis vocao ẽ sine dubio graa excitans, et etia subsequens ad vocaõ 13. In graa subsequens pertinet ad excitantẽ. Haec signant q graã durioribus Quaest. 2ª. De supñalitate graiæ auxiliantis. Cap. 1ᵘ. Aliqua præmitit, et refert sentias.

QUÆST. IVª

De supernaturalite Graæ Auxiliantis.

CAP. Iᵘˢ.

Aliqua præmitit, et refert sentias.

94. Nobilis disputas, in qua Principes nri exius Suarez, et Granados mens, atque exime discordant, et q viribus pugnant. Inquirit an supñaltas graæ auxiliantis, qua Aħ, et Deliã ã Pelagiu stabilire conati sunt, sit supñaltas inca, entiva, et quoad substaq, l soly exca, et quoad myᵗ. Ante disolutionẽ præmito l, n disputans, ã supponens, ens supñale opportune explicari per ẽẽ eps virtutis Dini, sive entia potentiæ educensis ad virg qing. Tale vo potest ẽẽ supñale ince, entive, et quoad substaq, l soly exce, et quoad my. Non ẽ oib una huius distiois explao. Coniq tradere mens ẽ.

95. Ens supñale quoad substaq ẽ qd Dᵘ sua inco entg excedit, superatq og virtg, one-rorq, et debitu tonus nae etiã collective sptẽ: sic vio Beata, sic graa sanctifans, in quany n ẽ in naa nude spta virtus aliqua efctiva sive phice, sive moralg. Ens supñale quoadmy ẽ, qd Dᵘ incy sui vires nae n excedit, at qui in his, l illis circumstais, a naa nec phice nec moralg produci post sine concursu ipsi nae indebito. Varia assignant huius supñaltis exempla: qualia sunt penetrao duoy corpory; visus cecoricatis; conservao accidentis extra subm.

96. Præmito 2º admitendas ẽẽ cogitaoes, et pias affectioes entive nales honestas, et ograuas, quæ sta conjungunt cy actu honesto, ad quẽ movent. De eiusmi cogitaobus tria mihi verissima sunt. 1ᵘ, tales cogitaoes, et affectioes in aliquo vero sẽ ẽẽ graq Dei; q Deus illas liberalg conferens benefactor ẽ: et potuit illary loco alias cogitaoes ingratas

dispensare. 2y. illas de facto heri ex merito Xpti. Cy quo stat, qd n sit graa per Xpty. Rao: ng graa per Xpty in coi usurpaoe Theozy ê graa dogmatica, quã PP.es, et Ocilia ᵓa Pelagiy asserebant.

97. Graa vero ex merito Xpti ê oê illud donum qd Xptus nobis potuit merexi; potuit autẽ mereri nobis bona n soly supzalia, ᵓ etiã de ordine naẽ. = 3y. illas honestas cogitaoes ɔzuas ẽẽ beneficiy distiy a dono sive graa creaois, et ɔservaois: unde semper ac Deus illas ɔfert, de novo benefacit. Rao; q̃a nec naẽ ᵓ se, nec sut in his circumstãis honestẽ cogitaoes ɔzuẽ debent: exiger enĩ naẽ quomodolbt ɔsideratẽ sũ satis per suseg ad honestê operandy.

98. Quod sit evidens in ordine supzali: ng hoi etiã sut elevato ad supzale beatẽ soly debet auxiliy sufens; n vero auxiliy ɔzuiy, sive qd a Deo effax previdea†: ideoq de novo, et speal̃i benefacit, dũ hoc auxiliy ɔzuiy, sive effax ɔfert: sicut, q. = Ubi opportunè observabis ĩ soluoe ory, quẽ ᵓa nos obyciunt nobiles PP.es; qd ĩ pvidea, in qua Deus cũ hoibus ita se gereret, ut ẽpsis honestas cogitaoẽs ɔzuas n̄ dispensaret ẽẽt Deo digna, et nullo mo fini per tale pvideq intento ɔtraria: ng Deus ɔferaret media sufficia ad ɔsecutos̄ talis finis. Quod vero huius finis assecuo n̄ daret, n̄ per Dey staret, ᵓ per hõs, qui medijs illis sufientibus abuterent libere.

99. Premitto 3o ɔcilia, et PP.es nullibi usos fuisse his teris graa supzalis ince, l exce. Ex quo difficilis redditã ê ɔtroa presens, et discursu tant. Theologico expendenda. Premitto 4o, velut incussy apud oẽs dari aliqua auxilia entave, et quoad substaq supzalia; difficiły tñ ẽ an oa auxilia, quẽ ad actus salutares, et meritoos vitẽ eternẽ przerequirunt, supzalia quoad substaq, et entave ẽẽ debeant. His przemissis Vᵃ sra asserit, oa auxilia Divinẽ graẽ de facto dari ad actus salutares, ẽẽ quoad substantave, l ince supzalia. Huius sẽe ante premitus ... debet Eximius Suarez lib. Vo de graa cap. 13, et 18 et seqq. alibi.

100 Tanto Doctori sonant Em. Belarminus, Montoia, Lessius, Molina, Oviedo, Ripalda, Arriaga, et plus alii, quos citant Muniesa, Aranda, et Marin: Adde ex extraneis Lorca, Alvarez, Gonet, Godoi, et recentes Thoas. Magnus Suarez excipit cum nostrorum Rkk. plausu. — 2a Sea tenet, non oia auxilia grae ee supnalia quoad substam: siquidem cogitao nalis congrua, quae erit quoad modum supnalis, posset ee auxilium grae de gmaticae. Ita Acutissimus P. Vasquez, quem sequuntur RR. PPes Granado, Torres, Theraphin, Coninc, Aldrete, Pomicus, et nobiles RRkes. Cap. 2m. Suarisitica sea praefert, et pbat.

CAP. 2m.

Suarisitica sea praefert, et pbat.

101 1a pbao desumitur ex doctrina PPes, et Conciliorum contra Pelagium: nulla cogitao entave nalis honesta, et congrua, quae sine hois industria excitetur in ipso ex vario casu nalis cursu, sufficit ad actus salutares, et meritorios vitae aeternae: q oe auxilium, qd de facto datur ad actus salutares, et vitae aeternae meritorios e entave supnale. Coa bona e. Sed ans stat. nabit ad adversarium: pbatur m a nobis. Pelagius admittebat cogitaoes nales honestas, congruas, de quibus loquitur ans; d ex Conciliis, et Pbus cogitaoes illae, quas admittebat Pelagius n erant sufficientes ad actus salutares. Ergo.

102 2. Mir videtur innabilis; q PPes, et Concilia disputantes contra haeresim illius gram stabilire conati sunt, quae sufficeret ad actus salutares, et vitae aeternae meritorios; pindeq judabant, cogitaoes illas n ee sufficientes. Pbatur m max duplici authoritate Sti Augi referentis verba Pelagii: 1a lib. "1o de graa Xpti cap. 12; ibi: operari (inquit Pelagius) Deum in no "bis velle, qd bonum e, et velle, qd santum e dum nos tantummodo praeca "diligentes supra gloriae magnitude, et praemiorum pollicitaoe succendit. Et "dum revelaoe sapieae in desiderium Dei stupentem suscitat voluntatem; et dum "nobis suadet oe qd bonum e.

103 2a, et clarior eodem lib. cap 3o: adiuvat nos

" (inquit idē Pelagius) dū quotidiè nostri oculos aperit; dū nobis ne pr-
" sentibus occupemur, futura demonstrat; dū diaboli pandit insidias; dū
" nos multiformi, et ineffabili dono grãe cælestis illuminat &a. = Ex
quibus sic: ad gloriæ promissione succendere; excitare desiderium me-
dia revelare; etiamsi auxilij Dei operari in nobis velle qd bonū ē,
oculos aperire, futura demonstrare, pandere diaboli insidias, et dono grãe
cælestis illuminare, evidentr important cogitaōē honestā grãq in eo, qui
bene agit; atqui talis cogitao iuxta Pelagiū ē entitas nalis, et reliqua
prata hēt, de quibus loquit̃ ll. ans: g.

Vo 4. Ubi 2o efficer: grãa, quã Pelagius
nabat, et Ppes admittendā ēē ostendebant, ē grãa Xptianorū ppria; grãa,
qua salvat, et iustificat naa; grãa nullo ministerio externo, aut visi-
bili nobis indita; ē Spiritus Sti subministratio, et occulta Dei misericor-
dia, qua vocamur predestinati; ē hec oïa ppriè, et unicè conveniunt grãe
supnali quoad substaā: g. grãa, quã nabat Pelagius, et Ppes ad actus
salutares ē ipsis necessā adstruebant, ē quoad substaā supnalis. Doc-
trina huius ppositionis ē expressa i Sti Augi in epist. 95, ubi loquens
de grãa, quã necessā ēē docebant Cathi, et de qua Ppes im, et Pe-
lagij erat contentio; sic fat.

" Vo 5. Illa confiteat apertissime grãq, quã doctri-
" na Xptiana demonstrat, et predicat ēē ppriā Xptianorū, quę n ē
" naa, ē qua salvat naa; n auribus insinuante doctrina, (aliquo adiu-
" mento visibili, sicut plantat quodammo, et irrigat exodis; ē submi-
" nistraōē Spiritus, et occulta misericordia; sit facit ille, qui dat in-
" crementū Deus; etsi enī quadā n improbanda raōē dicit grãa Dei
" qua creati sumus, alia ē tn qua predestinati vocamur, et iustificamur.
" De hac grãa questio vertebat. Quid p sea ma lucidentius?

Vo 6. Spat. ll. e
ex D. Prospero in epistla ad Rufinum, ubi docet, grãq admissa
" a Pelagio ēē magistro libero adhibitā per cohortaōēs, per legē, per
" doctrinā, per creaōē, per contemplaōē &a; atqui contemplao ē cogitao ho-
nesta, ex illis caās externis resultans: g Pelagius admittebat honestū

cogitaos gratias X[pist]i; hanc vero, q[ua]s P[elagi]es dicebant ee ad salutem o[btin]endam in-
fusam; alitam q[uo]q[ue] grag altioris ordinis sit entave supraq; admitten-
dam ee stendebant. q. = Ipat 2[o] ex eodem Augo de graa X[pi]stiana cap.
4), ubi docet Pelagium admittere grag; qua Deus revelat, quid age-
re debeamus; q[ui]a in hanc q[ua]moq[ue], sive internos illuminaos entave na-
turae ostrebat, errabat.

Vo2. [illegible] preoccupata mens P[ela]gii: Pelagius, [illegible] n. de
graa interna, et de externa graa legis, et doctrinae [illegible] locutus
siquidem illuminao, contemplao [illegible] demonstrao, et lectio,
in quibus Pelagius [illegible] tenebat, [illegible] sonat. = Nec hoc di-
cit inquiens a nobis, ipse Pelagius admittere internam graa, supra in-
sinuavimus. Admittit graa internam; n[on] vero illa, quae a nobis P[e]la-
giana docebat ad salutem. Vel dic: admisisse graa internam, quae
moralis erat dicta ad externa graa legis, et doctrinae: siquidem apud
ipsum moralis honesta cogitao connectebat cum externa rerum ministra-
tione; et ex vario rerum [illegible] mali [illegible].

Vo3. Rent [illegible]
[illegible] Pelagius nulla potuisse cogitaoq[ue] honesta [illegible] et ali-
quomodo supralis; ipsos vero [illegible] cogitaoes [illegible] supralem
quoadmodum. Si huius supralitas quoadmodum explaos petas ab adversariis,
[illegible] a Pelagio [illegible] operies. Audite Magnum Augustinum qui
lib. 1. de graa X[pi]sti cap. 38. Pelagius inducit spirantes hoc post
X[pi]sti adventum, [illegible], qui ante X[pi]sti tempora [illegible]. Ita
q. loquitur.

" Vo3. Quanto magis post illustrationem adventus eius instauratioque
" [illegible] credendi, nos, qui per X[pi]sti graa in meliorem hominem rena-
" ti sumus, qui sanguine eius expiati atque mundati, ipsumque exemplo
" ad perfeos excitati, iustitiae meliores illis ee debemus, qui ante legem
" fuerunt. = Audite vero Magnum [illegible] eodem lib. cap. 3.) haec Pe-
" lagii verba transcribentem: dicit, q[uo]d X[pi]stiani facere possunt, quorum in
" melius per X[pi]stum instaurata natura e[st]; et qui Dei quoque grae iuvant[ur]
" auxilio.

110. In in grã, quæ entave nati adstruebat Pelagius admittit relaões ad Xptũ, et eius merita, elevaões quæ sive ordaões ad ẽnũe salutis cõsequendæ. Ratio sic: supradictæ [illegible] quæ [illegible] dunt cum adversari stat in eo, quod honesta illa cogitaõ neat ex meritis Xpti, et a Deo ordet in finẽ ẽnũe beantis; d nautiq ex his Pelagius nabat in sua grã entave nati: q.= Omitto impugnaões alias huius Dl rũois apud Lxiy nay videndas. Cap. 34. & alijs rõ-bus eviscerandis.

CAP. III.

Pro alijs riobus eviscerandis.

111. Item 3º, cogitaões naturales, quas Pelagius admittebat, ee bñficia, et dona a dono creaois indistincta, proindeq non naturæ debita. At Catholici Dres docent, illas cogitaões ee dona distincta a dono creaois, et naturæ n debita. = Sed quis n videat, Pelagium ab heresi in rõ naturæ, rõis absolvi, nã si vera ẽ rõ, tota [illegible] Pelagii n excedit rões Catholici [illegible] legis, et Doctissimi Dr. hic ubi docet naturales cogitaões ee naturæ indebitas, et a dono creaois distinctas. Opponit [illegible], nec ppterea cum Pelagio [illegible].

112. Sed [illegible] Resp. [illegible] cogitaõ sit spetiale beneficium, et indebitum naturæ individuæ, non in ẽ honesta ita distincta a dono creaois, ut sit supra extra ordinem creaois, quæ Deus de facto elegit: d grã a Xpo inventa a Pelagio bñficium ita naturæ indebitum, ut sit extra, et supra ordinem creaois, quæ de facto elegit Deus. q Nã [illegible] confirmã ẽ, et [illegible] deinde [illegible] ab [illegible] Suarez citato [illegible] de grã cap. 16; q vincit exemplo; nã [illegible] tali, et tali [illegible] naturalis [illegible], et ordine [illegible] nay [illegible], [illegible] cum meliori [illegible], [illegible], quæ [illegible].

113. [illegible] quamvis hæc oĩa sint spetialia, et [illegible] in individuo indebita, [illegible]

dina creationi non excedunt: ibid. q. = Dico 2.o argumentum: quando adversarii dicunt, illas cogitationes esse beneficium speciale, et a dono creationis distinctum, vel per donum creationis intelligunt id, quod homo debet ad esse, existere, et conservari, vel intelligunt etiam omnia illa externa, quae ad cogitationes honestas deservire solent, supposita generali providentia, et concursu Dei? Si 1.um: sibi dici potest, gratiam Pelagianam esse beneficium speciale, et distinctum a creatione in illo sensu: numquam enim in illius mentem venit admittere tamquam gratiam specialem; id quod homo ad esse, existere, et conservari debitum est.

114.

In hujus confirmationem revocanda sunt verba D. Prosperi in citata epist. ad Rufinum. Quibus addere possumus verba Pauli Orosii in suo dialogo, ubi ait Pelagium gratiam posuisse non solo naturali dono in libero arbitrio, et in hoc etiam quod naturam bene institutam custodit, nos hoc modo Deus elementariis semel gratiis institutis facit inde quod facit. = Si vero dicant 2.um dy- ... eorumque virtus, ipsos non admittere gratiam specialem, quae ab ordine creationis sit distincta, contra illius verba apprehensa. Videatur igitur, quomodo evadit ...

115.

Contra 2.o: Pelagius erravisse in eo quod praeter cogitationes naturales honestas non admittebat aliquam gratiam dogmaticam, quae esset entitative supernaturalis. At sequaces D. Augustini admittunt gratiam entitative supernaturalem, et praeterea gratiam aliam dogmaticam, quae sit supernaturalis quoad modum. = Sed contra argumentum est. Vel: si semel admittatur cogitatio naturalis honesta tamquam gratia dogmatica, ex Pelagianis deduci nequit gratia dogmatica supernaturalis entitative: quod in falsum est. Sed probatur: gratia "dogmatica a Pelagianis Pelagius explicat his vocibus: gratia per Christum, "gratia per Christi redemptionem, inspiratio, illustratio, donum Dei, Spiri-"tus Sancti impulsus, misericordia, et similibus.

116.

Tunc sic: eiusmodi voces conveniunt cogitationi naturali honestae, vel non? Si hoc 2.um inferunt, cogitationes naturales honestae non esse gratiam dogmaticam Pelagianam. = Si 1.um: Pelagianus Pelagius stabilierunt gratiam dogmaticam, per sanctos per gratiam cogitationes naturales, ... inde ipse ex illorum doctrina deduci nequit gratia supernaturalis entitative. Contra 2.o, et tertio: non solum actus virtutis moralis, sed etiam actus fidei, spei

et charitas erunt supnales quoad mm, et entative nales. Rao: q[a] per eodem modo de ob loquuntur, et grag ad oes requisita, eisdem vocibus explant. Ast illao absurda e. e.

113. Absurditas illaois nat inmodo doctus Rn: atq[ue] etiam actus virtutis Theologalis entative nales admittit, solumq[ue] rane Dine elevaois ad finem beans supnales. = Surdis auribus, quem me Ama manus afflixit, raucissime semper hec ingidaris doctrina insonuit; q[a] nimis ardua vir vix negotio facili, et naalissime oplanat. Quid, rogo, entative supnale fatebitur Rn. Superest tantum graa sanctificans, et vio Beata. Ast si ex phus non deducitur entativa supnaltas virtutis fidei Theologalis; nec poterit ex ijsdem phari supnaltas entativa graae, et vois. liberum q[ue] erit dicere ee tantum supnales quoadmm rane elevaois, qua Deus grag induxet ut medium, et vios ut finem grag.

114. Apro marte nris phaobus ret. supnaltas entativa graae auxiliantis impertinens ee, ut Rn doctrina de graa contradictoe opponat Pelagio: nec enim erravit in eo qd grag distingui a libero arbitrio, a lege, et a doctrina negavit ad spiritum posse operari salutaris ee nabat. Huic tamen errori contrariando impertinens videt graa entativa supnalis. = Rio, ni fallor, e egregia leg nae phao: si enim graa legis, atq[ue] doctrinae, quam admittebat Pelagius, graa dogmatica n e, nec contrait posse spiritus ad salutaris operandum, cogitao nalis honesta, et contraria nec obitet eiusmi posse, nec erit graa dogmatica; consequens q[ue] graa Rn[y] a Pelagio erit entative supnalis.

115. Rao, q[a] ut ex phaobus nris, atq[ue] instans in adversaris manifeste ostat, Pelagius cogitaoes nalis honesta contrariaq[ue] admisit l omno indistinctas, l tantum distinctas moraliter a graa legis, et doctrinae, et ab externo rerum nalium occursu omnaliter subsequutas: q si hec non erat graa dogmatica contrariendo spiritus posse salutaris operari. = Infert n ae impertinens ad contradicendum Pelagio graa supnalis entativa; de hac enim ipse locutus fuit, dum de graa a graa legis, atq[ue] doctrinae distincta, loquebat.

CAP. 9.

Satisfacit argumentis

120. Argui ex Sanctorum authoritatibus.

1.ª ex Sto Augo lib. 83 quæstion. quæstione 66: ad misog Dei pertinet vocao. Numquid q latebat Pharaonem quantum boni ffecuti fuerint tempore illo per adventum Joseph: Atque è ter gesta ognio vocao eius fuit. 2.ª ex eod. Augo quæst. 2.ª ad Simplicianum gratia Dei, " et n industria nec tribuendum e cum ea menti occurrunt atq delectant, quibus efficiamus ad Deum. 3.ª ex Sto Prospero lib 6.º " 3.ª Collatione cap. 12: trahit ad Deum contemplao elementorum omnium, que " in eis sunt ordinatissima pulchritudo. trahit rerum gestarum ognio &.

121. In mo, et pluribus aliis, que apud Eximium D. videri possunt insinuat gratia auxilians entave nalis, et supralis quoad mum: talis enim e ognio rerum gestarum per adventum Joseph: talis occursus objectorum, quibus ad Deum efficimur: talis ognio elementorum, et similia. Diversas huic argo expediunt solutiones nostræ sce patroni. Nos quidem sibi in delitiis ee gloriatur opinione singulare Pi Ripalda diss. 20 de ente supnali (Castilla) cuius summa hec e: hoc in præsenti providentia, semper ac bene moralis operatur est parata heu auxilium entave supralia. Ex quo fit, qd numquam actum nalem moralem honestum eliciet, quin simul alium actum eliciat entave supnalem.

122. Juxta hanc sententiam facile explant authoritates Sctorum. D. mihi durioscula semper visa e singularis opinio Ingeniosi Pi admodum delitiosa. Planior, solidior, et verior e sea cois, que actus morales honestos dividit in ince nales, et supnales. Hi dicunt salutares proive ad vitam æternam conducentes, et ad hos requirunt Scriba, et Pes gratia Theologice sumpta, que ince supnalis sit. Alii sunt actus entave nales, et honesti, qui salutares n sunt, nec ad vitam æternam proive conducunt, o nave, quatenus removent prohibens affectus ultimi finis. Ad hos gratia stricte Theologica, et dogmatica necessaria n e.

123. Quod manifeste deducitur ex damnatione duarum prop. Baij, quarum 1.a haec est: amor naturalis, qui ex viribus
„ naturae exoritur ex sola philosophia per elationem praesumptionis humanae cum injuria crucis Christi defenditur a nonnullis Doctoribus = Deinde 3.a
„ vero haec: cum Pelagio sentit, qui bonum aliquid naturale, hoc est, quod ex naturae
„ solis viribus ortum ducit, agnoscit. = Ex his validum argumentum pro probatione 3.a doctrinae
Rev. Segi ... ad praedictas authoritates dico accipiendas esse non
de gratia dogmatica Theologice accepta, sive de gratia stricte per ...
... hoc enim ex probationibus naturis entitative supernaturalis esse debet, et dari
ad actus morales honestos non esse supernaturales.
124. Ad actus vero morales honestos entitative naturales sufficit gratia, quae in sensu lato, et accidentali dicitur gratia per Christum; et quamvis ordinem naturalis creationis non excedat, est tamen gratia, et Dei potest naturae indebita, juxta ea quae diximus diximus n.o
33. = Ut vero traditis solutiones omnes, et pluribus alijs authoritatibus satisfacias observa ... per ... et ... de gratia dogmatica tradere conantur his, vel similibus vocibus utuntur: gratia collata ad bonum opus,
„ quod ad salutem pertineat, ad resistendum ... ad actus, qui fiunt,
„ sicut oportet ad finem vitae.
125. Gratia eiusmodi entitative supernaturalis est. Quando vero de gratia ad actus honestos sine praedictis limitationibus loquuntur, intelligendi sunt de gratia late Theologica; vel melius de philosophica; vel si, mavis de speciali concursu Dei intra ordinem naturalem, quae a Pelagio naturalis ... satis probatur. Recole dicta in superiori natura ad hanc quaestionem: et audi D. Thomam Angelicum quaest. 24. de veritate art. 14. ad argumentum 2.m ... loco ... in quibus ... omnia opera bona gratiae Dei necessariae esse ostendebat ex ... Dilijs, et ... dicentibus, sine Dei gratia hominem nihil bonum agere posse.
126 Sic ... Angelicus: ad ea, quae sunt in contrarium patet solutio, quia procedunt, vel de bono meritorio, vel ostendunt, quod sine operatione Dei homo nullum bonum facere potest. Huius solutionis doctrinam dedimus in materia de merito, ... de virtutibus supernaturalibus ... Illa denuo amplectimur, et cum ... ratione concludimus: de opus honesti

Deo referendi ēē velut authori supnali si sit opus per opor-
tet ad salutem, l ut authori nali, si pcedat ex libero arbitrio,
vel gratia, quamvis ex meritis Xpti intra ordinem ra creaoris.
Vel aliter: Deo ut authori supnali tribuendus, si sit opus me-
ritorum praemij supnalis; Deo autem ut authori nali si praemij nalis
tantum sit meritorius.

127. Arg. 2o: actus morales boni ex gratia entave
nali eliciti ab hoc iusto possunt conducere saltem ad vitam aeternam: ergo
actus salutares n requirunt gratiam supnalem entave. Ans prob: quia
actus illi condignificabunt a gratia sanctificante quae supponitur in hoc
iusto. Solvimus aliqui hoc in mansibus meritis quod et illam
probaoque: deest enim in illis actibus capacitas ut a gratia sanctificante
condignificent, scilicet supnalitas entava, quae n minus requiritur, quam
bonitas nalis moralis: et sicut n e capax praedicte condignifaonis actus
qui moraliter n bonus, ita nec actus entave n supnalis.

128. Arg. 3o: de
fide est omnia auxilia gratiae esse entave supnalia; sed auxilia gratiae Theo-
logi sunt de fide: ergo n omnia sunt entave supnalia. Dist. premi-
ssam, nego cons: sed illa rabuit adversari sola ipsa requirent aliqui sic:
auxilia Dei gratiae sunt de fide, ergo e de fide aliqua esse en-
tave nalia: quae nulla sunt entave nalia. Nobis sufficit quod probabile,
l probabilius sunt entave supnalia auxilia gratiae quae tenet Thomis-
tae et Scotistae stabiliunt 2a Hereticorum: quod ita ēē abunde probavimus.

129. Arg.
4o: ad vincendas graves tentaoes nalis impendo, et ad ac-
tus excellentissimos virtutis acquisitae exercendos necessaria e gratia
per Xpum: atqui haec necessaria n e gratia entave supnalis: ergo. Innerat Dei-
rum, et PP authoritates agerunt sed maius probare; dico distinguen-
do maius: ad vincendas graves tentaoes Xe salutariter, sive per
actus salutares necessaria e gratia per Xpum, concedo maius; et in hoc sen-
su minor; ad vincendas utcumque sive per actus n salutares Xe,
nego maius; et in hoc sensu concessa minore nego cons.

130\. Solvos ex plo: si gravis tentao ta-lis vincenda sit ut victoria illius sit actus bene meritoa nostra ex graa per Xptum quæ est entitave supnalis. Cum q' victoria illa possit fieri absq' merito præmij supnalis, sit per actum honestum nalem, vel etiam per actum ventalem malum, sequitur v.g. si quis tentaoi resistat ex vanagloria, ideo non est simpliciter necessaria ad victoriam hanc graa per Xptum, sive graa dogmatica, et practice Theologica. Ostendo est D. Th. quæst. 22 de verit. art. 5. ad 3um dicendum, qd faciendo actum de genere bonorum ho vitat peccatum, quamvis non mereatur præmium et ideo, ut per liberum arbitrium aliquod peccatum possit ho vitare, non sequitur qd omnem bonum meritorium possit per liberum arbitrium facere.

131\. ... Patres sic loquantur ... tia, et ... eodem modo accipiendi sunt, quando dicunt, graam necessariam esse ad non succumbendum tentaoi, id est ad non succumbendum simpliciter, ... peccato. Eodem modo discurre de adimpleoe legis nalis, et exercitio virtutum heroicarum: Illa enim adimplere, et has exercere prout operatur ad salutem, sine graa dogmatica impossibile est. At sicut absq' graa per Xptum graves tentaoes vinci possunt, et virtutes heroicas exercere ... sic ergo per ... adimpleo legis nalis, ut ... et gravis tentao facilius vinci, heroicasq' virtutes exercere ... supnaturalem ... tive. Cap. 5. Alia arga, et quedam corollaria.

CAP. V.um

Alia arga, et quedam corollaria.

132\. ... actus salutares versantur circa objectum finale supnale: ergo non requirit ad eos auxilium entitave supnale. Ro. Minor ... est: quia auxilium entitave supnale ut plurimum necessarium erit ad actus salutares qui objectum finale supnale respiciunt. ... in Evangelium ... vita æterna observanti legem nalem, et facienti opera misericordiæ.

ꝗ in his actibus nulla fit mentio motivi spalis supralis: ꝗ. Dupl. huic argo, soluq adaptavimus in mat. de merito. Vel juxta sent. illor, qui docent, actu supralē posse ferri in motivū natē, et e contra, natē actū in supralē motivū. Ex qua doctrina pto ante nat. coa, et illius probao.

133. 2a, et probabilior nat. ans, apparetq, ex actu supralē supralē motivum habere. Quale hent exemplū, appoā in antis probatoe: siquidē observatio legis nalis, cui Dnus promisit vita eternā erat ex intentioe assequendi illā; qd ē motivū supralē. Patet: nā Xpus Dnus loquebat cū Juriperito interroganti, quid faciendo vitā eternā possidebo? Cui dixit Dnus serva mandata. Ite: Dnus pponit motivū operū misoe si fiant ut ad salutē spectat juxta illud quamdiu fecistis uni ex his minimis, mihi fecistis. Videnda loco citato verba Sti Thomi pro solutione ostensae.

134. Arg. 6o. gratia indebita naē, et collata per Xpm ē vera gratia a Pibus contra Pelagium stabilita; ꝗ auxilium praescisē supralē quoadmodū ē gratia indebita naē, et collata per Xpm: ꝗ ᵔ Ma. Pbat min: quia tale auxilium, quod amiseramus per peccatū nobis tamquā Redemptor noster perfectissimus Xpus promeruit. = Resp. Neg. C, et ē Ingeniosissimi (P. Granada) singularis cogitatio: ut auxilium dicat gratia Theolca sufficit, qd sit gratia per Xpm; ꝗ nō requirit, qd sit entitative supralē, ut sit gratia per Xpm. Pbat min: nō requirit, qd sit entitative supralē, nec quatenus ē gratia, nec quatenus ē per Xpm: ꝗ. 1a antis pars pstat: quia in pura naā daretur gratia auxilians, et nō esset entitative supralis.

135. 2a pars eng: quia resurrectio Lazari, conversio aquae in vinū fuere per Xpm, et supralia entitative nō sunt. = Resp. Dico ex eodē: ideo auxilium gratiae deberet ee supralē entitative, quia conducit ad gloriam salutē; ꝗ ex hac conducea nō infert, qd debeat esse entitative supralē: ꝗ. Pbat min: quia ut auxilium gratiae conducat ad gloriam salutē, sufficit conducea exoca proveniens

ex Dina ordine, et elevatione ad finem supernaturalem; et ex hac conductione non infert entitativa supernaturalitas, ut liquet in matrimonio, et in aliquorum Sacramentorum, quae tales conductiones habent, et entitative naturales sunt: g. = Et satis, superius insinuata mente huius argumenti solvo;

136. Illud tamen denuo expendere mens est; quae pluries in eo sternitur, saepius, et diversimode inculcant ab adversariis. Igitur gratia Christi duplex considerari potest: vel necessario, vel accidentaliter collata ex meritis Christi. Necessario ex Christi meritis donata dicitur illa, quae sine Christi merito non daretur, et propter quam Christus mortuus est: unde de Christo Domino dicit Augustinus epist. 55; pro impiis mortuus est, ut iustificent. Haec gratia positive conducit ad aeternam salutem, entitative supernaturalis est, et per Christum ut Redemptorem nostrum donata est non minus quam ipsa iustificatio, et vita aeterna. = Accidentaliter ex Christi meritis donata dicitur gratia illa, quae etiam sine Christi merito daretur naturae non reparatae.

137. At de facto donatur ex merito Christi; eo quod velut finis minus principalis, et accessorie per eiusdem Domini mortem intenditur. In hoc sensu ex meritis Christi esse dicunt a Theologis etiam illi praedestinationis effectus, qui ad vitam aeternam positive non conducunt. Et in hoc ordine collocant ipsam praedestinationem, substantia, ingenium, et talia dona sive interna, sive externa. = Ergo ex praemissa doctrina distinguenda venit maior argumenti: gratia indebita naturae, et necessario collata per Christum est gratia Christi contra Pelagium, concedo; accidentaliter collata per Christum est gratia Christi, nego maiorem. Et ista minime in hoc sensu, nam de eo est in V: ad illius ergo probationem manifesta est solutio.

138. Vera Resolutio urgens fallacia, procedit, et eodem organo filo probat, nullum gratiam actualem debere esse supernaturalem quoad modum. Relego Dominum praefatum proposito: Praeterea: sicut probare potest, primum non debere esse visibile; quia nec quatenus actus, nec quatenus actus visibilis petit; actus enim,

equo, et rate in Angelo, absq; restitie reperirent. = Exaplo, qui
maxy VI. urget, rispta solutio, axon proxime tradito; ex qua ostat,
gram Theoca solu stricte vocam grata nessao collatg per Xpm; in
vero grag accidealy collatg ex Xpi merito. De graa in hoc 2o
su pcedunt pbaoes, quo proinde nil nobis officiunt.

139\. Nm 29 urget
disquo maxy: idea auxilium graa Va, qa oducit ad gramq Salu-
tis oducea stabilita a Pbus oa Pelagiu, oto; qa oducit ultimati
no maxj, et o/a, mire in hoc 2o su, no illa in V. = Ex oducea,
qua Pbus requirunt oa Pelagiu infert entava supralitas graq au-
xilianto. Quod autem oducea a Pbus requisita oa hereticu n sit
pure exaca, ex eo liquet, qd Pelagius illa n nabat in auxi-
lys, que tamdq odebat, ut ostat a no nro 108. = Hinc pbao
desumpta ex maio, et pais Sacramtoru n urget: si enj exa-
ca elevao sufficeret ad supzale stricte Theocu, de quo Pbus,
eng ipsa creao hois Theoce supzalis dicenda foret; qa sig e-
levaoq hert.

140\. Ex dictis hucusque fit 1y corollariu: graa auxi-
liano, de qua Pbus oa Pelagiu, n e nessaa ex naa rei ad oes
actus moralh bonos; qa ex his ptes posunt ee entave nales; ad
actus vero nales nessaa n e graa supzalis entave, que a Pbus
oa Pelagiu asseiam. = 2y: ad actus meritorios premy supzalis
nessaa e graa supzalis entave. Hec e doctrina, que hucusq
probavimus.. Et roborat ex eo, qd n aliq stabit debita ppoo inh
meritu premy supzalis, et ipsi premiy. = 3y: ad actus mo-
raly honestos, et nales, l sufit ipsy liberu arbitriu cu ocursu
generali Dei, l ad summu nessaa e graa specialis de ordine naq
de hic fortasse alibi.

141\. 4y: falsissimu e, qd nobis opponit P. Pasquiez; nrq sth seq. minus digne sentire de graa, quq oppog.
Videndus P. Aranzeza disp. 3a sect. 8a late roborans hujus
corollary doctrinq. Rao; qa nos asserimus, nullu actu salutare

22

fieri posse absque auxilio entave supñali, qd nobilius ê auxilio tantum supñali quoad mu; at in oppoa sea actus supñalis pone pest ex graa nali entitave, et quoad mu tantum supñali. = Deinde: a Pelagianis, Semi-Pelagianis, et Jansenistis extreme recedimus.

122. **Rao**; qa per auxilium entave supñale, a quo iustifaois initium desumit, et in quo ê doctrina nostra ad salutem, ut namque Pelagianis de facultate astruendi graa de ordine creatoris sufficiente ad actus vitae [illegible] meritorios. 2o Semi-Pelagianis resistimus ne dicant, ab aliquo entave nali desumi iustifaois initium. 3o Jansenistis tuè asserentibus pure nae deberi graa ut operet [illegible] ad supñalis dcant. Quod si actus honestos nales admittimus, facto blesq sine graa stricte Theo:ca, in illis nullum vi premij supñalis, nec [illegible] as noverimus. Quest. 5a An, et quomodo ocurrat graa actualis in actus salutares? Cap. 1m Aliorum, et nra sentia

QUÆST. Va

An, et quomodo ocurrat gratia actualis in actus salutares?

CAP. Im

Aliorum, et nostra sententia:

123. 1a sea phicu influxu graa auxilantis in actus salutares defendit. 2a [illegible] influxum nae, et influxum praecipue moralis admittit. = Pro 1a citant PP. Bellarmini, Vazquez, Molina, Lessius, Arrubal, Becanus, Ripalda, Suarez et plures alij cum Sanmesia Granado, et Tharin disp. 1a sect. 3. = Adde Stapletonus, Aboelda, et RR. Thomist. Pro 2a sea militant Lugus D. lib. 3o de auxilijs cap. 10, P. Granado, Arriaga, Tamnezus, Oviedo, Sforzia, et RRes coim, quibus accedunt ex extraneis Lorca, Simel, et alij. = Authores R. sea divisi sunt.

122. Nq Stapletonus, et Albelda phicy influxy adunt auxiliji, etiq quando in aa sunt habitus infusi; alij vero id coiq nant.= Sunt qui de illustraobus inctus, et afectiobus volns phice influere asent; suntqui id afectiobus volns soly adant; de illustraobus vero nent.= Cy Exio hro sentimus, et stbamus 2a seg: l ex desche fundamti ad tribuendq actibus inctus, et volns virtq phice efctivq aliory actuy, volns ftr, et inctus. Hoc stabit ex argory sluoe. Ut praeterea stat; q illa virtus phice efctiva e 3a coq, et receptq ab oib phiq, ut notat Eximius citatis

125. Dicere autq a Deo elevari actus inctus, et volns ut alios phice pducant, arbitrarie, et sine fundamto dicit. Rao; et e fallo pbdo ctis; qd ideo talis elevao admitenda eet ut locuoes Scrlioy, et Ry circa nessitq, et influxy graq actiuq salvq sterent; d absq illa elevaoe ad pducendy phice optime explarit Scrlia, et Pes de influxu morali: q Xa. Phar n nabit. Rbt mia: illustrare, suadere, innotescere, qd latebat, et suave fieri, qd n delectabat, cy solo influxu morali pfentissime intelligit.

126. Deinde: dare split posse, adiuvare, operari, et silia de sola caaliq morali optime accipiunt: nq actus imperans dicit caare imperaty; praemissq dicunt ee caq ctis; natis conio dat posse split volti, que nihil pest amare nisi pcognity; tandq intio finis caat electioq mediory; atqui nec actus imperans phice secuit ad imperaty, nec conio nalis ad amore, et sic de alijs: q silis. Phar stat. Mir innabilis videt, nisi maxima phiq, et Theq pars funditus evellat: Coa legitima e.

127. Probat 2o sea ex optima sequea Di Eximij. Scrlia et Pes docent habitus infusos virty nessaos ee ad actus salutares uniuscuiusq virtus; d si auxilia graq phice influerent in illos actus habitus infusi nesai n eent: q. Phar dici pest dogma Theocy. Mia liquet: nq absq habitibus daret gratia sufiens phice efctivy actus salutaris ftr gratia auxilians.= Prarex

" Trento sess. 6a can. 6o ubi ait: Fides si jungatur cum spe, et
" Charitate unit perfectè cum Christo et corporis eius vivum membrum
" efficit; atqui fides non physice, sed tantum moraliter, et dispositive efficit viatorem in eo, quia fit eius est membrum Christi: ergo similiter.

148 Si dicas auxilia gratiae physice influere quando habitus non adest sicut in Infideli ad primos actus fidei, et in peccatore ad actum charitatis. Respondeo: exinde urgens fundamentum desumi ad negandum in auxiliis gratiae physicum influxum: nam Theologi antiqui maxime laborant in assignando principio actus salutaris, quando habitus non est: si vero in Conciliis, et Patribus agnovissent physicum influxum gratiae auxiliantis ad hanc facillime recurrerent, et nullo modo insudarent: ergo quia in Patribus, et Conciliis nullum apparet fundamentum ad eiusmodi influxum. Si a me quaeris physice productum illorum actuum petas,

149. Respondeo cum aliis sea tale esse exercitium operativum, sicut opera supernaturalia [illegible] plata, quae simul cum actu superveniente physice producet actus salutares: sicut simul cum actu superveniente physice producit auxilia gratiae, quae sunt actus vitales supernaturales. Tamen ordo gratiae, quantum potest, imitatur ordinem naturae sed cognitio, et affectio in ordine naturali non producunt physice alios actus vitales: ergo similiter in ordine supernaturali. Hinc Concilia, et Patres in suo stricto physice causalitatis intelligi non possunt, quia est inveniens contra receptissimum philosophum. Et praeterea ipsi Patres et Concilia docent auxilia gratiae non aliter efficere, causare, et cooperari, nisi illustrando mentem, movendo voluntatem, oculos mentis aperiendo, et similia, quae moralem influxum proprie sonant.

150. Ex immediate dictis solvitur 1a obiectio Patris Tharin, cuius difficultas in hac propositione clauditur: quoties ad praesentiam causae ponitur effectus, et causa deficiente effectus deficit, tenendum est causam physice influere si manifestum inveniens non appareat. Concedo maiorem; sed inveniens manifestum apparet ex iam dictis ante, et ergo ex probationibus nostris, si gratia auxilianti se dat physicus influxus. Retorquenda ergo est argumentum in actu imperante, et reliquis, quae supra

CAP. II.um

Reliquæ obiectiones.

151. 2.a obio ex eodem Thazin: sicut Concilia, et Patres dicunt, nos cooperari cum gratia, ita dicunt, gratiam cooperari nobiscum; sed ex cooperatione nostra voluntatis cum gratia inferunt physicum influxum nostræ voluntatis: ergo ex cooperatione gratiæ nobiscum infert influxus physicus gratiæ. = Permitto maiorem, et distinguo minorem; sed præcise ex cooperatione nostræ voluntatis cum gratia inferunt, concedo minorem; ex illa cooperatione, et ex aliis principiis, quæ certa sunt, inferunt, concedo, ideo minorem, et nego consequentiam; ex principiis physicis constat, voluntatem nostram elicere per suos actus, ad quos ipsa se movet ab intrinseco. Hæc ipsa cum illa cooperatione utique inferunt physicum influxum gratiæ; at quid simile non veritatur de gratia, dum voluntati nostræ cooperatur. Relege responsiones 2.ae probationis.

152. 3.a obio: potior est gratia, quæ naturam in opere salutari; sed si gratia antecedens in illud physice non influeret non esset potior gratia, quæ naturam; cum influxus physicus sit potior, quæ moralis: ergo concedo. = Resp.: in rebus moralibus efficacius potius, et præcipius tribui causæ morali, quæ physicæ: causa enim moralis illustrat, suadet, hortatur concedo, ipse est munus gratiæ actus proprius. Cum autem sine hac illustratione movere concedo, quæ Deus gratiose in nobis operatur, et nullis præcedentibus meritis confert, opus salutare fieri non posset, inde est, ideo potior, et principalior sit influxus moralis, quam physicus. Hinc distinguo maiorem: potior est gratia, quæ naturam in diverso genere causalitatis, concedo; in eodem genere, nego maiorem.

153. 4.a obio: Deus ex sua ordinaria (ex Ripalda) providentia producit effectus per causas 2.as proportionatas; sed nulla datur causa 2.a proportionata actus salutaris, quando habitus non est, nisi actualis gratia: ergo hæc physice producit actus salutares. = Distinguo maiorem: Deus ex sua ordinaria providentia semper producit effectus

Rª no: aliquando, quandoque: per caas 2ᵃˢ adeqtas, no; inadequatas, ɔdo maxe. Itaq debet admitti a Pᵉ Rigalda, cum ē obtio: nq ipse nobiscū docet, Deū speali; ɔcurrere ad producendos gras vᵉ excitantes elevando vincti, qui tunc ē caa inadqta. Unde n̄ semper ɔcurrit Deus tamquā spealis caa ad producendū actū supnalē per caas 2ᵃˢ adeqtas.

154. 5ª obtio: poe auxilio grae pest naa elicere actū supnalē, quē antea n̄ poterat: ɔ gª graa actlio het vites phicè efectivā actūs supnalis. Ido ans, et no cog, cum falsitas evidens sit in ɔdioe nessaa requisita ut quelbt caa pducat: poa enī ɔdioe, ca potest caa ponere efectū, quē antea n̄ poterat, et tn ɔdio n̄ exercet caalitē phicā in illū efectū. Sic se het ɔgnio nalis ait voltis, quæ nequit actū amoris elicere absq illa ɔgne; et tn ɔgnio n̄ influit phicè in amorē. Unde ī casu nāo dici pest, qd voltas elevata per auxiliū excitā pest elicere actū salutarē absq auxilio inco phicè influente, et solū requisito velut nessaa ɔdioe.

155. 6ª obtio, quā me aliī efaciorē eligit perdoctus Rᵃ, ut oppoē seq. ppter. Ocilia, et Sᵃ per decernunt ɔ Pelagiū auxiliū grae phicè coefectivū actūs salutaris, ɔ auxiliū a Sᵃ pro et Ocilius stabilitē ɔtit in illustraobus inctus, et afectobus voltis. q. Pbr maz: Pelagius asserebat, naā solā producere phicè actūs salutares, ɔ Sᵃ vero Ocilia, et Sᵃ statuebant naā solā n̄ ee sufficientē ad actūs salutares in eo sū in quo asserebat a Pelagio: ɔ Rᵃ. = Ho maxē neg. Adeuntis pbaoē dico: Sᵃ per sufficientissimè opponi Pelagio per hanc assertioē: naa sola ē insufficiens ad actūs salutares; Ucc: opus salutare fieri n̄ pest a sola naā sine auxilio vere supnali.

156. At hec Catha assertio optimè salvat quamvis graa auxilians n̄ influat phicè ɔ tantū moralē, et sit ɔdio talis re-

quisita, ut ad q. illa n. der prius proxime sufficiens ad salutares actus: Sufficientissime ig. Ds. vero, et Pes Pelagio opponunt, quem graa actu atribuant de id, qd. solis naae viribus nant, tq. in genere causae entitatis, quae physice efficientis. Hinc videnda est, et comparanda in amplius ante, et explanda 2a. Ex qua coa n. infert. Explanatur solus: duo afirant Pes contra hereticos: directe unum, indirecte, et consequenter aliud. Directe ostendunt, naae solius n. here sufficientem spiritus talis, indigere illustratione, et affectione supraalibus ad eliciendos actus salutares.

157. Ex quo ulterius docent, ipsos salutares actus esse supraales, et ex modo per se, separatio singulo.

Consequenter ostendunt naae solius n. esse prius sufficientem efficiens. Ex quo sequitur nessario requiri principium supraale de linea efficiente.

An vero tale principium sit habitus, vel auxilium actuale excitans, aut utrumque n. determinant, et quodlibet ex his poni, verum est, naae solum esse de se insufficientem in linea effectiva. Cum autem in re morali praecipua sit caritas moralis graa, qua Deus illustrat, movet, suadet, facit, ut faciamus, et ad se nras etiam rebelles compellere dicitur voluntates, de tali caritate morali Pes praecipue contra credendum est.

158. Sed instat ex Hispania, et Gallia nobilis Rx. Pelagius admisit illam moralem caritatem, qua admisit graam illuminantem, exhortantem, ut constat ex Aug. libro 2. de grat. Christi c. 10. et Pes, et Ecclesia reprobavit graam ad actus salutares nessarium esse docent de caritate physica loquuntur. Non audebunt asserere objicientes, qd. si Pelagius in ea graa, quam videbat poneret physicum influxum, nulla inter ipsum et Pes, et Ecclesiae doctrina foret circa adjutorium graae: hec enim assertio temeritatis tetros fere attingit facitque suspecta de Pelagianismo sequi quae graam stricte Theocam moralem solum influentem adstruit nessario ad actus salutares.

159. Quod quantum a veritate distet constat vel ex eo qd. de graa stricte Theoca nec somniaverit Pelagius; nec graae adjutorium

ad posse, velle, et agere necessariy admiserit. 2º ex eo qd oppositæ assertionis est sententia innumerabilium DD. notæ, quos inter Eximius Suarez, qui in Scripturæ et Patrum intelligentia nulli cedere, credendus est. = Distinguo qd ans instantiae: Pelagius admisit illam moralem causalitatem sicut oportebat ad salutem, nego; sicut non oportebat, conc. Eadem distinctione plani adiunctis applicanda est. Quam sibi gratiam Pelagius finxerit in doctrina de necessitate gratiae, constat ex dictis in hac, et ante disp.

160. Verum tamen innabile est, ipsum semper subdole usurpasse nomen gratiae, et gratiam dogmatica, quae interiorem cum natura, cum doctrina legis, cum externo exemplari ministerio destruebat, numquam admisisse: Vel clarius, gratiam admissam ab ipso fuisse gratiam moralem indistinctam ab externa gratia legis, et doctrinae. Quamvis qd in hac gratia moralem influxum agnosceret, talis influxus non erat qualis oportet ad salutem, qd ipsa gratia non erat qualis ad salutem requirebat a Pbus. Errabat qd non in eo qd moralem influxum in sua gratia poneret; sed in eo qd eius gratia insufficiens ad salutem erat in sensu Scripturae et Patrum. Disp. 2ª de auxilio sufficienti.

DISP. IIIª

Quæ de Auxilio Sufficienti.

Auxilium sufficiens eiusdem antecedit efficacem. Ideo, dum celeberrima auxilii in efficax, et sufficiens aggredimur divisionem; sufficiens in hac disputatione suscepimus examinandum. Naturam et existentiam auxilii sufficientis, subiecta quibus a Deo misericorditer offertur, et quaedam alia scitu digna paucis quaestionibus exponere fert animus. Quaest. 1ª Naturam, et existentiam auxilii sufficientis exponit. Cap. 1. Praemittitur gratiae necessitas: et germana auxilii sufficientis explicatio.

QUÆST. Iª

Naturam, et existentiam Auxilij sufficientis exponit.

CAP. Iᵘˢ

Præmittitur gratiæ necessitas; et germana Auxilij sufficientis explicatio.

1\. Hi nunc partes brevi calamo perstringere mens ê. Alio remittimus examinandas qq̃es, quæ circa necessit. grãæ a Dd.ᵒʳᵘˢ enodant difficultes. Illo tn̄, quæ probabiliora videntur, et ad ea, quæ dicturi sumus, magis necessaria, varijs cclibus præmittenda. = 1ª cclo: auxilians grãa necessaria ê hoi iusto ad actus salutares. Opp.ᵒᵐ docent P.ᵉˢ Molina, Belarminus, Valea, et alij dicentes int. actus salutares hois iusti, et peccatoris; cũ autẽ iustus habeat habitus infusos a quibus actus haurire possint supernaturalitatem, qua non ê grãæ auxiliantis influxu. At fundamentũ hoc debile ê: rão enĩ statuendi necessit. grãæ n̄ ê ut actus evadat supernalis; ĉ ut fiat mõ magis proportionato iuxta leges præsentis providentiæ.

2\. Pbʳ q cclo ex Dᵉ Coimio: Pᵒ quia Molina et Pᵉˢ grãæ necessit. commendant ad salutares actus indiscriminatim, id ê, quin int. iustos, et iniustos discrimen assignent. = 2º: quia ad quemlibet actũ salutarẽ præsupponit excitaõ quædam, sive illustraõ, quæ illuminat aiã, et ad bene operandũ inclinat; atqui talis excitaõ, sive illustraõ ab habitu infuso n̄ provenit, ĉ a grãa auxiliante, quæ proinde illuminativa, et affectiva dicenda ê: q̃ Xª. Sili mõ pbr necessitas grãæ illuminativæ, et affectivæ, quæ sit excitans, l. præveniens ad oẽs actus, qui iustificaõẽ antecedunt.

3\. Ex tt. oppõ docuerit Vega in Trenᵗ. lib. 6. cap. 2º; contra defenditur a Theolis, qui pro rãe. sta Fulgentij egregia authoritate lib. de fide ad Petrũ ꝑ solido fundamᵗᵒ exhibet. Ait q Stus Dr "firmissime tene, et nullatenus dubites, "neminẽ hic posse pœnitentiã agere nisi quẽ Deus illuminaverit.

" et gratuita sua missa averterit. = 2ª scilicet: sufficit una illustratio intellectus, et una affectio voluntatis ad plures actus inter se subordinatos. Unde gratia illuminativa, et affectiva necessaria non est ad actus singulos. Est Doctrina **Eximij Suarez** lib. 3, de auxiliis cap. 2º. Ratio illius est; quia per unicam illustrationem sufficientem proponit totum actus imperantis, et actus imperati; pariterque per unicam affectionem potest voluntas excitari ad utrumque.

4. Dicitur: quia per unicam Dei visionem satis superque Beatus movetur ad Dei amorem, et ad alios actus virtutis. = 3ª scilicet: praeter illustrationem intellectus, non est semper necessaria affectiva auxiliaris gratia ex parte voluntatis. Explicatur: illustratio intellectus ad actus salutares semper requiritur; at pia indeliberata voluntatis affectio, licet regulariter necessaria sit, non tamen ita semper requiritur, ut absque illa actus salutaris fieri non possit. Ita expressa scilicet traditur ab **Eximio** citato, lateque proponitur a P. Arriaga disp. 6 de gratia sect. 5ª. = 1ª explicationis pars ostenditur: quia ita satis probant Patres, et Conciliorum authoritates, quas fusse dabit P. Ripalda disp. 106 sect. 6ª.

5. 2ª; quia ad quemlibet actum naturalem liberum praecedit affectio indeliberata naturalis circa idem objectum: ergo similiter in ordine supernaturali, qui (quantum fas est) imitatur ordinem naturae. Antecedens ostenditur; quia testatur experientia illius esse modum naturalem operandi: et incipere a minori perfectione ut deveniat ad perfectiorem: sic intellectus prius obscure percipit, deinde clare cognoscit veritates: idem de voluntate dicendum est. = 2ª explicationis pars probatur; quia et in naturalibus non tamen praerequiritur indeliberata affectio ex parte voluntatis, quam praecognitio ex parte intellectus; ita in supernaturalibus.

6. Antecedens namque non est, quod absque praecognitione objecti nec Deus illud amare potest; bene tamen absque praevia indeliberata affectione. Si autem praecognitio in naturalibus, et in supernaturalibus illustratio adeo vivida sit, ut voluntas alioqui recte disposita per habitus convenientes non retardet ad elicienda actus ex obscuritate, aut imperfectione praecognitionis naturalis, vel supernaturalis

illustraon, cux acty l nale, l supraaly n̄ eliciet. Hic perfectiori operandi mus piè, et reverenti in Beatissima Virgine agnoscit, et defendit ab **Eximio**, et devotissimo nro **Suarez**. Ultima 2clo: praedicta nessitas tanta n̄ ē ut n̄ possit a Deo supernali sufficienti per ossog. speale applarg. Probat aibi, et fusse 2clo hec.

His praemissis ad explaon auxilij sufficientis accedamus. Auxilium sufficiens absolute loquendo dicit illud, qd in suo gere ē pens efficere id, ad qd dicit sufficiens: si eni pens n̄ sit, ia n̄ sufficiens, d insufficiens dicendū erit. Auxilium sufficiens dupliciter pest considerari, l ut praecise sufficiens, l ut pure sufficiens. Horum terminorum noa, et explao ait **Eximius Suarez** lib. de auxiliis cap. 2° summopere conducit ad solidā et verā grae efficacis decisionem. Igitur auxilium praecise sufficiens dicit virtutē quantum ē de se sufficientem ad ponendos actus, sive actus ponit sive n̄.

8\. At vero auxilium pure sufficiens praeter illā virtutē dicit naoe actus, sive qd actum suo ipso n̄ ponit. Liquet hinc, auxilium praecise sufficiens n̄ excludere nec opponi auxilio efficaci; imo ēē cōpossibile cōtrahibile per auxilium efficax. Pat: na si auxilium efficax ponit actū, het virtutē sufficientem ad ipsum ponendum. Auxilium autem pure sufficiens opponit auxilio efficaci: hoc eni dicit actū, illud vero naoe actus. De hoc auxilio pure sufficienti ē disputao praesens;
„potest ita describi: donū a Deo liberaliter collatum creaturae ratli,
„transeuns, sufficiens illā proxime potentem elicere actus salutares,
„ies tn de facto illos n̄ eliciat. Explaone n̄ indiget descriptio. Cap. 2um. Stabilit extrea auxilium pure sufficientis

CAP. IIus

Stabilitur existentia auxilij pure sufficientis.

9\. Sit 1a 2clo Catha: dat de facto auxilium pure sufficiens; sit qd, ex se pens ē.

Vid. 2

ad efficiendum actum salutarem, quem ex defectu nostrae libertatis tamen non
» efficit; sic loquitur Magister Thomas infra allegandus; qui homo
» etsi vocatus, et auxilio gratiae praeventus, negligit venire.= Sed
huius sententiae adversarios in medium producere, ne intellectis oppositis igne
accenderet velis.= Calvinus, simpliciter navit auxilium sufficiens contem-
platus est; et docuit, quod gratia interna esse efficax, datur in vocatos ex-
ternam, quam inefficax esse posset; et cum dictis vocationibus non obtemperat, pe-
ccatum facit, quamvis ad obtemperandum gratiam internam non habeat.

Vo.* Janse-
nius lib. V de gratia Christi cap. V docet, quod tunc Angelis, et Ada-
mo pro statu innocentiae collata fuerit gratia sufficiens; at in statu naturae
lapsae nulla detur gratia sufficiens, quae simul efficax non sit. Unde audacis-
sime pronunciat, gratiam pure sufficientem esse perniciosam, inutilem, a Sancto Paulo,
Augustino, et Thoma ignoratam, et a Pelagianis excogitatam.= Thomae audacia
sic dicentis, et secum Thomas consentire iactat, et probat.= Sane Catho-
lici quid ipsi delirantibus reant. Sed Catholica doctrina, praemonemus
[illegible] ipsos, et Quesnellistas in Bulla Unigenitus semel, et iterum
castigatos.

VI.º V ex Sacra pagina: Isaiae cap. 5º sic ait Deus: ita conquerit:
» quid est quod debui ultra facere vineae meae, et non feci? Si
vero auxilia, quae Deus Iudaeis contulit, sufficientia ad salutarem
operandum non erant, querella non erat iusta, et si cum iisdem auxiliis
operati fuissent, reprehensio iniusta foret; dicendum non est: quod
habuerunt auxilia vere sufficientia, quae tamen ex culpabili, et libera
perversitate Iudaeorum pure sufficientia fuerunt, sive non efficacia.= Simi-
le fit argumentum in decantatis Christi Domini verbis apud Matthaei cap.
XI, vae tibi Corozain &ca

CAP. II

VII. Super quo Divus Augustinus ita concludit:
» Deus non iniuste noluit salvos fieri, cum possent salvi esse, si
» vellent: ergo ut salvi essent, datum est a Deo posse, quod est auxili-
um sufficiens: alias iniuste noluisset illos salvos fieri:= Idem apparet
» ex cap. I Proverbiorum: vocavi, et renuistis &ca = Item ex D.

P.o 1.a ad Corinthios, cap. 3.o: sufficientia nostra ex Deo est: quibus verbis heresis Pelagiana impetunt S.S. Patres, et Concilia. Quarum authoritatibus 2.o probat doctrina nostra: Tridentinum sess. 6.a cap. 11.
"hec verba: Deus impossibilia non iubet; sed precepto iubet, et facere quod possis, et petere, quod non possis, et adiuvat ut possis. Similia tradunt a Concilys Arausicano, et Lateranensi videndis apud Eximium
13. 3.o probat ex Patribus quos larga manu recenset Eximius Suarez lib. 3.o de auxilys cap. 6.o Pro omnibus audiatur strenuus gratiae defensor Augustinus lib. de correptione, et gratia cap. 12; ubi distinguens duplex gratiae adiutorium scilicet adiutorium quo, et adiutorium sine quo, ita fatur: "Primus itaque homo, qui in eo bono, in quo factus fuerat rectus, "acceperat posse non peccare, non mori, posse ipsum bonum non deserere, "datum est adiutorium perseverantie, non quo fieret ut perseveraret, sed "sine quo per liberum arbitrium perseverare non posset. Audiatur "iterum tract. 53 in Joannem, ubi docet, Deum hominis imper"tiri potestatem, ut filii Dei fieri possint per gratiam, iuxta illud "Joannis 1. dedit illis potestatem, filios Dei fieri; at hoc per "liberum arbitrium gratiae reluctari.
14. 2.o probatur ex eo quod semel, et iterum defensa sit ab Ecclesia sententia nostra: 1, quando Innocentius X quinque famosas Jansenij propositiones damnavit, quas inter impia illa, et iniqua: "interiori gratiae in statu naturae lapsae numquam resistitur. Que propositio damnata est in eo sensu, in quo asserebat a Jansenio; sed Jansenius asserebat non esse gratiam pure sufficientem, sed semper suum effectum sortiri: ergo: 2.o ex Bulla Unigenitus in qua proscribitur hec 2.a Quesnelij propositio: Christi gratia, principium efficax boni cuiuscumque generis, necessaria est ad omne opus bonum absque illa non solum nihil fit, sed nec fieri potest. Que propositio, et alies in dicta Bulla comprehense venenum fatale Jansenij respirant circa inutilitatem auxilij pure sufficientis.
15. 5.o probatur ratione, qua vocat efficacissimam Eximius Doctor; et merito: nam

ex illius veritas funiculo tripli, qui dificile rumpit, l melius rumpi n potest. Sit his tribus propos. 1a. ho sepius peccat omitendo actus supnals precepti. 2a. nullus ho peccare pt omitendo actus, nisi sit absolute, simplr, et proxime potens illus ponere. 3a. ut ho sit proxime potens ponere actus supnals, dat Divinus auxilius. His prelacentibus infert optime: g hoc auxilius tale e, ut eo poo, nihil ad operaoes deficiat, nisi libera detrao volus. Subinfert: g quando voltas libere n detrat, illud auxilius sufiens absolute reddit pure sufiens: g dat. Raõ

16 Raõ g sibava sic ebo: ho peccat, quando actus supnals precepti omitit: g het auxilius pure sufiens, qd tale e ex libera detraoe volus. Ans innable e. Pbr coa: si auxilius collatus n efiueret voltas proxime, et immediate potentis ponere actus precepti talis ut nihil defuerit ad operaoes preter illa detraoe volus, ho n peccaret, quando illus actus omiteret; d peccat in omie talis actus: g qa dat auxilius, qd de se stuit volus proxime potentis Xa, et reddit pure sufiens ex libera detraoe volus. Ma e certa: qa tunc operap n eet proxime, et immediate possibilis a volta; osquenter nec, ipsi eet imputabilis ad culpa.

17) Ostrat: si n daret auxilius pure sufiens, ho dus peccat eet absolute, et proxime impotens adimplere precepti; d hoc e a fide alienus; qa sequeret, Deus precipere impoblia; hos ad impoble teneri, et alia huiusmi, que ab Innocen X damnata sunt: g dat de facto auxilius pure sufiens. Hoc ostrare debet; qa per auxilius sufiens ho reddit proxime potens precepti adimplere; reddit aut pure sufiens, qa voluntas cu ipso n vult operari; sive qa ex defectu volus n stuingit cu efectu. Ples raões dabit **Eximius**, et coit authores in Cap. 3. Adversarius machinamta diruit.

CAP. IIIᵘᵐ

Adversarioru machinamenta diruit.

18 Ob. 1º grãa pure sufficiens num-
quã sortit effectum: ergo n gratia, d monstrum gratiae dicendum e: ergo Neg.
ma Ad 1ᵃ coa: gratiae monstrum dici debet grãa semper inutilis, et nu-
llo subito afferens commodum; d talis e grãa pure sufficiens: ergo ≠ Re-
gerunt: concretia e vitiis, quae impole e, qd operetur talis, se her
grãa pure sufficiens, ut pote frustra per natã operationis: ergo =
Ulisso ante oblivio, nam coa, quae nare tenent obycientes sinan-
ciis ad hos ǝ ipsos stat in Angelis, qui peccaverunt; in ipsis
enim dominant auxilium pure sufficiens, qd vera grãa fuit, et
effectum suum n habuit. Alioquin [illegible] similare, cuius mox omitti-
mus vero nasci debet.

19 Igit grãa pure sufficiens, quamvis n sortiat
effectum operationis, operat tn proprie [illegible] et expeditione ad operationem
liberam supernalem: ex quo sit, ut si creatura n operet bene, red-
datur inexcusabilis. Hoc sufficit, ut inutilis, et otiosa n censeatur ta-
lis grãa. Ad urgendum dicendum major: concretia e vitiis quae impoe
e Neg. ma si impotentia proveniat ex defectu virtutis, cdo, si proveniat
ex defectu determinationis liberae, a qua pendet ultimus virtutis exercitium,
neg. maj. Virtus autem pure sufficientis [illegible] ex natura [illegible]
considerat, n e inutilis ante, et a se; n sufficiens est ad ponendam
operationem; e tn inutilis consequenter, et ab alio, scilicet ex defectu liberae
determinationis in volunte, qd ratione grãe nec minuit, nec tollit.

20 Patet a
pari: medicamentum de se aptum ad sanitatem n amittit ratione veri, et
utilis medicamenti, et infirmo n proficit, eo qd praescripta medici observare
renuit, ipso medicamento bene uti noluerit. Sic stat. = Ob. 2º auxi-
lium datum naturae lapsae semper e efficax: ergo n datur pure sufficiens. Probant
ante: natura integrae, et robustae, dc natura lapsae, ut imbecilli n e adeundum,
d diversa ratio; atqui in natura integra poterat dari auxi-

lum pure sufficiens: quia in natura lapsa debet esse semper effica- sicut ex ergo, natura lapsa numquam peccare, quando sufficiens non admittit; quia tunc nullum auxilium habet ad praeceptum implendum.

Dr. Duplicem salvit. Sotto: 1° si dicamus, diversitatem auxiliorum in natura integra, et natura lapsa non stare in eo quod auxilium naturae lapsae semper sit gratia; quam in eo quod maxima sit in ipsorum gradibus; quatenus nempe illustrationes, et inspirationes debeant esse magis intensae. Hoc satis est, ut infirmitas naturae lapsae ad superandum operationes roboret.

2°, omissa ejusmodi auxiliorum ipsorum graduali assignat diversitas in eo quod auxilium motum considerat, et in natura lapsa cum operatione conjuncta, vel illud operationis circumstantiis, in quibus effectus fortiorum fore praevideat; in natura vero integra non ita conjungeret.

22. Hinc nobis ansa obviorum, et planorum nostra superiora dicta duplicis quae: 1ª natura integra non est concedendum, quod diversum auxilium diversitate tantum extrinseca fuerint jure distincta. Diversitate quoad intrinsecum inferendum est ex gratia, et auxilio. 2° Vel 2ª: sic non est concedendum ideo diversum auxilium diversitate physica, nobis: diversitate morali, dimittens. Ratio omnium: quia ens in natura integra datum fuit auxilium, etiam illis angelis, bonis, et cuius perseverantiam. At vero nunc inter nobis, quod auxilium pure sufficiens in natura integra solum moraliter diversificet ab auxilio gratiae in natura lapsa; quod ratio non vero illud, conjungendo cum operatione praevisa sit.

23. Obiicies 3°: auxilium sufficiens, quod nos admittimus, est gratia possibilis, quam Pelagius admisit, et Augustinus impugnavit: ergo admittendum non est. Probo antecedens: auxilium pure sufficiens est debitum naturae rationali: ergo. Probo antecedens: naturae rationali debitum est auxilium sine quo liberum arbitrium non potest obedire legi, et non peccare; quod tale est auxilium pure sufficiens: ergo. = Facilis est obviorum solutio, si advertas, naturam rationalem considerari posse 2° se, et 2° suas vires innatas, atque etiam fuit elevatum ad bonum supernaturale. Sicut 1° se nullum auxilium supernaturale debetur, ipsi vero fuit elevata debetur aliquod supernaturale auxilium: sicut incitur suit

elevato debet vio Beantia; et ipsi debita non sit independens ab elevatione.

24. Hinc duo etiam actus praecepti possunt considerari, alia, quae solis naturae viribus impleri possunt; alia, quae non possunt impleri, nisi concurrat auxilium supernaturale. Deus autem naturae nostrae actus supernaturales non praeciperet, nisi eo supernaturale elevatione; id est, nisi voluisset conferre hac media supernaturalia, quibus ad actus supernaturales ponendos proxime potens. — Juxta hanc doctrinam solvuntur rationes, et probationes adversarii, ut illud neges de natura in se considerata; concedas autem de natura sic elevata. — Instas: auxilium supernaturale requiritur a natura ad non peccandum: ergo debetur naturae consideratae in se.

25. ... Probatur consequentia: natura considerata in se tendit in evitationem mali: nullum vero malum cum malo culpae comparabile est; respondeas natura considerata in se exiget quidquid requiritur ad illius vitationem; atqui auxilium sufficiens ad hoc requiritur; cum requiratur ad ponendos actus praeceptos: ergo ... ante, nego consequentiam. Ad probationem vero, ... serviendo tres statuis, in quibus potest natura considerari, ut videamus quid, quomodo, et quando sit illi debitum. Igitur natura ... considerata in se non debet quidquid requiritur ab ipsa ad non peccandum in quocumque statu; siquidem id quod ad non peccandum requiritur in statu elevationis, non debet naturae in se, sed naturae sic elevatae.

26. Constat ex his, illa ..., auxilium supernaturale requiri a natura ad non peccandum, in sensu adversariorum esse falsam; vera tamen in sensu Catholico, quem sic explico. Requiritur quidem auxilium supernaturale ad non peccandum, non quia peccatura sit, si non detur auxilium absolute sufficiens: hoc enim impossibile est, ut constat ex probationibus nostris; sed ideo illud auxilium requiritur ad non peccandum, quia alias non peccare quando praecipitur est ponere actum supernaturalem praeceptum; hunc vero actum ponere non potest sine auxilio sufficienti. Unde si Deus propria supernaturalia non praecepisset, ... auxilium non exigeret ad ... observationem praecepti quod non est ... considerata, sed quae ad finem supernaturalem est elevata. Cap. ... Thomas ... et Pelbarti ... de gratia ad ... efficaci.

CAP. IV.

An controversia Sancti Augustini contra Pelagium fuerit de gratia ab intrinseco efficaci.

27. Plura Jansenistarum argumenta contra auxilium pure sufficiens, cum sint in controversia, quae inutilis praeterit. Si ea praeter aeteras Jansenistae mordicus tenent, probant [illegible] dari auxilium sufficiens cum eo quod S. Augustinus illud [illegible] ignoravit; qui enim agnovisse contendunt, quia illius controversia cum Pelagio de gratia ab intrinseco efficace tantummodo instituta fuerit. Recentiores Thomistae [illegible] [illegible], qui facere conantur, et [illegible] [illegible] [illegible] controversiam tenaciter defendant; auxilium tamen sufficiens fatentur admittere. Qualis autem sit hujus auxilii Thomistici natura, quaestione sequente enodabitur.

28. Illi omnes novam partem validissime impugnant; contra alios, et alias mentes aperiunt. Sunt qui docent, controversiam directe, et principalius disputatam cum Pelagio de gratia sufficiente; indirecte vero, et minus principaliter de efficace. Alii docent, Augustinum, et Ecclesiam, vel praecipue, vel non minus principaliter cum Pelagio, et ejus sectis contendisse de gratia sufficiente, quatenus haec [illegible] conjungi cum operatione, vel non operatione. Nullus tamen admittit, controversiam fuisse de auxilio ex se praedeterminante; quasi hoc noverit Pelagius, et defenderit Augustinus. Cum authoribus 2.do modo loquentibus loquimur, et probamus contra [illegible]

29. Pelagius, vel praecipue, vel non minus principaliter defendebat posse ex solis naturae viribus ad actus salutares, sive illud posse cum operatione conjunctum, sive non: ergo Augustinus contra illum disputans vel praecipue, vel non minus principaliter opponebat gratiam necessariam ad posse salutariter operari, sive hoc posse cum operatione conjungeret, sive non, hoc est auxilium sufficiens, et nullo modo praedeterminans. Antecedens probatur ab ipso Augustino, qui lib. de „gratia Christi cap. 2.do Pelagii errorem ita exponit: non de velle, nec de esse „(aiebat Pelagius) sed tantummodo de eo, quod possit esse disseruit. Quid enim videns pro nobis.

Nisi forte illud eiusd. Augi lib. de
„ nra, et graa cap. 22 verpemus[?] ... quod in ...
„ qui sunt ... sola ... cum ... hominis: ... Pelagius) dicit
„ ad quod nunc adiit in questione sit quærens, utrum fuerint, vel sint
„ aliqui hoes in hac vita, sine pecco; d utrum ee potuerint, sive po-
„ sint, ita ego nunq. ... ee ... in ... nullomo
„ ... nisi graa Dei per Jesum Xpm. ... Ben-
tez ... quando ... ddo ... fundamta adducit ...
31. ... quas ... quigamo ... defendiunt.

Illas
ex eo Sti Di authoritates legitime deductas audiat Lugo, et vos
audire: ... contra Augi cum Pelagio ... sola, ... sola erat de
graa, n qua ho actu vivat, ... qua possit vivere: ... sola
... sola erat de auxilio n quo nra salutaria operat, ... quo
possit salutaria operari; atqui hoc auxilium n e ab intco eficax, den-
trave sufficiens: ... Clavi ... Augus ... nobis ... du pau-
lo ... relata verba mentis aperit, et hoc clarissime ... Pe-
„ lago obiecit: ... hoc e, ... nos movet, hoc ... qd ...,
„ ... non per Dei graa ... ee defendis.
32.

... contra ... facta ab ipso Benitez ... pro 12, quando ...
tes impugnat ... Concilii ... contra eficaciam graa ...
ce graa sufficiente, que et vere sufficiens ... dat posse ...
ficit actu salutare. Impugnat, inquam, et ait, Concilii, ...
... loqui evidens de graa eface ... ab auxilio su-
ficiente: ... evideq demonstret nos ad verba Concilii Tridentini,
... Sti Di remittit. Audiens verba, et nec probabilr deduci tan-
„ ... instag ... Concilii definit, qd nobis per Dei grag
„ prestat, ut qd faciendi cognoverimus, etiam facere diligamus, at-
„ que valeamus.
33.

Ubi nq, mi Benitez, illa evidens distinctio graæ efacis a
sufiente. Resp: ly facere diligamus denotat graq efacq ab intco;

ly valeamus denotat auxilium sufficiens. Et hoc, rogo iterum e evidens. Si probabile, certe minus probabile dicq. Et probabilius e naturaliter intelligi verborum Aug. magis cona; quod sit eadem sit gratia, qua facere volumus, et qua possumus facere. Sas dic de verbis S. Aug. ostendentis gratiam Dei non solum dare posse, sed etiam velle, et agere, quod absque auxilio ab illa gratia, cuius nec umbra apparet in Aug. nos dormimus et propugnamus. Recolite quaestionem 3. disputationis antis. 32.

Recognoscit doctrinas Pelagii, et ut hallucinatio amoveat (sunt illius verba) notat, verbum potuit posse intelligi de pena antecedente, et de pena consequente. Ergo nomine, quali, personam erat, omnis, qui in illo nos omnes sunt, ab ipso firmat; ut tamen erat, verbum illud verbum ly valeamus non debere intelligi de posse in actu l. sive de gratia que confert posse anno, l. proxime expedita ad salutarem operandum. Sema tanti Theol. que mihi periculosa e; et ni fallor proxima Jansenistis tollentibus de medio auxilium vere sufficiens. 33.

Hac gratia, quia etiam ratione possunt Jansenistae accipere pro ex Ocilia, confirmat sufficientis, sive que verum posse nobis dat, possibilitas vocant. Praeterea: imprimis verba Benedicti dicit n. 11 probat, Ocilia per illa verba debere de Pelagio ea adiutorio potentis, ac adiutorio actionis; et adiutorio potentis ostenditur posse anno, ut evidens e. Et 2a. Tamen: periculum ratio mihi videtur augeri ex eo quod illi definitioe exposuit verba Taurini relata a nobis in 33. citate quaestionis 31. nam iuxta ibi dicta confirmatur, et quidem evidens, Ocilia desiderat gratiam ad spiritum posse o Pelagium, qui tamen solum ad lacrimas posse admittebat. Quod de posse conquaestum nequit absque periculo explicari. Cap. 5. 2a. nostra. sed probatio, et argumentum. Dico

CAP. V.

2a. nostrae sententiae probatio; et argumentorum solutio.

36. Quamvis ex dictis satis superque pro-
bata maneat sententia nostra; 2° roboratur ex Magno Augustino lib. de grat.
Christi cap. 28, et sequentibus, ubi refert Pelagii doctrinam his ver-
"bis: Vult Pelagius, ad hoc esse auxilium, ut facilius fiat per gratiam,
"quod etsi minus facile potest fieri praeter gratiam: ut quod per liberum
"hominis facere iubentur arbitrium, facilius possint implere per gratiam. Et
"haec horrida verba subiungit statim Augustinus: tolle facilius, et non solum ple-
"nus, verum etiam sanus est sensus; si ita dicatur, ut quod per liberum hominis fa-
"cere iubentur arbitrium, possint implere per gratiam; cum vero facilius
"addit, adimplendi boni operis etiam sine Dei gratia possibilitatem
"tacita cogitatione suggerit.

37. [illegible] testimonio Christi Domini, quod est nova
"lex [illegible] gratiae: Ego [illegible] (ait Augustinus) redarguit, qui dicit, sine me
"nihil potestis facere. Possunt ne pulchriora a nobis verba ex-
cogitari? Nonne evidenter ex illis infertur [illegible] Augustini cum Pelagio
litigium fuisse de gratia sufficiente, vel non minus quam de hac, ac de grat.
efficaci? Adde in super [illegible] Concilia Milevitanum, Arausicanum, et Triden-
tinum, quae [illegible] Apostoli 2 ad Corinthios
"cap. 3° Non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis quasi ex nobis;
"sed sufficientia nostra ex Deo est, quae afferunt contra ut Pelagius damnet;
in ipso [illegible] non auxilium praedeterminans, sed vere sufficiens ab omnibus intelligitur.

38. Arg.
nihilominus Thomistae: Semi-Pelagiani admittebant auxilium ve-
re sufficiens, et negabant auxilium [illegible] praedeterminans, in operibus [illegible] cum
carere operationis; [illegible] ipsi hoc [illegible]: ergo Semi-Pelagianis consen-
timus, opponimusque Augustino Semi-Pelagianos impugnanti. Ita ar-
guit Joannes a Sto Thoma. Sed [illegible] nobis [illegible] Innocentius X [illegible]
"Jansenii [illegible] damnans: Semi-Pelagiani admittebant prae-
"venientis gratiae interioris necessitatem ad singulos actus, et in hoc erant
"haeretici, quod vellent eam gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere, vel
"obtemperare. Non indiget alia solutione argumentum; cuius auctor ignora-
re convincit errorem Semi-Pelagianorum, quos nos [illegible] nostra diss. cap. 2°

a nris cogitaobus toto cælo recedentis.

39. Prob. 2a: Stis. Augus variis in locis docuit cum Pelagius gratiam, quæ non solus det hoi posse, sed etiam velle operari; atqui hæc est gratia efficax; qua nunc requirebat Augus, et Pelagius negabat. Ita maior demque minor; quod hæc est gratia efficax ab intrinseco, non; l ab extrinseco, probo minorem, et non tog. Nullus assignabit ab adversariis Augus. locus, qui gratiam ab intrinseco efficacem, l. tenuis exprimet: signum est admittendo, esse gratiam 2am ... præparato prædestinatos, esse gratiam quæ non solum dat posse, sed facit velle; et agere, et perficere ... sed gratia efficace ab extrinseco, ut satis colligit ex hucusque dictis.

40. Prob. 3o, et est infirma: Pelagius quibat gratiam Augustinianam, quia iuxta ipsum evertebat liberum; sed indicavere non potuit liberum evertere per gratiam sponibus cum libro; quod non dabat gratiam sponibili, sed insponibili cum libro; atqui hæc est gratia physice prædeterminans, quæ Thomistæ non vere gratiam ..., et ... in aliquo velut insolubile a Thomis decantatur. Sed quis non videat ipsos carere victoriæ ... impugnant? Attendite quibus ... modo ... in gratiam Pelag. gratiam ... indifferenter non everterent libertatem. At ... quidem in Neapoli, et Magno ... per gratiam ... Dei, et hois libertatem destitui impugnavit.

41. Quid dicemus ad hæc? Quod non prædeterminantem, sed indifferentem gratiam ... Pelagius ... non hæc, et non illa destruit libertatem. Quicquid dicatis ... Optimæ: evident ... Pelagius gratiam Augustinianam negabat, quia insponibilis cum libero ... seu libertatis inimicæ, quomodo eandem admisisset ad facilius posse et ad facilius eligere actus liberos salutares? Si Pelagius nec stolidus fuit, nec indoctus ut vos asseritis manifestam ... admittere non potuit; atqui ad facilius posse admisit gratiam Augustinianam absque eversione libertatis ut constat ex num. 36 ...

42. ... omnia ... nando minor; quia non sine fundamento dici potest S...

Augi male intellectus fuisse a Pelagio de gratia eversiva libertatis, ex hac autem mala Pelagij intelligentia minime infert gratiam Sti Augi fuisse ab inco efficaci. Ut enim Stus D. gratiam entative indifferentem propugnaverit, potuit a Pelagio libertatis inimica iudicari sicut substantialiter a Thomis iudicata est. Theo 2° diffugiendo eandem mirare, quia gratia non ponit libertatem everti per gratiam oppositam cum ipsa ex ratione infalli[bilitatis] eiusdem gratiae ad operationem, sed ex necessitate talis gratiae ad operationem, non minus clare, minus sufficienter, et religiosius Thomas placet.

42. Breviter et clare ex illo ostendo. Pelagius erronee iudicabat per gratiam theologicam destrui libertatem, non quia illa ponenda est in intellectu operatio; sed quia sine illa non dabat esse potentiae tali ad salutarem operationem: sicut enim arbitrabat Haereticus, sine gratia non dat potestas potentiae talis nec datur libertas: quia libertas est potestas potentiae talis ad operandum, vel non operandum. Ex quo ut est evidens, quod error Pelagij erat gratiam sufficientem per se libertatem evertere; quia gratia sufficiens posse potentiam non est obnoxia primo, quod per vos non se habet ex parte actus 1.: quia est gratia vere sufficiens, quae cum ipsa contraria poni potest ergo etc.

43. Placet. Aliud firmare ex Concilio Zenonensi decreto 15 ubi contra Pelagium gratiae necessitatem definit, "et ut servat aequum heretici subdit immediate: neque in tanta gratiae "necessitas libero praeiudicat arbitrio; cum illa semper sit in promptu; "nec momentum quidem praetereat in quo Deus non stet ad ostium, et pul-"set, cui siquis aperuerit intrabit ad illum. Ex quibus sic 1. Pelagius non ex infallibili operatione per gratiam, sed ex necessitate gratiae ad operationem inferre eversionem libertatis, oppositum autem definit a Concilio. 2° Pelagio inferenti libertatis eversionem ex eo quod gratia saepe non sit in homine potestate, satisfacere Concilium per hoc quod gratia semper in promptu sit; proindeque hominem esse inexcusabilem, si recte non operetur. Quod de gratia praedeterminante intelligi non potest.

45. Arg. 2° ex Sto Augo, et Prospero. Ille tract. 26, "in Joannem ait: quare unum trahat, et alium non trahat Deus noli

" dare, sed non vis errare. Ite lib. 1° de vocatione gentium cap. ulti-
" mo docet, quaestionem hanc cur hic potius, quam ille accipiat gratiam
" esse passum impenetrabilem; nec posse solvi per velle, et nolle liberi ar-
" bitrij. Ex quibus Gonet disp. 5a de volte buccis inflatis, vel po-
tius veneno plenus clamat, evidens apparet argumentum ex physica praemotione,
et praedeterminatione praesentia desumptum in Thomistarum favorem: Si enim gratia non fo-
ret ab intrinseco efficax facile esset ad interrogationem, Thomistarum per velle, et nolle li-
beri arbitrij; quam rationem saepius reddit Augustinus: S. Pelagius. Cap. 6. Sol-
vit praecedens, et reliqua argumenta.

CAP. VI.

Solvit praecedens, et reliqua argumenta.

26. Jam tempus per licet immorari, audivimus, quae sunt praecipua gratiae praedeterminantis fundamenta, et saepissime pu-blicis certaminibus a Thomistis, intelligere nolentibus, repetita. Gonetensis e-videntiam nec mille canibus odorare potuit Rus noster Tirsus; illudque autem credidit hallucinari: quod mihi persuadere facillimum est. Respondeo igitur indirecte: et ex illa evidentia legitime infero ipsum ab Innocentio X. non hac ratione ex adversariorum argumento bona est: quia cum Pelagianis, aut Semi-Pelagianis computandus est, qui dicat, gratiam, qua unus trahit, alter non, non esse gratiam ab intrinseco efficacem. Idem plane, ergo.

27. Subinfero: quod Pelagiani, aut Semi Pelagiani in hoc errarunt, quod licet admitterent necessitatem praevenien-tis gratiae, talem esse asserebant, cui posset humana voluntas resistere, vel obtemperare. Itaque idem tenens, ac est Jansenistarum doctrinam quam damnavit Innocentius X ut liquet ex solutione ad 4. argumentum. Respondeo 2°. Sed Professoris enim Thomistae aperte militare, dicit autem, illam quaestionem esse passum impene-trabile facile autem penetrabilis sed si Thomistice loquamur, trahit iste, non tra-hit ille, quia istum praemovet, illum non praemovet. Solvat ipse: solvemus nos.

28. Respondeo 3°, duas esse quaestiones valde inter se diversas. 1a: quare

unus ho in execuõe trahat a Deo, alt n; sive cur iste ita sua-
det ut persuadeat, et n ille? Huic quaestioni per velle, et nolle
liberi arbitrii satisfacit idem Stus Augus variis in locis, prae-
sertim, lib. 2. de peccatorum meritis et remissione per haec verba:
"breviter dico, quia volunt, et quia nolunt. = 2a quaestio e, quare
Deus uni vocat in circumstantiis, illoque auxilio, quo praevidet
consensurum, alteri vero n ita vocat; sed potius illo auxilio, et in
illis circumstantiis, in quibus n consensurus praescitus e? In hac quaest-
ione noli iudicare si n vis errare: hoc enim prorsus investiga-
bile e; et in admirationem vertit Stos Patres cum Apo clamantes:
O altitudo divitiarum Sapientiae, et Scientiae Dei!

49. Sic ergo debent vere Theologi
in quorum sententia facile satisfit interrogantibus, cur iste, et n ille tra-
hatur, quia iste, et n ille praemovetur. Si iterum inquiras, cur prae-
moveat iste, et n ille? exclamabunt cum Stis, O altitudo di-
vitiarum &a. = Colliges, Gonetum male inducere Sm Augum ri-
dentem Pelagianorum rationes, quas fingit adversarius. Ridet Stus
Dr, quod Pelagiani defendentes gratiam conferri ex meritis liberi
arbitrii [illegible], parvulis nondum natis conferri propter merita ...
futura, quando Catholici quaerebant a Pelagio merita parvu-
lorum, qui nondum nati erant. = Hoc videt Augus hujus ...
tos in enchiridione cap. 99 ubi citat a Goneto.

50. Resp. 5o.
Augus cum Pelagio disputabat de gratia speciali ut distincta ab ea,
quam habuit Adamus in statu innocentiae; sed Adamus habuit
gratiam sufficientem: ergo n de hac, sed de efficaci, quae a sufficiente distinguitur,
disputavit Augus cum Pelagio. = Utraque praemissa deducitur ex Sto
Dre lib. de gratia Xpti cap. 11. = Resp. majorem veram ee, sed n minorem sumptam
exclusive. Et enim Stus Augus disputaverit de illa gratia speciali,
~~[struck out]~~ quae nullatenus ostendit fuisse ab innocentiae statu; verum etiam
e, disputasse de gratia sufficiente vere supernali, et omnino distincta a gratia
creationis, ut satis liquet ex eodem Augo saepissime a nobis relato.

Hinc ista mire nc coa.

51.

Pag. 6°: gratia de qua S.tus Augus. di-
ferebat ê illa qua impetranda preces ad Deu fundimus:
hoc ê gratia ab unco effcax, et n mere suffens: q. Thâs lo-
quens: a Stus D. gratia, spiritualis exteg., et necessit. probat ex
eo, qd Deu oramus, ut nos a malo liberet, gratius naos dar-
gat et Thâ. Stat erg: ng gratia suffens hoi elevato debita,
et independens ab orade semper parata. Caute spectari debent hu-
ius aro propes, que Jansenistis dulciu sonant, et ex illis inferunt,
" pp illa ab Alexandro 8° damnatg: gratia suffens statui nao
" tam utilis, quo perniciosa ê, ut inde petere possimus, a gratia
" suffente libera nos Dne.

52.

Si attente legeris Augy in lib. de
natura, et gratia, quo citant adversari facile aspexies, Sty D. in-
tery ee in probando, vires nae solius absq. gratia auxilio n suffice-
" re ad actus salutares. Quod recte probat ex oraoe: cui ê (ait
" cap. 16) orat, ut accipiat, si ab hoe ê, id ê, si in sola nao
ê, ut heat. Silva refert cap. 11. Ex his aue inferri tan-
tummo pt, auxiliy Dei necessay ee, sive fit suffens, sive
effcax. Nec quodquid pdest probo mirio, que nanda ê: ng fau-
xilio suffenti. Dey orare possimus, ut illud operat in mare
infroe, et frequentia, que ex promioe debeat.

53.

Si insteo, et evomas
Jansenistmy, qd ille a D. Augo relegandy sit auxiliy crea-
ty noxiy, quale ê auxiliy prire suffens cu naoe operaois i-
nexou. Reo, auxiliy prire suffens duo dicere: enty auxiliy,
et naog operaois. Illa entas bona ê, a Deo ê, recteq. petit
a Deo, nec de se cu naoe operaois inectit: siquidq inexio cu
pecco ipsi exoca ê, et a libero volus usu descendit. Sit entas au-
xiliy utilis ê ad efficiendy posse sptis tale ad salutare operaog
quod vero nuiusmi potre ad acty n reducat, nec in auxilio, nec
in Deo, d in hoe culpa ê.

52 Atq. tandem ex D. Aug. qui lib. de correptione, et gratia cap. 11 loquens de auxilio Adamo collato docet, tale fuisse, ut illud posset deserere si vellet, et in ipso permanere si vellet. At hoi lapso ait, potentius collatum esse auxilium, quo fit ut velit, per carnis concupiscentiam resistens. Itaq. cap. 12 (...) hec, et concludit: " nisi in tanta infirmitate vite huius ipsi relinquerent voluntas sua, nec Deus operaretur in eis, ut vellent; inter tot, tantasq. difficultates voluntas succumberet, et ideo perseverare non posset."

55. (...) " paucio interiectis: " subventum est igitur infirmitati voluntatis humane, ut Divina gratia indeclinabiliter, et insuperabiliter ageretur, et ideo quamvis infirma, non tamen deficeret &c." Ex his inferunt Jansenistae in natura lapsa non dari auxilium sufficiens sive adiutorium sine quo; sed omne esse gratiam victricem, sive adiutorium quo. Inferunt Thomistae, et novissimus omnium Benitez de Lugo stilo non minus ophaleso, quam senectutibus pleno, non dari gratiam ab initio efficacem. At, de hac cum Pelagio contendisse Magnum Augustinum. O! si toto caelo distarent a Jansenistis Catholici; nec ab eodem armamentario vicissim arma capesserent!

56. Ceterum Jansenistas hallucinari, et Thomistas decipi; nec istis, nec illis favere S. Doctorem, qui separatione non efficit inter ea auxilia, quae data sunt Adamo innocenti, et quae dantur nobis lapsis, sed solum inter auxilium, seu adiutorium, quod habuit Adamus ad perseverandum in innocentia, et auxilium, seu adiutorium, quod praedestinati nunc habent ad finalem perseverantiam. Illud fuit pure sufficiens, et sine illo Adamus perseverare non posset, si voluisset perseverare. Istud est efficax, non ex initio, quod non alibi est quam a Deo in circumstantiis congruis, sive in quibus praevidet, nos praedestinatos consensuros fore.

57. (...) Ex his quo iure suas illationes deducunt adversarii? Hanc vero esse Sti Aug. mentem, manifestum erit legenti caput 12 citatum: ubi sic habet: " Primo homini datum est adiutorium perseverantiae, non quo fieret, ut perseveraret; sed sine quo per

"liberum arbitrium perseverare non possit. Nunc vero sanctis in regno Dei praedestinatis non tale adiutorium perseverantiae datur, sed tale ut eis perseverantia donetur; non solum ut sine isto dono perseverantes esse non possint, verum etiam ut per hoc donum non nisi perseverantes sint."

58. Sed ex comparatione facta modo dicto relinquitur, quod etiam praedestinati habere possint ista auxilia pure sufficientia ante auxilium efficax perseverantiae finalis. At in non praedestinatis auxilia pure sufficientia debent admitti iuxta dicta in capitibus nostris. Nihil proinde Iansenistae probant, nec probare possunt Thomisticis: quamvis enim in hoc loco de auxilio sufficienti locutus non esset Augustinus; alibi saepe de illo loquitur. At auxilium esse gratiae efficacis unde convincitur? Dicent ex illis verbis indeclinabiliter, et insuperabiliter. Recte, eadem verba usurpari a nobis, adsequentibus gratiam de se efficacem.

59. Ratio, quia auxilium per se immediata perseverantiae efficax sic a Deo operatur indeclinabiliter, insuperabiliter, quod tamen infallibiliter in actione sequente suum habet effectum. Nec de alia insuperabilitate Thomistae loqui possunt absque periculo evertendi libertatem. Et haec insuperabilitas sufficit ut gratia efficax huius videtur robustior dicatur et potentior quam gratia, quam habuit Adamus. Adae potentiae etiam dici solet, quod maiores contra se vires expugnandas habet, At effrenata concupiscentia, quae rationi subdita erat ante lapsum. Quaest. 2a De munere auxilii sufficientis, et an Thomisticum sit vere sufficiens. Cap. 1o. Conclusio duplex pro utriusque difficultatis resolutione.

QUAEST. IIa

De munere auxilij sufficientis; Et an Thomisticum sit vere sufficiens.

CAP. Ius

Conclusio duplex pro utriusque difficultatis resolutione.

60\. Sit 1a. octo: auxiliu pure sufficiens complet pot. proxima voltis ad salutariter operandum. Ex huius octio probabus duce accipiet 2a. octo; utraq; tamen Jesuitice doctrine nucleus continet, nobisq; arma 2a. praemorosis formidanda ministrat. Explico suis octio, quae intelligi non debet, itaut pro auxilio, et secluso quolibet alio concursu, sit actus salutis primus voltis: nq eiusmodi actus 1us consurgit ex ipsa voltis pot., ex concursu Dei ad cooperandum praeparato, ex auxilio vere sufficienti, et ex aliis, quae mo non examinamus.

61\. Dicimus tn, in linea auxilii sufficientis, et adiuvantis tale esse auxilium sufficiens, ut ipsum proxime, et absolute pot. compleat quin aliud in ista linea requiratur. Praemadmodum signo indifferens dicitur complere pot. proximam voltis ad liberum amorem, et tn. ista alia constituunt tale pot. proximam; at in linea somnios sufficient obiectum manifestantis non requirit aliud signo. Hic ita probatur 1a octo: auxilium absolute, et pure sufficiens distinguitur ab auxilio absolute de se insufficienti; sed non distinguitur, nisi auxilium absolute, et pure sufficiens ita proxime compleat voltis pot. ad salutariter operandum, ut, verum sit, volti ad operandum salutariter nihil deesse praeter liberam ipsius determinationem: ergo.

62\. Probatur ea innatius. Probatur min: auxilium insufficiens tale est, quod non compleat tantum virtutem nam, ut hic medio illo auxilio sit proxime potens salutariter operari; sed id ipsum verificabitur de auxilio absolute et pure sufficienti, si hoc non ita compleat proxime voltis pot. ad salutariter operandum, ut verum sit 1a.: ergo. Ignoro quis in hoc sit illogo nando. Ideo probatur 2o octio: nam cum auxilio absolute, et pure sufficienti talis constituta est, ut ad salutarem operationem nihil deficiat praeter liberam voltis determinationem: sed auxilium per quod nam talis constituit, ut ad salutarem operationem nihil deficiat praeter liberam determinationem voltas, complet pot. proximam voltis ad salutariter operandum: ergo.

63\. De mire quis dubitabit? Probatur maior: si pro illo auxilio, deficeret aliquid ad salutariter operandum praeter liberam voltis determinationem, sequeretur 1o, illud au-

xilii n. ee absolute sufficiens. 2°, hoc ad culpa n. ee imputabile carenti operationis praecepti. 3°, ex necessitate antecedente qd n. operandi n. foret libera carentia operationis. 4°, hoc fore anti impotentia observationis praecepti. 5°, iustas n. ee Dei querellas de eo qd, hoc auxilio absolute sufficienti instructus n. operetur bene. Rao (ratio) est; qa illi deficit requisitum ant. operationis, qd in sua potestate n. e, et sine quo operatio e impossibilis.

62. Ex his sequitur do (secundo) 2a pto, quae haec e: **Auxilium Thomisticum sufficiens** n. e vere sufficiens. Illo male audiret apud Thomas, quos unanimis defendunt a nris Dbus (Doctoribus) Ca, ne pungeret, et pungeret adversarios, aliis tuis defensata publicis certaminibus audivimus; videlicet: admissa gratia ab inco efficaci n. salvari vera sufficientia auxilii absolute sufficientis; hoc nullum dat auxilium vere sufficiens. Sub iis vocibus doctissime impugnat ab Eximio nro **Suarez** lib. 3° opusculorum, quae inscribit ... Diva disp. 2a de gratia quaest. 2a art. 3° asserens, admissa physica praemotione n. salvari in ... operantibus sufficientia ad n. peccandum.

65. Defensio pta ... ea praesertim ratione, quae ... a Thomis, quos citat Eximius indissolubilis reputat. Sic illa breviter expono: gratia Thomisticae sufficiens ad observationem praecepti e gratia sub qua talis observatio n. e volti proxime, et anti potens; hoc gratia sub qua observatio praecepti n. e volti proxime et anti possibilis n. e gratia vere, et simpliciter sufficiens ad praecepti observationem: ergo &c. Sola mar indiget probatione, quae haec e: tunc observatio ... n. e volti proxime, et anti possibilis, quando volti proxime, et anti possibile n. e, quidquid indispensabiliter requiritur ad observationem praecepti, et e ... aliquo priori ad ipsa.

66. Nota mini videtur ex tuis propterea, quo pacto erit proxime, et anti possibilis volti observatio praecepti ... eo, qd requiritur indispensabiliter ad observationem praecepti talis, ut sine eo numquam existet praecepti observatio. Progredior nunc: atqui sub gratia Thomisticae sufficiente n. e volti proxime, et anti potest quidquid requiritur indispensabiliter ad observationem praecepti: ergo = Haec mar facile suadetur:

sq. premoo phica requirit indispensabily ad qdlbt prcpti observan-
ty; si het ꝓ aliquo priori ad ipsa prcpti observaoe, n e volti ꝓ-
xime anty pote illa here; alioq ia eet in nois potestte, et n pende-
ret unice a volte Dei: qd Thoa nat.

67\. Phar hec zaa, et supponamus
nos here graa Thoice sufenty. Tu sic: henti graa ad dlite sufent;
ad observandy prcpty Deus n iubet impole; a henti graa Thoice
sufentg ad observandy prcpty, Deus iuberet impole: g Phar e
doctrina Catha c Calvinu, et Jansenius. Pat mia: impole iubet,
qui iubet ut actu fiat qd impole e sine absq dono, qd solus ipse
donans pest dare, et nec dat, nec daty supponit, quando iubet;
atqui henti solg graa Thoice sufenty iuberet Deus, ut actu
servet prcpty, cuius observao ang impolis e sine dono, qd solus
Deus pest dare, qualis e premoo phica, et tn nec dat, nec suppo-
nit daty quando iubet. g.

68\. Quamvis ita pbao, et pzro illius me, Impo-
tius Jesuitas oea penitus evincant; roborant adhuc zaoe alia, que
mihi, aut magis, aut saltg eque prcedentibus efaz het. Graa
Thoice sufenti zare tui, et merito supple entatis, atq viribus inep-
ta e perducere nos si velint ad prcepti observaoe; atqui henti graa
zaoe tui, et merito supple entatis, atq viribus inepto perducere nos
si velit, ad prcpti observaoe, observao prcpti e impolis: g henti graa
Thoice sufenty esset impolis observao prcpti, qd sub illa graa pro-
cul dubio obligat: g illa.

69\. Phar e summa graa pure sufentis, que
a Thois exoptar: hec eni talis e, ut ipsa sola det soly pose, n
autg agere: cy sola illa volens servare prcpty, sequla inca pre-
mooe eet ꝓ libery, et tale n eet; eet Deus, et n eet Deus.
Hoc autg quid aliud e, que ipsa graa zaoe sui, et merito sui
entatis ee inepta perducere ipsius nos, si velit, ad prcpti observan-
dy? Vlterius zogo: quid aliud Jansenistae opinari sunt de graa
sufente? Vel que alia zao illos obsecavit, ut ipsa perniciosa, et mu-

tili ore blasphemo sæpius dicerent? Thom. rearint si possunt.

10. Thia e-
iusdem syllogi evidens dicenda est, quia habent gratiam radice sui, et merito sui entatin atque virtus ineptg perducere hom. si velit ad præcepta observanda. Stare gratia, quæ radice sui, et merito sui entatin atque virtus sit apta perducere hom. si velit ad observandum præceptum, d carenti gratia, quæ radice sui, et merito sui entatin atque virtus sit apta perducere hom. si velit ad observandum præceptum, observatio præcepti impossibilis est &c. Vide igitur legitime illata absurda illa quæ numero 63 insinuavimus. Cap. 2. Satisfacit Thomistarum rebus.

CAP. II.

Satisfacit Thomistarum responsionibus.

11. Diffusus est, et fortasse neque excogitata neque excogitabilis ratio, qua tactas rationes directe solvere possit. Ideo indirecte rent Thom. dispulse, quo ex dictis omnibus solvenda esse. A quo ita discurrunt: cum sola gratia sufficiente nemo umquam operatus, vel operari possit: si enim cum tali gratia operetur igitur non erit gratia sufficiens, sed efficax. Vel aliter: in sententia nostra adstruente gratiam ab intrinseco efficacem deficiente tali gratia deest aliquod simpliciter requisitum ad actum salutarem, quodque non est in potestate hominis: nam gratia efficax est donum solius Dei, soli Deo liberum; proindeque per vires humanas vel acquiri non potest.

12. Ex quo inferunt ulterius: quod cum talis gratia efficax desit, homo proxime posse non est illud habere; et non adest in ipso homine plena, proxima, et omnis potestas ad observandum præceptum, vel ponendum actum salutarem: quod est juxta in Thomistarum sententia de gratia ab intrinseco efficace &c. Hæc est machina, qua facile convertere Thom. doctissimi cognoverint. De illa ait Ill. Castel disp. 2a quæst 3a n. 47, quod gravius urget

in nris Ques; qd in auxilio efaci duo cideramus, et xx discurrimus, sit ente auxilij, quæ unicè ē a Deo, et ipsius efag in conjunctione cu actu depende a volte nra.

)3. Ubi nobis inimicus campus aperit ad evidente rios: evidente, inquaq; qd evidentissima sunt capita, quæ nos, et Thoas dispares faciunt: unde utrosq; pungere nequit eadq difficultas. Dicimus g: cu graa ab exco efacè actus liberu hois iungi talis ut eade graa Dei ente. considerata n repugnet iunctio cu libera omioe actus. = Pariter dicimus: graa pure sufficiente cu omioe actus iungi talis ut entati eiusdē graæ n repugnet iunctio cu actu, quæ ex pprio libita voltas omittit. Dicant sile Thoæ de sua graa prædetermante, aut pure sufficiente, et pace habebimus; nec ipsos ulla ex prædictis rationibus punget.

)4. At n ita ipsis discurrere placet, sicut et nobis: nam iuxta ipsos impossibile est, cu graa sufficiente iungi actu nisi simul det physica præmotio, quæ a graa sufficiente omnino distincta ē. Nos asserimus, actu n iungi cu graa sufficiente n provenire ex defectu virtis in ipsa entate graæ; d. ex placito voltis, quæ liberè n vult operari. Hinc ē, qd in nra sententia hoi iure merito imputatur ad culpam omio actus præcepti; siquidē cu eadē entate graa, cum qua iunctor omioq ex pprià libertate posset, si velit, iungere operaoq, n exspectando novæ ente graæ.

)5. Fit ergo; qd præcisè ex pravo libertis usu graa, quæ dicit, et ē sufficiens, n perducat ipsu hoe ad præceptum observandu: nam illa graa ratione sui, et merito suæ entatis, atque virtis tā apta, et pens ē ratione suæ sufficiee absolutè talis, ut per ipsa aut per Deu illa donante n stet, qd ho n perducatur in observaōe præcepti: per ipsa enī perduceretur, si ipsi cu, l. assu. præstaret. Quod in opposita sententia quæ dicitur salvari posit vidistis, et adhuc videbitis. = Fit tandem, qd graa sufficiens iuxta nos transire posset in efaci, quin superaddat nova graa

entas ac indifferens, et ab actu salutari distra

76

Unde planus fit, quod gratia efficax sit ante posita volunt. enim quando Deus se ipsa denegat gratiam efficacem: nam Deus tantummodo illam nat post scientiam medium de futuro libere ponendo a voluntate sub ipsa entavi gratia. Potuit autem voluntas a Deo previderi tali gratiae consensura, et si poferret sub ista scientia media, eadem entavè gratia non foret efficax. = Id quod addit in adversariorum retorsione parum urget: si enim desente efficace deficiat essentiale requisitum ad operationem; at tale requisitum depet ab hominis voluntate, quae gratiae consentire nolens se liberè detrahat ad oppositum.

77.

Cum quo stat optime, gratiam efficacem esse Dei donum, ipsique Deo liberum: quia ut Deus per scientiam mediam previderit auxilium si conferat, coniungendum cum operatione, adhuc in gratioso animo decernit illud dare, et libere dat. = Dicit autem esse in potestate hominis, et acquiribile ab eius voluntate; quia homini liberum est consentire vel non consentire auxilio sufficienti, quod per consensum liberum reddit efficax; non autem quia homo faciat ut Deus conferat ipsi auxilium sufficiens, et decretum de efficaci conferendo accipiat: hoc enim soli Deo liberum est.
" Doctrina robur accipit ex notissimis Sancti Augustini verbis, ut quis
" possit sibi tribuere, quod vocatus venerit, non tamen quod vocatus sit. Sed de hoc infra, dum de gratia agemus.

78.

Alii rem conati sunt veteres Thomistae rationibus nostris. Lorum tamen rationes impugnat Ill. Castel disp. 3a. quaest. 8a velut inimicas physicae praedeterminationis: siquidem ex ipsis legitime infert absurda omnia, quae ex Jesuitica doctrina deducere nituntur adversarii. = Quod facile demonstrat: nam rationes illae eò tendunt ut praedeterminationem aliquomodo evitabilem vel acquiribilem, proindeque ab hominis voluntate pendentem ostendant. Hoc posito bene infert 1o. frustra esse orationem, qua praedeterminationem a Deo exoramus. 2o. discretionem iusti a peccatore non esse ex Deo. 3o. Dominum voluntatem creatae subordinari. Et his similia. = Id agnoscunt Thomistae recentiores, proindeque

q publicis operationibus immpedibilis grae ab meo efficis mordicus defendunt.

79. Et q' ipsis familiare ē discrimen illud grae sufficientis ad posse et efficacis ad operari verum, quid possit in illo discrimine inveniri placuit exponere ad mentem Dom. Eximij lib. 3° de auxilijs cap. 3°. = Igit duo consideranda sunt quando dicimus auxilium sufficiens hoi dari posse operari salutare, l operari salutare; unum qd ē quasi effectus formalis, et qd dat per tale auxilium. Alterum ē quasi finis ppter quem ultimo auxilium dat. Quando ergo dicimus auxilium sufficiens dari ad posse, verum ē de effectu formali; qa tale auxilium hoc constituit simplr potentem operari salutariter. Falsum, m ē de fine, sive de ppter quem dat, qa pōa, quae ē effectus formalis, et offerea auxilium sufficientis, n dat ad pōa sive ppter posse tamquam finem ultimum, d ppter operari.

80. Sub ista explicatione, et n alia admitti debet, qd auxilium vere sufficiens det ad posse sit n inane, otiosum frustraneum, et numquam ad actum reducendum; d ad posse qd operari respiciat tamquam finem. = Doctrina urgentissime roborat: nam hoi praecipit n ut possit observare praeceptum, d ut observet: praeceptum autem imponit hoi habenti vires ad implendum id, qd praecipit; atqui, id qd praecipit ē n posse, d ipsum operari, et ho habens vires ad implendum praeceptum ē ho habens auxilium sufficiens: ergo auxilium sufficiens dat n solum ad posse, d ad operari.

81. Nisi vocibus ludere velint adversarii hoc ē, qd clarissime insinuat Snus Augus lib. 3° de libero „arbitrio cap. 16 per haec verba: ex eo qd n accepit nullus reus „ē; ex eo vero, qd n facit, qd debet, iuste reus ē; debet autem, si „accepit, et voluntatem liberam, et sufficientissimam facultatem. Ex quo infert; „qd dum n facit quisquis qd debet, nulla ē Conditoris culpa. = In quibus verbis attente considerare oportet, qd iuxta Augum reus ē sit n operari qui facultatem sufficientissimam accepit n ad posse, d ad operandum; haec autem facultas ē auxilium sufficiens, n vero efficax;

q. cum auxilio efficaci impossibile est, qd. homo non operetur: ergo &c. Cap. 3m
Enervat opposita fundamenta.

CAP. III.

Enervat opposita fundamenta.

82. Opponunt P. Thomistae hunc syllogismum: ex terminis videtur notum, qd plus requiritur ad actu operari, quam ad posse operari; sed ad posse requiritur auxilium sufficiens: ergo ad actu operari requiritur aliud auxilium, scilicet intrinsece efficax. Sed haec consequentia praeter additamentum, nescio quomodo ex illis praemissis inferatur: nam posito auxilio sufficienti cum iis omnibus, quae actus secundi proximum voluntatis constituunt, et concursu simultaneo, dat actu operari absque auxilio intrinsece efficaci: unde quando non det hoc denovo voluntas actu operans, nihil aliud deficeret praeter liberam determinationem voluntatis, quae determinatio non accipit ex solis naturae viribus, sed ex virtute propria per auxilium sufficiens supernaturaliter roborata. Hinc consequens praemissis non cohaeret.

83. Opp. 2o: si voluntati sub auxilio sufficienti nihil deficeret praeter liberam ipsius determinationem, esset in voluntatis potestate reddere efficax auxilium pure sufficiens; sed hoc est falsum: ergo. Utraque praemissa probanda est. Probatur maior: nam libera operatio est in voluntatis potestate; sed per liberam operationem reddit efficax auxilium pure sufficiens: ergo. Probatur minor: quia auxilium efficax est speciale Dei beneficium; sed tale non esset, si esset in voluntatis potestate reddere efficax auxilium pure sufficiens ut constare videtur ex ipsa terminorum apprehensione. At non mirum [illegible] haec quando argo. rear. Sed quia duplex occurrit solutio utramque propono:

84. Prima si velis negare maiorem, et distinguere maioris probationem: libera operatio est in voluntatis potestate antecedente, concedo; in voluntatis potestate consequente, nego. Ut distinctionis sensum penetres observa, auxilium iuxta principia Societatis non intelligi efficax, vel inefficax, aut pure sufficiens ante ad suorum media, vel praevisionem conditionatam operationis, aut nationis operationis: nam auxilium pure sufficiens tale est per operationis

naos; efax aut ł includit efreatr, ł snotat operaos ipsa: ant g ad hanc operaos, ł naos illius soly intelligit in auxilio virtus ad ponendy actu, salutare. Voltas ero post siderari, ł ant ad operaos, et naos operaois, ł in ipso actu libere operandi, aut libere omitendi.

85. Ⅱ mo indifens ē ad utrumlibet; sive potens operaos ponere ł n ponere. 2° mo ē impotens sapsoa squente; quatenus simul iungere nequit operaos cy naoe illius. Ex qua impoâ squente libertas n tollit; imo potius ponit libere exmy ad qd voltas ant indifens se detrat. Et in hoc 2° su falsy ē qd voltas posit reddere efax auxiliy pure sufens; quamvis posit in Ⅱ; qª tunc tale auxiliy scipit post cipe 2 sug ents. Et hinc via splanat ad 2ª solug.

86. Juxta quq sa mare argi, nat, mir: doctrina enj maris sane intellecta verissima ē. Dicimus g voltq facere posse, qd virtus actua auxiliy, quq mo n iungit cy operaoe, cy operaoe iungat ex libera detraoe ipsius voltis. Ex quo, fieret, qd auxiliy pure sufens redderet efax, n 2ª tory qd dicit, d 2ª spris virtis ince que sufens ē prescindendo ab operaoe, et naoe operaois; solyq ut iuncta cy n operaoe ē pure sufens. Ad morio sparos sa mare nat mir; qª et in potte voltis sit detrare indifeq auxiliy, adhuc in libery ē Deo illud sferre in circumstaois, in quibus efax previsy ē.

87. Sª aut illud sferat in his circumstais speadis benefactor pculdubio erit, et magis benefiry sferet, quq si idq entraoe auxiliy preberet in circumstaoh oppois. Ex dicto opportune roboranda venit quedq illaq, sit sra suporoe gras sufentis, et oblaoe grae efacis libery ē creare acquirere, ł impedire auxiliy efax. Utraqq suppoio expre tradit a Sto Anso, et Tha. Ille lib. de casu Diaboli cap. 3°. defecty perseverai ipsi Lucifero atribuit; n aut Deo, qui dony perseveras dare paratus erat. Verba Sti Di sunt: » non ideo n accepit, qª Deus n

,, dedit; ꝯ Deus n̂ dedit q̃ ille n̂ accepit.,,

88. Quæ verba maxi- mg. vi hent S. Thoas, qui suis promovet ad bene operandu, et perseverandu in bono nessag nullo mo a volte creare, du- nice a volte Dei pendenti adstruunt: eqq a Deo ofeiri hen- n graq sufferent publicis oxertaobus nam audijtis = Stus Thas ,, lect. 1a in cap. 6 Sti Joannis hæc het: ,, Deus ad trahen- ,, dy ob manu porrigit quantu in se ē: ex quo ꝗ Deus pa- ,, ratus ē oib graq dare, et ad se trahere, n̂ imputatur ei, si ,, aliquis n̂ accipiat; ꝯ ei, qui n̂ accipit.,,

89. Quid clarius? illa du- pli suppe stabilienda. Ex qua liquido fluit illao: nq per Deu n̂ stat, ꝯ oper hoc, qd ho ipse n̂ heat auxiliu efax: q. defectu auxilii efacis hoi libera ē: ꝗ ipsi libera in fano su debet ee auxiliy efacis extra. 1a coa bona ē: si eni ille defectus liber n̂ eet hoi n̂ eet imputabilis ad culpā. 2a coa ē optima; qa cui libery ē unu stradictoy, libery debet ee aliud; atqui extra auxiliy efacis stradictoy ē nadis talis extrei: ꝗ si hic nad ē hoi libera, et ani potis, extra illa erit illius ani potis, et p- xime libera hoi. = Ano huius argadis stinet in verbis citatis Anh, et Thp.

90. Et qa spiuus ē, quo dat Jesuitica doctrina ostendit ulterius ex eod Angelico Thõ 1a 2æ quest 112 ,, art 3o ad 2m: ibi: ,, defectus graæ 1a caa ē ex nobis, et collatois ,, graæ 1a caa ē ex Deo ꝯ illud Osee cap. 13: perditio tua ,, ex te, Israel; tantummo ex me auxilium tuu.,, = Item ex eo Sto Thõ, 1. ba de peccatoy meritis cap. 13, ubi de gratia adiuvan- ,, te ait: ,, qua ut n̂ adiuvent in ipsis (sc hoibus) unde caa ē, n̂ ,, in Deo.,, Et post pauca: ,, scio ad correctione meg pertine- ,, re, qd graa tua minus adiuvor.,,

91. Clavis aurea huius doctrinæ sit duplex ,, Irenæi authoritas. 1a sess. 6a cap. 11, ubi dicit, ,, qd Deus sua graa

"semel iustificatos non deserit, nisi prius deserat." 2a authoritas eadem Sessione cap. 13, ubi sermo est de Dono perseverantiae, et haec habentur: "Deus, nisi ipsi homines illius gratiae defuerint, sicut coepit opus bonum, "ita perficiet operans velle, et perficere." Ex quibus ita urgentissime Thomas: cui libera est potentia habens sibi annexum saltem ex lege Dei gratiam efficacem, libera est gratia efficax; atqui supposita gratia sufficiente homini libera est potentia habens sibi annexum saltem ex lege Dei gratiam efficacem.

92. Sola minor probari debet, immo ex praedictis textibus evidens patet: homini non deesse gratiam Dei, sive non deserere Deum est potentia habens sibi annexum saltem ex lege Dei gratiam efficacem, sive quod Deus non deserat ipsum hominem; atqui supposita gratia sufficiente homini liberum est non deesse gratiae Dei, sive non deserere Deum: ergo. Minor. Utraque propositio imbibitur in utraque Concilii authoritate. Consequentia legitima est: ut manifestum fit, quo pacto sit in potestate creaturae reddere gratiam auxilium sufficiens. Cap. 99. Ulterius opponunt Thomistae.

CAP. IVum

Ulterius opponunt Thomistae

93 Opp. 3o quasi ab exemplis, et paritatibus, quae sunt plurima Sacrae Theologiae mysteria. 1o ex reprobatione meorum: reprobus enim, ut praedestinatus non sit, nec sit potens praedestinationem acquirere, non plenum sufficiens habet ad perseverandum in gratia: ergo similiter qui non habet gratiam ab initio efficacem plenum sufficiens habebit ad perseverandum, ut potens non sit acquirere illam gratiam. 2o ex actione libero Dei; quia Deus facere non potest, quod non sit, aut quod non fuerit praesens volitio huius mundi; ut Deo liberum fuit noluisse existentiam huius mundi. Quia stat optime potentia ad actum cum impotentia ad requisitum, sine quo actus esse non potest

94. 3o, quod ex eadem Dei libertate opponunt Gonet: nunc liberum est Deo creare alterum mundum; et tamen nunc in Deo non est, neque est, a Deo acquiribile decretum de creatione alterius mundi. 4o ex libertate Christi

Dni, qui in fu spso præfiti de morte subeunda liber erat ad morem dum, et tn ut n morerer, opus erat dispensaoe præfiti, quæ a sola Dis. volte pendebat: q̃ Ula = At ex appoit exppli, 19 in præsi sch. le nre n urget. 2y et 3y ab oib folvi debent. 2y ex diversite sciary diversas excipit soluões.

93.

Ad 19 q dicimus, qd iuxta nos opti me sponit, qd prædestao sit oino gratuita, et libera Deo, cy hoc ad sit in sorte antecedente creaze, n absoluté, ut toto capite antecedente diximus de auxilio efaci; d ex supoe, qd Deus oino liberaly creaze dederit sufficieg ad salvari. Hac pacta supoe, pest creara sufficieg ista usque ad efacig perducere. Quod si illa sufficieg usq ad efacig n perduxerint, id erit, q libere no luit, ideoq eidz creaze sua n prædestao, sive reprbao in culpg vertit. = A verite huius doctrine stat 1° Celebre illud axioma Theo cy: si n es prædestatus fac ut prædesteris.

96.

Stat 2° Stus Augus lib. „ ad articulos Fidei sibi falso impoos art. 12 ubi ait: „ q a „ præsciti sunt casuri, n sunt prædestati; essent autg prædestati „ si essent reversuri, et mansuri. „ Aurea verba sunt, quæ scig medig faciunt palmazq: siquidg illa præscia n ẽ absoluta de reversioe, et perseverãa: alit prædestao n eet gratiosa; d ẽ odioata prævio bono operaois libere a creara eliciendo. = Ad 2y dico, quod Thoa nos doceat utriusg actus liberi, et tunc rebimus et, deminusq dispaute; d amplecti nolumus seg quorumdg Thoary, qui acty liberi Dei ponunt per quamdg traaog Deo adegte unca, et unce defecto.

93. Licet enim in hac sea volio Dei, quæ nunc ẽ potuerit, et posit n ee, male audit qd Deus sit in ee mutabilis. = Sic cy plu rious Thois, et Scotistis acty Dei liberi ponunt per aliqd Deo ex cy facile sponer„ defectibile actus liberi cy unca immutabilte Dei. Unde paritas varg disparitibus excipit = Ad 3y qd nec Thois placet, dicendy ẽ liberty creandi altery mundy n distinguiera liberte

decernendi creaoe illius: unde libere n̄ creavit, q̄ a libere n̄ decrevit, et tn facta suppoe decreti de n̄ creando alteru mundu creare n̄ pt, at illa suppoio libera ē, et depent a Dina volte.

98\. Nos autē "(verba sunt Doctissimi Castel, cuius erg ē solus) debemus in "terre potestē adeqtā, tn suppoita defectus predetermaois n̄ st nobis, libera, neqe a nra liberte depent. Ad 2m ait Cardalis Aguirre, pro Xpto impt dispensable fuisse, quoties Xptus Dnōs a pe vellet impetrare dispensatioes. Alunt plures Jesuite, obedicā Xpi in morte subeunda liberā fuisse solū qd ad tempus aut, et similes circumstantias; n̄ vero quoad substan mortis. Leuolit autē mō dispensatios elucet, l paritas ... nob. ē.

99\. Alius explio solvendis nota, mem instructā intelligibili specie pla cogitare etiā volte renuente: unde mode volūtis indispensabilū n̄ indiget: qd si indigeat n̄ exit in actu l proximo ad cogitandū proxime expeditus, quando sola spēe intelligibili instructus reperiat. Sicut dic de oculo, sive poa visiva, sive lumine, quo ad videndū indiget: hoc enī ē posito in tenebris, quas dispellere nequit n̄ ē proxime, et expedite libera ad videndū. Silit solve expta alia. Hec oppa deducere possunt adversar, ex quibusda textibus, qui de grā sufficente, n̄ autē de efficace debent interpretari.

100\. Opponunt tamdē authoritē Dvi The quest. 25 art. l "ad 2m dicentis: contingit, aliquid ee caa sufficientē alterius, et tn n̄ ex "nesste sequit effectus propter aliquod impedimentū supervieni"ens: q stat plena sufficea ad actu &a. Observat Ingeniosus Magister, allegata verba, sive locū in quo allegant n̄ inveniri in summa Dvi The. At illis omissis aut, impedimentū efficax, involuntariū, et insuperabile opponi posse cū sufficea remota virtis; n̄ autē cū proxima, que ad libertē indispensabilū requirit. Alia sibi opponit citatus Magister, quorū solutios, ne a ppria sede avellamus, in sequentē disputaoē relinquimus.

QUÆST. III.a

De iustis, quibus datur auxilium sufficiens.

CAP. I.um

Generalis resolutio de omnibus, et particularis de iustis, et prædestinatis.

N.º 1. Tres sunt status, in quibus potest homo considerari: vel enim consideratur in statu, in quo non habet usum rationis, vel in quo usum rationis habet. Homo vero primo consideratus vel est infans, vel perpetuo amens. Secundo consideratus est fidelis, aut infidelis, prædestinatus, aut reprobus, iustus, aut peccator, qui adhuc obduratus esse potest, vel non obduratus. = In præsenti procedimus tantum de adultis, usum habentibus usum rationis; aliquid de parvulis in fine dicturi. Duplex velut principium fere referri potest. Primum negat, auxilium sufficiens conferri omnibus adultis. Ita Jansenistæ blasphemantes Christum pro omnibus hominibus sanguinem non fudisse.

N.º 2. Ex Catholicis autem Thomistæ Lemos, Albarez, Banez, Godoy, et alii, quos citat, et sequitur Gonet disp. 2a de prædestinatione art. 5o docent infidelibus, peccatoribus obduratis non dari a Deo auxilium sufficiens. = Secundum fere penitus oppositum: est quod communiter Jesuitarum cum **Eximio Suarez** lib. 3o de auxiliis fere per totum, et speciatim alibi. Juxta hanc sequitur sit prima nostra resolutio generalis: Deus omnibus adultis confert auxilium sufficiens ad salutem. Probatur primo ex Apostolo 1a ad Timotheum cap. 2o, ubi rogans orationes, et obsecrationes fieri generaliter pro omnibus addit: "hoc enim bonum est, et acceptum coram Salvatore nostro, qui omnes homines vult salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire."

N.º 3. Super quæ verba audiendus Sanctus Prosper in responsione 2a ad obiectiones Vincentianas ita pulcherrime loquens: "Sincerissime credendum est, atque profitendum, Deum velle ut omnes homines salvi fiant; siquidem Apostolus, cuius est ista sententia, sollicitissime præcepit, quod in omnibus Ecclesiis piissime custoditur, ut Deo pro omnibus

"hominibus supplicem. Ex quibus quod multi pereunt pereuntque e meritis; quod
"multi salvantur, salvantur e Donis; ut eo quod Deus damnet, inculpa-
"bilis e Dei iustitia; ut autem salvet infallibilis Dei gratia e.

104. Unde varijs modis arguitur a ratione: 1° sic: qui serio, et efficaciter quantum e de se vult alicuius finis, conferre debet praesse debet media sufficientia ad consecutionem talis finis praesertim si media haec unice ab intendente conferibilia sunt, atqui Deus serio, et efficaciter quantum e de se vult salutem omnium adultorum: ergo praesse debet media sufficientia ad consecutionem salutis, praesertim si haec media ab ipso Deo sunt conferibilia; atqui auxilium sufficiens, et dans posse salutariter operari e medium huius rationis: ergo = Omnia constant, si bene perpendantur.

105. In 1.a maior subsumpta patet ex terminorum apprehensione; et praeterea dogma Theologicum e, auxilium sufficiens a Deo unice conferri: quod fit in nobis sine nobis. Maior subsumpti e authoritas Apostoli, quae a Jansenistis falso intelligitur de simplici complacentia in Deo: si enim de hac locutus esset Apostolus non recte peteret obsecrationes fieri apud Deum; quia obsecrationes fieri non debent pro salute demonum, et horum mere potentium, in quorum salute Deus simpliciter complacet. Maior eiusdem subsumpti probatur ratione, quae ex authoritate Prosperi eruitur: si enim Deus volens serio, et efficaciter finem non conferret media sufficientia ad illius consecutionem, et quae in sola illius potestate sunt, ergo per Deum, et non per hominem staret, quod homo ipse non salvaret.

106. Quod e inconveniens in fide, et contra recta Dei providentia, ac inculpabilis iustitia. Praeterea, et arguitur 3°: Deus omni adulto praecipit mandatorum observationem: ergo omni adulto confert auxilium sufficiens, cum quo mandata observet: alias Deus praeciperet impossibile, quale e mandata observare absque auxilio sufficienti. Probatur 2° ratione: Christus Dominus e omnium redemptor, et pro omnibus mortuus e; de non pro omnibus quoad efficaciam: ergo pro omnibus quoad sufficientiam; id e, quatenus omnibus meruit auxilium sufficiens, quo ~~[illegible]~~ quo si bene uteremur, fructus redemptionis, qui e hominis cum Deo, reconciliatio, et aeterna vita consequi possent.

107. Quae expre tradit ab Apo, et passim in novo testamto legit. Praeterea: a Irenaeo depta e. Assertio 6a cap. 3o. Tandem Jansenistae, qui oppositum censebant, damnati sunt ab Innocentio X. 12o in propone, quae e ordine 5a inter Jansenii propes. Propo ergo certissima e. Siquidem de facto non salvantur oes, pro quibus Xptus Dnus dedit pretiosum sanguinem. Contra infert legitime: quid enim aliud meruisse dicendus e. nisi redemptor Judae, Pharaonis, et filiis? Pro cujus conclusionis coronide Jansenistae audiant Stum Prosperum cap. 7o ad capita Gallorum: qui dicit, quod non
„ oes homines velit Deus salvos fieri, sed certum numerum praedestinatorum, durius loquitur quam loquendum e. de altitudine inscrutabilis gratiae Dei,
„ qui oes vult salvos fieri.

108. Sit iam 2a conclusio: Deus confert auxilium sufficiens hominibus iustis, et etiam praedestinatis. Utramque partem simul probant argumenta hucusque facta, quae facillime possunt aptari. Ubi in singulari de iustis, quia filiatio, et amicitia Divina, qua iusti gaudent, postulat collationem donorum, inter quae praecipue annumeranda e. gratia, qua possint in illa filiatione, et amicitia perseverare; haec e gratia sufficiens. Adde, quod habitus infusi, quos habent iusti, indigent auxilio sufficienti, ut per hoc applicetur illorum virtus ad eliciendos actus salutares et opera digna filiorum Dei.

109. De praedestinatis probatur etiam: quod enim praedestinati sint non infert illos numquam peccare; dum autem peccant, auxilium sufficiens habent ad non peccandum: quod etc. De praedestinatis specialiter
„ interpretatur Stus Augus illa verba Api Deus vult oes homines sal-
„ vos fieri. Legendus Stus D. lib. de correptione, et gratia cap. 14. At simul e notandum quod alijs in locis eadem Api verba universaliter extendit ad oes homines, ut eodem cap. 14 insinuat, et per extensum in lib. de Spiritu, et littera cap. 33. Qua notatione facta solvitur Jansenistarum argum. contra 1am conclusionem ex Augo desumptum. Cap. 4. Dubium ex conclusione pro peccatoribus, et infidelibus.

CAP. II.^us

Duplex c̄clusio pró peccatoribus, & infidelibus.

110. Sit 3.ª c̄clo: peccoribus n̄ obduratis, et etiā obduratis Deus c̄fert auxiliū sufficiens. = C̄clo saltē quoad 1.ā p̄tē videtur ē a Tridentino, ubi sess. 6. can. 29: siquis dixerit, eū qui post „baptismū lapsus ē, n̄ posse per Dei gratiā resurgere &.ª anathema „sit: ā resurgere n̄ potest peccor nisi heat auxiliū sufficiens: ḡ. Applica deinde singulas rãões supra p̄ oīb generalr allatas. Et adde plurimas voces, quibus Dei benignitas in Scripturis sæpissimè invitat peccores ad penitentiā. 2.ª pars c̄clis meo videri etiā defin̄a a Tridentino, q̄d universalr loquitur, neqs̄ distinguit obduratos, a n̄ obduratis.

111. Pbr̄ m̄ specialr 1.º ex Apo ad Romanos cap. 2.º ubi eū obdurato, et impenitente loquitr, ut ipsū a duritie remo„veat: an divitias bonitatis eius, et patientiæ, et longanimitatis c̄temnis? Ig„noras, quoniā benignitas Dei ad penitentiā te adducit? Tu autē s̄dm „duritiā tuā, et impenitens cor tuū thesaurizas tibi irā &.ª; ā nemo adducit ad penitentiā nisi medio auxilio saltē sufficienti: ḡ &.ª Pbr̄ 2.º ab exemplo Pharaonis, qui obduratũ oīb iniquissimū sese prebuit exemplar. Illū auxilio sufficienti ad penitendū n̄ caruisse docuit inter alios P. Magnus Augus de predestinãe, et gratia cap. 14.

112. Per hæc ver„ba: nec ij, qui indurati, atque damnati sunt, excusatiões culpæ „ex hoc habere se credant, q̄d nulla, qua c̄verterent, sint miseriã (?) c̄s„cuti. Numquid n̄ potuit Pharao miraculis credens Deū tanti vir„tus agnoscere? Tū sic: credere miraculis, et Deū sicut ad salutē oportebat, agnoscere, impole erat absque auxilio sufficienti: ḡ n̄ Pharaoni obdurato utcumqs̄ fuit antã pote, auxiliū sufficiens etiā in obdurãõe habuit. Pro obduratis alijs, qui c̄stant ex Scriptura, videndus P. Ripalda disp. 111, sect. 3.ª

443. Prob. 2º eadem sententia patet a ratione; quia obdurans praecipitur observationem mandatorum; si autem non haberent auxilium sufficiens, ipsis praeciperetur impossibile, ut ex supra dictis constat: ergo si impossibile eis non praecipitur, auxilium sufficiens habent. = 3º ideo obdurati carerent auxilio sufficienti, quia status obdurationis importat substractionem omnium auxiliorum: atqui hoc est falsum: ergo = Prob. min.: obduratio componitur cum auxiliis sufficientibus tametsi non cum efficacibus. Ipsi hec mihi firma videtur ex eo quod obduratio componitur cum stabili peccaminosa transgressione praeceptorum; atqui nequit dari peccaminosa praeceptorum transgressio absque auxilio sufficienti ad non transgrediendum: ergo etc.

442. Sit 2ª sententia: infidelibus etiam ab Evangelio non remotis confert Deus auxilium gratiae sufficientis. Non insolubiliter deducitur veritas hujus sententiae ex damnatione propositionis 5ª inter illas, quas Alexander 8us proscripsit: Pagani, Judaei, Haeretici, aliique hujus generis nullum omnino accipiunt a Jesu-Christo influxum; adeoque hinc recto inferes, in illis esse voluntatem nudam, et inermem sine omni gratia sufficiente. = Sententiae patres eadem sententiae militant. Divus Prosper lib. 1º de vocatione gentium cap. 25 disserens inter gratiam efficacem et sufficientem ait: Deo autem placuit hanc (scilicet efficacem) multis tribuere, et illam (scilicet sufficientem) neminem denegare.

445. Idem lib. 2º de vocatione gentium cap. 29 haec habet: neque ulli pereuntium excusatio superat de abnegato sibi lumine veritatis. Haec consona sunt Magno Parenti Augustino qui lib. de Gen. ad litteram cap. 3º ait: omnes possunt si velint, quia illud lumen omnes homines illuminat. Habuit fortasse uterque Sanctus sibi prae oculis illud Joannis testimonium de Christo Domino cap. 1º erat lux vera quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Quo et supra manifeste probant intentum. Quod a ratione suadetur sic: omnis infidelis potest salvari, et libere, ac voluntarie damnatur; ergo habet auxilium sufficiens, quo complet potestatem suam salvandi, et sine quo ante impossibilis est salvatio.

446. Ret. Gonet, quod tametsi homo non habeat gratiam sufficientem, nihilominus dicitur potens

salvari ex eo, quod possit gratiam recipere, et Deus possit illam donare. Per 2ᵘᵐ: homo sine gratia sufficiente non habere potentiam unicam ut salvetur, habere in potentia excusationem quatenus de ipso verificatur illud Philosophi proverbium lib. 3ᵒ.
"Ethicorum cap. 3ᵒ: id quod per amicos possumus per nos ipsos posse censemus". Gonetianam dixi rationem hanc, ne tactus dolore cordis Jansenisticam appellarem: Jansenistae vero rem. Ideo haec sit 1ᵃ illarum impugnatio.

W. Impugnatur 2ᵃ: quia 1ᵃ ratio se ipsam jugulat: si enim homo caret gratia dante potentiam, caret etiam potentia, sive est omnino impotens salutem consequi: quia est omnino necessitatus, sive non liber ut salvetur, ut mandata servet, ut operetur salutariter. Bone Deus! quot ex his illationibus pullulant Jansenii deliramenta! Si ut hic evitet, confugiat ad 2ᵃᵐ rationem, incidit in Scillam &ᵃ, et penitus evertit Catholicorum fundamenta, quae contra auxilium sufficiens probant contra Jansenium, qui cum eo, quod homo non habeat auxilium sufficiens, componere vult praeceptum ad servandam legem: nam enim per se non possit per Deum poterit juxta Aristotelis proverbium a Goneto male relatum.
W. 8..... Praeterea: illa potentia excusat, quae supponit impotentiam unicam ante ad salvari; ubi autem datur impotentia unica ante ad salvari datur necessitas unica antecedens ad non salvari; ubi vero datur necessitas hic non datur libertas a necessitate antecedente legitime; quia miserabilis non reduci liberi a necessitate ad salvari, vel non salvari; sive quod sit ignatus ad merendum, demerendum in statu naturae lapsae: quod est delirium in Jansenio damnatum. = Indequaque quia Jansenismus sapit Gonetica ratio.

W. Dixi, Aristotelis a Goneto male referri: verba enim Philosophi loco citato haec "sunt: ea dicimus posse, quae per nos ipsos fieri possunt. Nam ea, quae per "amicos fiunt per nos ipsos quodammodo fiunt &ᵃ. Ex quibus constat, Philosophum distinguere ea, quae per nos ipsos, et ea, quae per amicos facere possumus. Quae per nos ipsos facimus absolute possumus facere. Quae autem per amicos fiunt non nisi cum restrictione, sit quodammodo dicunt a nobis fieri. Addit: ea, quae fiunt per amicos fieri a nobis vel petentibus, vel consulentibus, vel adjuvantibus: ideoque sumus causa moralis eorum, quae per amicos fiunt. Ex his nil Goneto, sed contra nos.

CAP. III[us]

Respondet adversarijs.

120. Quamvis in 1a parte generali particulares alias comprehendimus in omnes, sunt cuilibet particulari opponunt. Ponemus: Obijcies 1o ex n.o 29 2a parte: auxilium sufficiens sunt ab efficaci distincti, non sortiantur salutis effectum; ergo praedestinatis non dat auxilium, quod salutis effectum non sortiatur: ergo. Probatur minor: auxilium dari praedestinatis est illud, quod certissime consequitur salutem, iuxta Augustinum definitionem praedestinationis, quae est praescientia, et praeparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur: ergo. Dico distinguo maiorem, nego minorem, et consequentiam probationis: de auxilio sufficiente dari praedestinatis Nego, non; aliquod auxilium, concedo totum, ex qua nihil evincunt adversarii.

121. Diximus supra, praedestinationem non excludere de peccatis: inde neque restringere ad illa auxilia, quibus restringe auxilia haec pure sufficientia maneant: salvat ergo praedestinatio, si praedestinatus illa recipiat auxilia efficacia, inter quae debet annumerari ultimum, quod sequitur ad perseverantiam finalem, et salutis effectum. Nota hic, quod auxilia pure sufficientia, quatenus dicunt carentiam operationis bonae non dat praedestinato ut praedestinatio est; sed permittens in illo; hac autem permissio potest esse effectus praedestinationis; et de permissione pecci pugnant cum Theolo.

122. Obijcies 2o: peccatori reprobo deest auxilium sufficiens ad non peccandum: ergo. Probatur antecedens: si haberet illud auxilium, Deus vellet salvare peccatorem reprobum; sed hunc Deus non vult salvare: ergo. Nego antecedens, et distinguo minorem probationis: sed hunc Deus non vult salvare voluntate antecedente, et absoluta, nego maiorem; voluntate consequente, et conditionata, concedo. Et quia Deus vult antecedenter, et efficaciter ex se, et quantum est de se salutem omnium, nulli denegat auxilium sufficiens, quod insufficiens reddit ex pravo usu humanae libertatis; supposito autem eiusmodi libertatis usu, Deus consequenter tantum non vult hos salvare, sed ex suppositione, quod homo ipse Dei gratiam respuat, et fructum redemptionis, ac meritorum Christi sibi negligat applicare.

123. Obijcies 3o.

eamq: cy: ho lethali peccans meruit careq oiu auxiliorum: q Deus nullum de facto ptat.= Quia nisi Generus, adeo inhumane posset pariere cogitaoes. Omisso ante no cog: f q Deus de facto n privat vita, et bonis temporalibus peccaes, quamtumvis illorum bonorum privaoq mereant; ita nec denat auxilia saltq sufficia, tr. illis per peccy reddant indigni.= Observa hic, ex nullo scrip textu posse dicere, qd Deus phibeat oraes ut obdurati, l obstinati recipiant auxiliu sufficiens, q penitere possunt.= Phibet orao p impenitentia finali, q decedens cy finali impenitentia damnatus e; p damnato autq orare n licet.

122. Obtio 2a: obduraio in suo cptu includit substractioq oiu auxiliorum n solu efacium, d etiq sufficien: q Io. Obt ans: obduratio in suo cptu aliquid includit speale quibusdq reprobis, qd n e oib coe; d hoc speale n e substractio auxiliorum efacium, d horum, et etiq sufficien: q. Obtat maior: q n reprobi in statu obduraois migrarunt e vita. Obtra, Ina; q substrao auxiliorum efacium cois e oib reprobis.= Ipsat 1o: spati in gratia sunt absolute impotentes peccare: q obstinati in malo sunt absolute impotentes peniteree: o n e cur Deus illis preat auxiliu sufiens.= 2o. obceati nil psunt illustraes inctus, et afectoes volnts; d hec sunt auxilia sufficia: q

125. Ad ans obtiois. Ad probaoq pa maior no miror. Obduraio dicit ex pte reprobi maiorq inclaioq in delectabile, quamdiq d, difficulty, sive duritiq, qua ipsi amarunt a voluptate recedere.= Hoc bene ptat cy eo, qd heant auxilia sufficia, que in ipsis ex prava illorum dispoe remissius operant, quq in n obduratis; sufficia tn sunt ut ipsis ad culpq imputet carea boni operaois, et libera, ac voluntaria sit ipsorum damnatio. Ad 2 pbaoq pest nari absolute ans.

126. Rao q ut aliquis dicat spatus in gratia, suffit, qd a Deo premuniat auxiliis efacibus, et adeo potentis viris, ut vi illorum facilius pat tentaoq victoria. Cum quo stat pa de se indiferens ad peccandum; sequndq stat potentia ad resistendum illis auxiliis quamtumvis efacibus.= 2, omisso ans,

142

nat caam et dispazitas assignat ex doctrina per quam utili P. Ripalda; quia licet impotentia peccandi non est contra statum viatoris tendentis in terminum aeternae beatitudinis, ut patet in Christo Domino dum fuit viator. At impotentia penitendi pugnat cum illo statu: statui enim tendentis in aliquem terminum repugnat non posse tendere per gressus in finem dirigentes efficere.

127.

At poenitentia, et virtutes aliae sunt gressus dirigentes in aeternam vitam: repugnat ergo statui viatoris tendentis in vitam aeternam impotentia penitendi &c. = Ad 2um oppositionis liquet solutio ex dictis in hac disputatione a n. 18: licet enim obcaecatis auxilia sufficientia non prosint ut operationis efficaciter sonantis deserviunt tamen ut compleant potentiam proximam bene operandi; ut etiam reddantur inexcusabiles apud Deum; ut Deus misericordiae suae commendet dum illos stimulis vocat, licet ipsi stimulis resistant

„ iuxta illud, vos semper Spiritui Sancto resistitis. = Adde, quod licet illis deesset aliquando auxilium supernaturale proxime sufficiens; numquam tamen deficeret auxilium sufficiens remote iuxta dicenda cap. sequenti.

128.

Obiectio 5a: magis debet peccatori usus rationis, quam supernaturale auxilium; atqui Deus in penam peccati denegat peccatori expeditum usum rationis, ut de Nabuco Donosore legitur: ergo &c. = Disparitas: absque auxilio etiam remote sufficienti erit imputabilis obstinato omissio penitentiae: et nulla est ratio operationis sine usu. Obiectio autem: ut peccatum sit imputabile, sufficit libertas in causa; [struck] omissio penitentiae obstinato libera est in causa, sicut in peccatis antibus, quae viam complanaverunt ad obstinationem: ergo. = Nego absolute maiorem argumenti: nam usus rationis, naturali debetur ex sola exigentia naturae; auxilium vero sufficiens ex Divina fidelitate, quae innexis Scripturae textibus comprobatur.

129.

Sit pro nobis in veteri testamento

„ illud Ezechielis 18: nolo mortem peccatoris, sed magis ut convertatur, et
„ vivat. In testamento novo illud Apostoli 1a ad Corinthios 10: fi-
„ delis Deus, qui non patietur vos tentari supra id, quod potestis.
Voluntas Dei in istis verbis satis commendatur, quia licet Deus serio vult

salutis om. Cum hac in volte absoluta sponsio Dei adversatur re-
re voluntas puniendi in gehennam eos, qui Deo ipsi misericorditer vo-
canti libere nolunt obedire. — Unde concludes: quod et Deus in alia
providentia posset denegare naturae usum rationis, ipsi connaturaliter debitum; in nulla
tamen providentia potest negare auxilium saltem remote sufficiens, quia deficere
nequit fidelitas Divina.

130. Ipsa nostra Generatio imminet Jansenismus:
"docuit enim Jansenius, quod in statu naturae lapsae ad peccatum formale
"sufficit illa libertas, qua voluntarium, ac liberum fuit in causa sua, sicut
"in peccato originali, libertate Adami peccantis. Quae doctrina est
una inter propositiones damnatas ab Alexandro 8º. — Dixi quod ante
rationis: ablato enim auxilio saltem remote sufficienti omnis poenitentia erit
imputabilis obstinatio tamquam nova culpa, non; erit imputabilis
tamquam poena, et effectus, omitto ante, et non cog. Atque ante
fuit distinctione excepimus. Et ut durissime, quas continet, propositiones ad
Catholicum sensum emolliant, solutiones exceptae.

131. Tenendum igitur est, omnes peccatores
in obstinatione esse novae culpae, distinctae a peccatis praecedentibus. Unde
non debet ratio poenae in illorum, sicut rebellio appetitus est poena peccati
originalis. Nec potest ratio effectus sicut mors subsecuta ad obstinationem ve-
niam. Si ergo hic, et nunc est nova culpa, hic, et nunc debet dari li-
bertas, quae sine auxilio saltem remote sufficienti non datur: non enim sufficit
libertas in causa, quae fuit peccata antecedentia; sicut non sufficit libertas
in causa sicut in ebrietate ut homicidium factum ab ebrio sit ipsi hic,
et nunc imputabile: nam si illud non praevidit, eius homicidium non est;
si praevidit, tunc peccavit peccato interno, quando causam sicut ebrietatem
posuit. Cap. 4m. Authoritates quaedam opponuntur, et aliquae difficultates ex-
planantur.

CAP. IV.

Authoritates quaedam opponuntur, & aliquae difficultates explicantur.

132. Nos Scripturae, et Patrum authoritates congerunt adversarii, ut 2º pre-

132.

cipue, et 39 coq. seq. nrq impugnent. Oponunt V° plurima ve- teris Scripturae textoa, in quibus Deus dicit peccores derelinquere, oblivisci, tradere in reprob. sensy, et silia. = Hac vero via intelligenda sunt de substrae speali donory, l auxiliory efficacium; numquam vero de auxilio sufficienti: alij falsa eet doctrina
" Praeptoris Angeli 3a parte quest. 86 aat. V ubi ait: dicere
" qd aliqd peccy sit in hac vita, de quo peccata peniteri n
" posit, erranes e. Falsa iq doctrina captho famij de summa Trinitate, ubi ead fere verba legunt.

133. Sus o Scripturay e, qd Deus peccores deserit V.a V nando auxiliy efficax, et externa subsidia, ut predicatores, Magistros V.a 2° nando auxiliy pxime sufficiens. 3° permitendo lapsu in nova pecca, quae cy vere pecca sint, et ipsis morali imputabilia, presuponunt saltm auxiliy remote sufficiens. Hinc deduces verum sensy, in quo debeant intelligi, D. Augus, et Thas, quando asserunt hoes in pecto peccan. carere graa Dei: hec eni l e graa sanctifans, l actualis efficax, l ad summy pxime sufficiens. Quando vero Apus, aut alij Patres aliquis dicant impoles peccoris reversioq, l penitteq, loquunt de impolite consequente, l de impoa morali, quae magnam difulty stendit.

134. Op. 2° D. Augus variis in locis, 1° in lib. de correptione, et graa cap. 14 ubi
" explans. Apy a nobis supra relaty ait: ita dicty e, oes
" hoes vult salvos fieri ut intelligant oes predestati, q oe genus
" hoy in eis e. 2° in Enchiridio cap. 103 ead. Api verba
" ita exponit, ut oes hoes oe genus humany intelligamus per quas-
" cumq differeas distruty Reges, Privatos V.a Ex quibus, et plribus alijs infert, iuxta Augy n deseri ob auxiliy sufficiens, a aliquibus tanty. = His tamen authoritibus exponendis luce dedimus cap. 2° n° 102.

135. At pleniori captu nro stabiliendo e, D. Augy

A nobis ee, nisi velint adversari ee sibi ipsi staque: nq lib.
„ 3.o de libero arbitrio cap. 13. universaliter ita fatur: nulli hoi
„ ablatum e scire-velle, qd inutiliter ignoratur. Hæc aut utilis
scia, quæ alia, nisi ... illuminao, sive auxilii sufficiens?
„ 4o lib. de paedestinare, et graa cap. 14: Pharaonem induratum,
„ et obcecatum n denavit Deus misog. Hanc vero misog ee au-
xilii salte remote sufficiens cstat ex aliis verbis, quæ het in psal-
my 6 loquens de cæcitate mentis, quæ het peccor obcecatus: in eg.
„ inquit, quisquis damnatus fuerit, ab interiore Dei luce secernitur,
„ d nudus venitur dy in hac vita e.

136 Tamdq lib. 2o de sermone
„ Dni cap 15. universalioribus sese tris explat: nulla e gra,
„ quamvis perversa, quæ ullomo ratoari possit, qua cuius scia
„ Deus n loquat; atqui interna locuo Dei e auxilium sufficieng.
I ex mente Sthei, nullus e adultus, cui auxilium sufficiens n
ofeaat. = Ig q ne sibi stamet Augus, dicendum e, verba illa
Api in dupli sn posse accipi. 1o absolute efficaci. 2o efficaci
quantum e ex se. Absolute efficaci vult Deus oes salvos fieri,
&c, ita ut ly oes accomode splere intelligat de predestinatis,
l de aliquibus per oes dfeas distributo sta Remibus, predes-
tatis &a. At verba illa accepta de volte Dei efaci quan-
tum e ex se ad oes omno hoes extendit

132. Op. 3o Sti Prosperi
„ in rroe ad capita Gallorum cap. 16 ea 2a: nec possumus
„ dicere, qd ibi sit graa vocan, ubi Statis electi adhuc nulla e
„ repenerao: q infidelibus deest vocaa Dina, sive auxilians
graa. = Sicuti ex epistola ..., qui exules erant in Sardi-
„ nia, et ita scribunt: de graa n digne sentit quisquis eg putat
„ oib hoibus dari; cu n solu n oiu sit fides, d adhuc nonnullæ gen-
„ tes reperiant, ad quas fidei predicao n pervenit, l paucis
„ interiectis: n itaq graa oib dat; quandoquidem ejus graæ par-
„ ticipes ee n possunt, qui fideles n sunt &a.

126

138 Ne in superdis errat, per has authoritates, sibi Gonet ponat ante oculos propos damnatam ad Alexandro 8o, quam dedimus n. nro 113. = Rea Sti Prosperi intelligendu de vocaone, quae habitus fidei praesupponat: nec eni vocao illa spiritualis regeneraãis n. ofert. Nec aliter intelligi pot authoritas absque periculo errandi, " cum temerarium sit dicere in hoc n. baptizato nullam ee. grae vocaoem: siquidem infidelis ante baptismum plura accipit auxilia Divinae grae. = Idem errandi periculum imminet, si propositiones de graa actuali deberent intelligi. Unde dicendum loqui de graa sanctificante, de qua solum cum veritate dicit, qd. soli fideles ejus sint participes.

139. Op. 2o: aliqui ex infidelibus, qui ignorantia negativa fidei tenent, eo quod ad ipsos fidei praedicao n. pervenit: eiusmi ergo infideles auxilium sufficiens ad salutem n. habent; cum n. heant auxilium sufficiens ad credendum: alias omissio fidei in ipsis eet. culpabilis, et ideo n. eent infideles naviter. Sed huius difficultatis solutione praemittendus e. " Angelicus D. qu. 14. a. 11. de veritate ad 1 ubi ait: Si aliquis in " silvis enutritus ductum raonis sequatur in appetitu boni, et fuga " mali certissime e. credendum, qd. Deus ei vel per internam inspirationem " revelaret mysteria fidei, vel ad eum praedicatores dirigeret.

140. Ex quibus sine violentia infert, oes infideles habere auxilium proxime sufficiens ad servandum legem nat., quo auxilio si bene utantur, a Deo accipient supernale proximum auxilium ad fidem, et aeternam salutem: providebit eni Deus de noa mysteriorum, vel illa per se ipsum interne revelando, vel praedicatores mittendo. Illud vero auxilium proximum ad " observandam legem nalis dici pot auxilium remote sufficiens ad salutem: unde numquam verum erit, qd. aliquis adultus oi. prorsus auxilio ad credendum, Deo placendum, sive ad salutem operandum deficiat. Tradita solutione lucem accipient si quaedam, quae impedire possunt, difficultates breviter enodemus.

121. 1ª dificultas: an infideles isti peccent in omni actu fidei? Resp. negative: quia supponitur ipsos carere notitia mysteriorum, quae credere debent: si vero peccarent, ideo non naturaliter, qui infideles essent, id est, carerent fide, quam possent. 2ª difficultas, an sit voluntas in praedicto actu fidei naturalis? Resp. quod non; ideo ...

CAP. Vᵘᵐ

Ocasione alterius difficultatis exponitur protoquium, facienti quod est in se Deus non denegat gratiam.

122. Difficultas praecipue exsudanda est, an vires liberi arbitrii aliquomodo conducant ad fidem, quae initium iustificationis est, et inde ad salutem. Resp. non conducere per modum meriti vel de condigno, vel de congruo, nec per modum positivae dispositionis ...

123. Difficultas ... auxilium, quod a nobis dicitur esse remote sufficiens, et offerri adultis, supernaturale non est, quia nec habet obiectum supernaturale, nec potest conducere ad salutem, sed tantum naturale ... Deus ...

" operi grae supnale, ng unny iustifaois exit a nobis, qd erroneu e.
Urget: ng ex doctrina data n insque deducit, qd Deus exspectat
cony usy liberi arbitrij, sive voltes nrãs, ut operat 13 grae exci-
tanty. Hoc tn adversat manifeste Concilio Arausicano can. 4o
" ubi anathematizat dicentes, qd ut a pecco purgemur, voltes nrãs
" Deus exspectat.

122. In his aut. Concilij loqui de exspec-
taoe ad. conferend. 13 grae, qua voltas a Deo praeparat, lo-
quit ex Textu, cuius verba hec sunt: ng ad impetrand. sub-
sequentis grae, et praeg iustifaois, ac remiss. pecci, n e dubiu,
Deum exspectare voltes nrãs cooperantes vocaoi suae. Satis lo-
quit Tenny sect. 6a. cap. 5o. Huic difficulti com satisfaciunt
" authores explando ploquiu: faciens quod in se est, ut facienti qd
" e in se, Deus n denat grag. Plurimis mo ploquiu exponit.
Et quamvis coiu a Rmo deferat explao Eximij Dis,
a nobis deferenda n e: et nihili pendenda tergiversaõa, que
opponunt.

125. Hic duplex va explao eorum, qui dicunt Dey facien-
ti qd e in se per vires grae excitantis, Deum n denare
grae sufficiente. Qa. Et hoc veru sit, tn n e sus in illo
ploquio intentus, a Theois: volunt eni, Dey n denare grag
auxilians facienti qd e in se. Per quas aut vires. face-
re debeat ho qd e in se, hoc opus, hic labor. Ideo di-
cunt alij, facienti qd e in se per vires grae excitan-
tis, Dey n denare grag cooperanty. Sed 2a. ng res quid
Theoi laborant, si adeo planus, verus, et innabilis e sus p-
loquij: quis eni navit unquq, l dubitavit, Dey cooperari cu
bene supnali operante?

126. Aliu sese explant alij dicentes: operan-
ti honeste Deus n denat auxiliu supnale. Velut obscurg am-
Castilla) pliori luce hanc exponit explaog Rs nobilis, cuius pretiosus la-
" bor recenti corona donatus e: ait; qd Deus praelargit grag hoi

"operanti qd e in se, n q operat honeste, d ut honeste operet.
"At, n fallor, propta e explao: ng equivalet huic: quandocumq
"ho supralr operat, het auxiliu supralte. Et hoc rogo. difficultas ma-
xima e, quã Theoi in illo eloquio latentẽ semper venerati sunt?
Schiname cred.

142) Omitto explaoes alias ut Dus Eximium sequar. Eloquiu ita explo: n ponenti obices Deus offert 1o grãs supralẽ ad bene supralr operandu. Ut veritas explaois appareat, duo praemittenda sunt: 1o Deu certa lege decrevisse dare ob hoibus ppt merita Xpti auxiliu sufficiens ad n peccandu, sive ad servandũ Dg legg. 2o illã legg, quantu attinet ad auxiliu supralẽ proximu, n fuisse absolutã, d odioatã. Primu pt: ng ut ex hucusq dictis satis ostat, Deus oib sine personaru acceptioe offert media sufficea ad salutẽ: fundari g debet hoc veritas in lege aliqua, sive Dei volte, a qua pro ppmis heat, et certum.

148. Quod vero lex ista ppter merita Xpti Dni sit instituta, ng auxiliu sufficiens e grã redemptiois, ideoq a Doctis, ... et Theois dicit grãa per Xptu. Stat doctrina offacere: primus Pat Xpto pmisit peccoru remios dare hoibus quantu in ipso Xpto e si Xptus pp illos satisfaceret, et illoru vices n reret; atqui Xptus Dnus hanc odioes implevit: g vi illius pmioi primus Pat obligatus fuit, ut quantu e ex sua parte det oib hoibus remioe peccoru: g et obligatus fuit, ut quantum e ex se offeret ob media suffea ad obtinendu vera sancti-
49. Coq bone sunt, mia de fide, et mia ostat in innetiis Scriptu-
" rarum. Ergo ob fit Davidicu illud: postula a me, et dabo
" tibi gentes, hereditã tuã &c.

150. In quibus Deus Pat cu filio loquens illã legg odioatã satis indicavit. = Cu his stat, qd grãa, de qua agimus, loquitur hoc nobis oino gratuite offerat, et ni Xpti, cui facta e pmissio heat ratiog pmii. 2o, qd pmisimus, ostendit ero facile; ng Deus n offert oib auxiliu supralẽ pximu: g absolute illud

150.
ob conferre promissit, ꝗ sub aliqua condicione. Coa infert: quod cum Deus verax sit, et fidelis, si ob absolute promisisset, ob daret. Ans e certum, quod pluribus infidelibus vocatio supernalis interna n datur: siquidem n ad omnes pervenit praedicatio, sive nova Evangelii, et eo lege autem ordinaria per Evangelii praedicationem infideles vocantur ad fidem iuxta illud Apostoli ad Romanos 10: quomodo autem audient sine praedicante?

150.
Si vero ipsos lex Evangelica latet quomodo erit interne vocationis supernalis initium? Certe aliquod fundamento aliquo illa vocatio supernalis interna adstruet: Ex his ob oppositione infert genuina veritas expositionis naturae. Dic quod quod Deus ex sua liberalitate dat gratiam n ponenti obicem per id, quod viribus naturae facere potest: hoc enim e conditio, quam includit promissio Divina de auxilio supernali ob conferendo. Unde fit l verum esse, quod Deus quantum e ex se paratus sit ob conferre auxilium supernale proximum iuxta illud, Deus vult, omnes homines salvos fieri.

151.
Fit 2°, ut si homo naturale rationis lumen secutus ita se gerat, ut per suam operationem impedimentum gratiae supernali n ponat, infallibiliter hanc gratiam opportuno tempore recipiet, n quia aliquod meritum per dispositionem positivam exhibeat ad talis gratiae receptionem, ꝗ ex sola liberalitate Dei illam volentis conferre omnibus obicem n ponentibus. Doctrina hacusque data ex parte tradit a D. Thoma quam dedimus supra n. 130 ex illa, quae huc transcribi debet, solius parianda e difficultas posita initio huius capitis.

152.
Remus ꝗ, ex parte hominis nihil naturale praecedere, quod sit meritum condignum, l congruum, l dispositio positiva ad fidem, et iustificationem: unde nequit inferri, quod aliquo pure naturali incipiat iustificatio: hoc enim sonat incipere ab aliquo naturali positive conducente ad iustificationem ipsam. Ex parte enim hominis, solum ponitur dispositio negativa, id e nec impedimenti, quo posito gratia n habet; et quo ablato ex generosa Dei promissione gratia confertur. In hoc nec levissima erroris umbra poterit inveniri, quin potius doctrina solida apparebit, si attente noteret discrimen inter haec duo: homo ex viribus potest viribus naturae aliquid efficere

qd sit meritu, l pma dispoio ad grat supnalem: ho viribus natis potest aliquid facere, quo grat. supnat impediat.

153. P. 13 falsu, et erroneu e: ex inde enim periret qd grat supnalis nec supnalis eet, nec grat. 2a vera e, et explari pest ex Tridentino sess. 6a cap.
„11. et 13 ubi ait, qd Deus nemine deserit, nisi prius deserat ab
„ipso. In quibus precipue de hoe iusto loquit. Si aut de illo interroges, an viribus nalibus aliquid prestare posit, qd meritu sit, l pma dispoio ad oservaz grat: nabis. Et sine aliquo inconvenienti dicere poteris, qd iustus viribus nat valeat grat oservaoi impedimtu opponere; sit peccu, quo pos Deus hoe deserit.= Ita ad os nat, sit in hoc casu oservao grat aliquo mo, sit tanquam a odioe pendere, dicat ab usu liberi arbitrij, quin aliquid o superioritate grat, et inferiorite nat posit inferri.

154. Ita slig de 1a grat supnali dicere possumus, qd Deus eg nemini deneget, si ho impedimtu n apponat, l Deu prius in deserat per peccu. Nec o grat superiorit, zu nat aliquid afferit, si illa ab aliquo usu liberi arbitrij velut a mera odioe, aut dispoioe nata dependens adstruat.= Ex his eruenda e genuina intelligea Ocily Arausicani, cuius verba sonant, Deu expectare in nobis aliquod meritu, l pma dispoioe, cu dicit voltes nras expectare, id e exercitiu nrazu voltatu; ut ostat ex verbis, que ad
„iungit; Et, n aut, ut purgari velimus, per Spiritus Sti infu-
„sioe fieri, opter.

155. Nos aut, ostemus, Deu sua grat operari in nobis n soly purgaoe peccozu, o eng nru velle a peccis purgari.= Rox taliter accipienda sunt alia eiusd Ocilij verba, que laudatis Rn oppenit, et insinuant, Apo otradicere, siquis humilitr hunc adiu-
„tory grat subiungit. Resport utiq Apo dicenti, quid hes, qd n
„acceperis, ille, qui grat adiutoy sibi ex aliquo merito, aut dispoioe pma tribuere audeat; q ig grat, ut pote ex operibus, n eet grat, ut loquit idg Apos..

CAP. VI.us

Quibusdam dubijs disputatione absolvit.

Dubitabis 1.º an parvulis sine baptismo decedentibus conferat Deus auxilij sufficiens? Affirmant com[muniter] Thologi, quibus adherent R.[mus] P.[atres] nobilis, cui semper in delitijs fuit doctrina P.[atris] Vasquez, d.[ict]a quae, et Thoas solide, et pie sentit oppositum Eximius noster lib. 4 de gratia cap. 2.º, et saepe alibi. Haec est doctrina: probatur com[muniter] quae probo 1.º ex illo Apostoli textu, Deus vult omnes homines salvos fieri: a qua voluntate generali parvulos excludere, minus pium est; atqui Deus serio volens parvulorum salutem tenet dispensare media supernaturalia ad illius consecutionem: ergo parvulis confert talia media; non utique se quia incapaces sunt illorum supernaturaliter: ergo in suis parentibus, vel curatoribus.

157.

Pat. Vasquez textum Apostoli limitat ad adultos; dum manifeste contradicit

„ Sto Aug.o contra Julianum cap. 8.º dicenti: numquid enim par-
„ vuli homines non sunt ut non pertineant ad id, quod dictum est vult
„ omnes homines salvos fieri? Praeterea: ad eos omnes extendit Apostolus illam Dei voluntatem pro quibus orationes possunt fieri erga Deum; sed orationes fieri possunt pro parvulis: ergo et illa. = Prob. 2.º doctrina ex eo: quod Christus fuit parvulorum redemptor, pro illis mortuus est. Nota: sicut ergo ex his rationibus supra probatum est omnibus adultis conferri auxilium remote sufficiens, ita pro parvulis discurrendum.

158

Oppon. dupli authoritate. 1.ª Sti Aug.i in Enchiridio cap. 46 ubi
„ ait: parentum quoque peccatis parvulos obligari; non solum primorum
„ hominum, sed etiam suorum, de quibus ipsi nati sunt, non improbabiliter
„ dicitur. Illa equidem Divina scriptura, Exodi 20: redundant peccata „
„ parentum in filios tenet illos sumque ante quam ad testamentum
„ novum per regenerationem incipiant pertinere. Thodo sic: ista Thologi:

n̄ Parentis verba intelligi nequeunt, ita ut parvuli parentū peccātis peccare dicant: ó filii intelligi debent, ita ut ipsis denegetur baptismus, sive regeneratio spiritualis tamquam poena pro culpis suorū parentū; ex eo sit, qd parentes n̄ sentient auxilijs, quae Deus statuit in ordine ad parvulorū salutē: haec ó auxilia ru parvulorū dicunt remote sufficientia.

159. 2ª authoritas Sti Prosperi lib. 2º de vocatione gentiū cap. 23 dicentis: „nihil irreligiose arbitror credi, qd Sti paucorū dierū hoēs „ad illā pertineant grāā, quae semper universis est impen„sa nationibus; quia utique si bene uterent parentes eis, et „per eosdē iuvarentur. Oīs namqs exordia parvulorū, totaqs illa „prima aetas ... infantiū sub arbitrio iacent voluntatis alienae; „et nullo modo eis ... nisi per alios consuli potest. In quibus ideo ... in... Stus ... alicubi ... vim insinuare, benigne est accipiendus, ne sit ... ipsi ...

160. Unde quando ait, mentes ... genitoribus ortos periisse, n̄ ē credendū, qd ... abesset: ut enim parentes Sti sunt, et culpa decidū, cuius mentionē facit Stus D. n̄ peccaverint, alijs imperfectionibus maculari potuerunt, et hic ex defectu, l tempestate, l ... debite ... felicite filios suos baptismo ... privare. = Nec inconveniens ē, qd salus puerorū tribuatur meritis parentū, dummodo eiusmi merita supernalia sint, et n̄ elicita viribus solius nāē. Ex quo solum ... ... Ut alia solvas, notabis 1º: optime sponi, qd defectus puerorū sine baptismo tribuant demeritis parentū, et simul occultae providentiae Dei.

161. Ratio n̄q occulta Dei providentia ē, qd Deus dederit parentibus auxiliū sufficiens; n̄ autē efficax ad puerorū salutē l ita: qd quibusdā filijs pessimorū parentū locus datur sit ad recipiendū baptismū, aliis vero filijs parentū, qui n̄ adeo perversi sunt, gratia illa n̄ sdr. = Notabis 2º: qd culpa parentū in his casibus

ex genere suo mortalis ē; ac fere semper a gravite excusat, eo qd' l nullu malu timeant, l malitiā gravitā nullomo aut saltē n' plene advertant. Nec ex inde tenent parentes ad exquisitā diligeā in pcuranda salute parvulorū: satis ē, ut eadē obligatione teneant, qua ppriā salutē curare debent.

162. 3º: qd aliquando baptismus parvulis n' dat, nolente Deo, voluntate sequente ad impedimentū sive phicū, sive morale pōitū a parentibus ex aliqua culpa, que l sit n' sit in spēe determinata decidi potest in specie alia sumptā n' autē voluntate. Unde numquā deerit ad prae Dei ster pedrio parvulorū. Sic intelligendus Thaomus Augus, qui nobis opponunt adversari. Tandē qd si ex auxilio parvulis collato in suis parentibus inferat multitudo miraculorū p diversis eventibus qui raro polus sint, nullū ē inconveniens; et de hoc in libro contratto dixit Ipse Thas cap. anti relatus. Legite Eximiū, et P. Viva disp. 1ª de graa quest. 6ª.

163. Dubitatis 2º: utrū auxiliū pure sufficiens sit beneficiū Dei? Negā partē absolute defendunt Jansenistae, qui graā sufficientē velut inutilē, et perniciosā fere blasphemo dilacerant. Pars affirmativa tenenda a quibusdā inter domesticos sic acri dicitur n' quoad substantiā, l quoad nomen: nā Rdus Aldequi cū P. Antonio Perez docent, quod si ad decretū collatū auxilii pure sufficientis praecedat scientia media de illius inefficaciā, ea beneficiū n' erit. Oppositum affirmandū mihi certū ē, et a nobis probat: nā auxiliū pure sufficiens ē vera graa Theoca, proindeque donū a Deo liberaliter collatū: ergo beneficiū: nā ut synonima sunt beneficiū, donū, et graa.

164. Anti obstat imprimis Scripturae locus D. Pauli 2ª ad „ Corinthios cap. 6 ait: exhortamur ne in vacuū graā Dei „ recipiatis: q graa Dei ē ut recipiat in vanū, id ē, sit pure sufficiens,

l inefax. Praeterea: qd ho ingratus se supponit beneficy, rãoe cuius gratus deberet ẽẽ; cy autẽ Deus saepissime conqueratur de peccoribus velut ingratis, eo quod suis donis abutunt, supponit dona hȩc ẽẽ beneficia; atqui talia dona sunt auxilia pure sufficia ut ẽ cõe Theois adducentibus illud Isaiȩ cap. 5º: qd ẽ, qd debui ultra facere vineȩ meȩ et n̄ feci?.. q3

165. Tamdẽ: beneficy pensat rãoe doniis, quȩ res het in se, et rãoe affectus, quȩ benefactor ostendit in illius collaõe; n̄ autẽ rãoe mali usus in recipiente; atqui auxiliy pure sufficns, si attendat 2ᵘᵐ entẽ illius, et affectũ Dei offerentis, donẽ ẽ, et recipienti utile, a Deoq. offerat, ut ho heat potestem sufficiẽ ad salutarẽ operandẽ: ẽ quamvis ho. tali dono p sua liberte abutat, n̄ desinit ẽẽ donẽ, sive beneficy. = Nec dicas 1º, illud auxiliy beneficy ẽẽ n̄ posse eo qd det cy scia media de inefaa, sive inutilite ejus.

166. Nq obstat ẽ: qd ita offerat n̄ tollit, qd ho accipiat sufficiẽ verẽ ad salutarẽ operandẽ, quamvis ex prava detaõe voltis iungendo cy pecco, a quo in pecco sufficia illa deserere erga Deo destinat in recipientis comodẽ. Si hoc n̄ tollit, beneficiy intervenit, et qa intervenit, dat ex parte peccoris ingratitudo. = Nec dicas 2º: beneficiy ẽẽ n̄ posse id, cuius carea ẽ quid melius. Ido ppõ; d nõ, careẽ auxiliy pure sufficientis melior ẽẽ ipso auxilio entaõe sumpto: qa ut sic sumptẽ donẽ utile, et melius ẽ, quȩ illius carea. Pest a Deo offerri; et ita offert ab ipso Deo, n̄ vero offert ut iunctẽ cy mala operaois, sive cy pecco.

167. Quod ut capias, et ppõs alias solvere possis, nota discrimen intẽ has duas ppões: Deus offerat auxiliy, qd praevidit inefax ex pravo usu creatȩ libertis. = Deus offerat auxiliy, qa illud praevidit inefax. Hec 2ª ppo falsa ẽ, et nuq̃ in doctrina nra verifbls: nq iuxta sic talis ppos Deus potius noceret, quȩ benefaceret: melior eet carea, quȩ auxiliy ipsũ: hoc eet mala iustȩ querelȩ in hoẽ, et ab ipso postponi deberet; ac praeferri

carea illius. At iuxta sej Recentiores sana e doctra, et tanty prisefert entg auxilij per accid coniungibile cy praemide pecci, quq Deus evitare n tenet.

168 Et hinc eruit disparitas ad parentg patris-familias, qui tenet n dare pecunias filio, si illud in corruptis, et ae iuveng perdeat adversuay: sunt eni ptes. tituli pretio, humilis &c., quibus pater debet filij peccy impedire. At Deus nullo titulo tenet disrumpere nra libertis hunc; et per ipsa entg auxilij in bony illius libertis usq inclinat. Deludendy igr e: Dey in collatoe auxilly sufientis benefacere, q ofeat bony, eo quo sensu, et efacere afectoe vult bony operany; lt n absolute, et efectoe efacere ppt abusuy hunc volitio. Nec ad collaoq illius movet eo nefad, que e rato ex pte creatq, conferibus de ipsa: unde n collao culpa creaq e, nec minuit an dono raoq beneficij. Disp. 3a De auxiliante Dei graa efface.

DISP. IIIa

De auxiliante Dei gratia efficace.

Campus tandq aliquanda aperit, in quo arma militiq nrq arripere debemus auditores. Pro libertate, immo pro veritate nescao pugnandy e, laureasq victrices aliequi minime desperandy. Non sabellis instruimur, neq iustitij radius. Has spendiose tradere mens e, illa apud nrq Libing Theyer legere, et parvi potestis pendere, l nihili. O seazy varietate circa auxiliantis graq nrq diversaq instruimus quaestioes. Glory nrq alteri n dabimus, Luthery, Calviny, Janseniy, et eiusde purpuris alios nobis in hoc puncto crudeliq inimicari. Sed in te (Dey allocutus aiebat perfecta requisq) in te inimicos nros ventilabimus cornu. Ad. 29 q. Disp. V. Cap. 13. Ptyho utilis; et seazy explanao.

QUÆST. Iª

Pro extirpando auxilio Thomistarum efficace.

CAP. Ium

Prolusio utilis; et sententiarum explanatio.

1\. Aliquantulum pludere, et paleam a tritico separare opere pretium est: plo etenim importuno calamo immiscent adversarii, quæ ad rem præsentem non faciunt; dum namque auxilium efficax investigamus, ut illud cum libero concordemus arbitrio: difficile enim apparet, quod gratia efficax infallibiliter dicat cum effectu connexionem, et effectus liberè omnino ponatur a voluntate. Hunc nodum extricare præcipuus erit noster labor. Lis quoque tota devolvitur ad inquirendum, utrum efficacia prævenientis auxilii sumatur ab inefficaci, et purè sufficienti distinguitur, sit omnino intrinseca ipsi auxilio

2um sua entitate, talem ut posita entitate auxilii, infallibiliter ponatur effectus; sub illaque poni non possit effectus naturalis.

2\. Hæc sunt emedullata controversiæ præsentis viscera. Hæc Dominicanos inter, et Jesuitas rationis, non passionis, inctus, non voluntatis bella concitaverunt implacabilia. Aspirant illi; narrant isti; de omnibus in pluribus convenire, tamen in hoc unico dissentient, ostendere placuit. Convenimus amicabiliter primo in eo, quod Deus ad singulos nostræ voluntatis actus physicè, et immediatè concurrit, et de omnibus tanquam liberis, quæ nesciamus perfectissimè, nec providere. 2º: ut voluntas eliciat quoslibet actum salutarem prærequiri ex parte nostra auxilium supernaturale donum physicum possibile; a Deo liberaliter omnino, et gratiosè collatum, independenterque a quovis merito, vel positiva dispositione creaturæ: unde initium iustificationis, vel fidei a solo Deo sumitur.

3\. 3º: præter hoc auxilium requiri actum supernaturalem concursum Dei, qui veluti causa gratiæ simul cum libero arbitrio huius determinationis, et concursum physicè, et immediatè efficit. 4º: auxilium aliud esse sufficiens, quo homo convertitur potest; aliud efficax, quo non solum homo convertitur; sed Deus illius conversionem facit, sive efficit, quod infallibiliter convertatur; trahendo illum, movendo illius voluntatem, præparando, eiusque lapideum cor emolliendo. 5º: hoc efficax

auxilij efficacis a Deo ex sententia in tuo, et ipso suae voluntatis, quae vult non concesso; et his dare illis non dare solum quod Deus vult. Ergo quod sit penes Deum solum esse, quod det, vel non det auxilium efficax; quamvis penes hominem esse possit, quod efficax sit, vel inefficax.

4\. In his conveniunt utraque Schola: Quod si renuant adversarii Thomistae, lumen a Deo postulent, ut doctrinas Jesuitarum valeant intelligere. Nec ultra pergant nobis Pelagianorum, et Massiliensium errores adaptando; quia nos utique, et illos infra propositae disparitatis linea transcurrit, ut ex 2a, et 3a regula praesignatae convenientiae satis constat. = Longe tamen a Jesuitis recedunt Dominicani, quorum doctrina veluti praecipuum fundamentum hanc habet: » nulla causa 2a potest re ipsa, et actu operari nisi ut efficaciter » praemota, et praedeterminata a causa 1a.

5\. Ex qua propositione tamquam ex puncto centrico plures lineae dispendunt. 1o docent, imprimi a Deo in hominis arbitrio quandam motionem physicam antecedentem, quae ex sua natura ita efficaciter praemovet voluntatem, ut in sensu composito illius non possit dissentire. Docent 2o, praeter habitus supernaturales, a quibus arbitrium accipit vires agendi supernaturaliter, et praeter illustrationes intellectus, atque pias affectiones voluntatis, necnon praeter concursum Dei simultaneum ita requiri praedictam motionem ad agere, ut non minus repugnet voluntatem agere sine illa, quam causam 2am sine 1a. Hinc docent 3o, talem motionem dari non ad supplendam potentiam, sed ad actum agere, illiusque munus principale esse homines trahere inevitabiliter ad Deum; facere ut in eius praeceptis ambulent, illorum rebelles compellere voluntates; proindeque ante omnem usum liberi arbitrii hunc a solo Deo infundi.

6\. Docent tamen (et male inferunt) haec omnia optime componi cum libertate arbitrii, et cum gratia vere sufficiente: nam tamen praevia motio praedicta voluntatem ita efficaciter praedeterminet ad unam contradictionis partem; ut in sensu composito illius ad alteram se determinare non possit; at retinet potentiam antecedentem ut se determinet ad quam maluerit contradictionis partem cum infallibilitate tamen quod actu non se determinabit nisi ad extremum, ad quod efficaciter praedeterminata est. = Haec sunt nova

mei misteria, que Jesuitarum intelligeat numquam potuerunt in captivitatem redigere: nec deinde aliqua virtutis inventa est, cuius beneficio possint salvari durissimae Thomarum contradictiones.

Contradictiones sunt voluntas necessitata antea, et antea libera a necessitate: pens solum operari sub gratia sufficienti, quando sub illa tantum operatio est impossibilis: operari Deum solum stare quod homo non operatur et hoc quidem stare per solum Deum: aliaque generis eiusdem innumera, que Jansenistis placent, et nobis summopere displicent. Ideo Domini nostri e diametro oppositi his principiis doctrinam stabilientes animo constanti nant(?) contra illam, que religionis caput, et fundamentum est; docentique omnino repugnare modo illo antea, que nunc appellari debet gratia, et auxilium ab inco efficax.

8\. Et quia decursu totius disputationis constabit, quid doceant contra Thomas Jesuitae omnes, in his amplius non immoror, sed ad referendas seas accedo. V. Thomarum insinuata est. Et ut omnes conveniant quatenus praedeterminationem physicam, sive gratiam ab inco efficacem admittunt, que voluntatem indispensabiliter determinet, et causam secundam in operando invadet ... causam discordant non notabiliter: nam aliqui sequentes Alvarez Bannes eam volunt esse realiter distinctam ab actibus mentis, et voluntatis, alii indistinctam. Ex Bannezianis quidam contendunt esse qualitatem physicam mediam inter auxilium sufficiens, et actum voluntatis; quidam esse non qualitatem sed actum. Ex his alii dicunt, esse actum ab actu voluntatis distinctum realiter; alii cum actu voluntatis identificatum.

9\. Aliqui antiquiores eam collocant ex parte actus primi; Recentiores autem vel ex parte actus intermedii, ut Thomistae Palco adherentes, vel ex parte actus secundi, aut completi ut Dominicani communiter. Alii consequenter docent, Deum praedeterminare ad materiale peccati; alii melius: sed non commune meliore nant(?). Hec dicta sunto ut appareat, quo iure, aut veritate dixerit Benitez de Lugo se nihil ab antiquis Thomistis alienum dicere, et omnium Thomarum principia talibus interse concatenata persistere, ut uno sublato reliqua fundamentis ruere nesse sit. = Sit verum conforet, quae refert authores prae-

detraos phicos sequentes

10\. Hos ipse annumerat praeclarissimos, purpuratosque nostrae Societatis viros Belarminum, et Toletum, Cardinales, ita Salmeron, Pererium, Herrerez, Fonseca, DD.es et alios. Proh Deus! Thesem tanti Theologi idiomaticos Jesuitas non legit, credite. Et ut ipse iactat, transcribit; credo; de eis labiis transcribit Jansenistarum; praesertim ex fabulosa historia de auxiliis, quae mendacium et mendacii Augustini Leblanc recognoscit authorem. Si nostros legisset, Magistri de Lugo, atque intellexisset Cardinalis Belarmini, semel, et iterum de praedeterminationibus acerrime disputantis, Patris Fonsecae reddita scientiae mediae, atque a se feliciter inventas esse dicentis, fuisset admiratus.

11\. Sed non intellexit, credo iterum, et dum eos praedefinitiones Suaristicas, sive praedefinitiones ante merita absolute praevisa defendentes audivit, esse gratiae ab intrinseco efficacis assertores, male credidit. Legite Librum Theses, qui Jansenistarum deliria, et Thomistarum fabellas eorum a praefatione detegit, et impugnat veraciter. Haec certa meant, et extra dubium posita, ponenda: quod sit Theologus, non omnes gratiae ab intrinseco efficaciae tuent: Jesuitae omnes illam reputant, et docent: neque ad actus naturales dari illam physicam praemotionem, neque ad supernaturales gratiam ab intrinseco efficacem.

12\. Ad hos supernaturales actus primum internum gratiae supernaturalis adiuvantis, et secundum supernaturalem Dei cooperantis ponunt; talemque ut gratia illa Deo sua emere considerata non inferat infallibiliter, et inevitabiliter actum ad quem excitat, movet, praevenit, et adiuvat; sed est Deus se indifferens ut coniungat cum consensu, vel cum dissensu. Inde dicunt; efficaciam auxilii non esse ipsi adaequate intrinsecam, sed partim ab ipsa auxilii entitate desumi, partim a libero arbitrio, ut elevato per gratiam iuxta ea, quae infra dicent, dum efficaciam auxilii sumamus. Tu observa, quod prae oculis semper habere debet; in auxilio efficaci esse duo haec: et movere, et movere efficaciter. Illud est auxilio adaequate intrinsecum.

13\. Et ideo auxilium est causa propria salutaris operationis: Deus

n̄ ē auxilio ancu adęqte; ḋ pendet a bono usu liberi arbitrij, qd se et virtg auxilij ad salutare actu deterat. Inde vis infallibilitatis illava ḋsus v.g n̄ in solo auxilio residet, ḋ in hoc, et libero arbitrio simul cu alijs postea exponendis. Ex his ḋsequenter afferunt 1.º ex duobus hoibus equali quoad entg auxilio preventis posse unu ḋsentire, dissentiente altero. 2.º ēē in potestate volunte reddere efficax auxiliu q.ᵃ se sufficiens: de quo satis in ante disputaoe dictu ē.

14.

3.º ante qe usu sive absolutu, sive ḋditu liberi arbitrij ut grā prevent. n̄ posse Deu efficacer absolute decernere eius libera operaoes: siquidē ad eiusmi decra ḋcipienda indispensabili requirant scia ḋditata de libero futuro eventu. Scia hec neqs ē scientia intelligea, que solū trat ad posia ut talia. Nec scia visis, que supponit obiū absolute futuru; ḋ scia media, qua dirigens Deus ad illa decra, mediū et mu nobis offert, que possint amico foedere sciliari infallis certudo dinę predestaois cu liberte arbitrij nri.

15.

Hanc seq Jesuitaru oes, et viribus tuent preter nrates innemi, ij ex diversis ordinibus religiosi, ij seculares, quos larga manu dabit P. Henao suo tomo de scia media historice ppugnata. Duplex aliā circumferat sea, que nobiscu svenit in nanda auxilio Thoice efficaci; a nobisq recedit in eo qd Scoti aliqui auxiliu comitans, aliqui Aegidiste predetermoe morale adstruunt. De ijs ob singularit. agemus. Et in hac questioe Thoas predeterminantes impugnamus ex Scriptura, Concilijs, Pbus, et raobus. Cap. 2.ᵘᵐ 1.ª impugnao ex Scriptura, et Concilijs.

CAP. II.ᵘᵐ

Prima impugnatio ex Scriptura, et Concilijs.

16.

Longissimus essē, si oia Scripturę textoa, que nobis ḋsonant in mediu producere vellē. Legendus Lexius

nostri qui in hoc puncto de gratia gratia se velut aquila supra se levavit, et desuper cum usque ad sidera volatu extulit. = Versit perceleberrime illud Christi Domini apud Matthaeum cap. 11. ubi comparatione Tyri, et Sidonis reprehenduntur Corozain, et Bethsaida, quae divinis auxiliis non obtemperaverunt. Increpatio haec Thomistas torquet; nec satis apte possunt, illi verba adaptare, ut vidistis nostra, praevia disputatione tota quaest. 3a. Siquidem ea omnia, quae tunc dedimus pro scientia media, nunc contra gratiam ab intrinseco efficacem sunt instauranda.

17.

Quartum textum ex capite 15 „Ecclesiastici: Deus ab initio constituit hominem, et relinquit illum in manu consilii sui. Adiecit mandata, et praecepta sua. In paucis „interpositis: apposuit tibi aquam, et ignem; ad quod volueris, porrige manum tuam. Ante hominem vita, et mors; bonum, et malum; quod „placuerit ei, dabitur illi. Thomistae sic; quod stante gratia ab intrinseco efficace verba Scripturae commode explanari non possunt nec veritatem habent: quod non datur gratia ab intrinseco efficax. Ubi subsumpta minor: stante gratia ab intrinseco efficace, homo non a se, quod ab alio est determinatus antecedenter, sive est praedeterminatus ad unum extremum, quod nec possit evitare, nec acquirere; quod hoc pugnat cum veritate Scripturae:

18.

Haec est, vel debet esse dogma Thomisticum: qui enim est impotens antecedenter acquirere, vel evitare auxilium efficax, impotens est evitare, vel acquirere extremum ad quod infallibiliter praedeterminat tale auxilium. Thesis vel ex sola terminorum apprehensione convincitur: quo enim pacto homo erit consilii sui dominus, si ab alio inevitabiliter praedeterminetur? Quomodo hoc, vel illud extremum ignem, vel aquam, bonum, vel malum operationem pro suo placito eliget, si ad unum determinatus extremum infallibiliter, et antecedenter praemoveatur? Nostra vis, et male solubilis huius rationis efficacia.

19. Quae solidatur ex Concilio Cenomanensi decreto 25°, ubi doctrina tradita praefato Ecclesiastici textu corroborata. Et quamvis magna, ac venerabilis huius Concilii authoritas a pluribus Thomisticis, Alvarez Ferre temeraria mordacitate vulneretur;

sic melius prodit illa maxime faciunt RR.es Theol. quindecim conant exponere dicti verba, quae ita hent: " neque in tanta " grae. necessitas libero prejudicat arbitrio; cum illa semper sit in promptu, nec momentum quidem praetereat, in quo Deus non stet ad ostium, " et pulset, cui siquis aperuerit ianuam intrabit ad illum, et cena-" bit cum illo: neque enim tale est Dei trahentis auxilium cui resisti " non possit. "

" 20. Et post pauca: frustra Plus Thessalonicenses admone-" ret, Spiritum ne extinguerent, si Divinis inspirationibus homines inevitabiliter " raperent. Trahit quidem Deus; sed in eius odorem currimus, non vi, non un-" co raptamur. In quibus Decilius loquitur de gratia non pure sufficente, quod male opinantur Theol. et de efficace sit evidens ex eo quod ibi loquatur contra Lutherum, et Calvinum, qui ut adstruerent efficaciam gratiae extinguebant liberum arbitrium, et gratiam sufficientem, vel negabant, vel irridebant. Praeterea: Decilius loquitur de gratia, quae trahit, non quae tantum potest trahere; talis autem est gratia efficax iuxta respectivo Thomistarum clamores de praemosa ad agere, non ad posse.

21. His ita efficax ratio ex Decilio gratia qua Deus homines trahit est gratia, cui potest homo resistere, quae inevitabiliter non rapit, quae semper in promptu est. Atqui gratia qua Deus homines trahit est gratia efficax: ergo gratia efficax est gratia resistibilis, evitabilis, &c.a Thomae est Cenonensis ad literam. Maior ex non antecedente constat, et constans debet esse apud Thomas gratiam efficacem in verbo trahere constanter agnoscentes. Retorqueo nunc, et infero: ergo gratia Thomae efficax est contra Decilium. Bona illatio: nam talis gratia non semper est in promptu, non est resistibilis, non est evitabilis; imo inevitabiliter rapit, sive antea inevitabilis est.

22. Solidat etiam doctrina ex Tridentino toties a nobis laudato, et numquam meo videri bene a Thomistis expositum: igitur Tridentinum ut arbitrium liberum defendat contra Calvinum, hunc, seu de efficaci gratia irresistibili, vel ex eiusdem Calvini professione, " condemnat, dum sess. 6.a cap. 5.o declarat homines per excitantem, atque adiu-" vantem gratiam Dei illi libere assentiendo, et cooperando ad iustificationem disponi

" ita ut eandem gratiam abjicere possint. Praeterea canone 4° ita desin:
" si quis dixerit liberum hominis arbitrium, a Deo motum, et excitatum nihil coo-
" perari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti; neque posse dissentire
" si velit, anathema sit.

23. Facile vobis erit mille sphaerae arguendi mores ex
his Trenni verbis, quorum sensum genuinum patefecimus explicando, dum
Thesim Benitez de Lugo impugnavimus disp. praevia tota quaest. 2a.
Nec iterum ingenue fateri renuo, quantum mihi displiceant expositiones,
quas exhibent Thomistae Decreto dogmatice definienti contra Calvinum, qui lib.
2° institutionum cap. 2° Catholicorum sententiam respiciens, mentem ipsorum ita decla-
" rat: voluntatem movet gratia non quomodo multis saeculis traditum est, et creditum,
" ut nostrae postea sit electionis, motioni aut obtemperare, aut repugnare; sed illam effica-
" cem efficiendo.

24. Ex quibus Calvini verbis colligit P. Trenny, ut ipsi im-
mediate opponat loquendo de gratia efficace. 1°: quod hunc eandem gratiam efficacem
posse voluntas repugnare, sive resistere; quod omnino possit, si gratia ponatur efficax
ab intrinseco. 3°: eiusmodi gratiam efficacem ab intrinseco novam fuisse, et plurimis retro sae-
culis inauditam, ab ipsoque novatore ortum habuisse vero simillimum est. Unde
tamquam novitatis rea foret universim incusari; quin urgeant interro-
gationes Thomistae de Lugo, dum sibi praedictam obijcit novitatem. Interrogat
" q: ubi nam Scripturae, et Patres inveniant istae voces Taurinas, scilicet Theolo-
" gia, gratia efficax ab extrinseco.

25. Respondeo P: gratiam ab intrinseco efficacem incusari tamquam no-
vitatis, quia ab haeretico inventam, et contra receptissimam Ecclesiae sensum de gratia
ad istum introductam. At vocem istam, nec eam ulla aliquid contra sensum Ecclesiae
indicant, imo per abundantiam mysteriorum explicandorum commentata sunt.
Respondeo 2°: Terminos velut novellos reijciendos fore, quia nec levi illius ves-
tigium in Scriptura et Patribus apparet; at de vocibus aliis, et earum sensibus
manifesta sunt in Scripturis, et Sanctis Patribus indicia. Effert quod Thesis
Benitez a tempore Apostolorum gratiae efficacem ab intrinseco approbatam dare.

26. Colli-
git 2°, quae inepte citet ab ipso Benitez pro Thomistarum sententia accensi-

mus noster Calvini malleus, et a [illegible] bellator integerrimus Cardinalis Bellarmino: Siquidem lib. 2° de gratia, et libero arbitrio cap.
„ [illegible] sic habet: Scientia, quae ponit praedeterminationes in voluntate, non videtur posse dis-
„ qui a sententia haereticorum negantium liberum arbitrium nisi quoad voces. Colligit tamen, quod Theologi Benedictinae authores nostros non legit praecipue in Libris Theresii, in quo penitius vidisset examinatas rationes, quas exhibet Tannero; quod nihil speciale antiquis Thomistarum arbitrio superaddit. Cap. 2°. 2° impugnatur Thomistica efficacia ex Patribus, et D. Thoma

CAP. IIII.

Secundo impugnatur Thomistica efficacia ex Patribus, et Divo Thoma.

27. Se-
ctiona textus Patrum medium afferam. Sanctus Clemens Romanus,
„ epistola a ait: liberum est animum in quam voluerit partem declinare iu-
„ dicium suum; et quam probaverit, eligere viam. Sanctus Hilarius ad caput
„ 22. Isaiae sic habet: haec universa dicunt, ut liberum hominis arbitrium monstraret: Dei enim vocare est, et nostrum credere; nec statim si non credi-
„ mus, impotens est Deus, (id est non potens); quod potentiam suam nostro arbitrio derelinquit,
„ ut nostrae voluntas praemium consequatur. Sanctus Chrysostomus variis in locis videndus apud Eximium nostrum docet expressis verbis, Deum non antecedere, aut praevenire voluntates nostras, ne liberum tollat arbitrium.

28. Speciatius in se
praesenti loquitur homilia 5a ad Ephesios. Ubi explanans illa Apostoli ver-
„ ba, vos qui aliquando eratis longe facti estis prope subiungit:
„ illud longe, et illud prope est solius liberi arbitrii, et electionis. In his, et similibus duo habes: Primo, Sanctos Patres Jesuiticam exponere sententiam; 2°, et consequenter improbare Thomisticam efficaciam: si enim ad eam efficaciam descendit gratia, ut secum afferat ab intrinseco determinationem inevitabiliter ad unum, quo pacto liberum erit hanc partem declinare, et illam eligere: quomodo Deus potentiam suam arbitrio temperabit humano?

29. Legite Eximium Suarez tomo 2°.

de auxiliis lib. 5° cap. 22; et vos prorsus rapiet in admiraõe illius eruditio in P̃rum authoritatibus; vera soliditas, dum illas exponit; et religiosissima modestia, qua Illmi Sumel amarissimas expressiones reprehendes eo; qd decretoria loca Sti Prosperi refert, laudat, et promovet: si enim Stus Dr cum nemini errasse nullus nõ temerarius affirmare potest (qd facit ipse Sumel) evincit evidenter nõ natura praecedere grãe sufficientis, indifferentis ab inco; sed solum antecedere grãe ab inco efficacis. Per hanc timet liberum arbitrium everti, qd postea probabimus efficere.

30 Accedamus ad duo illa Ecclesiae lumina Magnum Parentem Augum, et Angelicum Tham, quos Jesuanos ee multi manet induditum, et Sti ipsi de coelo norunt. D. Augus tota erit a nobis disp. citandus. Stum Tham saepissime loquentes auscultabitis. Nihilominus aliqua utriusque Drs textora nunc exponenda sunt.

„Vm sit percelebre illud Sti Augi lib. 83 questionum quest. 68: Si quis „sibi tribuat, qd veniat vocatus; n. tn qd vocatus sit; atqui si grãa eet ab inco efficax nemo sibi tribuere posset, qd vocatus veniret; qa hoc eet proprius, et unicus effectus grãe ab inco efficacis: q. &a.

2um ex quest. 2a

„ad Simplicianum, ubi ait: ut velimus, suum voluit ee, et nrum; suum „vocando, et nrum sequendo: sed si grãa foret ab inco efficax nõ eet nrum sequi vocãtem; imo nõ sequeremur qa volumus; sed qa praedeterminamur: q.= Sile quid hēt lib. 1° ad eumdem Simplicianum quest. 2a: loquitur enim de Esau, qui vocãtem Deo secutus nõ fuit, sive in phrasi Sti Drs nõ cucurrit, qa noluit; si autem voluisset, vocãtem secutus eet, sive „cucurrisset. Vt autem pta suis locis reservemus decretoria ē authoritas Magni Parentis lib 12 de Civite Dei cap. 6°.

32. Ibi in media (?) efferat duos hoes ejusdem oino similes, corpore, et animo eque bene affectos, vexatos equa diaboli tentatione, et equali praeventos grãa Dei „ad resistendum. De his ita dicit Augus: si eadem tentatione ambo ten„tentur, et unus ei cedat, atque consentiat; alter idem qui fuerat perse-

„vexet, quid aliud apparet, nisi unum voluisse, alterum noluisse a cas„
„titate deficere? En purus Jesuitice doctrinae spiritus. Ex authorit..
ergo sit evidens arguit: utrumque habebat aequalem gratiam ad resistendum, ut..
non. Si 2um. est contra suppositionem aequalitatis.

33 Si 1m. quod neuter fuerit praedetermi-
natus sive ad perseverandum, sive ad deficiendum: si enim hic habuit gratiam Thomice efficacem ad perseverandum, et iste praedeterminationem ad materiale peccati, iam non erant aequales: quod gratia ab intrinseco efficax est contra doctrinam magni Parentis Ecclesiae:: Eadem contra legitime infert ex authoritatibus D. Thomae.. quas subiicio pro Seminarii sea adeo claras, ut mihi sit indubium, nec quidem in mentem D. Thomae venisse Thomicam efficaciam. ..

34. Ia sit ex 1a parte
quaest. 19, ubi postquam asseruit, Deum velle quaedam fieri necessario, quae..
„dam contingenter, subiunxit: ideirco quibusdam effectibus aptavit causas neces„
„sarias, quae deficere non possunt, ex quibus effectus de necessitate proveniunt;
„quibusdam autem aptavit causas contingentes, et defectibiles, ex quibus effectus
„contingenter eveniunt. Dicat Thomista, an gratia ab intrinseco efficax sit causa contingens
et defectibilis in producendo, quando ipsa per se ita infallibiliter producit? Dicat,
an effectus sub tali gratia positus contingenter eveniat, id est talis ponat,
ut sub eadem causa possit non poni; siquidem hoc erat contingenter evenire?
Opponentes docent:: quod contrarium sunt, et nos Angelico Praeceptore.

35 2a sit ex quaest.
1a de potentia art. 4o ad 3um, ubi loquens de influxu primae causae in des
„effectus creatos, ait: dicendum, quod licet causa prima maxime influat in effectum,
„eius tamen influentia per causam proximam determinatur, et specificatur. Violenta erit
quaecumque interpretatio, si gratiae ab intrinseco efficaci favere debeat: nihil enim..
pertinacius Thomistae defendunt, quam quod sua gratia efficax a creatura non
determinatur, sed determinat, et praedeterminat creaturam. Clarius loquitur idem Angelicus
quaest. 3a de potentia art. 7o ad 13um explanans modum, quo voluntas, sive causa li-
bera dominium sui actus dicatur habere; non vero causa necessaria; licet in utrasque
operationes influat causa prima. ..

„36. Voluntas, inquit, dicitur habere dominium sui actus

" n per individuos cap. 1. 2. quia ... n ita agit in volis (observate "
" diligenter milites Jesuiani) ut ad unum determinet, sicut determinat necessitate et "
" deo determinatio actio relinquit in potestate volis, et rationis. Post hec cla-
rioribus verbis mentem suam exponens Angelicus 2a quam Theologi pre-
determinant? Attendite Thomam eundem in 2. sent. dist. 25. quest. 1. art.
" 1. ad 3um, ubi singularis ad nos doctrina stinet: Deus operatur in omnibus
" (sc. causis naturalibus, et liberis) ita tamen quod in unoquoque secundum suam conditionem.
" Unde in rebus naturalibus operatur sicut ministrans virtutem, et sicut de-
" terminans naturam ad talem actionem.
" 37.
In libero autem arbitrio (notent Thomistae) hoc
" modo agit, ut virtutem agendi ministret, et ipso operante, liberum arbitrium
" agat; sed tamen determinatio actionis, et finis in potestate liberi arbitrii constituitur.
" Unde manet, sibi dominium sui actus; licet non ita sit primi agentis. In
quibus verbis et nostra de concursu simultaneo stabilitur sententia, et Thomarum ma-
nus machina, quam ex 1. libero desumunt, penitus labefactatur. Deus
quia est primum liberum, quia se determinat, et a nullo accipit virtutem determinandi
se. Creatura est 2um liberum, quia licet se determinet, virtutem tamen se determinandi "
" accipit a Deo cum ipsa simul operante.
38.
Tandem, ut plura suis locis
pro rerum opportunitate reservemus, audiendus est iterum dist. 39, quest. 1.
" art. 1. ubi ait: ipsa potentia voluntatis, quantum in se indifferens est ad plura;
" sed quod determinate exeat in hunc actum, vel in illum, non est ab alio determinante
(sive determinate, ut placet quibusdam Thomistis, qui ne lacerent Ma-
" gistro, Magistrum lacerant) sed ab ipsa voluntate. Et art. 2o O: ne-
" que ad aliquod eorum determinatur, nisi ex se ipsa, quod solum voluntati con-
" venit. Scio Thomarum rationes; sed ubi clarissima est litera, suspecta he-
ri, debet interpretatio. Hos inter Patres, Augustinum, sc., et Thomam me-
dius preteriri non debet Stus Anselmus, a quo hemus libertatis notam,
et explanationem.
39.
Igitur lib. de concordia prescientiae, et predestinationis cap. 1. sic
" Theologice fatur: Licet necesse sit, aut vitam, aut rectum relinquere; nulla tamen
" necessitas determinat, quam servet, aut deserat: nempe sola voluntas determinat ipsa

" quod teneat, neq. aliquid facit vis nessitas, ubi sola electio volris ope-
" rat." Nec litera quidem in his aureis verbis otiosa e. Sed ip-
sis opponit e diametro graa ab inco effax, que volte. detrahens
aufert penitus, qd se detrat sola volras. = Scripsit alia verba e-
iusdem Sti D.ris lib. 2.o cur Deus ho cap. 18, pea que nessitas "
" ans, et squens Theois ob nota sunt: ait enim: e nessitas praedens
" que caa e, ut sit res; et nessitas sequens, qua res facit. 1.a li-
berte destruit; 2.a n ita. Quenam vero graa ab inco efaci operat,
ex cap. sequenti stabit. Cap. 2.us 3.o impugnat efaa Thoica rae-
bus, et absurdis.

CAP. IV.us

Tertio impugnatur efficatia Thomistica raobus, et absurdis.

2.o Ad tria capita reducunt authores nai ea oia, que exponere pmittimus in hoc capite = Ad eversioe libertis: ad destruoe graae sufficientis: et ad iniuriam, que Deo fit ex eo qd graa Thoice efax ipsum faciat authorem pecci. Sit attente recolas hucusque dicta, ples argaes poteris efficere, ut 1.m caput de eversioe libertis, svincas manifeste. Aliquas in vestri graa opponere aggrediar. 1.a argao: nessitas ans osus evertit liberte opus; o graa Thoice efax inducit ante nessite ad osum: g. Thas e ppo dogmatica et legitime deducit ex Sto Anso, que dedimus n ante.

Pbt mia: nessitas, quam inducit graa Thoice efax e vera caa ut sit osus; o hec e vera nessitas ans: g. ltia. = Que ppo, nabit a Thois, quam n possimus evidenter ostendere? Si mia sibimet ipsis straoricunt; ga per vos graa ab inco efax dat ad agere osum; qd quidem agere n pvenit a volte tamquam a caa, o ab ipsa graa eface, que etiam per vos e tota ras agendi: g ipsa graa efax e vera caa, ut sit osus; deinde inducit aliquam nessitas, vi cuius osus extat, et n pest n extare sub ipsa graa ante illum caante: g ltia =

" Sri nec mia stradicunt evidens S. Anso, et oib Theois illis sequentibus.

42\. Sed precipue Anglco Athro: qui lib. 2° Perragemenias
" lect. 15 ait: nessitas: que pendet ex cais priorib. e nessitas
" absoluta, hoc e, absolute tollens libertatem. = Ergo arguo hoc: nessitas
isquens e illa, quam voltas facit, et cavere pest; d voltas nequit
facere, l cavere nessitate, quam inducit graa Thoice efax: g. Ka.
Thax e Sti Ansi lib. de scordia prescie cum libero arbitrio, cap.
" 6, et oium Theorum cum ipso dicenty: has nessitates facit voltas, libertas,
" que ante quam sint, eas cavere pest. Subsumo, et e proo minis; d
voltas ans ad osum n facit, nec pest cavere nessitatem graa efacio. erga osum
inevitabitm ponendum sub ipsa: g.

43\. 2a arguo: ubi n dat ans indetrao, et indifea osentiendi, l n osentiendi destruit prodis libertas ad osentiendum; d
sub graa Thoice efacie n dat ans indetrao, et indifea osentiendi, l n osentiendi: g. = Thax in nra disp. precosa satis stabilita mer: adeo mihi certa, ut dicenda sit Theorum oium doctrina: quomo enim libertas prodis pest
osistere cum ante detrahoe ad unum eomg. Obr mia: sub graa Thoice efacie ponit in volte ans inevitabilis detrao ad osum; d ibi dat ans
inevitabilis detrao ad osum, n dat ans indetrao, et indifea osentiendi, l n osentiendi: g. = Ther e evidens; et coa legitima.

44\. Thax subt:
graa Thoice efax priorire caatris, et eficiex precedit osum, et facit, voltm indiferentem ad ulta detrahi ad unum; d hoc e ans inevitabilis detrao ad osum: g Ka. = Ergo: graa Thoice efax nessitat ans volts: g libertatem tollit. Obr ans: illud nessitat ans volts, quo inevitabiliter extente impote e volti exercitium libertatis indifee; d extente graa Thoice efacie impote e volti exercitium libertatis indifee: g. Thax videt innegabilis. Obr mia: extente graa Thoice efacie ad amorem v.g. nequit voltas eligere inter amorem, et naoe illius, sive nequit ponere amorem, l illum omitere; d in hoc stat exercitium libertatis indifee: g.

45. 3ª argao: ꝯsus ant̃ inevitabilis a volte ē ant̃ nessarius, et libertatis eversivus; ꝺ ꝯsus sub grãa Thõica efface ē ant̃ inevitabilis a volte: g. = Quis dubitet de mare? Fortasse Thõa videntur tenax, qui miñ nare nequit eo quod sua grãa ant̃ inephicè ꝯnectar cum ꝯsu: et cum grãa illa omnino indepens a libero voltis arbitrio sit ant̃ inevitabilis a volte, inde ē, qd reddat inevitabilis ant̃ ꝯsus, cum quo inephicè ant̃ ꝯnectit illa grãa. Si g. ppo mãa negeṫ a Thõis, qd faciunt; modis fere pbat infinitis.

46. V. inevitabilitas destruens per se facultẽ ant̃, et dominium electivum voltis inter ꝯsum, et ñ ꝯsum, ē nessitas ans, et eversiva libertatis; ꝺ ans inevitabilitas ꝯsus destruit per ē facultẽ antẽ &c.ª g. = Thaa ē per se nota. Pbt mĩa: ans inevitabilitas ꝯsus facit, qd voltas pprioris ad ꝯsum heat derermaoẽ infalle ad ꝯsum. ꝺ ubi dat determiao infallis ad ꝯsum pprioris ad ipsum, destruit facultas ans, et dominium electivum voltis inter ꝯsum, et ñ ꝯsum: g.

47. 2º pbt illa mar: ex inevitabilitate antecedente orit aliqua nessitas; ꝺ ñ alia, nisi ans: g. Thaa ñ nat, nec ab adversariis nari pest. Pbt mĩa: ex eo qd sit ant̃ inevitabilis ꝯsus sub grãa Thõicè efface, fit, qd grãa Thõicè efax nessao precedat ꝯsum priorite extẽ, et caalis; ꝺ nessitas orta ex nessaa pvia extẽ, et caalis ē nessitas ans: g. Thaa ꝯstat ex argaoe 2ª. = Mĩa ex authoritate D. Thẽ ñ nro 42 relata. Illao legitima ē. = 3º pbt illa mar reducendo ad pria qtis syllogisticẽ doctrinã totius capitis. Et suppono apud Thõas optimam, et legitimam ẽẽ illaõẽ hanc: dat grãa efax ad amorem: g. dat amor.

48. Pbo sic: cui ñ ē liberum ant̃ evitare premissas, nessarium ē ant̃ ponere ꝯsquens ex illis infallr legitime illatum; ꝺ volti sub grãa Thõicè efface ñ ē liberum ant̃ evitare talẽ grãam: g. nessarium ē ant̃ ponere ꝯsum ex illa legitime infallr illatum, sive ponendum: g. sub grãa Thõicè efface ponit ꝯsus ñ libere, ꝺ nessaò. Ꝯsquentia bona sunt. Mĩa ē dogma Thõarum, qui sua grãa

omne indifferens, proindeque inevitabile a creata volte ponunt: Probatur paritate D. Thomae ex Aristotele 1. posteriorum cap. 6. ubi ait: Si necessaria sunt suppositiones, et conclusio est necessaria oportet: sicut ex vero nihil nunquam nisi verum sequitur.

49. Ultima argumentatio, ut plures alias omittam quibus abundant nostri RR.: voluntas sub gratia Thomistica efficace ad amorem est proxime antecedenter impedita ad omittendum amorem: ergo non libere, id est necessario non omittit amorem. Consequentia bona est, nisi velis, beatum proxime antecedenter impeditum ad omittendum amorem Dei, libere, aut pro suo libito non omittere Dei amorem; ac proinde libere amare Deum. Probatur antecedens: gratia Thomistica efficax est impedimentum antecedenter inevitabile a volte, ut ponat omissionem amoris; sed voluntas cum impedimento antecedenter inevitabili, ut ponat omissionem amoris est proxime antecedenter impedita ad omissionem amoris: ergo. Argumentatio haec, aut debet convincere, aut Thomistas sibimetipsis contrarios, et inconsequentes facere, ut perpendenti constabit.

50. Jam ergo proferamus absurda, quae ex gratia Thomistica efficace suboriuntur. Primum est quod illa potentia destruit gratiam vere sufficientem. Quod late demonstravimus quaest. 2ª disputationis antecedentis. Doctrina ibi tradita redigo in compendium, et Thomistas rogo, quando suppositis aliis requisitis voluntas habet gratiam sufficientem potest ponere illum sine gratia ab intrinseco efficace? 1. non. Si 1ª dicunt gratiam efficacem ab intrinseco [illegible] Si 2um: ergo gratia sufficiens non est vere sufficiens, ut innabile est, nisi tamen tantum ludere velint: quod quidem Calvinus non fecit, neque Jansenius, qui gratiam vere sufficientem abominati sunt, ut gratiam ab intrinseco efficacem adstruerent.

51. Ulterius: Repugnat, sive contradictionem implicat operatio voluntatis, quae non habeat gratiam ab intrinseco efficacem pro actione priori ad ipsam operationem: ergo repugnat potentia ad talem operationem sine gratia ab intrinseco efficace: ergo cum sola gratia sufficiente non stat vera potentia. Haec 2ª illatio legitima est. Prima mihi evidens: aliter poneret vera potentia ad impossibile. Antecedens probatur: quia si non repugnaret operatio voluntatis Christi, ergo ab indifferenti ut tali determinatio proveniret; ergo crea-

ra eet vel liberu, et mille alia quae odio inimicabili respuunt a Thomistis. Alind deducitur 2.um absurdum.

52\. Quod sit homo carens gratia Thomistice efficaci non peccat in omnibus actus praecepti; quia absque tali gratia vera sufficiens non habet; et illa evitare vel acquirere non est in sua potestate. Praeterea: si sub gratia Thomistice efficace non ponit liberum consensum, ut hucusque probatum est, absque illa desuper liberum non ponit: quia inevitabiliter deficit aliquid essentialiter requisitum ad consensum. Quomodo igitur peccabit homo? Nec homo culpabiliter gratia efficace caret, quia illam non petit: siquidem ad petendum indiget alia, et sic in infinitum; nec etiam quia illam non acceptat: Tum, quia Deus illam non offert, ut in publicis certaminibus audivimus; 2.o quia sicut extra talem gratiam ab acceptatione non pendet, ita illius negatio independens est a non acceptatione.

53\. 3.um absurdum: quia admissa gratia efficace ab initio Deus ponendus est author peccati: siquidem enim defendunt Thomistae Deum praedeterminare actus bonos, quam actus pravos quoad materiale ipsorum: sicut ergo ponit gratiam ab initio efficacem, quae se sola premoveat, praedeterminet, et faciat, voluntatem agere actum bonum; ita ponit Divina praedeterminatio efficax ab initio, quae se sola premovet, praedeterminat, et facit voluntatem agere actum malum quoad materiale ipsius. Ex quo deducunt nostrates, Deum esse peccati authorem; quia ex praedeterminatione ad materiale infert inevitabiliter posito malitiae formalis. Sed huius expeditionem difficultatis remittimus ad sequentem quaestionem.

CAP. V.um

Occurrit Thomistarum rationibus.

54\. Dissimulent Thomistae quantum velint, et rationum nostrarum efficaciam serena fronte despiciant. Unum audivi, legi semper, et observavi; ipsos rancidas solutiones reproducere, et instantiis nostris nec leviter satisfacere. Rem ergo ipsam, vel quod ab initio nascentis controversiae semel, iterum, et millies nostris Doctoribus displicuit, et impugnatum est efficacia: sit voluntas sub gratia Thomistice efficace habere potestatem dissentiendi non in sensu composito, sed in sensu diviso

ab ipsa gratia: quod sane est ut salva maneat libertas. = At si mea
ri explicatio non clarescat sensus ste, compositus, et divisus; se probabit, beatus
libere amare, quia potest non amare in sensu diviso a visione.

55. Explicat quae a Thomis
ita ut voluntas sub gratia Thomistae efficaci habeat simultatem potentiae non puie
innoatis, sive a nostris operibus dependentis; sed vere, et realis ad dissensu in
sensu diviso; non tamen habeat potentiam simultaneam; id est simul cum gratia efficaci
habet potentiam dissentiendi; non vero habet potentiam iungendi dissensum cum consensu
sive cum gratia predeterminante ad ipsum. Praefatus sensus divisus ad hoc
pertinet non potest, quia a solo Deo, et aliquibus exemplis probat ab adver-
sariis: ista praedestinatio potest damnari, non in sensu composito praedestinationis,
ustitiae, et gestionis; quia in sensu diviso ab illis

56. Poterat nostra ista impugna-
re eo quod a Calvino tradita fuerit, et ab eius sectarijs
e potentia in eodem ipsissimo Thomistarum sensu. Audiat celebris Cal-
" vinista Twissus tomo 2° lib. 2° cap. 4 ubi ait: Illud posse
" operari, et non operari, sicut Alvarez disp. 115 n° 2° bene ob-
" servat, dupliciter intelligi potest: 1°, ut sensus sit, quod potentia ad non ope-
" randum stet simul in eodem iusto cum gratia, et auxilio, quod
" requiritur ad operandum: et hic sensus est verissimus; 2° modo potest
" intelligi, ita ut auxilium ad tale operationem dari, et carere talis
" actio, seu actus contrarius possint esse, aut aliquando sint in eodem
" iusto; hic sensus est Belarmini, et falsus.

57. Duo hic notanda. 1um
quod a Calvinistis invocatur Thomistarum Alvarez, ut simultatem potentiae
quae in sensu composito, et diviso latet, propriis vocibus explicet. = 2um,
Calvinistas inimicum sibi agnoscere Belarminum. Quo quidem iure ip-
sum Benitez de Lugo sibi fingit amicum? His omnibus quod conf
est vitium nostrae radicem videt, Trennio, ex quo supra habes, voluntatem po-
sse dissentire vocationi efficaci; quae hic potentia est ad dissentiendum in sensu compo
eiusdem gratiae: quae = Thesis est innabilis: quia Trennius desinit posse voluntatem
dissentire illi vocationi, quam irresistibilem ponebant haeretici; hic autem est vocatio.

efax. Unde etiam liquet: quis enim proprie resistere dicitur gratiae, quae actu non est, et non existit?

58. At gratia, quae actu existit excludit suum divisum, vel melius, dicit suum sponsum cum divisu, ubi cuius ipsi gratiae voluntas resistit. = Dicere autem, scilicet loqui de resistentia impropria, est more loquendi dedecens scilicet contra inimicos fidei serio, et proprie definiens. = Tum est 2° quia praedictus his sponsus, et divisus Thomisticae in qualibet necessitate ante versari, ut planum sit in amore beatifico, et multis aliis. = 3° voluntas cum gratia Thomisticae efficace potest antem non est ille sensus divisus: quia necessaria sponsus in sensu diviso a gratia. Ergo antem: per voluntatem voltas nec potest acquirere, nec evitare gratiam efficacem ab initio; et hoc erat necessarium, ut sensus divisus antem potest esse voluntati: quod.

59. Igitur quod nihil urgent exempla, quibus dictorum sensus sponsi, et divisi nos facillime adaptamus: namque supposito praedestinationis est consequens; non vero antem: Deus enim non eligit ad gloriam ut coronam nisi salvandum post scientiam mediam de meritis creaturae. Unde creatura per malum usum liberi potest antem facere sensum divisum ab illa scientia media de bono liberi usu. = Iustus in sensu sponso gratiae potest proxime peccare; quia gratia, quae est impedimentum ad peccandum, est impedimentum per ipsum peccatum auferibile a iusto. At gratia ab initio efficax est impedimentum ad dissentiendum a voluntate inauferibile, et omnino independens. Sic de aliis opinandum est.

60. Rent 2°: gratiam ab initio efficacem inferre operationem liberam; quia est instrumentum quo Deus efficaciter intendit actum non necessarium, sed liberum creaturae: Deus enim accommodat se naturae, et modo operandi singulis causis proprio. Clarius id exponit ab Angelico Doctore, quem Thomistae allegant 1a parte quaest. 19 art. 8 dicentem: cum Divina voluntas efficacissima sit, non solum sequitur, quod fiant ea, quae Deus vult, sed quod eo modo fiant, quo Deus ea vult fieri. Bene est; sed cur Thomistae silentio praetermittunt ea, quae immediate subiungit S. Doctor? ait enim: vult quaedam fieri necessario, quaedam contingenter... et ideo quibusdam effectibus aptavit causas necessarias, quae deficere non possunt, ex quibus effectus de necessitate proveniunt.

" Quibusdam autem causas agentes, defectibiles, ex quibus effectus agentes e-
" veniant.

61. Posteriora verba Anglici Dris evanescere faciunt pravam intelligentiam, quam eius discipuli prioribus accommodant. Et quae a nobis satis ponderata sunt n.º 34. huius disputationis, solum noto, quod si data solutio toleranda foret, facillime adhiberent a Calvinistis, ut damnationem Trenni eludere possent. = Nec dicas, voluntates nostras in Divina contineri; proindeque posse Deum facere, quod voluntas nostra eius gratia efficace ab intrinseco praeventa operetur libere. Nam contra est: quia eius voluntas beati eminenter continetur in voluntate Dei, qui tamen facere non potest, quod amor beatificus sit liber, quamvis oriatur a potentia libera radaliter; sed tamen impedita per impedimentum visionis beatificae.

62. Remanet 3º. necessitas, quam inducit gratia efficax ab intrinseco, non antecedens necessitas consequentiae, et illationis. Quis ita remanet, distinguunt inter necessitatem consequentis, et necessitatem consequentiae. Haec libertatem destruit; illa non, ut patet in scientia visionis de futuro etc. Et enim hic ex illa scientia inferatur infallibiliter, et ponendus sit; libere tamen ponit; quia necessitas ut ponat est solum consequentiae, et illationis. Aliis terminis: necessitas inducta per gratiam thomisticae efficacem descendit ab ipsa operatione, non quatenus est operatio creata, sed quatenus est operatio Dei; Et enim gratia ab intrinseco efficax antecedat voluntatem humanam, non tamen voluntatem Divinam.

63. Futilis ratio, quam dederunt etiam Calvinus, et Lutherus; et hic sit 1ª illius impugnatio. 2ª sit, quod ex illa inferret, Deum numquam posse necessitare voluntatem ad unum, quod renuunt Thomistae omnes; consequentia probatur evidenter: nam medium illud, vi cuius Deus diceret necessitare voluntatem; quamvis antecederet voluntatem creatam, non tamen voluntatem Divinam; ex hoc autem solum infert per vos necessitas consequentiae, quae libertatem relinquit immunem. 3ª impugnatio: illa necessitas consequentiae etsi esset consequens actum Dei, solum tamen esset antecedens actum creatum, ut innatum est: quod licet libertas Divina salvaretur, laederet humana.

64. Illustrissimus Godoy, et ex ipso Gonetus praedictam solutionem mitigant, et docent gratiam

efficax ab intrinseco esse necessitatis virtutis consequentis, quatenus descendit a Divina libertate continente eminenter voluntates nostras; descendit, inquam, connotando consensum, libere ponendum sub ipsa: quo autem pacto destrui poterit libertas, per id, quod est causa eiusdem libertatis. Haec est ratio, quae tum in scriptis tum in publicis concertationibus frequentius utuntur Thomistae Recentiores, ut scilicet Arsium explicent et rationes nostras eludere valeant. Sed non valent; quia nihil valet arbitraria ratio, quam sine gratiae efficaci ad literam aplaret Calvinus.

65. Contra ipsam est 1º: quia visio beatifica est etiam necessitas virtutis consequens ad amandum; quia etiam procedit a Divina libertate continente eminenter libertatem beati. Quecumque assignet disparitas mere vocalis erit, et contemnenda. Contra est 2º; quia intacta resurgit 2ª impugnatio solutionis, praedentis, ut illum relegenti constabit. Contra 3º: admissa tali ratione, dici poterit, actum indeliberatum esse liberum; quia cum ad ipsum praedeterret Deus, talis praedeterminatio Divina a Dei libertate descenderet, et erit causa actus liberi. Contra 4º: a Divina libertate nequit descendere voluntati prius liberanti nostrae id, quod impedit consensum nostrum libere poni; sed tale prius esset gratia ab intrinseco efficax; utpote inevitabilis a creatura, inacquirabilis ad consensum, et incomponibilis antiquae cum dissensu: ergo.

Cap. VI^us.

Pro alijs responsionibus impugnandis.

66. Respondent 4º: consensum, qui infallibiliter consequitur ad gratiam Physice efficacem libere poni relative ad voluntatem nostram; quamvis possit dici necessario poni relative ad ipsam gratiam. Sed sufficere, ut salva maneat libertas, convincit ex exemplo duarum causarum, quarum una libera sit, altera necessaria, et utriusque concursus requiratur ad effectum verbi gratia combustio ignis, quae procedit ab igne, et a Deo, relative ad ignem necessario relative ad Deum, libere. Intolerabilis profecto ratio, et saepissime a Calvinistis, et Lutheranis repetita.

67. Impugnat breviter: ideo actus liberè poneretur a voltè, quia ab hac procederet ea libertate, quae omnem necessitatem antecedentem agendi excluderet; sed procedens a voltate ut praedeterminata per gratiam Thomisticam efficacem non procederet ea libertate, quae excluderet omnem antecedentem necessitatem agendi: ergo. Thesis probanda est exemplo ipsius Dei concurrentis cum igne: et evidens fit ex praecitatis verbis S. Anselmi, quibus per hanc, et antecedentes solutiones violentissima accommodatur interpretatio. = Thesis hucusque probata est; et ex eodem Anselmo, et Angelico Praeceptore constat. Roboratur etiam quia ex defectu dominii electivi, quod patitur voltas sub illa Thomistica gratia. Unde meretur causa ejus tantum radicaliter, non vero formaliter libera: necessitatur antecedenter, quamvis non sit necessaria.

68. Resp. 5º, et est primordialis ratio, salvari nequire libertatem eo quod praecesserit iudicium indifferens, sive complexo-indifferens proponens obiectum ut amabile, aut odibile: actus enim voltatis, qui ab hoc iudicio tamquam a radice libertatis actu habeat, liber erit. = Prima ratio est: quia si praedicta illius iudicii sufficeret ad salvandam libertatem haeretici in rem errarunt circa libertatis eversionem per suam gratiam efficacem ab intrinseco, disputantes penes voces; hoc absurdum est: ergo. Thesis constat; quia ipsi iudicium indifferens Thomisticum admittebant, et commune est inter DD. = Ratio 2ª ex solutione tantum infertur actum voltatis fore radicaliter liberum, non vero liberum formaliter.

69. Ratio huius; quia ad hoc ut actus sit formaliter liber, debet dari non solum indifferentia intentionalis, sed etiam indifferentia physica electiva voltatis; atqui existente illo iudicio, et posita gratia Thomistica efficace solum datur indifferentia intentionalis, non autem indifferentia physica, electiva voltatis: ergo. Thesis debet esse innobilis, nisi penitus evertere velimus notissima principia libertatis. Thesis satis, superque probata manet toto capite 2º huius quaestionis. = Constat ab exemplo hominis ligati catenis, qui non habet iudicium indifferens, proponens usque ad currendum; et non liber non est eo quod habeat impedimentum inevitabile ad cursum.

70. Tandem: stante iudicio indifferenti Deus potest impedire dominium electivum voltatis, an non? Si 2ª.

adversaris Praeceptori Angelico qu. 22 de verite art. 8°; et praeterea in pte limitatio supremi dominii Dei. Si vero: ad libertatem prali nihil adducit iudicium indifferens si aliunde non det exclusionem necessariam, et antis necessitatis, ut liquet ex nris probationibus: ergo. – Quando igitur Stus Thomas rationem libertatis in iudicio indifferenti collocat de libertate radicali loquitur non de formali: ita expressis terminis qu. 14 de verite art. 2°: totius libertatis radix est in ratione constituta.

11.

Rent tamidem; gratia efficax ad inco non se tenere ex pte actus primi, sed ex pte actus 2i, sive intermedii, aut virtualis; quatenus est applicatio, vel reductivum actus primi ad 2um. Haec, uti magis frequens, minus vera, et Angelico Thomae totaliter inimica nititur in illo principio, ad indifferentiam, ut indifferentiam nequit convenire determinatio: cuius prava intelligentia, quam a Thomistis veluti Angelica doctrina defendit, manifestam Sto Doctori facit iniuriam: ex illa enim inferat propositio haec: quod a voluntate indifferente indifferentia constituta per omnia opera libertatis in actu primo nequit convenire determinatio ad consensum, vel ad dissensum.

12.

Ex hac quidem infert: quod a voluntate ut sic libera convenire nequit determinatio ad utrum, vel non utrum. Ex hac iterum infert propositio alia, vel paulo aliter efformata sic: quod voluntas ut est libera nequit se libere determinare. Triplex autem illatio parum Catholica est, sed legitime deducta, et quantum a mente Angelica distet infra stabit. 1a ratio est prima: quia inintelligibile est, quod gratia Thomistice efficax sit una ex causis, vel praeviis, quae praerequiruntur per se ad consensum, et non teneat ex pte actus primi: de ratione enim causae, vel praeviae est, quod praecedat ad actum 2um ordine causalitatis; si autem praecedit actum 2um quomodo se tenet ex pte actus 2i, et non ex pte actus primi.

13.

2a 2°: id quod est mera applicatio, et non exercitium potest se tenere ex pte actus primi; per vos gratia ex inco efficax est applicatio, et non exercitium voluntatis: ergo se tenet ex pte actus primi. Maior est evidens apud Thomistas. Maior suadetur facile, si fiat descensus in linea physica; et etiam in intentionali

Aplao ignis ad pasu ẽ aplao car, et n̂ exercitiu illius; igrũ ê aplao por volũt ad obm, et n̂ exercitiu volris; utrumque aut in vera phia se tenet ex pte actus Vˡ. = Dᵃ 3º: inspectabile ê, qd graa Thor. efax sit mera aplao volris ad amandu, et simul sit tota zão agendi amor, ut ex ipsis tris Thom. Dᵃ

4º, et demus ẽ aplão; at mirable ê ẽẽ requisitu ad actu, ne sit predens actu, a volte inevitable, et inacquisible; sub ipsoque implaoa ẽ nõ actus,. Et labefactat libertas iuxta ea oia, quæ hucusq. pbata ment. Dᵃ 5ᵗᵒ: quis unquam dixit aplaoẽ ignis ad pasu sbuxere? Si ẽ graa efax ẽ aplao actus Vˡ ad 2ᵘ, inepte dicit, qd sit graa operans, adiuvans, cooperans, qualis dicit a Thois. Et hinc impugnat zio illoru, qui graq predetzantẽ collocant in actõe: actio eni impproprie dicit operari, cooperari, adiuvare: soli eni ẽ exercitiũ, quo pôa operat, cooperat, l adiuvat. Cap. 3ᵘ. Explat authorites, quas opponunt Thoæ.

CAP. VIIᵘ

Explicat authoritates, quas opponunt Thomistæ.

35. Pla solvimus arga, du de zãe libertis, et de graa sufiente disserimus. Alia mo solvenda sunt. Et clarius graa ab authoritibus incipiamus. Sed prius notare volo, risu potius, quã serĩa zõe dignos ẽẽ, qui iudant graq prædetzantẽ a D. Petro sᵃ Simone Thag fuisse defensarg. = Op. 3 Vᵗ varia Scriṗe texta, in quibus Deus dicit facere ut faciamus, auferre cor lapideu, cor hois vertere in quã voluerit parte, trahere hoẽs, idq Spiritu agere filios Dei, et his silia, quorũ explao ex toto operis decursu facilis ẽ, et manifesta.

36. Deus igit

facit ut faciamus, praedeterminando physice, vel suaviter alliciendo, inspirando, et nobis virtutem cooperandi liberaliter elargiendo. Coeterum non dicitur trahere homines ad Christum, et Spiritu agere filios Dei, ut exponit Sanctus Augustinus tract. 26 in Joannem, ubi notissimus utitur exemplis: Sic pueri, qui nuces demonstratas alliciunt, et ovis post ramum viridem venientis. Adde, neminem posse resistere voluntati efficaci Dei, ita ut hac existente effectus non ponatur; at creatura potest illam impedire, quatenus per divisionem, qua potest ponere impedire potest scientia media, de qua divinitus diriget Deus ad illam voluntatem decipiendam. Hae igitur authoritates optime explicantur de auxiliis ab extrinseco efficacibus.

37. Obj. 2° ex Conciliis Arausicano, Tridentino, et Cenomensi. Sed illorum authoritates, quas nos ponderavimus, nunquam nobis officere possunt. Relege dicta inter loquendum de divisione gratiae excitantis et adiuvantis. Placet in exponere argumentum, quod Joannes a Sancto Thoma meditatus est, et in favorem Thomistarum Dominicanus quidam inextricabile appellat. De illa gratia Tridentinum affirmat esse compossibilem cum libertate nostra de qua Calvinus negabat compossibilem esse cum nostra libertate; sed id negabat Calvinus de gratia ab intrinseco efficace: ergo de eadem opposita affirmabat Concilium.

38. Eadem forma, magisque ad litteram, et mentem Tridentini probavimus saepe contra Thomistas, gratiam efficacem, de qua Concilium, esse a voluntate resistibilem, acquisibilem, evitabilem: quod est destruere gratiam efficacem ab intrinseco. Argumentum sic: de illa gratia docet Tridentinum esse compossibilem cum divisione, resistibilem, et abjicibilem a voluntate, de qua Calvinus negabat esse cum divisione compossibilem, et a voluntate evitabilem; sed Calvinus id negabat de gratia ab intrinseco efficace: ergo Tridentinum illud affirmabat de gratia efficaci ab intrinseco. Appone aliam minorem: sed Calvinus id negabat de gratia antecedenter necessitante: ergo Tridentinum illud affirmabat de gratia necessitante antecedenter.

39. Utraque conclusio negatur a Thomistis. At praemissae utriusque syllogismi recte dispositae sunt; et ex illis conclusio utraque legitime infertur. Quo igitur pacto illae negari possunt? Distinguenda igitur est major pro Thomistis sic: de illa

graa Irenny aprar ll.a, de qua fuit e subry pp.is Cathe, et pp.is hærice. Calvinus nabat êe cy naa liberte sponibily, ido: in alio su, no mag, et filiy dista mire, no coâ. explat distio. Opes Irenni et hærici stradictoe sunt: unde ide subrey hære debent; taliy ut si prædicary hoc aprer de illo subro faciat ppy Catha; si autg neget faciat ppy hærica.

80. Sg sic: prary, qd Irenny aprar de graa, e sponibiltas cy dissu abyciblitas, et ressistiblitas illius gras: i e q prary nat Calvinus; d si subry, de quo Jeilly aprar tale prary eet graa ab inco efax, fuet hanc êe sponibly cy dissu abijcibly, restibly, et evitably a volte, qd abominant Thog: dicendy q e, graa ab inco efacy n êe subry illius aprasis, aut naois. Subry igit erat graa sub spu excitantis, et moventis.

81. De hac nabat Calvinus êe restibly, et abijcibly, atque cy liberte spon; indeque êe de se, et ab inco efacy. Relege verba, quæ ex eodg Calvino dedimus supra n.o 23. = De eadg graa oppory asserebat Jeilly. = Solutiog redigo in spendiy: Calvinus ita discurrebat: graa excitans et movens cy liberte pugnat, q.a e irresistiblis inevitablis, et ab inco efax. E p.a Irenny: graa excitans, et movens cy liberte n pugnat, q.a n e irresistiblis, inevitablis, nec efax ab inco. Relegant verba Jeily, et hæc apparebit genuina, atque litteralis explao corg Deo, et hoibus.

82. Op. 3.o ex pbus Athao, Nacianceno, Hiero, et aliys, qui docent oia opera nra a Deo prædefiri, prordari; Deumq immutare, trahere, et spellere voltes nras ad operandy, qd sine graa ab inco eface verifari n poss.t = Satis, superque P.ruq locuoes toto decursu opers explicuimus; ipsasqg de Dinis prædefiobus circa pecca intelligi n posse, cathoce tenendy e. De bonis autg operibus soly admitto prædefiores Suavitricas, quæ utpote regulatæ pea sciq mediæ sunt a libero arbitrio autg evitabiles. Per has, quæ liberti nræ accommodatæ sunt Deus

immutat, trahit, et suaviter compellit voluntatem nostram. Per Thomistas vero quae liberum non accommodant, nec trahit, nec immutat, nec compellit in suo [illegible].

83. Opponitur 2º S. Prosperi, cuius authoritatem ponderat Benitez de Lugo, ut meo videtur, contrarium litterae male attendens, et mentem S.ti D.ris nec bene, nec male percipiens. Opponit in ipse duo S.ti D.ri testimonia, in quadam epistola ad D. Aug., ubi de Pelagianis, et eius reliquiis refert, ipsos ponere gratiam non praevenire, ut comitem bonorum operum, liberoque arbitrio subiectam; quod impium esse, concludit S.tus D.r Addit vero ipse Benitez: in quo ergo ab his differat adversariorum sententia, ipsi dicant. Pace nobiscum habere nolunt, quae saepe diximus; et ipsi numquam intellexerunt, nec ipse nec sui, nec primi magni Suarez scholii quidem, vel manibus contrectaverunt.

84. Negatur D.a Ex eius singillatim refert ad ea omnia, quae post saeculum integrum Benitez non scripsit, ut transcripsit a Thomistis antiquioribus. Premus ergo; nos admittere veram gratiam praevenientem, cuius virtute voluntas a D.no praeparatur; at talis gratia praeveniens non est physice praedeterminativa, nec talis esse ex aliquo textu convincit. Haec gratia fit in nobis sine nobis meritorie operantibus: unde initium operis meritorii non collocamus in nobismet ipsis, quod Massilienses faciebant. Admittimus gratiam cooperantem quam in sano sensu opera bona comitantem apellamus: et ipsi Thomistae in suis operibus admittere debent. Subiectam vero gratiam a Thomistis confictam non admittimus.

85. Et quia de his iterum sermo redibit, cetera reliqua in sequentibus argumenta solvamus: incursum meat, toto coelo a Massiliensium errore nostram distare sententiam. Quod hucusque satis demonstratum est. Et ut ampliori luce doctrinae recitatae Thomisticae pacifice, modeste, et solide possimus ostendere, calamus a labore quiescat; ne aestivis ardoribus inflammatus vulneret, sanguinem extollat, et extorqueat, charitatisque limites iracundus transiliat. Sisto igitur: sistite vos, et inter amoenos quietis optatissimae flores iucundamini. Cap. 8. Thomistas rationes expendit.

186

CAP. VIII.us

Thomisticas rationes expendit.

86 Purissimæ Virginis stellato signo respirant animi; redeunt vires; et stravis sub eius plausibili Natalitio mitigatis ardoribus pensum allicit, labor invitat, et gemmeum Divinæ gratiæ filum ad finem usque manibus, et mente sequendum aptat. = Thomas igitur rationibus obarmatos excipiamus. = 1.a ratio: ab indifferenti ut tali nequit prodire determinatio; sed voluntas est indifferens ut tale: ergo ab ipsa nequit determinatio prodire: ergo debet ab alio determinari; sed hoc fit per gratiam ab intrinseco efficacem: ergo Xa. Maior est expresse Divi Thomæ 1.a parte quæst. 19 art. 3o ad 5um. Minor est evidens, et illationes legitimæ.

87. Repente huius argumenti strepitum phisici audistis, et Theologi. Claudicat rationis veritas in Divina voluntate, dum libera concipitur a nobis; non autem potest concipi ab alio determinabilis. Claudicat etiam in voluntate creata de qua numquam verificabitur, stante veritate argumenti, esse potentiam antecedenter se liberam ad operationem: quo enim pacto poterit esse potentia ad id, quod ab ipsa ut libera, vel ut indifferente, prodire non potest? Sic sic; sed per vos operatio prodire nequit ab ipsa ut indifferente: ergo Xa. = Maior igitur maior, quæ absolute falsa est et longe abest a mente Angelici Præceptoris.

88. Vel clarius gratia illius distinguo: ab indifferenti ut tali indifferentia potentiæ pure passivæ nequit prodire determinatio, concedo; indifferentia potestatis, vel dominii ad eligendum, et determinandum, Xa, nego maiorem, quæ in hoc sensu est contra expressam Divi Thomæ authoritatem, quæst. 8.a de malo, art. 3o ubi ait: "ad 5um dicendum, quod cum voluntas sit ad utrumlibet (en indifferens ut indifferens) per aliquid determinatur ad unum sicut per consilium rationis; neque oportet, hoc esse per aliquid extrinsecum agens. Similia repetit variis in locis, quæ dedimus cap. 3o huius quæstionis.

89. Ex quibus

1º notandũ ē, D. Thõ n̄ agnoscere aliquod exterius, qd veluti priũ se tenens ex pte poẽ prdeterret phicē poã ad operaõẽ. Hoc liquet ex ultimis verbis. 2º notandũ: unicē assignari ab Angelico csiliũ raõis tamquã deteraõũ excũ, qd se het ex pte obti, veluti sõio illud applans, sive alliciens ad ipsius bonitã psequendã, vel malitiã illius fugiendã pponens. Quod totũ facit sõnio, sive raõis csiliũ. Unde ex verbis D. Thõ virtus tantũ intioatũ motiva, sive inclinans ad obti psecuõẽ colligi pest; n̄ vero phicē prdeterava.

90 Quando „vero Angelicus docet, qd a prio indifferenti ut tali n̄ ē raõ, cur „hoc potius, quã illud fiat, sensus ē, qd in prio indifferenti p sõo indifferẽ n̄ ē fundamtũ ex quo inferri possit, hoc potius, quã illud in sõo sequenti extitũrũ fore: ideoq nec Deus scire pest futurũ eventũ voltũ in ipsa ut indifferente ad utrumlbt. Non autẽ ē sensus Angelici D., qd a prio indifferenti indifferẽ potestas, et dominij activi, sive electivi deteraõ oriri n̄ possit: voltas enĩ qã ẽ libera, et potens hoc exmũ eligere prõ illo, se liberē deterat ad hoc potius, quã illud, supposito raõis csilio pponente obti bonitã, l malitiã.

91\. Ne in solvendis instãis tempus inutiliter impendamus sciẽs 1º, qd a poa n̄ applata ad agendũ deterãtē pest operaõ deterata pduire si talis poa sit ẽ libera, indiffens, et hens potestẽ dominãvã, ac electivã: nã eiusmi poa het in pdicta potestẽ applare se, l n̄ ad deteratã operaõẽ: se autẽ applat per operaõẽ ipsã. Sciẽs 2º voltẽ eo qd sit indiffens ad utrumlbt se here ẽ ens in poa activa, quẽ in virte acti, et extente. pcotinet operaõẽ cũ vero dominio ad agere, l n̄ agere. In hoc ẽ ens in poa ē verũ agendi priũ, cstitutũq in actu 2ºneẽ virtlis. Nec aliud evincet Thõa ex mente Sti Thõ.

92\. 2ª raõ: voltas n̄ het ēē a se: ẽ nec het actiũ operari a se: ẽ hoc het a Deo immediatē, et pxiorē influente in ipsã

voltg: g. Xa. Urges V: caa 2a subordat V quoad ee: g etg quoad operari, Tum sic; d quia subordat cae V quoad ee caa Va prius e sive extit: g ga subordat cae V quoad operari, caa Va prius operat, qd e praedetrare. = Urges 2o: ex nra doctra infert, qd st creara nequit elicere scursu simultaneu, quin Deus simul scurrat; ita nec Deus poterit elicere simultanea operaog, quin simul scurrat creara: g l Deus subordat creare, st creara subordat Deo; l si Deus creare n subordat, nec Deo subordabit creara.

93 Tenuiculamta

priorem, et nihil amplius. Ilo ante dispno V sequen: g nec het operari a se per exclusog cae V pducentis ipsa voltg, et illi dantis virtg ad operaog, sed; per exclusog prij praedetrantis, et prius caantis operaog voltis, no coa V, et reliquas. = Ouder pfecto evidentissimg toties soluog exhibere; et semel atque iteru depulog velut insolutg audire. = Certu e, hog a Deo accipere ee, posse operari, et ipsa operaog; atq in his oi stricta, here a Deo depea. Unde nec ee, nec operari het a se, si hec aseitas sonet indepea in agendo et excluog V cae simul scurrentis.

94. Si vero indicet excluog prij praedetrantis, seu influentis p priori in operaog libera creare; hoc het a se operari: nec aliu libertas illius scrlari pest. = Hinc nihil urgent urgeg; quaru Va de V ad penultimug verbu scedi pest; d peccat in verbo ultimo: st em ut creara subordet Deo quoad ee satis, qd creara ee accipiat a Deo, et qd Deus sit suu ee Divnu p priori ad ee creare; sic similiu, ut creara subordet Deo quoad operari, satis e qd creara accipiat virtg operaua, et ab ipso simul scurrente depeat in actu operaoe; n autg requirit, qd efectus, qug hic et nunc pducit creara, prius fuerit pductus a Deo.

95. In his autg impertinens e quglbt praedetrao. Siliu ad 2g urgea sdit ans, et coa nat quoad utramq partg: ng subordao creare ad Deu n stat praecise in simultaneo scursu;

ↄ præcipue in doctrina stricta, vi cuius creatura nulla potest operari nisi Deus operetur simul, dederitque, et conservaverit vires operativas, atque omnia requisita, quæ se habent ex parte actus primi; ac tandem determinet operationem quoad individuum. Nihil horum verzat in Deo; prædeterminatio nullatenus creaturæ subordinat. = Ex quibus colliges 1º: creaturam non esse, vel liberam, nec vel determinans, si haec vel exigit independenter in exercitio libertatis; esse vero vel per exclusionem alterius præmotionis creati, a quo prædeterminet.

96. Et quamvis sæpissime diximus, qua ratione Deus sit vel liberum, vel determinans, vel causa &c.; permittant Thomistæ, quod ipsis usque ad intima cordis ingeramus doctrinam Angelici Præceptoris 1º „sententiarum dist. 37, quæst. 2ª art. 2º, ubi ait: hoc est de ratione primi, „quod agere possit, absque auxilio, et influentia prioris agentis. Ita agit Deus; non ita creatura, quæ a Deo accipit omnem suam facultatem agendi, et supponit Deum agentem ut priorem, sive dantem esse, et vires operativas ipsi creaturæ. = Colliges 2º: iuxta hanc doctrinam explanandum esse præmotionem illam Thomarum, causam 2ª non agit nisi ut mota a 1ª, id est ut producta: sicut enim movere sæpissime idem valet, ac producere; ita moveri idem ac produci.

97. Vel aliter: nisi ut mota a 1ª; quatenus Deus, qui est 1ª causa conservat vim operativam causæ 2æ; = Vel aliter: nisi ut mota a 1ª per concursum simultaneum, in quo Deus producit actionem, qua causa 2ª a se ipsa, et simul a Deo movetur ad operandum. Hic sensus traditur ab Em.º Caietano primario, et præcipuo Angelici Præceptoris interprete 1ª parte quæst. 105 art. 5. = Vel tandem, nisi ut mota a 1ª mediis illustrationibus, et inspirationibus, quæ sunt gratiæ prævenientes voluntatis operationem; ↄ nullibi ostendet, quod sint ab intrinseco efficaces. Relege dicta in divisionibus gratiæ. Ex immediate dictis explanant quamplurimæ D. Thomæ authoritates. Cap. 9º: solidiores alias Thomarum expedit rationes.

CAP. IXᵘᵐ

Solidiores alias Thomistarum expedit rationes.

98 3ª rao: grã ab inco efax nec tollit, nec minuit effeq, et nag volns: g nec tollit nec minuit libertg. Coa bona ē, et āns ex tris notis. Ppat V: grã ab inco efax ad ptij n̂ tollit poa volns ad dissij: g l.ª Ppat āns: q poa ad utrumlbt vensar cū ipsa volte, sive ē de effea illius. Ppat 2º: ptus n̂ alio mō poneret sub grã ab inco eface, quā quo Deus vult poni; d Deus vult poni ogens, et libere: g. Doctrina huius ppaois expre tradit ab Angeo 1ª parte quest. 19 art.
» 8º ad 3. ibi: hoc ipso, quod nihil volti Dni resistit sequit, qd
» n̂ solū fiant ea quæ Deus vult fieri; d qd fiant ogens, l
» nessaō ea, quæ Deus sic fieri vult.

99 Ergo ppat, qd renuunt pcedere Thoq; Deū stt n̂ posse ullo mo anq nessitare voltq; qª nullo modo pest tollere, l minuere naq, l effeq volns, quæ ē poa indiferens ad utrumlbt. 2ª ppao insequens pcedit; et falsū facit pxime raois assumptū: nā si Deus vellet ptū v.g. fieri nessaq per pdeterāoq se tenenq ex pte actus lª id assequi n̂ posset: nā immutare n̂ pest naq volns, quæ eo se ē poa libera. Id evincit in amore beatifico, ex sexcentis aliis. = Rco omisso antenando cog. lx ante solū infert, qd per grãq ab inco efacq nec tollit, nec minuit libertas remota, et radalis n̂ vero pxima et fralis, de qua ē questio.

100. Hinc patet ad 1ª ppaoq, quæ ad summū vera erit de poa remota, et radali, quæ etiq dat in Beatis ad n̂ amandū Deū, et in Xpto Dnō ad peccandū; at impediret poa pxima, sive usus liber illius poq radalis. = Ad 2ª ppa maiore dices, miq in tris implare: implat enq qd Deus velit poni ogens, et libere ptū, cū n̂ accommodat caas ogentes, liberas, et defectibles, ut optime docuit ē D. Thos: sicut implat, qd velit poni nessaō ptū, cū aptaret caq indifereq et libera: atqui grã ab inco efax nec libera, nec indiferenq nec defectibilis ē quoad effeq: g.

101. 2ª rao: agens potentius superat et sibi subjicit agens minus potens: ꝯ gratia efficax ē agens potentius, et libero arbitrij hois agens minus potens: ꝯ gratia superat, et sibi subjicit arbitriu liberu hois: ꝯ hoc ita determ. et prædeterm., ut gratiæ impulsu evitare, aut enervare ñ possit: ꝯ 2ª.

Rao desumit ex magno Parente Augo, qui lib. de correptione,
„ et gratia ait: cui, id ē Deo, volenti salvum facere nullu hois re-
„ sistit arbitriu: sic eni velle, et nolle in volentis, aut nolentis
„ ē potestate, ut Divinu voluntatem ñ impediat, nec superet potestatem.

102 Reo major ēe vera de agente, qd cu sit magis potens vires suas ñ attemperat nec alterius agentis fragilitati se accomodat: falsa m si attemperet vires, et se accomodet alterius fragilitati. Quod facit misericors Deus cu salutarem operaçõe obtinet a libero arbitrio: ñ eni agit quantu potest impellendo arbitriu ut agat in aliquid invincibili, et physice prædeterminante; ꝯ suavi quadam providentia se attemperans, illud vocat, præparat, adjuvat eo modo, quo prævidit ut vocaçõe ñ resistat. Hac congrua vocaçõe operaçõe obtinet infallibiliter, et liberu arbitrij salvu facit permanere.

103 Juxta hanc soluçõe, quæ ex verbis Sti Thomæ sese expugnata ē, 2ª ratio S. D. debet exponi: loquitur eni de volte Divina, quæ scia illa vocata dirigit ad collaçõe auxilij, qd prævisu ē futuru. Hoc aut auxiliu ut tale nunquam a volte creata impeditur, ꝯ invenit dispoçõe ipsius volte salvu, volentem; ut futuru ante impediri; ꝯ a voluntate [illegible] prævideri potuit eidem vocationi consentire. Tum cognitus in Deo ñ eet scia Media de fu; ac proinde nec voltas efficax consentiendi illa vocaçõe ut congrua. Observa, Sti Doctore consulto dixisse hanc vocaçõe congrua, a nullo respui; ñ tn a nullo posse respui, subjici: ñ alia de causa, nisi quia vocao ex parte sumpta indifferens ē, et a volte respuibus obijcibus &ª.

130

102. 5° rao, qua Magister Bennet plus iusto magnificat, dum illa proponit, et solutiones a nostris exhibitas instat, carpit, et pungit, pungit, et damnationibus Pontificiis comprehensas semel, et iterum iacta; quod nos ita parcimus; rationes modeste proponimus, et solvimus clarissime, ut dicta evidentia. Voluntas divina operata non determinat creaturas: quae divina operatur, ipsa praedeterminat a Deo. Probatur ans: si voluntas divina operata, determinaret creaturas, sequeretur 1°, quod determinatio voluntatis praecederet determinationem creaturae; quod est 2a desperatio a Divino concursu, qua dicere debet creatura. Sequeretur 2°, quod causa 1a subordinaret causae 2ae. 3°, quod Deus subiiceret nobis suam creaturam. 4°, quod Deus nobis creaturam donaret, sicut aliquis donat alteri villam, aut librum, quod utrumque damnatum est.

103. 5°, quod Deus expectaret voluntatis consensum ut cum ipsa concurreret; hoc vero contrariat doctrinis Pontificiorum. 6°, nulla assignabitur ratio, cur causa 2a potius deberet 1a quam 1a 2ae: nam utraque per eandem concurrit actionem. Omitto plura similia his, quae eadem solutione donanda sunt. Et pro solutionis fundamento praemitto mirabilia haec Angelici Praeceptoris verba quaestione 1a de potentia art. 4° ad 3um, ubi loquens de influentia causae 1ae in

„ effectus creatos ait: dicendum, quod licet causa 1a maxime influat in effectum

„ eius tamen influentia (noverint Thomistae) per causam proximam determinat, et specificat.

104. Idem ipsissimum, quod D. Thomas intendit explanare per haec verba est mens omnium Jesuitarum, quos proinde Pontificiis damnationi subiectos inaniter contendit doctissimus Magister. Removemus igitur nando ans, quod opponit contradicens Angelico Thomae. Ad probationem nego 1am sequellam: sicut enim Deus determinat se ad suos actus, quin hos eius determinatio praecedat: sic ergo voluntas determinat habitus supernaturales ad operationem, quin determinatio voluntatis praecedat operationem habitus; ita similiter. Nego ergo 2am sequellam; quia ad subordinationem requiritur stricta dependentia, de qua in hac quaestione saepius locuti sumus; illa vero poni in Deo, illa vero poni in Deo repugnans est. Praeterea: subordinatio dicit inferioritatem, et subiectionem ad dominium superius, quod nefas est, vel in Deo cogitare.

407 Nec nos Thom. sequentes aliud do-
cemus, quam quod Deus suam operationem operat, illius vires voluntati
attemperet, et quadam suavissima descendentia a causa proxima, ut
loquitur Angelicus, sive a voluntate determinari permittat; tribuens etiam
voluntati virtutem, et facultatem ad eiusmodi determinationem. Inde nullo modo Deus
a creatura pendet; nullo modo subjicitur, vel subordinatur creaturae, quae
locutiones iustissime damnatae sunt. = Placet doctrinam a simili confirmare,
quando Deus promittit gloriam creaturae manet Deus ita obligatus
ad dandam gloriam, ut creatura possit ipsum Deum obligare ad promis-
sum adimplendum. Ad id enim potestatem accepit eo, quod Deus
dare gloriam promiserit. Nec proinde Deus creaturae subiectus, aut sub-
ordinatus dici potest.

408 Aliter dicendum: quod licet Deus velit, et permittat
operationem determinari a voluntate creata, minime subjicitur, vel subordinatur cre-
aturae; quia hanc potestatem determinandi illi dedit eo ipso, quod voluntatem liberam
libere, et gratiose condiderit. Hinc negari debent 3a, et 4a seque-
llae, et minor nobis adhuc opponi a Thomistis 2a propositio ex damnatis,
cum in suis verbis sic proferatur, in quo damnata est, et a no-
bis nec somniantibus potuit excogitari ut saepissime audivisti
in publicis certaminibus. Illa enim proprio indicat abdicationem, et alie-
nationem dominii, quod inabdicabile, et inalienabile fatemur in Deo.

409 Ad
5am satis superque diximus disp. antecedente quaest. ultima toto cap.
5, ubi verum sensum dedimus in quo Arausicanum Concilium tradit, Deum
non exspectare voluntates nostras. Recole ibi dicta, ne repetitione molestus
fiam. Et adde, falsam esse sequellam; quia Deum exspectare consensum voluntatis ri-
gorose loquendo sonat idem, quod nostri consensus here prioritatem, vel praecedentiam ad
concursum Divinum. Haec autem praecedentia a Jesuitica doctrina de concursu
simultaneo summe distat; imo ipsi repugnans est. = Tandem neganda
est sequella ultima; et nostra ratio, quam saepissime legere Thomistae potue-
runt repetenda.

410 Causa igitur 2a determinat se, et non est 1a, quamvis utraque

per eamdem actionem simul concurrat, quia talis actio est electio creaturae, quae per ipsam denominatur eligens; non vero est electio in Deo: nam eligere est vivere; Deus autem non vivit per illam actionem. Cum quo tamen stat, quod actio praedicta tribuatur Deo: nam ut creatura eligat, et detrahat quasi physice, aut physicè dispositione; at hoc eligere, et detrahere accipit a Deo dante posse, virtutem, et facultatem eligendi, ac detrahendi, ipsamque electionem, et detractionem. Praeterea: Deus est causa moralis eiusmodi detractionis, et electionis; quia ipsam suadet, ad ipsam invitat, et allicit. Hinc Deo, et eius Divinae gratiae magis tribuenda est operatio, quam creaturae.

141 Alias Thomistarum rationes omitto; quia ex illis quaedam toto operis decursu mente expedita; quaedam vero infra commodius expedientur. Noto tamen 1°, hanc illationem bonam esse: creatura operatur: ergo operatur Deus; istam vero falsam: Deus operatur: ergo operatur creatura. Prima bona est; quia concursus Dei necessario requisitus est ad quamlibet operationem creaturae. In ipsa vero illatione manifestum fit causalitatem 1ae causae esse priorem prioritate excellentiae, dignitatis, et in sustentando causam. Haec et non alia prioritas admitti debet in causalitate causae 1ae in causalitatis causae 2ae: et vi illius salvatur libertas, subordinatio, et dependentia causae 2ae a 1a.

142 Nota 2°; admittendam non esse locutionem istam; quia quoties creatura operatur, Deus illi gratiam infundit: per ipsam enim insinuatur aliqua prioritas operis pure naturalis ad gratiam, quod Pelagianismum redolet. 3°. nec absolute admittenda esse propositionem hanc; quia creatura operatur, operatur Deus, nisi in vero et sano sensu exponatur: erit enim vera si ly quia denotet in creatura rationem electionis, et detractionis immediatae; in Deo autem attemperationem concursus, vi cuius permittit se a creatura detrahi. At falsa erit, si ly quia denotet prioritatem operationis creatae ad operationem Divinam. Vel aliter: vera erit propositio, ,, si reddat hunc sensum: quandocumque creatura operatur operatur Deus; aut ,, nequit creatura operari, quin Deus operetur. Caput 4o. Pro mente Sanctorum Patrum, et Theologorum ex expositorum authoritatibus exponenda.

CAP. X^{us}.

Pro mente Sanctorum Augi, et Thome ex ipsoru authoritibus exponenda.

443. Non e animus me Toletanis ingerere tumultibus; nec aquas altissimi Putei, quamvis mode predetrante motas, movere, l subiectis ignibus inflammare. Sanctorum Augi, et Thome authorites suscipimus explandas: qd nec authoribus nris phibitu e, nec alicui decro otradicimus, si id debita revere a prestemus. Proinde mihi Thoe n opponant SS.^{mi} Benedicti epistola, decru, l Bulla: quecumque enim appellae omendet capiti nro superimponit obediendi; cordi nro inserit amanda. = Fateor, schola Thoica gloriari, doctrina de gra efcace e Storu Augi, et Thome fontibus haussisse. Hoc, et nihil amplius Pontificis epistola edit.

442. Icedimus et nos; parumq admonitu Api 2.ª ad Corinthios cap. 10, hendu pre oculis vehemenq " optamus: Fratres, qui gloriat in Dno glorier: n enim qui seipsu omendat ille pbatus e, d que Deus omendat. Gloriantur ungl Thoe: nobis enim licet in Dno gloriari, 1.º et precipue qa Dnus Jesus omendat nos; 2.º qa Thoaru doctra post dictu Breve tros pbabilitis n excedit. Et hec e ro ad. argu, qd o.ª doctrina huius capitis possint oponere Thoe. = Sentimus, q: Stos Augu, et Thome grae efaci ab intrco nullibi favere. Toto cap. 3.º huius questionis Jesuita apertissime militarunt. Alibi sepe o.ª Thoas nobis arma dederunt.

445. Nihilominus, sique supersunt authorites mo veniunt exponende. Dixi, sique supersunt, qa novas in eruditissimo Benitez invenire sperabam, d me mea fefellit opinio. Nullam inveni, que l leviter grae efacs ab intrco insinuaret. Fere oes semel, et iteru a nobis expe sunt; qa eo tendunt, ut grae excitantes pbent ab adiuvante distingui. Nos de hac distnoe satis,

supergsequimus dij de divinobus graz. Praeterire in silentio nolui citatj Benitez sua disp. 4a dub. 2o § 4o sanctj, ac venerandi Jesuitarj nomen usurpare, ut l ex malitia, l ex ignorantia Jesuitas magno, dilectissimoqs parenti Augo offensos, infensos, inimicos, et injuriosos sugillet.

116. Veluti proemiu ad authoritates Sti Dris praemittit pla vitia contra illius doctrina Cathca a Jesuitis Lovaniensibus indecore, blasphemè, et haeretice prolata. Sed qui sunt Jesuitae, de quibus loquitur tacet religiosissimus Magister. Quo animo, qua mente, bone, et venerande Jesu? Tu scis, et ipse non ignorabit. Scire vos convenit, Jesuani militer; ipsj loqui de Clericis Regularibus, quos inter habitu suis, et moribus habitavit Quesnellius. Jansenismj spirant, et domu, quae hispanice dicitur Oratorio de Jesus habitant. Hos Jesuitas vocat, et Jesuitis Ignatianis aequivocat.

117 Parcimus aequivocationi; et ad ejus narrationem accingimur. Sed brevitatis consulentes, quotquot nobis opponunt Sti Augi locutiones unico argo claudamus. Docet 1o, voluntatem hum. indeclinabiliter, et insuperabiliter agi a Dina gratia. 2o, Deo volenti nullum hominis arbitrij resistere; quia velle, et nolle ita in hominis voluntate constituit, ut Dina voluntas non impediat, nec superet, potestas. 3o: Deum non solum facere, quod facimus, sed etiam facere ut faciamus, praebendo vires efficacissimas. 4o: Deum praevenire voluntates ut velint, et subsequi, ne frustra velint. 5o: voluntates in malum pronas a Deo flecti in bonum.

118. 6o: orationibus Ecclesiae contradicere, quae dicunt vocationi Dnae consentire, l dissentire ita nrj ee, ut si velimus fiat; si nolumus, operatio Dina nihil in nobis faciat. = Sed in his ob ubique gratia ab intrinseco efficax? Ubi praemotio, aut praedeterminatio physica quae a Thomistis l antiquioribus, l modernis excogitatur? Si tempus inaniter insumere non timerem; expositiones, quas Sto Doctori citatus Magister adiungit inconsequentes, et arbitrarias omnino demonstrarem. = Resp. ad 1m, voluntatem nrj

agi a Dina graa indeclinabilis ȝsquenꝫ, n̄ aniꝫ: qd n̄ prestat graa effax ab inco; ȝ ab exco, iuxta dicta disp. antecedente quest. 1a toto cap. 6o; et exq in pbaobus xctis nrq.

119. Ad 2m solvoq hes n̄ 36 huius disputaois.= Ad 3m ibidq respondimus. 4m, et 5m inverso su explicuimus a n̄ 82, et sepe alibi. Ad 6m dico, breviꝫ, ibi Stq Dr loqui de nrc velle, et nolle ex solis nas viribus habitas. qd Pelagius intendebat. dicens, qd natꝫ volendo Dinq vocaoq heremus; natꝫ autq nolendo ipsa vocao impedienda foret. Cuiusmi delriu nobis impingere e nrq ignorare doctq, quq n̄ solq hausisse gloriamur, ȝ re vera hausimus ex Magno Parente quest. „2a ad Simplicianq. Ibi: ut velimus, suq voluit ee, et nrꝫ; „suq vocando, et nrq sequendo: sequendo, unquq, in ȝsortho Dinq vocaois.

120. ȝcordent textus, et ipsis numquq nobis semper arridere Magnq Augq Thoq videbunt. Legite obsecro Exiq Suarez lib. 5o de graa toto cap. 46, et sequenti, ubi pla, et clarissima refert Sti Dris textoa, quibus mens nra pbt; ȝcludit qs, in Augi doctrina se nihil invenisse sb quod illi Thoarq sea posit atribui. Et ideo prudentq lectorq admonet, ut n̄ adversaoni exageraoes (in quibus excedit Benitez de Lugo), doꝫ textoorq atentissime meditet.= Id ipsq de Angco Preceptore pnunciat, cuius mentq toto cap. 49o solidissime p nobis explat. Aliqua dicamus, et nos.

121. Sed breviꝫ prelibandq; precipuas Angelici authorites, quas Mter Benitez allegat manifeste militare p dente graq prevenientis, seu operantis cq cooperante, et adiuvante: has enꝫ graas solq penes munera, et reduplave acceptas disquir. Si g in distinoe reali harq graarq tota innititr Thoarq machina; ex Angeli doctra male fulcir.= Alias Sti Dris authorites paucis locuobus ȝprehendo. 1a locuo, generalis e, Deq movere caas 2as ad agendq; actuqq Dei motionq

ita cy pava snecti ut impole sit, Dey movere volq, et volq n̂ moveri.

122. 2ª locũo: Dey aplare caas 2ᵃˢ ad operandy, ita ut oīs aplão ad agendy sit 1ᵒ, et principals a Deo. 3ª locũo: caas 2ᵃˢ agere in virte caq 1ᵉ, que virtus dicit a Thos (d q suo libro) virtus pr̃evia, premovens, predeterans. 4ª locũo: caas 2ᵃˢ ẽe instrumta caq 1ᵉ: st eny artifex movet p prior, et aplat instrumty ad operandy, ita Deus caas 2ᵃˢ. 5ª locũo, Dey n̂ soly dare voln posse, d etiq agere: unde qd voltas se ad agendy detr̃et a Deo predeterante hēt. Sed in his oīb facile velo stectq afert pudibunda premoo; qª nec mille luminibus illq video.

123. Nihil opponit in illis, qd a nobis plene, et plane expoy n̂ sit. Ad 1ᵐ satis diximus cap. anti a nᵒ 30: ubi solidq Thoq Caietani interpretaoq insinuavimus. Purpuratus iste predictq locũoq de simultaneo scursu, l de graa cooperante explans expoṡoq de prævio scursu nihil pendit his „verbis: „intelligere hoc de modo prævia ē, puerilis interpretao„. In eodē su Thoq Angelicy eius discipuli acceptum sit Conradus, Cajetus, Capreolus, et fere oēs, qui ante Dominicy Banez scripserunt. Sed oīb clarior sese idq „Angelicus exponit 1ª 2ᵉ quest. 1ª art. 2ᵒ per hec verba: „quan„do mens naa et ē movens, et movet a Deo, operao n̂ soly „tribuit Deo, d etiq aq: et 2ᵐ hoc dicit graa cooperans.„

124

Sideret attente Thōa hic Sti Dʳⁱˢ verba; et ne pgrediat ultra stendens, prius elevans ẽe totq raoq agendi; caq 1ᵐ p prioi naq movere 2ᵐ: qª utrumqs ex verbis citatis falsq ē. 2ª locũo intelligit l de aplaoe in actu 1ᵒ, l in actu 2ᵒ. In actu 1ᵒ Deus aplat caas 2ᵃˢ; qª illas pducit, ipsis virtq operaoq stert, hanc sservat, et oia exhibet prerequisita ex pte actus 1ⁱ ut sit virtus expedita, et proxima. In actu

2° aplat prestando cais 2is actu securs opos sine quo nihil agere possunt. Ex quibus nec umbra premoois appa-ret, nec alia prioritas svincit in securs, caq 1ri, qug prio-ritas indepeg, perfeois, universalitis, sive in substendi coa.

125. 3a locuo ita sequentissime exponit: caa 2a agit in virte caq 1ri, id e per virtg participatg a caa 1a, que simul securre-re debet ut caa 2a posit agere. Quod absq premooe ve-rissimy e. Siliq ait D. Thas 3° ca gentes cap. 70, qd a-gens inferius n agit nisi in virte oiy agey superiory; quin possint Thoe dicere agens inferius predetrai ab ob a-gentibus superioribus. = 4a locuo, si in rigore sumat Thois notet: si enj creare dicant pura instrumta nihil pfecto agent per actos pprig; et securis vg n agit per actios, qui ab ipsa e-grediat. qd e ca D. Thg 1a parte quest. 105 art. 5° dicentg: "sic igit intelligendy e, Dey operari in rebus, qd m ipse res p-"prig heant operaos."

126 Creare g sunt instrumta Dei, quatenus n agent nisi moveant a Deo motoe totes explata. Afert m Stus Dr exemply ab artifice maau ut per quamdg analogig ex-plet depeq caq 2e a 1a; n vero equalty in mo movendi. 5a locuo exponenda e iuxta sis 1i, et 2i locuois. = Nota ad finq 1i locuo-"e, hanc, oia sunt a Deo predetrata, sive preordata, aut psum-"tenta, optime salvari per Dualisticas predespoes scia Chedia regulatas, et hunc liberti spes: qui si sint circa opera bona, e-runt decra intentiva; si vero circa mala erunt permissiva tanty.

127. Nota 2°, et sit veluti speculy, in quo clarissime in-trospiciat mens Angeli Thri, dy his, et silibus utit locuobus. Igit Stus Thas 1a pte quest. 105 art. 1° hunc tenuity prehgit: u-try Deus posit movere voltg creatg? Appare ret, et sibi obijciens, "quomo Deus voltg movendo, ipsg n cogat? Ret "Deus moven-

"do voltg, n̄ cogit ꝑ̄9, qª dat ei eius inclinaog." Hęc ê moo, quę D. Thas agnoscit, et n̄ alia, s̄t inclinao voltis, quę circa bonÿ in coi libera quoad specifaog n̄ ê; qª amare n̄ pest, nisi bonÿ; at quoad bonÿ in parculari libera ê, et n̄ ab alio, s̄d a se libere detrat.

128. Accipe verba expra S. Dis 1ª 2ª quęst. 9 aat 6º, "ad 3ÿ. "Deus movet voltg hois, s̄t universalis motor ad universale obtÿ voltis, qd ê bonÿ; et sine hac universali moe ho n̄ pest aliquid velle. Sed ho per raog detrat se ad volendÿ hoc, l illud." In quibus illa parcula Sed evidenden suppo-nit, hog a nullo exco agente, s̄d a se ipso quoad exercitÿ sive ad hoc parculare bonÿ detrari. = Alia Thoarÿ arga nobis erunt in caa ut diversas quęstioes instuamus: qd ut magis clareat veritas, libent facig. Tho autg de prędetoe actus peccaminosi agere mens ê; qd actÿ erit, si vra ꝑ Suaristicis prędetobus vota adimplere (qd n̄ displet) opportunÿ videat.

QVÆST. IIª

An Deus prædetret ad actus malos quoad maale ipsorÿ.

CAP. 1ÿ.

Quibusdam præmissis Thomistica sea effacer impugnatur.

129 1ª graag ab inco efacg, sive phicg prędetraog valdÿ spert argÿ ex eo, qd Deÿ faciat authorÿ pecci: qd impiÿ ê; et hac, l sili fra efrat a Dbus nais ex mirabili doctrina Dis Eximij, Venerandiq Pis Francisci Suarez, cuius natalitÿ sydus nullis umqug vaporibus obtenebrandÿ nobis hodierna luce resplendet. Neq ex munere caq tri subordanti sibi caas 2ªs, neq ex harÿ efeali depea a caa 1ª exigit graa ab inco efax, sive phica prędetrao: g hęc n̄ dat. Coa bona ê; qª illa sunt duo potissima capita, ~~pro~~ quibus prędetraois nessitg adstruunt Thoq.

130. Obr ans: n̂ minus ê effectus caa 1a opus honesti, quã pecci; ꝺ Deus n̂ prædetrat ad pecci, quin ex inde inferat, caa 1a n̂ subordinare sibi 2am; ꝉ has ... here depeñ effeats a 1a: 9. Obr min: si Deus prædetrareret ad pecci, êet author, et caa pecci in pprio, et rigoroso sensu; ꝺ hoc impiy, et Calvinisticy ê: 9. Obr maj: Deus eet caa, et n̂ pure permissiva pecci. Ptat ppo hæc: nã illa caa, quæ n̂ soly ex se, et prævendo concursy generaly caat acty pravy, ꝺ illy caat directe, et ex intiõe prædetrando volũ ad ipsũ ê caa, et n̂ pure permissiva pecci: atqui Deus ita se heret in doctra Thoãicy: 9.

131. Ptat 1a: êe caa, et 1a radice ut hic et nunc sub pœna suprema amet obiy phibity, ê êe author, et rigorosa caa pecci; atqui Deus prædetrans ad peccy eet caa, et 1a radix, ut ho sub pœna supreme velit hic, et nunc obiy phibity: 9. = Thar videt innabilis, et mja ptat: siquidẽ Deus anz prædetrareret, moveret impelleretq inevitabiliter hoẽ ut hic, et nunc amplectat obiy phibity Dina lege. = Ptat 2a: qui suadet, et allicit ad peccy ê caa moralis ipsius: 9 Deus prædetrans ad peccy potiori titulo eet illius moralis caa.

132. Obr coa: qui suadet, et allicit ad peccy nec detrat, nec cogit persuaõe sua, ꝺ potius relinquit volũ indifferentẽ; Deus vero prædetrans ad acty malitia prali infecty tollit indifferẽ volũ, ut dispp. antecedente pbavimus: 9 potiori titulo 1a. Tandẽ, omissis aliis ptat 3o ex ingeniosa pariter, ac solida observaõe Dni Eximij lib. 2o opusc. cap. 2o, quæ duabus ppõbus innitur: 1a, Deus satisfaceret muneri caæ 1æ, si caa 2a ex se indifferens ad bony, et ad maly prædetrareret ad bony, et n̂ ad maly. Quis neget, ppõ hanc?

133. 2a ppo: caa 2a libera anz ad prædetraões ad maly n̂ exigit prædetrari potius ad maly, quã ad bony. Evidens dici pot ppo hæc: nã caput n̂ ê, ex quo talis exigẽa ponat in volũe de se indifferente, quæ n̂ minus

subordaret causa vel praedeterata ad bonum, quam praedeterata ad malum. Infert ex his: quod Deus, pens satisfacere munere causae vel praedeterando ad bonum voluntatis indifferentis ad bonum, et malum, ipsa nat. ipsius exigeo, praedeterat potius ad malum, quam ad bonum. Illationa profecto illao, quod legitime deducta; et quae Deum facit causam physicam, ne dicam, causam unicam pecci.

132\. Vigent facte argaaes; et ipsos Thoas inter se acater dissidere spellunt. Ut enim ipsis satisfaciant distinguunt in pecco, maale, et fale; docentque, Deum praedeterare ad maale pecci, non vero ad fale. Hoc, non illud faceret Deum pecci authorem. Pluribus Thois displicet haec doctrina, quam plane, fatent in Trenno damnatam, quod haeraeis consentaneam, et iucunda. Do verba Thri Zumelis 1a parte „quaest. 22 art. 4o in appendice: „nullus haeraicorum dixit, „Deum ocurrere ad fale pecci, quod tantum ad maale praemovendo, ac „praedeterando arbitrium nostrum; et tn damnant: quod signum est, non posse „Deum praedeterare ad maale pecci, quin simul praedeteret ad fa„le.

135\. Si Thoa enterando excessit vapulet a Thois. Cum Zumele recedunt a Thois Thoe alii, ut Verdu, Nazarius, Gonzales Joannes Vincentius, Araujo, et Palaexinus; qui tn insequis notant, eo quod ipsos pays pter praedefio, l praedetao ad malum, ac pudefio, l praedetao ad bonum. Nos cum oibus Jesuitis praedictorum Thoarum xios non admittimus. Ut pro illius impugnaoe efaci praemittimus 1o: in pecco coiter distingui maale, et fale. Maale est ipsa phica entas pecci cum oibus suis circumstaiis, l actio ipsa pecci libere exercita, et morater posita. Fale est defectus, malia, l falis deformitas, raoe cuius illud maale denoat fr peccum.

136\. Praemittimus 2o: malitiam falem sistere l in poivo, l in navo. Qui illam in poivo astruunt cum maali idensant. Qui illam adstruunt in navo divisi sunt: alii enim idensatam, alii ab ipso maali distinctam ponunt; quod a..

maali inseparabile, ad ipsumq; nequo ꝯsecutum. Talis vero malitia formalis in nāvo ꝯsistens ē privao rectitudinis debitæ l actui, l poæ iuxta diversos opinandi mōs. Vel aliter: ē quædam moralitas actus huni liberi ipsi ꝯtinens in spee iniuriæ ꝯa Deum, et læsionis Divini honoris, prævaricaois legis, aut defectus cum nīa rati.

137.

Præmittimus 3º: varys temporibus diversos hæreticorum errores pullulasse: siquidem Manichei, Priscillianistæ, Marcionistæ, et Albigenses duos fingebant Deos, unum boni, alterum authorem mali. Florinus Deum omm scelerum authorem blasphemabat. Calvinus, Zuinglius, et Beza somniarunt Deum n̄ solum permittere ꝯ etiam prædefinire peccm, bona n̄ intione, ut ex malo oriret bonum. Hos oēs anathematizat Tridentinum sess. 6ª can. 6º his „verbis:„ siquis dixerit, mala opera ita ut bona, Deum opera„ri n̄ permissive solum, ꝯ etiam pprie, et per se, adeo ut sit „pprium eius opus n̄ minus pditio Judæ, quam vocao Pli, ana„thema sit.„

138. His præmissis, ꝯª Thoas sit nāa cclo: Deus n̄ prædeterat ad maale pecci, si atente rectas rationes, quas supra fecimus in pbaoe cclis renovari posunt. Tria p nunc observabis ante quam pbaoes alias in medium pferam. 1º; nobis per Thom Benitez licere oppom sentm usq; ad inconveniens deducere, qd sæpius ipse facit Pelagianorum, et Thapsiensium errores Jesuitis impingens. Sed amarissime ꝯqueritur, et ꝯª Pes Rivadeneira, Herrera, Marin, et Ramirez neros oes detestabiles impletoꝯvitys, qª prædetaoem ad maale pecci impugnant ex eo qd a Calvino videat defensata.

139. Incidit in foveam, quam fecit, et inde poterat evadi nā vª pbao n̄ dicterys, l exagerationibus, ꝯ humilitate cordis, et oris, atq; veritatis amore pbata; qd sit Calvinus, et Lutherus, ꝯª quos definit Tridentinum, numquam somniarunt, Deum amare, aut velle formale pecci, sive huius formalem malitiam; ꝯ

soly, amare, aut efacer intendere maale, sive opus, cui ma-
litia salis annexa erat; et tn a Concilio damnant: ergo 1ª
et maior stat Calvinus ipse lib. 1 institutionum cap. 18; ubi
doctrinam explat ipsius ex illis tibi curvum, et similibus, quibus
Thomistae veteres, et recent. Thoa Benitez utitur ex antiquis.
et minor stat litera Concilij. Cetera deducat adversarius.

140. Et hinc 2º
venit observare dignum: quod Thomistae RR.es Parrocus de Parla, et
Magister del Pozo, nos irreverentes Sedi Apostolicae insi-
mulant eo quod breve Pontificij solido, et sano sensu exponamus;
quae sit ad literam Dnicanam accipiendum esse contendunt. Thomistae autem
saepissime solent Irenaeum, Augustinum, et Sanctos Patres pro
libitu suo Thomistice interpretari: quasi liceat eis, quod nobis non licet.
3º observa, Thomistam Benitez admittere in creatura expressionem aliquam
ut praedeterret ad peccatum, quod mirabile est: nam enim causa libera in-
differentia, et totius decantata independentia praemotionis a quocumque crea-
to.

CAP. II.us

Probationes nostræ, et responsiones Thomistarum.

141. Sit 1ª probatio: Deus praedeterminans ad maale
pecci, praedeterminat etiam ad formale, malitiam pecci; sed hoc dicendum
non est: ergo. Probatur maior: Deus praedeterminans ad maale pecci efficaciter
vult maale hic, et nunc inseparabile a malitia formali; sed im-
plicat, Deum velle maale hic, et nunc connexum cum malitia for-
mali, quin praedeterminet etiam ad formalem pecci malitiam: ergo. Maior constare
debet: quia Deus praedeterminans ad maale pecci efficaciter vult maale
non chimaericum, et impossibile, sed possibile, et quod re vera est; at maale hic
et nunc non connexum cum malitia formali impossibile est, et chimaericum; tan-
tumque possibile est, et re vera ponitur maale connexum, et a formali ma-
litia inseparabile.

142. Probatur ergo minor ex eo, quod iuxta supra dicta ea

ê Tridenti mens ê Lutheri, et Calvini. 2º: qui vult essentiam, vult etiam saltem implicite, et interpretative proprietates consequentes ad essentiam; et qui vult efficit opus vult ea omnia sine quibus opus esse non potest; alioquin vellet opus modo repugnanti, sive non posse: ergo implicat, Deum velle materiale connexum essentialiter cum formali malitia, quin praedeterret, et efficere intendat malitiam formalem.:

Sit huius doctrinae aurea corona Divus Angelici dictum 1ª parte „quaest. 49 art 2º ibi:„ dictum est, quod aliquid agens, in quantum „sua virtute producit aliquam formam, ad quam sequitur corruptio, et „defectus, causat sua virtute illam corruptionem, et defectum.„ Non indiget textus explicatione.

N.23. Sit 2ª ratio: Deus per suas leges non solum prohibet formale peccati, sed etiam ipsum materiale: ergo sicut non praedeterret ad formale nec praedeterrabit ad materiale. Antecedens constat ex illo Apocalypsis cap. 2º:„ odisti facta Nicolaitarum„: in quibus utique facta materiale erant, et positivum operis sonant. Praeterea: nequit Deus prohibere formale, nisi in quantum prohibet materiale; quia formale vel per materiale constituitur, vel cum ipso identificatur, vel saltem poni, aut vitari non potest, nisi quatenus materiale vitatur, aut ponitur. Tho sic; sed iuxta Thomistas Deus praedeterrans ad actum peccati est causa per se materialis peccati: ergo est causa illius eiusdem quod prohibet: ergo est causa per se peccati, quia peccatum est id, quod lege Divina prohibetur, et redeunt argumentationes capite antecedente propositae.

N.24. Rogo efficere, vel malum, et prohibitum est, velle quidquid est positivum in actu peccati, vel non? Si vel: ergo Deus antecedenter efficere volens quidquid positivum est in actu peccati, creaturamque praedeterrans ad illud vult, praedeterrat, et volendo, ac praedeterrando causat actum peccati 2ii quod malum et prohibitum est in ipso. Impia consequentia, sed legitima. Si 2um: ergo nec male aget, nec leges violabit, quicumque voluerit quidquid positivum est in blasphemia, in odio Dei, in furto, et similibus dummodo displiceat illi ea, quod necessario subsequitur, et radicatur in illo positivo; illud autem necessario subsecutum est formalis malitia.

125\. Mihi absona etiam est haec illatio; praecipue cum certum sit, neminem, dum peccat, velle, et intendere, ut ex suo actu formalis malitia subsequatur; quia nemo operatur intendens in malum; imo quamvis est ex se vellet, illam malitiam non subsequi; dum tamen peccat, atque imputatur ipsi tamquam causae malitia actus; quia deliberate vult, et intendit illud positivum, ex quo antea cognovit malitiam, et defectum necessario subsequi: ergo etc.: Si introspiciatur efficacissima est urgea 2a ratio.

126\. Urgetur praeterea non minus efficaciter: si Deus praedeterminaret ad materiale peccati, homo libere exercens materiale hoc, peccaret, et non peccaret; sed hoc absurdum est: ergo. Probatur 1a pars maioris: homo aliquis peccat, nisi quatenus libere exercet materiale peccati, a quo formalis malitia inseparabilis est: ergo libere exercens illud materiale peccaret. Probatur 2a pars: homo non peccat, dum agit id, quod Deus vult, et efficaciter intendit; sed Deus praedeterminans ad materiale peccati, vult illud, intendit efficaciter, et iuxta Thomas in eo complacet: ergo homo libere exercens materiale peccati non peccaret.

127\. Ut vis huius urgeae percipiatur audi Concilium Francfurtanum can. 23: „sua voluntate homines faciunt non Dei, quando id agunt, quod Deo displicet.„ At si vera est doctrina Thomistarum homines, qui agunt id, quod Deo displicet non solum voluntatem suam, sed etiam voluntatem Dei faciunt: peccabunt ergo, et simul non peccabunt. Haec illatio bona est; et propositio, ex qua oritur constat; quia quando homines faciunt, quod Deo displicet, non solum agunt formale peccati (quod proprie agi non dicitur) sed materiale, in cuius positione homo facit voluntatem suam; quatenus libere illud ponit, et voluntatem Dei, quia ad illud praedeterminat efficaciter.

128\. Plura alia, et quidem urgentissime opposita dabit P. Aranda de Deo lib. 3o disp. 18, tota sect. 2a.= Audiamus iam Thomistarum rationes. Respondent 1o: Deum praedeterminare ad materiale peccati materialiter sumptum; non vero sumptum formaliter. 2o Deum praedeterminare ad materiale connexum cum malitia, sive fundans malitiam formalem in sensu specificativo; non autem in reduplicativo; id est non praedeterminare ad materiale peccati ut connexum, et ut fundans etc.= 3o, Deum praedeterminare voluntatem ut efficientem, non ut

deficiens. Voltas ut deficiens ê 2ᵘ libera, ut vero deficiens ê 1ᵘ libera; at maale pecci, ut procedit a volte efficiente praedetrat a Deo, et sic n fundat malitia fals.

149.

Rões istae, quibus Thoa Benitez adstrat, facile vz istorz argoz infringi voces sunt, et praeterea nihil. Oes simul impugnant eo eo, qd Calvinistis n displiceant, et a Calvino exhibita sunt. Impugnant praeterea oes, q praedetrao ad maale in quolbt. Ju ex praedictis l ê sublao ois indifce ad pecci, sive ad malitia fals, l n. Si 1ᵘ: Deus praedetrabit etia ad fals malitia, et erit author pecci. Si 2ᵘ: ig ab indifenti, ut indifenti quale ê voltas orret detrao, qd Thois mosa êe debet. Velalia: tota libertas hois talis exercet in actu maali, ut fals malitia n advenat actui per nova libertis exercitia, aut n?

150.

Si 1ᵘ. nihil speale erit in pecco hoi tribuenda, qd Deo n tribuat; q ad tota libertatis exercitia praedetrat a Deo. Si 2ᵘ. ig erit aliquod exercitia libertis, et sequens aliqua detrao, quae ab indifenti ut indifenti orriat. 1ª igit rio singillatz refellit. 1º illud maale fr sumpta l ê quid posit, l n. Si 1ᵘ, ad illud praedetrabit Deus; alis erit aliquid posit in rera naa existens, qd subterfugiat Dina caaliti, et ponderaaq a Deo tamquam ab agente 1º depen. Si 2ᵘ superflua, et ab oib imperceptibilis ê illa distio maalis maalis, et fr sumpti; redeunt rões nae 9ª praedetraoq ad maale connexa cu fali, qd in navo consistat.

151.

2º quidquid ê in actu pecci, et distinguit a fali malitia, ê a creara ut caa efficiente; n ut deficiente. q quidquid ê in actu pecci, et distinguit a fali malitia, praedetrat a Deo. Coa adi debet a Thois: alis creara erit 1ᵘ depens Rª. Subsumo; d maale pecci fr sumpta ê in actu pecci, et distinguit a malitia fali: q a Deo praedetrat: nulla q ê rio, meris vocibus redundans. 2ª etia refellit; 1º ex authorite Dᵒ Anglici, quam in 1ª nra probaoe dedimus. 2º instaurando distinctio, et 2ª instantia 9ª 1ᵘ riop.

452\. 3°; q^a praedeterminatio ad materiale peccati ex se, et re ipsa potest componi cum eo, quod materiale specificative sumptum non coniungatur posteriori cum malitia formali, ut n. 5. dictum est: ergo voluntas creata potuerit componere cum praedeterminatione ad materiale peccati actionis rectae, ut alterius defectum actionis peccaminosae; quod est impossibile apud Thomistas. Si 2^m: ergo praedeterminatio ad materiale ex se, et virtute sua impotens est separari posteriori a malitia formali; atqui praedeterminatio ex se impotens componi cum eo, quod actus praedeterminatus non coniungatur posteriori cum malitia formali, est praedeterminatio ad materiale reduplicative ut connexum cum malitia formali: ergo.

453\. 3^a ratio refellitur 1°; quia si creatura, dum peccat, est prima liber, et causa prima in genere deficiendi; quomodo causat liberum 2^m, et in eodem genere 2^a causa? R^o: creatura etiam ut deficiens est creatura: ergo etiam ut deficiens dependet ab alio: ergo etiam ut deficiens non est prima liber, nec causa prima. = Ans innabile: prima causa legitima: 2^a pars Thomistarum. = 3°: creatura etiam ut deficiens respicit effectum Deum, ut positum saltem ut permissive se habentem; sed causa effectum respiciens aliquid, et re ipsa dependens, non est prima in eo genere, in quo est causa: o. = Datur unica causa dependens, et moralis peccati. At rationes non probant, quod ex praedeterminatione ad materiale inferatur, Deum fore talem causam, et peccati authorem. Cap. 3^m diluit argumenta.

CAP. III^m.
Diluit argumenta.

454\. 1^m argumentum ex sacra pagina, in qua multoties legitur, Deum obdurare et excaecare corda hominum, tradere eos in reprobum sensum, decipere, praecipere malum, convertere ad odium, inclinare, hortari, et quasi ad malum impellere; sed haec omnia intelligi nequeunt absque decreto praedefinitivo saltem quoad materiale operis pravi: ergo. R^a. Modestissime, et prudenter admonet Eximius noster lib. 2° opusc. cap. 3° has, et similes locutiones caute, et non cum cortice litterae accipiendas. Ita enim sonare videntur

n̂ solũ praedestos pecci quoad maale, d enĝ quoad fale. Apo-
„nit, emply in illo Davidis ps. 102: „declinasti semitas nras
„a via tua.„

155 Causae enĝ accipiendae sunt; quae a ipso mia tradita fuit
a Calvino, Beza, et Zuinglio, ut videre ē apud Eminentis-
simũ Belarminũ, quẽ citat Eximius D. Quilbt autẽ
ex his breviis, et verae prestantissimi mihi magis credendũ
quã oes Thol. sive demas Anglicij Thri: Ret igit Eximius
Suarez ad oia Scrurae textoa, intelligenda ee de permiõe Di-
na. Quã riog ṡtat tripli authorite. 1ª Sti Xpromi homi-
„lia 36 in Mathey: „quamquã n̂ ipse, d hõi improbitas hom,
„oiũ caa sura eet, se in facturũ oia dicit: talis quippe ē Scru-
„rarũ ṡtetudo.

„156. 2ª Sti Damaceni lib. 4o cap. 20: „scire illud atti-
„net in Scrurae more poni ee, ut Dei permiõe actiões ipsius ape-
„llet.„ 3ª p oib Magni Parentis Augi de graa, et libero arbi-
„trio cap. 23: „quando audis dicentẽ Dñũ ego seduxi, et quẽ
„vult induxat, in eo, quẽ seduxi, l seduxari permitit mala eius
„merita credite.„ Ex quibus deducit regulã gerale interpretandi
Scrurã sit, quoties ex propõo su, et quasi maali verborũ appa-
ret aliquid, l pietati dissonũ, l alijs Scrurae locis n̂ ṡtre; tunc me-
taphora, l misterij intelligi oportet in illis verbis. Debent q im-
pie, et misteriose nobis obiecta Scrurae textoa accipi; quatenus
Deus agere dicat, qd tantũ permitit.

157. Sed huic interpretaõi,
obstant Pũ authorites; et sit 1ª argũ: nã D. Augus de correptioe
„et graa cap. 7o loquens de Apis ait: „elegit illos ad obtinendũ reg-
„nũ celorũ: ipsũ, „sit Judã „ad effundendũ sanguinẽ suũ.„ Itẽ lib.
5o a Juliani cap. 3o, ubi ipsũ dicentẽ inducit, qd Deus per
patientiã, sive permiõẽ, n̂ autẽ per potẽ tradat hões in desideria
cordis eorũ; et hanc reijciens interpretaõẽ addit Magnus Parens:
quasi n̂ simul potuerit hec duo idẽ Apus, et patientiã, et potẽ

„ ubi ait; „ Sic autem volens Deus ostendere iram, et demonstrare po-
„ tentiam suam attulit in multa patientia vasa iræ, quæ perfecta sunt in per-
„ ditionem.„

„ 158. Item lib. de gratia, et libero arbitrio cap. 20: „ voluntate proprio suo
„ malo in hoc peccatum iusto suo iudicio inclinavit.„ Quod supe-
rius dixerat, et cap. sequenti repetit. = Sanctus Hieronymus super
„ illud. ps. 32. „ dominus reprobat cogitationes eorum,„ subiungit; „ hoc
„ est Iudæorum scelera, quia non potuerunt illa facere, nisi in quan-
„ tum a Deo prædestinatum est.„ Tandem D. Thomas in 2° dist. 37
„ quæst. 2a art. 2° ait; „ quidquid est in actu deficiente, actus entis
„ et boni totum procedere a Deo, mediante voluntate.„ Item lect. 3a in cap.
„ 9° ad Romanos hæc habet; „ instinctu quodam interiori moventur homines
„ a Deo, et ad bonum, et ad malum.„

159. Mirabilis est Eximius noster in
exponendis Sanctorum Patrum authoritatibus. Et pro mente Sancti Augustini,
tamquam sibi certum supponit numquam sensisse, Deum directe,
et proprie inclinare voluntatem ad actum mali. Quod loquens de Iudæis,
„ affirmat Sanctus Doctor tract. 53 in Ioannem: „ fecerunt peccatum quod eos non
„ compulit facere, cui peccatum non placet, sed facturos esse præscivit.„
Idem repetit pluribus locis videndis apud Eximium citatum, in
quibus Scripturæ textus de permissione Divina exponit idem Augustinus.
Hinc ne Magnus Parens sibi contrarietur, ita debet exponi:
„ elegit Iudam, cui sanguinis sui permisit effusionem.„

160. Et quia volun-
tate permittendi Iudæ peccatum ad inestimabile ordinavit redemptionis
bonum, ideo in sensu minus proprio dicit Iudam elegisse, quare enim
sic elegit bonum redemptionis ex Iudæ peccato subsequendum. = Simi-
liter exponendus Sanctus Hieronymus de prædestinatione videlicet boni effectum
occasionaliter secuti ex Iudæorum consiliis. Divi Augustini authoritatem maxi-
me ponderat Magister Benitez, qui sine dubio Divum Eximium
non legit illum verissime, ac solide exponentem. Deus igitur quosdam pec-
catores per patientiam exspectat, quia ipsos statim non punit; quosdam vero

per pog quatenus acribus supplicys illos persequit. Quando Deus expectat patenz n̄ dicit deserere peccores; quando potenz tradit in desideria cordis eorz deserere dicendus ē.

161. Tunc enī potentiora g̃ãe internę subtrahit auxilia in pœnā peccatorū præcedēn; pœnā autē infligere n̄ ad patenntiā, d ad Dei pog pertinet. Et quamvis ex talī g̃ãe substraoe alia pecca proveniant supra; tn̄ Deus nec illa directe vult, aut prædefinit, nec ab ipsa ppire inclinare censendus ē, nec minus ɔpellere. Aliquo tn̄ improprissimo quidē mō inclinare dicit, quatenus n̄ impedit; at impedire n̄ tenet; l quatenus dæmone ex se parato ad tentandos hōes inclinat ut hunc potius, q̃ illū tentet; l quatenus volūtē suo vitio malā, et ad peccandū ex pprio arbitrio dispoā ad hoc potius obiū moveat, q̃ ad illud.

162. Quod per se malū n̄ ē, et quandoq; poterit ēē potius honestū, si videlt ē duobus malis inclinet ad minus; n̄ q̃a minus vellt, aut prædefiat, d q̃a maius n̄ vult, et odio maii psequit. In hoc sū ait Magnus Augus accipiendū ē mandatū, qd a Dno accepit Semei, ut malediceret David; iā enī Semei suo animo conceperat odiū, et nocendi hebat volūtē; ab hac autē volūte, quā Deus nolebat, nec decro aliquo prædefinierat descendit tota moralis deformitas in externas maledictiões. Legatur Eximiū loco supra citato. Et ex dictis exploa manet 3a Sti Augi authoritas.

163. Ad 4ā authoritē Q. Thē resp. mihi prorsus ignotē ēē prædetraoē ad matle pecci, q̃ ex illa Thoē deducere ɔtendunt: siquidē verba Angeli Mri verū, sanū, et obviū sū hent si dicat, actū pravū a Deo physice pduci, ɔcursu tū simultaneo, sub raōe enīs, q̃ oē enī cois ē; pducit, unīquē medianṫe volūte, quę q̃a determinat actū peccat. Ad quid q̃ prædefio, prædetraō Etc. 2a authoritas

ex doctra superius tradita explat, et luce accipit ab ipso Angelco Thô in 2º dist. 35, quest. 2ª art. V ad VI, ubi hæc aurea verba hēt.

,, 162. ,, Deus n̄ eodē mō inclinat voltē in
,, bonū et in malū: inclinat siquidē voltē in bonū, admi-
,, nistrando virtē agendi, et directe movendo ad bonū; d ad
,, malū dicit inclinare in quantū grāā n̄ præbet, qua
,, quis a malo retrahat, et n̄ qd directe voltē ad malū or-
,, dinet ,, In quibus nota, Deū inclinantē ad bonū ministra-
re virtē tā ad pductioē maalis, quā fralis; pea oppoy autē
dicit ad malū inclinare: ḡ dici n̄ pest, qd suo decrō ante-
dente absoluto prædefinivo, seu prædetravo velit directe maa-
lē pecci: aliē voltē ad malū directe ordare dicendus eet.

163. 3º

argū oprit ex celebri illa sea Caiphæ in ocilio Sacerdo-
,, tū ,, expedit, ut unus moriat ho p populo &ª; ,, subiun-
,, gitq Evangelista Joannes cap. 11. ,, Caiphā hæc verba a semetipso
,, n̄ dixisse; d pphetasse. ,, Inferunt tumultuose Thoci; ḡ dū gra-
vissimo peccō suadebat Xpi mortē mens illius ab Spiri-
tu Sto movebat: ḡ n̄ repugnat prædetrao Dina ad actus pra-
voz lt n̄ 2ᵉ frale in 2ᵉ maale. = Vellē audire a Thois, quid in-
2) telligant per verba illa ,, a semetipso n̄ dixit: ,, si enī illa ex
ppria Caiphæ detraōe dicta fuisse negaverint, ibi peccū n̄ fuit;
si fuit, ipsis verba favere n̄ posunt.

166.
Rao: qª ubi deficit, ē ppria detrāo, libertas n̄ ē; ubi n̄ ē libertas peccū eē n̄ pest.
Remus ḡ: Deū intendisse verba illa Caiphæ si velint prædefinivisse, put hebant suū ppheticū: in quo su necin-
tenta, nec sonita, nec a Pontifice dicta, sunt. = At n̄ intendit Deus verba illa in su n̄ prophetico, in quo nimirū pontifex illa proferebat. Sus propheticus erat oppotere, mortē Xpi ad redemptioē generis humi. Sus Pontificis erat oportere mortē

Xpt, ne Romani Judaicy populy tollerent et regny. In hoc
2do su fuit gravissimy peccy, qd nullo mo Deus prædefinivit, d
merè permisit. Cap. 4to. Alia arga.

CAP. IVm.

Alia argumenta.

167. 1m argy, cui maxime fidunt
adversarii, qd nris nnititr prijs ut ipsi iactant. Sed caute audiendy;
qa ut notat P. Viva disp. 2a de grãa quæst. 6a n nisi a Lutheranis, alijsqs hæreticis pmovet. Juxta doctrig Societis Deus sfert voln auxiliy, sub quo voltas per Scig Mediam prævidet male
operaturam, cy potuisset sferre aliud, sub quo bene operaturam prævideret; d Deus ita sferens auxiliy n minus videt author peccati, et illud amare, qua si prædeterraret ad illud: g Xa.

168. Urgent 1:
Deus pest facile vitare peccy sferendo auxiliy efax, et n
vitat: g peccy vult: st medicus, qui censet velle ægrum, si
n adhibeat cy posit utile medicamty et st Nauclerus, qui velle
naufragiy censendus eet, si per sui absq illud caaret. Urgent 2o: Deus vult permiõg pecci, ad qua peccy ipsiy sequit:
g vult eng peccy. Pbt eoa, qa n alia de caa dicimus, Dey
prædefinienty maate pecci velle eng fate. 3o Deus ex
malis colligit bona: g pest velle maly ppt bony: g Xa.

169. Remus ad argy sta mâre nando mias, que numqua pbabit.
ut eni Deus n sterat auxiliy efax sfert tn auxiliy vere sufficient ad recte operandy, qd ex solo placito creaae insupens reddit
inefax. In collaõe auts talis auxilij sancte, et ordatissime segerit Deus: adimplet eni munus caa 1l, tribuendo mediy nessay,
et sufens, ac relinquendo voln dominiy et electioz libeag sui actis. Vitat g in nra doctra gravissimy, qd ex oppoã deducimus inveniens: nec ullo titulo, aut raõe dici potest Deus author

pecci, quando spectat medium vere suspens ad illud evitandum.

150. Hinc

urgea t^a n̄ urget dato antecedente nat coa: lt enim Deus posit minime tamen tenet evitare peccum, qd ex sola detraoe creare ponit. At medicus ægrum, nauclerus vellet naufragium; qª ille tenet ægrum curare; hic naufragium impedire. Unde reddit eng dispairitas ad expla alia, quæ multis agglomerat Thos Benitez, de illo, qui occidit alium, dum sic cum moderamine inculpatæ tutelæ defendit: de sacerdote, qui publico peccon Euchiq administraret; quibus adde explm de martyre desiderante martyrium. 1us n̄ dicit homicida; 2us n̄ omitit sacrilegium; 3us n̄ vult peccm Tyranni, et tn mors, sacrilegium, et Tyranni peccm ad illas sequit actioes: g. D^a.

151.

Disparitates manifestæ sunt. Ad 1um dic, illum, qui occidit alium, dum se inculpabiliter defendit n̄ dici homicidam, nec velle mortem alterius; qª mors n̄ per se, d per accidens sequit ad defensioem illius; et vellet qd ex ppria defensioe n̄ sequeretur. At ptæ pecci n̄ per accidens, d per se sequit ad maalæ, si hoc absolute, et ant predefiniat a Deo; qui pinde author pecci, et peccm velle dicendus ē. Quod absit. Ad 2um, et 3um simul dices, nec sacerdotem velle sacrilegium, nec martyres tyranni peccm, qª ille omunioe sacra, iste martyrium vellent tantum ex suppoe, n̄ absolute.

152.

Id ē: sacerdos solum vult ministrare Euchiq ex suppoe, qd publicus peccator eam consenserit illam accipere. Martyr solum vult tormenta ex suppoe, qd Tyrannus Christianos occidere velit; uterqe tn quantum ē ex se nolunt pecca ex suis actiobus sequi. Quod Deo antecedenter, et absolute predefiniente accommodari n̄ pest. = Adde; sacerdotem posse iudicare, qd ho ille, lt publicus peccator exoriterit perfecte contritus accedat. lt preterea, si Euchiq negaret maiora mala succederent. Quod evincit, peccm sacrilegium, si eveniat, evenire oino preter illius intioe, et per accidens.

123. Ad 2^m neg. cslo antecedente, nam coa ex doctrina Angelici Thomae 1a parte quaest. 19, ubi docet, qd Deus ea, quae permittit, vult tantum volte signi, non volte beneplaciti. Haec est voltas vere talis. Illa tantum est metaphorice voltas; quatenus stat permissio apud homines est signum voltis eorum. Nanda ergo est solo cog: dispar enim est rao: nam ad permiones pecci peccum csequitur a posteriori, et sola nessitate cog, quae potest voltas impedire: et impedire potest peccum de vero ao quae velut a posteriori peccum csequitur. At frale pecci csequitur ad maale, et cum illo cnectitur a priori: unde Deus absolute volens maale ita cnexum vellet ergo frale.

124. Ad 3^m disting ans: Deus ex malis colligit bona, quae sunt per se fructus pecci, nego: quae non sunt per se fructus pecci, cdo ans, et nego cog de volte beneplaciti, seu intentiva. Permittit Deus peccum, et ex illo sola creare determatione pro Deus bona colligit, quae non nequeunt esse per se fructus pecci, et sunt omnino praeter intentionem peccoris. Sic praeter intrioe Tyranni est martyris invicta patientia; sic praeter intrioe demonis fuit Incarnatio, et redemptio orta ex primo parentum pecco. Deus in mirabili sua pvidea, bona illa ex pecco colligit, quae pecco deficiente, seu non permisso non collegisset.

125. 5^m arguitur: si Deus non praedeterminaret, sed solum permitteret maale pecci, daretur in rerum natura aliquis extendi minus, qui Dinum caatem subterfugeret: qd vel est error Manichaeorum, vel est falsa sententia Durandi: ergo &c.a Prob. ans: si Deus non praedeterminaret ad maale pecci, libera determatio voltis peccantis non caaret a Deo: siquidem decretum indifferens, et pecci permissivum expectat voltis determationem, et supponit illam: ergo &c.a Prob. mas: si maale actionis peccaminosae 2^m id qd dicit de linea entis, et negare physico non praedeterminaret a Deo, id quid physicum, et in linea entis non subjiceret supremo Dei dominio, qd absurdum est.

126. Si nata pria intercipierent

adversar, hec, et sibi numquam opponerent. Apud nos non bene valet: „ creatura sola determinat: ergo se sola producit. „ Nec item valet „ Deus non determinat: ergo Deus non producit. „ Unde hec duo distinguimus. Ipsi vero distinguere nolunt. Igitur licet creatura a se ipsa, et non a Deo determinet ad peccatum; tamen hec determinatio physice, et immediate tam est a Deo, quam a creatura: siquidem illa determinatio nihil aliud est, quam actio libera voluntatis, ad quam Deus etiam physice concurrit, eamque physice producit; cum hoc discrimine, quod Deus ad illam physice concurrit pure permissive; creatura vero positive, determinative, et elective. Ideo non Deus, sed creatura sola est, et dicitur causa peccati.

177). Nego antecedens argumenti, et antecedens probationis; cuius probationis adiuncta semel, et iterum explicuimus supra ex praesenti n° 108 huius disputationis, ubi diximus, Deum rigorose loquendo, non exspectare determinationem nostrae voluntatis; quia id sonat prioritatem determinationis nostrae seu determinationis Divinae; at optime dici posse, Deum exspectare nostrae voluntatis determinationem, quatenus Divina determinatio non est prior prioritate causalitatis, sed simultanea cum nostra determinatione. = Ad probationem, nego antecedens, quod non probabit: ut enim salvetur supremum Dei dominium erga actiones pravas, satis est causalitas permissiva, et potestas illas impediendi; nullo autem modo requiritur praedeterminatio etiam ad materiale.

178. 6° arguitur: Deus non concurrit ad aliquem effectum nisi volens: sed vult suum concursum in actu 2° ad peccatum; sed talis concursus identificatur cum peccato: ergo vult peccatum, et illud praedefinit saltem quoad materiale. Distinguo antecedens: nisi volens, vel positive, vel permissive, concedo; determinate positive, aut praedefinitive, nego antecedens. Eadem distinctio subsequenti admovenda est. Licet tam ex supra dictis, quam ex dicendis extendenda solutio. = 7° arguitur: Deus est causa per se, et intentiva omnis boni tam physici, tam moralis: ergo licet non sit causa peccati, qua malum morale est, erit tamen causa per se, et intentiva illius, qua bonum physicum, sive ens est.

179. Urget hec eadem 1a parte, quam adducit ex S.to Tha

„N.a 21 quæst. 19 art. 2.o: „tc aa n sit caa per se, d per accid
„claudicaois, qua claudicao ê; tn ê caa per se claudicaois
„qua motus ê; „g tc Deus n sit caa per se pecci, qua maly mora-
te ê, tn erit caa per se illius, qua ens, seu bonu phicu ê. = Ur-
ger 2.o ab exoplis: Deus prædefivit Xpi crucifixiog, quæ erat
actio mce mala, quin prædefiner pale malitig ratis actois.
Ita prædefivit acceptaoj mortis in pro onere cy pecco Judæo-
ry, quin hory pecci quoad pale ipsius intenderet.
180. Judex vult
mory hois, qui impœnitens mori vult, et tn n vult qmg illius
damnaôg. Et sic de alys, quæ exponere superbacaney ê, q eadg
solutio accipi debent. = Urger tamdg: inctus potest cognoscere obiy
ut very, et n ut bony; sic etia voltas illud amare ut bony,
et n ut very: g silit Deus poterit amare actu pravy ut ens,
ut bony phicy, & illius mâale; n autg ut maly morale, et
2.3 ab malitia. Rao cog: q sicut bony ê extra sphæra inctus,
et very extra sphæra voltis, ita pale pecci ê extra sphæra
actovitis, et voltis Divæ. Cap. 5.3. Solvit præcedens argy, et
quæstiog absolvit.

CAP. V.3

Solvit præcedens argumtu, et quæstione absolvit.

181. Remus igit cdendo Dey ee cag per se, et
intentiva ais boni, qd n sit moraly maly; si vero tale bo-
ny simul maly moraly sit, Deus erit illius caa n per se, et
intentiva, d permissiva tantu. = Urger magni facturus Thog.
Sed nollg illg nomine D. Angelici nobis obiici; q notissimy
ê exoply, quo Calvinus utir ad suadendy errorg, qui in Tiren-
no damnat. Ex ipsa infero 1.o: q sicut ex intrice naa aa n de-
trat, nisi ad mory rectg; ita Deus ex intrice, et absoluta præ-
definitiva volte n detrat nisi ad actu bony, perfecty, hones-
ty &a. Hæc coa displicebit adversario; at legitime ê ex pari-

te claudicaois.

182. Ex quo infero 2º quod sicut aa e caa per se motus de se indifferentis ad claudit. et rectitud. ita Deus solum erit cau per se actus de se indifferentis ad pae malitiae vel bonitatis. Si tenet paritas, sicut debet tenere eos. At destruit sua paritas ... ad maale quod de se indifferens n e ad malitiae, l bonitati; d resiao inexit cu fiali malitia. Ex his pat rio ad ... omisso ante, nos eos. ... dicta n antecedente. 2º ... immediate posteriq; que urget efficacissime s. Thom: na defectus claudicaois n e aliqua privao radata, l resultans ex motu, qui per se predit ab aa; at defectus pecci e privao, que velut radix, et fundamentum het tota eme actus, qui predit a Deo ppie, et per se.

183. Hinc tt aa n est caa per se claudicaois sed claudicatio ej Deus n erit caa per se pecci 2º qd maly morale e. Ad 2º uaves, dico: qd si crucifixio accipiat p sola actioe externa, ... ut suppono, ad ita sit inec mala: actio eni externa ... ad actu interno nec mala sit e, nec bona. Si aut accipiat, ut subest volti Judeorum, ita erit inec mala; et sic n fuit a Deo ... Exem de acceptaoe mortis in Xpto, onexa cu Judeorum pecco n urgit: omittimus illa, et fites actoes predeterio fuisse a Deo; at dat mult ... disparitas, nec illarum onexioes cu illo pecco, et onexio maalis cu fiali malitia.

184. 1ª onexio maalis cu fiali e ins; onexio vero acceptaois mortis in Xpto e ... pecci Judeorum. 2ª: poo maali, ab ... novo libero exercitio malitia fialis ponenda e, at poo Judeorum pecco, diversu e exercitiu libertatis Xpti in acceptenda morte; l e 3ª. 3ª: maale e radix, et fundamentum malitiae fialis: ideo eni dat in odio Dei ... fialis malitia; ... actus odii Dei, ... At acceptao mortis in Xpto, nec radicat, nec fundat pessimam Judeorum volegi. Nec surget exemplu medici, qui n vult damnaoe ... impoenitenti

eo qd talis damnao sequat per accids liberg impœnitentis per-
setivz.

185. At prave pecci per se sequit ad maate, ut dictu e. Ad
3a urgeg d/o antedente no coa, cuius pbao nulla e. siquidg rnis
pbaobus evincere stendimus veluti absurdu, legitime illatu, cade-
re intra spherg Dine activitis pravis maliting pecci, qua, nun-
de intra illg sphera n cadere, supponimus etc fide: ng pra se
caare quanty satis e, ut quis dicat, et sit caa moralis pecci, sicut
qd peccy, ut peccy e, cadat intra spherg activitis ipsius; at Deus
predeterminare efficaci, et inevitabli ad totu id, qd in pecco e positivu, d-
nexu ant cy prau malitia, hanc radicans, et fundans in circumst-
tais, p quibus a maali inseparablis e satis le: ut dicat caa mora-
lis pecci: g Na.

186. Plurimy argy, cuius maa adeo dissona adversaris visa
e, ut ppt illius absurda falsity nag eduxcinent postponenda ee seg.
Sed inanis ista gloriao ex eo, qd seg nag, illius teos, etc sig per-
cipere nolunt, cuty hec. Supponunt scursy simultaney, et decry in-
differenz aplauy orpoe sut coiz a Jesuitis defendit, et arguunt sic:
pois illo scursu, et decro n e potior rao, ut creara determet immediate,
et se ad peccy, et n determet ipse Deus: g l illud decry n dat, l illo ad-
misso, Deus ponendus e author pecci: g nec in sea maa vitat eius-
mi inconveniens.

187. Pbant ans: pao illo decro, Deus, et creara sunt eque
indifferentes ad elicendy simul actu pecci; d quando duo pria
scurrunt eque indiffea, n e potior rao, ut hoc determet illud, et n e
d: g Na. Remus nando ans; et d/a maio pbaois disguendo mig:
d quando duo pria scurrunt eque indiffea, n e potior rao Na, si
cetera sint paria, cdo; si n sint paria, no mig, et cog. Sorg
quando duo agea libera scurrunt ad actus moralr estimabiles,
n soly debet attendi utriusq indiffea; d mus, quo scurrit u-
trumqs, ut hoc potius, qug illud dicat determare. Deus, et crea-
ra simul scurrunt ad peccy; d diversissimo mo.

188 Creara scurrit cy intioe, libere volendo, et powe ɔsentiendo. Deus concurrit quasi invitus, n̄ volendo, et ɔsentiendo powe; ɔ potius cy volitē oppoa, sive cy odio a-versiois erga peccy, et mere permittendo, ut illesa servet creat. libert. Icludit itq, creary suasionibus, terroribus, supliciys, alysq modis a pecco avertens. Hæc oīa, quæ diversitq inseparabl ostendunt in mō scurrendi, faciunt qd nec Deus detret, nec peccy dicat amare, nec ɔsentire per creare ɔty, nec powe libere se exercere per illy. Faciunt itq, qd creara potius detret oppog indifferenz aptarq, peccy amet, ɔty poivy praestet, et per illy se exerceat libere.

189. Instant 1°: ut ex his oīo n̄ inferat Dey ēē cag per se pecci, inferat n̄ ēē cag per accidns illius; ɔ hoc ad summum inferri vlt ex Thorica prædetaōe ad maale pecci: q̄ sēa nra sustinenda n̄ ē, pp̄ ioz inveniens, vel tale reputari n̄ debet in sēa Thōary. Instat 2°: n̄ minus in nra quā in Thōary sēa Deus adiuvat, et cooperat ad peccy; ɔ hoc ē Dey ēē authore, et ɔplicē pecci: g. 2°: actio immediate pcedens a Deo ē libera, et Deo volente ponit; ɔ actio, quā Deus scurrit ad peccy immediate pcedit a Deo: ḡ Deo volente ponit; ḡ Deo authore poni dicenda ē iuxta celebre dicty ē Sti Augi.

190. Instag et ptraoes magnis clamoribus exagerat Magisty Benitez. Nos in submissā voce, et altā ɔave remus dstinguentes dupl sy, in quo quis dici pot cāa per accidns. 1us ē, quando talis caat aliquid, ut illud ponat ex aliena detraōe, et oīno præz, t ɔ inclinaōe, ppriā. 2us ē, quando quis caat aliquid effeatz inferens aliud ita ut quamvis hoc aliud n̄ intendat, in 1o poo, inevitabl, et absq novo libertis exercitio 2us debet poni. 1us mus caandi per accidns inferatur nra sēa. 2us ex sēa Thōary. In 1o nulla apparet indecea, aut repugnā, qa caalts pure permissivq n̄ excedit. 2us minus decens, et Deo repugnans videt nobis, qa Dey infert saltr

viatis, et interpretative peccati authorem.

191. Ad 1am rationem distinguo majorem: non minus, et eodem modo, nego; et diverso modo, concedo. In nostra sententia Deus adjuvat ad peccatum determinatus a creatura, et contra propriam inclinationem. In opposita sententia adversabitur Deus volendo positive, et antecedenter decernendo id, ex quo, sine novo exercitio libertatis malitia [illegible] infertur. Quod est saltem interpretative velle peccatum. Hinc diluitur, quod in permissione [illegible] apparet non nobis, quod Thomistis impingendum est. = Ad 2am rationem dico, actiones immediate procedentes a Deo, et Deo libere, et poni Deo volente, vel positive, vel permissive; non vero determinate positive. Unus Thomas Dei recognoscit authorem illius actionis, quae Deo positive volente ponitur; non autem illius, quae ponitur, Deo solum permittente.

192. Alias instantias hisce notationibus expedies. 1a peccatum ut ens verum, et positivum est solum habere bonitatem consistentem in integritate creaturarum; non vero bonitatem fundamentum [illegible] ut honeste amet. 2a Deus neque laudabilis, nec illaudabilis se gerere per suum concursum in actu 2o ad peccatum; quia talis concursus non est actio moralis Dei, quod a Deo simul tantum permissive procedit, et quamvis omittere velis Deum per talem concursum se gerere laudabilem; tu illud non amabit; quia Deus tantum amare potest illud opus per quod laudabilem se gerit ipsum suadendo, et moraliter causando, non vero pure permittendo.

193. 3a notatio, quae praecedenti consona est: Deus posse honeste velle adimplere munus causae 1ae quando haec adimpletio ponitur ex determinatione aliena contra inclinationem propriam, et pure permissive. 4a: ea, quae Deus permissive operatur sunt imperfecte propter se; quatenus sita permissio, vel indifferens applicatio virtutis sit propter se. Ex quo non sequitur, quod Deus peccatum propter se amet, quod solum, quod permissionem peccati propter se velit. Quaestio 3a. Duplex alia sententia de scientia gratiae efficacis. Cap. 1. Utraque proponitur, et refellitur.

QUÆST. IIIa

Duplex alia sẽâ pro ɔstituone graæ effacis.

CAP. Ius

Vtraque ꝑponit, et refellit.

194. Ples dicendi mos, ne dicq seas ples excogitarunt Theo, ut durities phice predetraois mitigarent; ut memorat facit Eximius noster lib. 3º de auxilio efaci cap. 2º: nimirum enim novum in mentem Theorum venire potest, qd omnia mente 1ª presentiunt; eis impugnaverant eximius. Qa in modi oes eo tendunt, ut phicq predetraoq aliquo mo acquireat, libertatj a libero arbitrio removeant, oes unico uti conseruunt; q autem precipuum phice predetraois fundamentum, qd velut ab absurdo ɔ Jesuitas arripiunt ɔ impedite creare rebellis; ut dependentem faci ɔstabit.

195. ... hoc ergo singulare ɔminandi mq, qui phica predetraoe pertexuntur meditatus e Joannes Vincentius ex Dominicanorum familia. Author iste quamda predetraoq moralem ɔstituit graæ inceq, et liberum volutis usum ante. Dividunt in se, qui hanc moralem predetraoq sequunt: alij enim illq collocant in quadq vi rahendi volutq, ita ut hanc quasi necessiter eo mo, quo gravis tentao hois arbitrium suis viribus relictum detrahat ad se; talis ut tn phice loquendo ho posit vincere tentaoq, moraliter tn nessau e illi succumbere.

196. Alij predicta moralem predetraoq statuunt in tanta auxiliorum multitudine et diversitate ut quemlibet singulis posit humana volutas resistere: oia tn invalida ... fatui debeant. Alij, quos inter Theologos Lumbier ... accedunt in eo qd auxilium sufficiens interim acceptum n distinguunt ab auxilio efaci; docentes idem auxilium qd in uno e inefax in altero efax ee posse. At hic gaa iuxta ipsos n venit e costitutaoe sui ... arbitrij, ɔ a quadq adaptaoe, et ɔtemperaoe vocaois Divinq, q hoc vocato: quatenus fit homi

mobles, et cplexio talis e, ut in his, Villis circumstantiis infallis debeat ee cius.

197. At nisi admittat scia media, quq minime recognoscunt prædicti authores, illorum opiniones reijciendæ sunt. Rao una; q gratia efficax ut talis dicit necessario connexionem cum operaoe salutari, ad quam dat; d gratia solum moralis necessitans non dicit necessariam connexionem cum operatione salutari: q &c. Gratia a quo nascit, cum sit secundum Scotistas, Thomistas, et Augustinianos? Suadet præterea: nam gratia efficax ut talis, e medium, quo habet notitia infallibile certa de extra operaois salutaris, sive quo certissime ponitur salutaris operatio; d gratia solum moralis necessitans nequit ee tale medium: nam eo modo non erit certa, quo certum e medium eiusmodi non inducens. q.

198. Adde: apud Theologos magis certum hominem operaturum sub gratia efficace, quam hominem vehementissime tentatum vincendum fore a tentatione: nam ex eo quod homo vehementissime tentatus vincat a tentatione, non nulla sequitur implicatio; at si homo non operaret salutarem cum efficaci auxilio foret contradictio manifesta, sic auxilium ee efficax, ut supponitur et non ee efficax; q salutaris operationis non poneret. Tandem: experientia testatur, quod dum iste ieiunat, ille cilicium induit, alius vigilijs se exercet nihil de inclinatione vehemente, et morali prædeterminante experiunt; d e contra magnam naturæ repugnantis difficultatem, et tepiditatem animi in semetipsis agnoscunt.

199. In his ergo ubi nam vehemens illa inclinatio, et ardens impulsus? et in hem gratia efficaci: q &c. Nec ideo negamus, quod aliquibus e cœlo datus sit iste modus efficax pollens, et liberti non derogans; qualis fuit vocatio superna Apostoli Pauli, "quæ magis illius conversionem effecit," Sed hi sunt pauci quos æquus amavit Iupiter." Deveniamus ergo ad duplicem sententiam, quam modo suscipimus impugnandam. Prima sit Scotistarum, qui efficax auxilium desumunt ex entitate gratiæ indifferentis, et decreto non antecedente, nec subsequente, d comitante creaturæ determinationis. Divisi sunt Scotistæ: plures enim eiusmodi decretum non nisi a scientia media regulatum admittunt.

200. Hoc int̃ sabet Hugo Cabelus, Tamaiz, Samanego, et alij pręsertĩ nobiles RR. qui scilũ medio ex mente Subtilis Dris ꝓpugnant, ut iura libertatis creatę serventur illęsa. Alij scilũ medio adversant. Oes citatos dabit Thastius in 1ũ q. 3a art. 8. Sed si bene perpendas raões Jesuitarũ c.a Thõas, fere oẽs insurgunt c.a hoc decrũ ꝯdetrans. Impugnatur breviter: suppoio reddens ꝯsũ oino inevitabilẽ, lędit creatę libertatẽ; sed, auxilius in eẽ efacis ꝯstitutũ per decrũ ꝯdetrans reddit ꝯsũ oino inevitabilẽ: ergo creatę libertatẽ lędit.

201. Maior ex tota quęst. antecedente supponenda ẽ. Min. et sit emplaa sillogus iste: „ois voltas ꝯdetrata per „ decrũ Scoticũ ꝯsentit; sed hęc voltas ẽ ꝯdetrata per eiusmi decrũ: ergo ꝯ„ sentit.„ Sic: maior ẽ nessao vera, et infrastrabilis; quia decrũ illud ã mẽ efas, et nullã libertis creatę usũ suponens. Mia unicè depet a Deo. Ex quo fit, utramque pręmissã, ex qua sus insallẽa infertur ẽẽ a voltte creata inevitabilẽ. Ꝓbatur ex eo, qd pẽo tali decreto n sit in volta creata dominiũ electivũ erga suę operaões; quia hęc ab ipsa inevitabilis ponenda ẽ, semel ac illud decrũ admittat.

202. 2a sea sit singularis opinio Thaĩ Thanso Augrani, quę ꝓponit, et explat in tract. cui titulus Augus sui interpres, et asserta, quęst. 8a, et sępe alibi. Ibi diu moveterato seq reducit, quę tenuit Enricus quodlibeto V. q. VI docens, actus salutares ẽẽ liberos ex nava detraccõ voltis, quę sinit se a Deo libere moveri et prędetrari. Hinc Thanso defendit prędetraões phẽo-morale, id ẽ mixtã ex finali, et efficiente. Dupliciter ergo iuxta hunc authorẽ movet voltas creata. 1o moraliter ab obto ꝯgnito, et libi suspensã ꝓpõo. Si huic mooi ꝯsentit voltas ista detraão dicit ab eodẽ Thanso detraão nava; quã unice ꝯstit in eo, qd nõ dissentiat, sed sinat se trahi ab obto, cui resistere poterat.

203. Hanc autẽ mooẽ moralẽ subsequit mooẽ phica, quę a morali pendet quoad sui exteq impeditã per dissẽ, quę mo-

rali morali potest exhibere voluntas. = Haec breve huius opinionis compendium; et ne illam sibi peculiarem arroget citatus [illegible] scire oportet, eam ab eo loco [illegible] exponi, et impugnari lib. 1 opusculorum cap. 2o n. 6: lib. etiam 3o cap. 13 a n. 2o, et saepe alibi. Impugnatur 1o haec sententia ex doctrina Eximij nostri Suarez: neque enim primo illa moralis [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] in liberam [illegible], quae esset vera aliquando actus [illegible] [illegible] videtur.

[illegible] bonus, [illegible] malus [illegible] bonum [illegible] Deus [illegible] [illegible] [illegible] excitat ad credendum [illegible] habet a Deo, ut velit credere [illegible]

Eximio salvo, et [illegible]

[illegible]

[illegible] evincere, in nihil aliud [illegible] credendi: ad hoc enim inclinat [illegible] [illegible] [illegible] imitat, tal [illegible]

[illegible]

CAP. II.

[illegible]

[illegible] voluntas creata nec vincit, [illegible] placy expediray ad [illegible]

[illegible] in Deo [illegible]

in [illegible] [illegible] [illegible] : [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab illo. [illegible] semper [illegible] et in [illegible]

240 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bene [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de volu[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] volu[illegible] Domin[illegible] libertas creata [illegible] [illegible] [illegible] in alia volu[illegible] creata: unde una excludit predominium [illegible] in altera.

241 [illegible] libertas creata [illegible] et eminens in libertate Divina. [illegible] quin Deus amittere [illegible] [illegible] et [illegible] liber[illegible] [illegible] [illegible] dominij 2[illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primam [illegible] libera, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: quod requirit ex parte volu[illegible] ut [illegible] actum [illegible] [illegible] [illegible] ex volu[illegible] [illegible] [illegible] requirit [illegible] [illegible] 2[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ex parte actu [illegible]

242 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volu[illegible] [illegible] actu; [illegible] volu[illegible], et [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] Deus
[illegible]

Dico. [illegible] filius intac-
-tis [illegible] nam [illegible] 3°. Scotum aliosque. Ratio est quia illa [illegible]
re [illegible] negari [illegible] illud S. Anselmi dicentis,
quod sola [illegible] sustinenda [illegible] Ratio tamen
[illegible]
[illegible] in pre-
[illegible] immutaret [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Dico. [illegible] non pertinet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hanc antecederet [illegible]
[illegible]
[illegible] illa [illegible] excepti-
[illegible]
[illegible] negaret [illegible] Scotus [illegible]
[illegible] 3°.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

CAP. 3.

Ostenditur ... praedeterminatio ...

216. Op. 1. praedeterminantes moralē Sancti Augi saepissime docentis, qd gratia efficax e illa, per quam subvenitur e in famino ... ut indeclinabilis, insuperabilis ... ageret in bonū. Sed hae Magni Parentis locutiones a nobis expositae sunt ... et sequentibus praedentis quaestionis. Adde: minus digne de efficacissima dinae gratiae virtute sentire, qui illi tantum tribuat efficaciam moralem; quia haec non solum metaphisice, sed etiam physice declinabilis, superabilis, frustrabilis e a volunte. Numquam ergo docere potuit, hanc moralē efficaciam D. Augus, qui dignissime semper de gratia locutus fuit.

217. Op. 2.us certamen illud, qd Apostolus sentiebat inter legem carnis, et legem mentis, ad cuius victoriam exigebat gratiam efficacem, quae non alia ee poterat, quam sancta cogitatio moralem praedeterminans ad honestum. Ro haec ultima verba. Nec quidquam urgent adversariorum probationes, quibus facile eludendis observanda lege carnis non ee daemonem sollicitantem ad peccatum, sed concupiscentiam, et fomitem peccati, ut bene notat P. Cornelius. Unde opus non e alia deinde, sive cogitatione fortiori, quae moralē praedeterminet ad victoriam. Sed omittamus legem carnis consistere in illa ... sollicitante ad malum.

218. ... haec, sive eiusmodi sollicitatio ad malum vincatur per ... cogitationem, quae ... non sit fortior in intrinseco, fortior ee poterit in ... non enim semper e magis clara, et vivida, cogitatio quae allicit ad bonum, cum saepe saepius opus honestum executioni mandet cum repugnantia, ... ariditate, et ... desolatione; et in illud opus honestum tentationi ... et e illius victoriam parvulum per ipsum ... gratia victrix, sive ... efficax. Ex nullo ergo capite apparet necessitas illius praedeterminationis moralis.

219. Op. 3. Secundo praedeterminantes Sti Augi

de correptione, et gratia cap. 12 ubi ait: Dei magis esse in sua potestate voluntates hominum, quam ipsi homines, et hoc falsum erit nisi Deus determinet actus nostros salutares: ergo. Prob. min.: nisi Deus determinet non erit primo potens determinare immediate actus illos, sicut primo potens est voluntas hominis: ergo. Augustinus est contra Scotistas: nam si Deo plus velint tribuere, quam voluntati, non solum determinare (quod voluntas facit) sed etiam predeterminare Deo tribuendum est. Contra Sti. Augustini sensum a nobis explicatum est.

220. ... praecise salvat per hoc, quod Deus potest immediate impedire nostros liberos actus, non conferendo proximam potestatem ad illos. In his plus Deo tribuendum est, quam voluntati: nam haec unicè habet determinare immediatè actum. At Deus dat naturam, illam conservat et cum voluntate etiam immediatè concurrit. = Opp. 2° eumdem Augustinum lib. 1 ad Simplicianum „quaest. 2ª; ubi celebre illud ... Catholica doctrina ... Deus „ut velimus, et suum esse voluit, et nostrum„ ex quibus Scotus arguat sic: si Deus predeterminat nostrum velle potius Dei esset, quam nostrum.

221. ... predefiniret post previsionem voluntatis determinationem velle potius esset nostrum, quam Dei: ergo ut suum, atque sit, ac nostrum dicendum est, quod Deus determinat nostrum velle = Si verba integra Sti. Augustini opponerent Scoti, contra ipsos, et pro nobis essent: addit enim Stus Doctor: suum vocando, nostrum sequendo: non vero dixit, suum determinando; quod dicere debuit ut faveret Scotis. Nam ergo solvo sit clarior authoritas „Sti. Gregorii lib. 33 Moralium cap. 20: bonum, quod agimus, et „Dei est, et nostrum: Dei per prevenientem gratiam: nostrum per consequentem „liberam voluntatem.„ Sed de his iterum de Deo conferente ... instruamus.

222. Op. 5° ex Mastrio: in Deo poni debet omnis imperfectione denudata, quidquid in rebus creatis dicit perfectionem; sed in creatis perfectionem dicit, quod unus homo mereatur in alterius determinatione, nulla habita præscientia determinationis illius, ex sola scientia, ingenio, vel casu: ergo etc. = Intendit Mastrius hac sutili arguere Scientiam Mediam a Deo relegare. Data ergo

mare defectu mig; d in creatis perfectio dicit simul cum multis im-
perfectionibus, qd unus ho &a, odo: perfectio dicit sine imperfectione, no mig
et cog:

223. Quod unus ho, nulla prehabita noa de alterius detraone, in illg
incidat, perfectio e, d dicit simul ignorantiam, et casualitatem, quae imperfectiones
sunt. = Si vero Deus instructus sola scia simplicis intelligentiae se detraxerat ad
odetrahendum creare stuj, vellet effectio id, qd in se illius scia n oceret
sit actus detratus, detrateq ponendus a creara; at actus detrate a crea-
ra ponendus n infert ex sola positive actio, qua Deus per simpl in-
telligeg ogcit. Unde vellet ingnuity, qd imperfectio e. Praeterea: l de-
cay odetrant actus e oungibile cum opposito, et sic n erit esse; l n e o-
tingibile, et sic tollit libertas. Quocumque autem mo dicit imperfectio.

224. [illegible] Obj.

6° ex eodem: supponentes ex Aug lib. de correptione, et gratia cap.
„12„ Deus here humanorum cordium, quo placeat inclinandorum
„ omnipotentissimam potestatem.„ Sic ratiocinantur: si Dina voluntas in-
cideret in detraog rae voltis, eo praescisse, qd Divinus intellectus prae-
nosceat quid rea voltas factura sit, n salvat perfecte Deus esse
infinitum in rade vel liberi. Ratio q enim ho pest in alterius de-
traog incidere, si praevideat, qd facturus sit alter. = Remus Augi
explandum iuxta saepius dicta; et ad raog deducta ex authori-
te gramis assumptum quin urgeat parstar.

225. [illegible] Ita alij, et alij de
Deo, et hoc discurrendum e. In 1° nullus ho pest praevidere quid
alt facturus sit [illegible], et quod fiet circumstantiis. Deus duo
id praevidere pest in quilibet volte creata, de qua quidquid vo-
luerit in vero sui, n prudentiam, aut odetrahis, facere pest.
Deinde: quamvis possit praecognoscere poss, quid detrate facturus
sit, et exinde ocretet; tn nomine, et detrao eius pure specula-
tivae sunt [illegible] detraois Obi. At Deus praevidens quid detrate
factura e voltas creata sub auxilio A vg, illud praesendo
facere pest, et faciet, qd creata faciat infallea id qd praevisum e.

Ex his disparitatibus perfecte salvatur Dei infinita potestas in ratione liberi.

226. Ad alia solvendis notabis 1º: Deum posse efficere, et infrustrabiliter decernere quidquid per scientiam simplicis intelligentiae videt esse possibile, et eo modo, quo videt esse possibile, non autem eo modo, quo possibile non videt: igitur Deus videt consensum liberum esse possibilem sub auxilio indifferenti, non vero videt esse possibilem sub decreto praedeterminanti, vel determinanti. Notabis 2º: falsam esse hanc propositionem „repugnat „possibile, quod non possit fieri a Deo extensive„ nam peccatum in omni sua possibile est tam quoad materiale, quam quoad formale, et tamen in illius sua non potest reddi a Deo extensive. Nec hoc est quod arguat verae rationis oppositionem in Deo.

227. Ratio: quare oppositio tiporum salvatur per esse virtutem immediatam ad omne possibile potestatis, sine cuius influxu, vel concursu, vel permissivo nullum possibile potest existere. Hic vero oppositio stat absque eo quod Deus vel praedeterminet, vel determinet; dummodo creatura se sola determinans ad actum liberum, hunc ponere nequeat sine influxu vel concursu, vel permissivo oppositionem Divinorum. = Hoc lucem accipient dicta de creatura movente hominem, seu. Notabis tandem: quod hoc a nobis dictum „ista propositio„ non repugnat inter causas tales dependentia in operando concomitans, „ut una nequeat aliquid efficere, altera eorum non efficiente;„ nihil facit contra nos.

228. 1º: quia id evenire potest in determinatione mutua ad actus necessarios. 2º: quia id evenit in ratione concursus simultanei, quin mutua determinatio interveniat. 3º: quia hoc contingere potest in causis naturalibus v.g. duobus ignibus, qui applicentur ad idem passum, ut per eandem actionem eundem producant effectum; id est omnino accidentale: nam duo ignes non sunt ex se determinati ad effectum tali modo producendum. Hinc deduci non potest quaedam quasi sympathica virtus inter causas liberas, Deum scilicet, et creaturam: nam talis virtus sympathica liberum laederet: est enim virtus, quae non libere, sed necessario exercet. Quaestio 2ª. Vera sententia de constitutione auxilii efficacis. Cap. IV. Quaedam praemittit, et sequentia exponit.

QUÆST. IV.ª

Vera sententia pro ɔstitutioe auxilij efficacis.

CAP. Iᵘᵐ

Quædam præmitit, & sententia exponit.

229\. Pla hic præmitenda forent (qd AAʳᵉˢ faciunt) si brevis nôa Sciæ Thediæ, et hunc libertis in prævia nra disputaôe n præcessisset. Dia ibi dicta semper ob oculos heai debent q auxilij efacis ɔstitûe. Nihilominus præmitto 1º: hypotesin „Sciæ Thediæ his, l similibus tis coiæ explaai:„ si daret auxiliy „A, daret ɔsus.„ Licèt autæ brevitis caa ita explet, n intelligere debes ex pte hypois obtivæ venire tantæ auxiliy supnale. Igit in obtiva hypoi subintelligunt auxiliy, et tota ènæ libertas creata 2º omnia tæ potiva, quæ nâva, quæ illæ ɔstituunt.

230\. Unde hic debet êe legitimus enunciandi modus, ut integrè explet hypois obtiva Sciæ Thediæ„ si paus vg in talibus circumstaùs vocet, sive elevat inspiraoe A, quæ restibilis ê, heatq reliqua prærequisita ad agendy, et ad n agendy in istis circumstaùs eliceret detrare ɔsy.= Ex quo planȳ fit, qd ex pte hypois nihil venire debeat phicè, aut mephè ɔnexy; q. id obstabit libertati creatæ. Pôst autæ venire aliquid ɔnexy moraly; vg vehemens inclinâo, l aversio, quæ a volte graa Dei preventa vinci pôst, ideoq libertæ n lædit.

231\. Præmitto 2º: auxiliy efax ɔsideraai l in actu 1º, l in actu 2º. Auxiliy efax in actu 2º apud oes dicit operaôo. De efaci in actu 1º ê præcipua difficultas iuxta côs Societis doctra, solide, et clarissime exponenda. = Præmitto 3º: graæ efacæ in actu 1º et dicere vitûs efectiva, et vis insuper illativa, efectus, et tamæ rââo specialis doni, sive beneficy, quo Deus magis inclinat, et ɔsentientiæ a dissentiente discernit. Virtus efectiva ppria ê ipsius au-

xiliy ipsius inca. Vis infallex illava orit a Scia Media, et illius obto, sit o/u odioato. Rao doni spealis reducet in eo, qd Deus seligat int plurimas graas hanc, quae previdit efacq; cy poter illq n seligere.

232. Deducit hinc evidens difea auxilii efacis in actu 1° ab auxilio sufienti. Utrumq svenit in eo, qd sit virtus efectiva opus salutaris. At auxiliy efax in actu 1° superaddit virtq infallex illava illius, et raoq medy infallis ru pvidq, et benefieq Dni: e enim juxta D. Augu auxiliy quo „ Deus hoq vocat mo quo scit ei oqruere ut vocans n respuat„ Id autq auxilio pure, aut prescisse sufient n svenit. Clarius, et brevius: auxiliy sufiens, efax in actu 2°, efax in actu 1°, et inefax sveniunt in ee virtis salutaris efctivq; discriminant; qa efax in actu 2° dicit salutary operaoq; efax in actu 1° virtq infallex illavq, et raoq doni spealis.

233. Inefax dicit naoq hujus virtis, et spealis beneficii. Sufiens prescindit, sive indiferens e ut sit efax, l n. = Hes emedullatq Jesuitary doctring. Et ne quoad voces quidqua desideret, premitto tamdq, efaq auxilii a pluribus oideraxi l obtive, l subtive. Auxiliy efax obtive dicunt ee ipsq entq auxilii, quatenus e tius decri oferentis ipsu, et directi per Sciq Media de osu sub ipso auxilio. Auxiliy efax subtive vocat, quatenus e beneficiy speale, et mediy infalle ru Dei pvidentis, et benefacientis. In 1° su auxiliy dicit infallibitq obtivq. In 2° infallibilitq subtivq. His abunde premissis,

234. Sit 1a seto: auxiliy efax in actu 1° partialq otuit per ipsq entq auxilii supralis. Pbr brevis: auxiliy efax in actu 1° infert operaoq supralq ponendq ab ipso tamquq oprio supralis: q otuit partialq per ipsq entq auxilii. Ans innable e. Coa infert: na auxiliy per suq entq e virtus pductiva actus supralis: q si infert operatioq superna 1a ...

Hęc sclo indubitata hetur. = Sit 2ª sclo: auxilium efficax in actu 1º constituitur essentialiter partialiter per futuritionem conditionatam operationis liberę. Probatur: tale auxilium est medium infallibile ad liberę operationis; atqui tale non esset nisi constitueretur partialiter per operationem conditionatam futuram: ergo etc.

235. Minor est certa: probatur maior: Ut auxilium 2ª sumptum entitative sit medium ad operationem liberam; at non est medium infallibile: nam seclusa operatione conditionata, sive praescisse considerarum 2ª sumptum entitative indifferens est ut coniungatur cum operatione, et cum non operatione: ergo nisi constituatur per operationem conditionatam futuram non erit infallibile medium operationis liberę. = Confirmatur, et explicatur: antequam ad scientiam mediam, et ad divinum decretum per ipsam regulatum auxilium efficax in actu 1º est medium infallibile operationis futurę. Probo propositionem hanc, ex qua liquido fluit sclo nostra.

236. Antecedens ad scientiam mediam praecedit suum obiectum aliquo genere prioritatis; atqui obiectum scientiae mediae est auxilium, ut agens infallibiliter in coniungendum cum operatione casu, quo hic ponitur, sive dicto praeterfert: ergo antecedens ad scientiam mediam, et decretum per ipsam regulatum etc. = Maior sic: atqui auxilium ut agens infallibiliter in coniungendum cum operatione partialiter constituitur per futuritionem operationis conditionatam: ergo. Probatur subsumpta maior: seclusa ab obiecto scientiae mediae futuritione operationis conditionata, solum manet entitas auxilii 2ª se, at entitas auxilii 2ª se, ut pote indifferens, et coniungibilis cum operatione, et non operatione nequit esse determinare medium infallibile futurę operationis: ergo.

237. Sit 3ª sclo: auxilium efficax in actu 1º constituitur essentialiter partialiter per scientiam mediam de libera operatione futura sub tali auxilio. Probatur: auxilium efficax in actu 1º est infallibile medium divinę providentię supernaturalis, et divinę essentialiter beneficentię; atqui ut tale constituitur partialiter per scientiam mediam de libera operatione futura sub tali auxilio: ergo etc. = Maior ex praemissis ad quęstionem constat. Minor probatur iam habito ad divinam providentiam. Postea relate ad beneficentiam divinam probanda est. Quod facere compellit claritas, amor, et confusionis odium.

238. Igit medij infalle Dine providẽ quoad operaõs libera taliz debet stui, ut tt ex se frustrabile sit a voltte creata, tn a Dinâ pvidea ita ordinet, ut n frustret a creata volte: quin potius liberta illeta, stu exsoquatur; d hoc totũ per pvidea Dina raoẽ Scĩ medij: q Ra. Thar exponoe n indigere videt. Thia facilis ẽ; q nulla alia Scij praltas, Deo rebgeat, auxilij de se riungibile, et n riungibile cu operaoe libera riungendũ ẽẽ de facto cu illa p casu hypothi, sive existente auxilio, ut ex hucusq dictis satis stat.

239. Probt 1g mir relate ad Dinũ beneficiũ: Deus riferens auxilij efax pre inefaci ẽ spealis benefactor; d ut talis sit, auxilij efax debet partialz stui per Scũ medijũ de efaciâ illius: q Ra. De mari quis dubitet? Pbt mir: nemo ẽ benefactor spealis, nisi rferat, in quo si ita sit beneficij spealtas: d nisi auxilij efax partialz stuat per Scũ medij, Deus beneficij specialitẽ n rferet: q Thar certa videt. Thia liquet: nã spealtas beneficij, dũ rferat auxilij efax, stat in eo, qd auxilij sit cu operaoe infalli riungendũ; hoc autẽ ẽ totũ Scũ medij.

CAP. IIus

Quarta rclo, et præcedentiũ illustrao.

240. 4a rclo hec ẽ: auxilij efax in actu 1o stuit etiã partialz per dinũ decrũ, sive per speale amorẽ Dei seligentis auxilius efax pre inefaci ex innoe salutaris operaoẽ. Animat rclo, hec Suaristicis pdeplebus, quas libenz amplectimur, et suo loco ppugnabimus. Pbt rclo: seclusõ illo decro, l amore speali Dei, auferẽ ab auxilio efaci, qd sit speale Dei beneficij; d de raoe trali auxilij efacis ẽ qd sit speale Dei beneficiũ: q Thia pbata mẽ rclẽ ante. Thar ostendit ex paroe. Igit indubitabile ẽ maius beneficij ẽẽ auxilij efax, quã inefax. Vel aliz: speali benevolẽa pseguit Deus rsentientẽ, quã n pseguit disentientẽ.

241. Roges, in quonam consistat specialis benevolentia? Illa perfecto non est voluntas generalis salvandi omnes, quae omnes aequaliter respicit, et illam habet Deus cum dissentientibus, cui confert auxilium proximum inefficax. Itaque illa benevolentia per solam sequentem mediam non salvat: quia benevolentia non tam est de linea cognitionis, quam de linea amoris; ut patet in eo, qui mere naufragii divitias proiiceret in mare per quas alios benefaceret dicendus non est, et videat alios fuisse esse utiles. Stat quoque specialis illa benevolentia in voluntate, sive decreto seligente, et conferente auxilium proximum efficax ex intentione salutaris operationis.

242 Roborant conclusionem. Si seclusio illo decreto, aufert unum ex distinctivis auxilii efficacis ab inefficaci quod aufert unum ex distinctivis: ergo &ca. Utraque constat bona est, quia antecedens loquitur de distinctivis veris; et probatur: seclusio illo decreto, aufert rationem specialis beneficii ut ex ipso nomine dictis planum est: quod ratio beneficii specialis est unum ex veris distinctivis auxilii efficacis ab inefficaci, ut liquet ex hac, et praecedente conclusione: ergo. Roborant 2º: qui ex auxilio efficaci elicit actum salutarem maius accipit beneficium quam qui ex auxilio sufficienti illum non elicit; quod hac stare nequit, quin prius accipiat a Deo auxilium ex speciali amore, et intentione actus salutaris: ergo &ca.

243. Doctrina hucusque data illustrabitur abunde quibusdam ex illa deductis ... Colliges 1º auxilium efficax in actu 1º adaequate constitui ex his quatuor, inca entate auxilii, futuritione conditionata operationis, scientia media de libera operatione sub auxilio ponenda et decreto, seu amore Dei conferentis auxilium ex intentione operationis salutaris. Probatur; quia his praesuppositis ponitur, et quolibet ex his ablato aufertur, quod auxilium sit medium infallibile Divinae providentiae et beneficentiae infallibiliter inferens operationem; in quo stat talis ratio auxilii efficacis in actu 1º, ut constat ex praedentibus.

244. Colliges 2º auxilium efficax in actu 1º esse medium, sine praevio operationis salutaris, et esse medium infallibiliter illativum illius;

at ex diverso capite hec utravis cum ut videre e n° raõ 231.
l. a mediu, sive priu operaoim salutaris hec rae sui entitatis, qui e virtus ad salutariter operandy. Ergo medii infallibilitati illaru, n̄ hec sufficere rae sui entitatis, qd 3 Thomo probatu e. hec in illud ab ipsa entitate praevialis; praevalens a futuritioe idoata operaois, scia media, et divino decreto, qui supra manet explicatu. = Colliges 3°. spectas efficax auxilii ee ipsi quoad entitatu intra partu, et partu extra.
225. Ostenditur facile: nq futuritio idoata, scia media, et Divinu decretu in quibus praevalis efficacia auxilii constit sunt ipsi quoad entit extra. Potentia idere auxilio quoad entit, videatur, quando efficax late dictu, que erit adequate intra ipsu, cu sit virtus indistincta divino a sua entitate. = Colliges 4°. in nao, qui e Jesuitaru sea optime explicari, et intelligi quo pacto, l qua rae auxiliu efficax dicat, et sit gratia congrua. Congruitas enim auxilii stat in eo qd sit vocao apta movere liberu arbitriu, ipsiq contemperata salvo iure huius libertatis.
226. Adhuc clarius dicitur auxiliu here congruit, q° Deus tali occasione, talibus circumstantiis, et tali etiq dispoe ex parte hois hunc vocat, in quibus praevidet vocaoi responsuru, sive consensuru auxilio. Congruitas ita explicata firmat a Patribus magni Parentis Aug. nobilibus testibus. V. ex lib. 2° de bono perseverantiae cap. 12, ubi postqua efficacia ostendit, Deu praevidisse sua beneficia, quibus nos liberare, id e salvare dignatur, que quidem sunt auxilia efficacia, subiungit: „ ex quo apparet, habere quoldq in ipso ingenio „ Divinu naturae munus intelligere, quo moveantur ad fidem, si congrua suis „ mentibus, l audiant verba, l signa conspiciant &c. „
227. 2°, et maxe expressioe, sive ipsis, fere tibi, quibus utimur nos loquitur Stus „ D. lib. 1° ad Simplicianu quaest. 2ª: „ igit n̄ volentis, neq currentis, d miserentis e Dei, qui hoc mo vocavit, quomo aptu erat

nem, qui secuti sunt vocati.„ Et paulo inferius: „cuius mise-
„retur sic eum vocat, quomodo scit ei congruere ut vocantem non respuat.„
„Tamen haec quaestio eiusdem libri celeberrima illa verba habet: „sed
„eum vocat„ ut velimus et suum esse voluit, et nostrum vocando, nostrum
„sequendo.„ Alia eiusdem [illegible] Rm. referre dabimus [illegible] gratiae
efficacis concordiae cum libero arbitrio viderentur.

248. At his manifestum est
toto caelo distare sententiam Augustini a Thomistarum sententia circa gratiam efficacem: si-
quidem, ut recte ponderat Em. Bellarminus de gratia, et libero ar-
bitrio lib. V cap. 12, D. Augustinus sentiret, quod Thomistae sentiunt
numquam recurreret ad hanc congruitatem, ut efficaciam divinae gratiae cum li-
bero concordaret arbitrio: nam gratia efficax ut adstruunt a Thomistis
ante omnem usum libertatis, inadquisibilis, irresistibilis, inevitabilis, voluntatem
movet independenter ab omni circumstantia, et congruitate, ut considerantem
constabit.

249. Atque iuxta D. Augustinum aliquid superaddendum est ipsi vo-
cationi, sive auxilio entitative sumpto, ut gratia congrua sit, et dicatur:
at in sententia Thomistarum nihil superadditur auxilio efficaci entitative sumpto,
ut dicatur, et sit gratia congrua: quod = Thomistae constanter debent esse: quia aliud per
aliquid exercere constituit gratiam efficacem: quod Thomistae constanter negant. Ita meo
„videri plusquam probabiliter deducitur ex Sto D.: ait enim quod „Deus
„vocavit hoc modo, quo aptum erat eis, qui secuti sunt vocationem, si-
ve eo modo, quo praescivit congruere ut non respueret vocationem.„ ut
quid quod Deus prius exploraret ex modis etc., et circumstantiis quas
electi habituri essent gratiae ex libero usu creatae voluntatis?

250. Nam iuxta haec
constituat praemotionem omnis, et quilibet modus aptus est, omnes, et singulae circum-
stantiae congruae sunt: quia quandocumque praemotio detur a nullo respui potest. Sen-
tentia quae est, Deus per scientiam mediam praevidere congruas arbitrii huius de-
terminationes, ex qua, et ex illa sua praemotione resultat efficax auxilium in actu
primo. = Quae omnia, ni fallor, urgentissime roborantur ex eodem Augustino lib.
V ad Simplicianum quaest. 2a ubi ait: „voluit Esau, et non cucurrit;

d ipsi voluisset, et concurrisset, Deus adiutorio pervenisset.,, In quibus evidens est: quod illi, qua Saul vocatus fuit, defuisse aliquid ex parte Dei nec voluis ut efficax foret. Cap. Argumenta contra 2am sententiam.

CAP. IIIum

Argumenta contra 2am solutionem.

251. Arga. quod

Vs solutiones possunt extendere commodius exinde solvenda, quo promissis gratia efficacis, et liberi arbitrii secundum eos explicemus. Contra 2am arg. Vel efficax auxilium est causa operationis; de futurio operationis conditionata non est causa operationis: ergo. Maior constat: quia efficax auxilium tribuit infallibilitatem operationi. Minor ergo, quia futurio conditionata est ipsa operatio fut. subiacet causa conditionata praecedenti; ex eodemque nequit esse causa sui ipsius. Dist. maiorem: efficax auxilium 2do quod dicit connexionem entitas auxilii est causa operationis; concedo quod dicit connexionem, nego. Vel aliter: efficax auxilium inadequate sumpta est causa Maiora, concedo; adaequate, et 2am per suas partes, nego.

252. Resp.

Nexus 242 capitis praecedentis est literalis illius ad argu. et tradita distinctionis explicatio. Ex qua liquet ergo hanc propositionem auxilium efficax quo efficax est causa, duas media qua Deus ponit operationem voluntatis exeunte duos sus haec sensu, 1us et verus est, si illa reduplicatio denotet efficacem concomitante secundum rationem causae media qua Deus ponit operationem voluntatis. 2us et falsus est si reduplicatio denotet efficax esse rationem formalem, ob quam entitas auxilii ponit operationem, sive esse causam illius: nam ratio potentialis est virtus operativa unica ipsi auxilio, sive constans in eius entitate; at efficax adaequate sumpta non est virtus productiva; licet hanc virtutem includat, ut sui partem.

253. Arg. 2o: auxilium efficax in actu 1o est quid absolute inferens: de quod est absolute inferens est absolute extensis: ergo auxilium efficax in actu 1o est absolute extens. Tum sic: quod est absolute extens nequit constitui per futuriones conditionatas: ergo Maior. Probatur maior. Minor: id enim quod est absolute inferens, ad summum dicit

interiori, cum hoc illato, non vero cum eo absolute: ut liquet in causis secundis, quae inferunt cum eo, non autem contrum absolute. = Nota tamen: auxilium gratiae in actu 1° dicitur ad inefficax, non per operationem absolute existentem, sed tamen connotatam; cuius ratione dicitur auxilium inefficax in actu 1°.

254\. Dico 3°: Si auxilium gratiae in actu 1° completum per operationem connotatam est in hominis potestate habere tale auxilium, quod non e.g. Christi gratiae: alias non esset speciale Dei beneficium. Probatur max: quia in potestate hominis est habere unam partem completam auxilii gratiae sit connotata operatio; ergo est in potestate hominis habere auxilium inefficax, quia in hominis potestate est una pars completiva eius, scilicet carentia operationis; ita sentit Divus, huius autem solutio habetur in fine a u 8 a cardinali disputatione. Tho ... ...

255\. Disserendum max: Si auxilium gratiae efficax est in hominis potestate habere tale auxilium specificative sumptum, non tamen reduplicative sumptum, subdistinguo: Si unam partem eius; nego utramque, non tamen; et sic distinctio maior, nego consequentiam. Auxilium gratiae reduplicative dicit connotationem auxilii et operationis. Probatur: Gratias auxilii nullo modo est in hominis potestate, non ita connotata operatione; „et hoc est quod D. Augus. asserit, „sit hoc, et sit tribuatur quod vocatus veniat, non posse sibi tribuere, quod vocatus sit.„ Similiter ... de auxilio inefficaci.

256\. Nihilominus gratia auxilium absolute non est in hominis potestate; quia de homine solum ... ... auxilium ... tamen sumptum, speciale esse auxilium quod hoc dicitur; ... quod hoc ipsa potentia non est ... ... et specialia beneficia Dei, ... auxilium ... ... et gratia ... Deus auxilium ... ... determinatione illius cum operatione ... tale auxilium non ...

257\. Dico 4°: Species auxilii ... ... auxilium gratiae in actu 1°: quia hoc specialiter non ... ... connotatum ... gratia auxilii;

sit medium, nec est virtus, et ineficax: probatur. Confirmatur: quidquid in statu absoluto requiritur absolute ad actum salutarem, requiritur adequate in statu ordinato: sed in statu absoluto absolute requiritur gratia efficax ad actum salutarem: ergo et hec ordinate requiritur, et prerequiritur in statu ordinato. [illegible] Ille enim conatus ut possit concordiam libertatis, quam tuendam, si ad actum ordinatum procedat [illegible] [illegible] ut tale dicit influxum [illegible] cum sua [illegible].

[illegible] amoris non amat, et [illegible] [illegible]: medium [illegible] nec est virtus, sit ineficax, ideo: medium [illegible] nec est [illegible] [illegible] ordinate dat auxilium sufficiens præcindendo ab efficaci, vel ineficaci. Unde quamvis [illegible] hanc, et illam non sit medium positivum, est tamen medium præcisivum; quippe [illegible] habitum charitatis influentem, et non influentem ad amorem dat medium præcisivum [illegible] ad amorem, sit enim habitus præcindens ab influxu in amorem. Nec alia potest apponere [illegible]. Ad confirmationem distinguo majorem:

259. Quidquam, et ut [illegible] immediate influens in statu absoluto requiritur absolute, requiritur ordinate in statu ordinato, concedo; quidquid non amat, neque ut [illegible] immediate influens in statu absoluto requiritur absolute [illegible], nego majorem et distinguo minorem; sed in statu absoluto requiritur gratia efficax [illegible] sumpta, concedo; reduplicative sumpta, subdistinguo: requiritur amat, et ut [illegible] immediate influens, nego; concurrens, et non ut [illegible], concedo minorem. Non est obscura distinctio, sed lucem accipiet si explicas; et ut facilius doctrinam percipias, revoca in memoriam sententiam enumerandi [illegible], ut integre exprimat hypothesis [illegible] Theologiæ quæ dedimus in prænotatis ad hanc quæstionem.

260. Sed auxilium sufficiens, et reliqua prærequisita ad amandum, quæ ex præ hypothesi attingunt [illegible] debent ordinate [illegible] statu ordinato, et absolute pro absoluto. At gratia auxilium ex præ hypothesi non attingit, sed ex [illegible] ordinatum: unde ad ordinatum [illegible] præsupponi non

debet, et nec præsupponit Scia media, et providea perfectissima, qua absolute ponit auxilium. Respondeo ex R.R. et P. Suarda, qui alios
aegaui solum debet. Pro illis, et reliquis, quæ hic notanda præ-
veniunt.

261. V veritate adæquata, quatenus adæquata, vel [illegible], tam in absoluta, et eodem instanti reali, sive in quo; non vero in instanti a quo, sive causali. Unde concursus absolutus nequit intelligi per ordinem [illegible] a quo cum concursu adæquato: nam in tali signo solum intelligitur id, quod est prius influens, et id, quod se tenet ex parte prius; neutrum autem convenit concursui absoluto, ut per se constat. Notabis 2º: essentia quæ in actu 1º non præcedere naturam, et causaliter essentia gratiæ in actu 2º. Neque oppositum probatur ex eo, quod actus 1us taliter præcedere debeat actum 2um: id enim solum verum est de actu 1º proximo, non vero de omni actu 1º.

262.

Igitur essentia auxilii in actu 1º dicit concursum adæquatum: essentia auxilii in actu 2º dicit concursum absolutum; concursum vero absolutum solum praecedere debet natura, et causaliter id, quod est prius, vel se tenet ex parte prius; atqui essentia in actu 1º prout dicit concursum adæquatum, neque est prius, neque se tenet ex parte prius, aut actus proximi, vel remoti: ergo &c.ª = Nihilominus aliquo modo, quo postea explanabimus, debet essentia in actu 1º præcedere essentia in actu 2º. = Notabis 3º essentiam gratiæ in actu 1º neque acquiri per concursum absolutum, neque ex hoc sequi esse priorem; et tamen aliquo modo [illegible] [illegible] absolute.

263.

Homini essentia gratiæ in actu 1º per concursum adæquatum; non acquirit tantum ad [illegible] gratiæ, et ad [illegible] [illegible], qui est liberum, dominium exercitium potentiæ creatæ. Ex tali vero concursu adæquato sequitur non bonitas, et natura a priori essentia gratiæ in actu 1º = Explicatur amplius. nam ex hac doctrina [illegible] solutio ad [illegible] argumentorum, quæ non [illegible] obscuratur efficit [illegible] falso. Igitur creatura potest acquirere essentiam in actu 1º, quatenus potest determinare Deum non [illegible] a priori, et natura ut ipsa operatur auxilium, quod [illegible] [illegible] est.

264. Deus [illegible] nequit determinari, quia Deus enim post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] creaturæ [illegible] [illegible] [illegible] potest, ut illud operatur, vel non operatur. Potest non natura a priori determinare Deum,

quatenus si Deus velit, stare auxilium sufficiens sarum, hoc nequeat [illegible] [illegible] nisi [illegible] in actu [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Clauet doctrina [illegible] [illegible], qui docet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible], [illegible] quo voluit [illegible] [illegible].

CAP. IV.

Argumenta contra tertiam conclusionem.

265. Arguitur: eo ipso quod gratia coniungatur cum operatione [illegible]; [illegible] hoc quod [illegible] [illegible] cum operatione [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] gratia [illegible] non gratia coniuncta cum operatione [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] aliud [illegible] gratia cum operatione coniungenda [illegible], [illegible] [illegible] cum operatione coniungenda [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] auxilium [illegible] nil aliud [illegible], quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliud auxilium cum operatione [illegible] [illegible].

266. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auxilium [illegible]: [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operationis sub auxilio A [illegible] [illegible] nequit [illegible] [illegible] [illegible] operationis cum auxilio A, quin [illegible] auxilium [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medium [illegible], [illegible] [illegible] operationis [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quod [illegible] debet [illegible] [illegible] [illegible], et utraque [illegible] [illegible] [illegible] donanda sunt.

267. [illegible] [illegible] maior: eo ipso quod gratia coniungatur cum operatione [illegible] [illegible], quatenus [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] operationis, [illegible] quatenus dicit infallibilitatem medii [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] non [illegible]. In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] doctrina. Diximus in

pignotam ad questior et in phrasibus ocau. 3a, auxilium efax dupla infallibiliter includere. 1a, qua e medium infalle fuat operaois. 2a, qua e medium tu Divina providere, et beneficere. Iuxta 1a antecedit Scia Theolog. Iuxta 2a n antecedit, d illa dicit phuve.

268. Hinc facile e applicatio ad quamlibet ex phrasibus. Et addere, et auxilium oferret a Deo in circumstantiis congruis, et ex directioe Scie, Spis Intelligentie solum praevert simul magis cum operaoe; n vero pa, et tu Dei potentia, et benefacientis specialis: nq Deus ex directioe solis intellige, solum per q fine pog operandi, qua solum ex intelligentia in auxilio aspicit, ex directioe autem Scie Theolog. habet q fine ipsa operatio, qua sub odioe auxilii oferendi infallibiliter facit. Ex 1a directioe ostendit Deus benefactor. Ex 2a benefactor specialis, ut patet ex phrasibus nris.

269. 2a ratio: auxilium etiam phetum per Scia Theolog. in re medii infallibilis tu Divina providere, et beneficere tollit libertatem. q. lo. Probatur antecedens: si praedicto modo praestat auxilium efficax, ex parte suppositi, semper venit auxilium ut efficax simul cum operaoe; d quando ex parte suppositi venit aliquid efficax simul cum operaoe, tollit libertatem: q. lo. Confirmatur: stat in hac scia scientia, si Deus praestat prima primus ad simul pronunciabit. Thax ergo q in hac scie, si Deus praestat auxilium A, „vel si vult, operaret,„ ex parte suppositi venit auxilium ut medium infallibile tu Divina providere, et beneficere; d auxilium sic ipse esse e efficax simul cum operatoe: q.

270. Nego antecedens; ad cuius probaoe, nego maius, et maior etiam probaois: nam in illa scie ex parte suppositi n affert auxilium ut infallibile medium tu Divina providere, et beneficere; d solum auxilium indifferens, et quidquid requirit solum ad existentiam talis auxilii. Etenim media, quae efficit auxilium et medium infallibile tu providere, et beneficere Divina, neque e ipsum auxilium indifferens, neque requisita solum ad existentiam talis auxilii; cum intere possit sub sola media de opposito dissensu sub

eodem auxilio. In predicta q. devotionis conceptio supponit ex parte suppositi auxilii futuri adaequate extensi, sicut quidquid sit sive tamquam causa necessarium est ad auxilium extrinsecum, quale est decretum collativum illius.

231. 3° arguitur: ut Deus intelligatur beneficus providens ... ultima creaturis, non requiritur Scientia Media: ergo neque ad ... auxilii efficacis, ut hoc est medium providentiae et beneficii Divini. Probatur ... Deus ... Scientia Media de ... operatur auxilium, non dicitur Deus providere ... Ad ... et ... antecedente ... non ... auxilium ... neque est medium, neque ... ad ... neque ... moraliter influit in ... ab illo ... neque Deus ... auxilium sub Scientia Media de ... vult ... intendit ... At ... evenit, quando Deus auxilium ... sub Scientia Media de ... ut ... est.

232. ... observa ... Scientia Media ... intelligatur, quando Deus auxilium ... et hoc cum operatione ... providentia, quae in hac ... relucet, non est perfecta ... ut ... sit ... specialis affectus erga ... ad ... et operationem ad quam ... requiritur ultra ... certa de infallibili connexione auxilii cum operatione; quam ... per Scientiam Mediam. ... operatio ... non est medium ... auxilium: ... Deus moveat ad ... ex illius operatione praescientia, tamen non movet tamquam ex merito ... tamquam ex pura ... Quod adversariis dicendum est etiam de ... operationis ... Cap. 5° ... 23 ...

CAP. V.

Argumenta contra quartam conclusionem.

233. Arguitur 1° ... debitum gratitudinis ... aliqua ... non ... animo benefaciendi: ergo ut Deus sit specialis benefactor, non requiritur ille amor specialis, de quo loquitur ...

dito. Pbr ans: filius hab debitu gratitudinis erga suos parentes, tu si n̄ habeant animu benefaciendi filio: g Vla. Probatr: qui alterii nocet, tu n̄ ex motivo malefaciendi ē maleficus: g q alterii fa-vet, tu n̄ ex motivo benefaciendi ē beneficus: g Vla. = Pbo ans ar-g̃o, et ans probaons: na gratitudo, et beneficiu correlativa sunt: unde si parentes animu benefaciendi n̄ habeant filii stricte gratitudinis sequelae n̄ possunt. Exercebunt aute gratitudinis late tales, quae sunt ex pietate, et reverentia, quae filii parentibus debent.

222. Pbr prius ante, tu cons. Disparitas sumitur ex notissimo proverbio: „benef. ex intentione, non ex eventu„ Itaque „virtus Dr. Thomi„ virtutes n̄ aestimant ex actibus, sed ex finibus.„ Unde ut quis beneficus possit dicat, satis ut animus benefaciendi debet in illo supponi: quamvis ut quis dicat maleficus animus malefaciendi n̄ requirat. = Nota hic discrimen inter haec opera: Deus dicitur pro maiori beneficiu, quod pro ex amore filii exhibet per. Deus opera sub maiori, et speciale beneficiu ex amore speciali, et intendendo speciali beneficiu ut talem.

225. 1a Pars ostendit Deus bene-factor per, et benefactor specialis sub maiori. 2a Deus fuit benefactor specialis: Sequitur: Specialitas ista stare nequit sine amore speciali Dei procedit auxilio ex amore salutis operanti, quae iuste ipsi quae duabus personis n̄ convenit. = Sed pro magis declarationis huius notandi sic: auxiliu ergo, cum sunt distincti ab operatione sub speciali Dei beneficiu, quale n̄ ē auxiliu merum: g Deus erit specialis benefactor, si operat auxiliu ex amore salutis, ut sit Vla. Pbr ans: auxiliu ergo, cum sunt distincti ab operatione discernitur illud a suo n̄ habent ratione auxilii; g quod a suo discernitur ē beneficiu speciale: g Vla.

226. Dices ans instat: auxiliu ergo cum sunt ab operatione distinctu ē speciale beneficiu specificatu, dic: redupliciter, nego ans. Explicatur: auxiliu ergo, si considerat ad operatione distinctu ē ro

[illegible] beneficia [illegible] [illegible] sive [illegible] speciali beneficio ut quo[illegible]
n[illegible] [illegible] beneficium [illegible] [illegible] [illegible] ut quo: n[illegible] [illegible] be-
neficii [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
operari [illegible] [illegible] [illegible] decreti [illegible] [illegible] [illegible], et decreti [illegible]
[illegible]. [illegible], [illegible] manum [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] salutarem [illegible].

DDD. [illegible]:
decreti [illegible], et etiam de operatione salutari sub auxilio in-
differenti [illegible] [illegible] liberam, [illegible] decreti [illegible] liberam tollit
[illegible] auxilio [illegible] speciali beneficio. [illegible] [illegible] [illegible] su-
[illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] Acutissimo P. [illegible] et
[illegible] [illegible] impugnantibus Suarezium [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible]: sub illo decreto [illegible] [illegible] [illegible] salutaris operari;
[illegible] decreti [illegible] liberum. [illegible]: ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] liber ponatur [illegible] [illegible] ex auxilio
[illegible] in actu [illegible] ad operari et ad illius [illegible]; [illegible] [illegible] illo
decreto, operari [illegible] [illegible] ex auxilio indifferenti in actu [illegible] ad ope-
rari et ad illius [illegible]: [illegible].

DDD. [illegible] videtur [illegible]. [illegible]:
operari [illegible] ponatur ex auxilio [illegible] in actu [illegible] [illegible] decreti
[illegible], [illegible] etiam [illegible]. [illegible] in actu [illegible] [illegible] decreti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operari, et [illegible] operationis; alias
decreti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] liber ponatur [illegible]
[illegible] [illegible] ex auxilio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

DDD. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] inter
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]

280 [illegible]

281 [illegible]

282 [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

CAP. VI.

Ultimum argumentum, & nostrae libertatis concordia cum auxilio efficaci.

[illegible] ... ut salva maneat libertas ... [illegible] ...

[illegible] ... bilia ab Eximio D. ... [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] media, et decem [illegible], ut [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ante [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] 23 [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et illius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 286.

[illegible] [illegible], nulla [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] prima [illegible]. [illegible].

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] veritas [illegible]

[illegible]

[illegible] de perfectibus [illegible]

[illegible]

[illegible]

292. [illegible]

[illegible]

CAP. [illegible]

Expedit qui [illegible] [illegible] cit[illegible]
[illegible]

293. [illegible] a hinc [illegible]

[illegible]

[illegible] Sti Augustini [illegible]

[illegible]

[illegible] et hoc [illegible] Christiana [illegible].

225. [illegible]

[illegible] cum [illegible] ... ultima, que [illegible] ... audacia; modeste insinuan [illegible] aliquibus locutionibus [illegible]

[illegible] Dicit [illegible] et modo ce- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] aliud [illegible]

2[illegible]. [illegible]

[illegible] circa [illegible], [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]

[illegible] vita [illegible]

[illegible] nec [illegible]

[illegible] quas nec ipsi [illegible] Theol. [illegible] dubitantes, [illegible] tollere.

[illegible] Abdiramy [illegible]

[illegible] ad iudicia Dei [illegible] cum Deus ipse [illegible]

[illegible] quia [illegible]

[illegible]

[illegible] q[uod] hic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] hic [illegible] [illegible] Deus moveat volu[ntatem] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et quod [illegible] [illegible] [illegible].

300. Nota [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] maxima [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], sive, quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

301. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in actu [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] placet, et [illegible] [illegible] [illegible] in actu [illegible] in actu [illegible] [illegible].

302. [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ðvenit auxilio efaci in actu 1°. Ig sic explicat rao: auxiliu efax preveniens, sive in actu 1°, et eendi coa cvexatur cu esu absoluto, in aliquomo ē caa, ut esus absolutus sit: q ē paus naa ru esus absoluti. Coa ē dogma Aristotelicu in post-pramentis, cap. de modis prioris.

303. Ans estat: q auxiliu efax in actu 1° dicit entate auxilii indiferentis, qd ē prius salutaris operaois. = Observa hic: esu ediory, et scig mediu soly ee p priori nae mediato, et se tene ex pte actus 1i remoti; ente vero auxilii sola ee in priori nae immediato, q ē caa immediata esus. Exinde salvat libertas operaois, qui pcedit immediate a prio de se indifenti. Observa etg numquā verificabile fore in hac doctrina suppons antedentg incoungibiy ty naoe esus, qui oriat a prio immediate influentis d soly, qui oriat ex purfaoe ediois, sub qua esus previdet futurus. 1° ē inimica libert. 2a n. Illa facit nesitg ante. Ista esquentg. Quest. 5a. De duobus hoibus equali auxilio preventis ad esentiendy. Cap. 1°. Difficultatē exponit, seas refert, pbabilioro eligit, et exponit.

QUÆST. Va

De duobus hominibus æquali auxilio præventis ad ɔsentiendu.

CAP. I.

Difficultatem exponit, sententias refert, probabiliorem seligit, & exponit.

304. Ex auxilio quoad entg indiferenti, et ab exco efaci inferunt Thoe velut absurdy, ea nos, qd e duobus hoibus equali quoad entg auxilio preventis poterit unus esentire, dissentiente altero. Nos illaos edimus, et namus absurditg. Edimus, inquā, illaos, qui ē vera, et cois sea Jesuitary sea cu Exio D. lib 3° opusculoru cap 20; et lib. 5° de graa cap. 52. Thoas oes, quibuscu sentit P. Vasquez et via diversa, diversisq prinsq oppoy defendens. Pbt 1° sea raa ex referris Xti Dni verbis

vid. Estius cap. 11: ve tibi Corozain, ve tibi Bethsaida &c.",
305
quibus Judæorum exprobrat impænitentiam opposita facta ad Tirios, et Sidonios. Hinc sic: vel Tirii fuerunt æquales cum Judæis quoad omnem entitatem gratiæ, quæ indispensabiliter requirit ad pænitendum, vel non. Si 2um: increpatio Christi imprudens fuit, et irrationabilis; ut ex terminis patet, et a nobis sæpe ponderatum est. Si 1um: ergo cum illo auxilio, sub quo Judæi pænitentiam non egerunt Tirii pænitentiam agerent. Illatio ex 2a parte disiunctionis blasphema est. Illatio ex 1a parte legitima, ergo in terminis scientia media. Hæc fusius ponderata dedimus, dum sermo erat de scientia media, et a parte physica permotionis, sive gratiæ ab intrinseco efficacis.

306. Probatur 2o ex D. Aug. lib. 12 de Civitate Dei cap. 6o, ubi hæc "habet:" si duo æqualiter affecti animo, et corpore, et eadem tentatione ambo tententur, videantque unius corporis pulchritudinem, qua visa, unus "ad illicite perfruendum moveatur; alter in voluntate pudica perseveret:" subiungit, et rogat; "si unus ei cedat, alter idem, qui fuerat, perseveret; quid aliud apparet, nisi unum voluisse, alterum noluisse a castitate deficere?" Audiendus etiam D. Thomas quæst. 3a de malo, art. 5o dicens: "non oportet aliam rationem quærere; quia ad hoc sufficit ipsa libertas voluntatis, quæ potest agere, vel non agere." Sunt adeo clara Doctorum textus, ut nulla ponderationis luce non indigeant.

307. Probatur 3o a ratione: præscindendo ab eo, quod Deus det auxilium omnino æquale, potest Petrus consentire, vel dissentire tali auxilio, si det ipsi: ergo poterit tali auxilio dissentire, quamvis Paulus ipsi consentiat. Probatur consequentia: quod Paulus consentiat, omnino per accidens est, ut Petrus æquali auxilio dissentire possit, vel est contra D. Thomam: Paulus consentiens operatur independenter ab operatione alterius; ergo operatur independenter de operatione, vel non operatione alterius sub æquali, vel maiori entitate auxilio: ergo &c. Antecedens constat: ut enim Paulus consentiens operetur, non est necessarium, quod operetur quilibet alter; etiam si æquale, vel maius habeat auxilium, quod cum supponat indifferens, libere detrahit a voluntate...

ad operandu, l n

308. Rões, quas V nag pbaõi exhibent Thog, fermus a nobis impugnat, sunt. = Pat Vasquez dubitat, libros de Civite Dei a Magno Augo fuisse oscriptos; q n bene cu libris de grãa xcordare vident. At hoc voluntaru ē; nec authoritas ex libris de grãa ostendi poterit, que doctrinā de Civite Dei impugnet. = Rēt adhuc, qd lt, Sus Augus in rebus alijs equalis ponat, n in nat beneficiu, grãe xgruę xcessu, operanti. Sed quid inde? Nec nos namus illud beneficiu; d dicimus, qd illud auxiliu oideratu praecise quoad entp equale ē in utroq; in uno autp praevisus a Deo ē xsus praestandus tali auxilio; in altero dissus; cu eodp potuisset xsentire. Cap. 2u. Oppoa dissolvit.

CAP. II.

Opposita dissolvit.

309 Op. l Sn

Augu, epist. 105 ubi ad inscrutabiliā iudicia Dei recurrit, ut solvet, quomo è duobus, qui eadp verba audiunt, et eadp signa vident unus xsentiat, resistat alt. Verba Sti Dri sunt, „ hec: „ cur ille credat, ille n credat, cu ambo ida audiant, et si „ miraculu in eoru xspectu fiat, ambo ida videant, altitudo, ē di- „ vitiaru sapię, et scię Dei, cuius inscrutabilia sunt iudicia, dj „ cuius vult, miseret, et quę vult indurat. „ xfirat l ex eodp lib. l ad „ Simplicianu quest. 2a, ubi: „ quamvis multi uno mo vocati sint, q „ tn n oẽs uno mo sunt afecti, illi solu sequunt vocaõe, qui ei ca- „ piende reperiant idonei.

310. xfirat 2i ex cap. 6o de praedestaõe Storu, „ ubi ait: „ qui credunt praõi forinsecus sonanti intus a Patre „ audiunt, et discunt; qui autp n credunt, forinsecus audiunt, in- „ tus autp n audiunt, neq discunt. „ Explat autp quid sit intus au- „ dire per hec verba: „ illis dat ut credant, istis n dat. „ = xfirat 3o ex lib. 2o de peccoru meritis, et remioe cap. 17, ubi rogans, quare

hoes n̄ sint sine pecco xet, posse dici, q. nolunt; et subiun-
" git, ind sit ex me quesiit quare nolunt, imus in longu... nolunt
" hoes, sive q. latet, an iustu sit, sive q. n̄ delectat. Tanto enī
" quidque vehementius volumus, quanto certius, qd bonu sit novi-
" mus; eo quod delectamur ardentius."

311.

2.° ex D. Tha 1.a 2.æ quest.
112 art. 1.° ubi quærens an grãa sit maa in uno, qua in alio,
xet ee mang, et caa inequalis ex diversitate disponis oriri per
" hæc verba: "1.a caa huius diversitis accipienda e ex pte ipsius Dei,
" qui diversimodè suæ graæ dona dispensat &c.a " Has authoritates
xgerit P. Vasquez, ut sua roboret sea. At ex illis nescio, quomo inferat
ipso xtradictoa naæ xcus. Igit Stus Augus ascribit ad inscrutabilia
iudicia Dei hunc, et illu diverso mo quoad xsequuto vocantis; n̄ aut di-
verso mo vocantis quoad entu vocaois, quæ in utroq eadg pst ee, l equa-
lis.

312. Dicimus igit, inequales ee quoad xsequuto eu, qui credit, et eu, qui
n̄ credit; ita ee speale beneficiu, qd huic det vocao in circumstaiis
quæ a Deo xgruæ previsæ sunt; illi aute n̄ det in silibus circums-
taiis: tamdemq huius diversitis caa ee inscrutabilia iudicia Dei, qui cu-
ius vult miseret, et quæ vult induzat. Cu his in opione xponit qd
illa vocao, inspirao l delectao, quæ in uno xgrua e, et efax, in altero
ppt liberi arbitrij xtrea, et pravu usu inefax sit, et xgrua. Ubi
sunt testoa utriusq Sti Dris in naæ xcus pdaog relata.

313.

Obj. 2.° si duo
tota ut equalia, et equali proponant voli, requir voltas uni exercere ni-
si inclius pr prioris magis inclinet in unu, l det motivu speale pre-
ferendi unu alteri: q &c.a = Ans coiu hat a naatibus, et bene qui-
dg: q. voltas debet sub plenissima indiffea ... ; at hoc
mo oriria n̄ dicit mang inclaoe ad hoc exmu, qua ad aliud; pponu
neq xgnios vividius pponentu hoc potius, qua illud ee prosequendu,
l et sit post voltas libere omittere bonu qd vividius pponit, ita ut ejus
vivacitas n̄ resistat ad bonu illud amplectendu;

314. [illegible] Ita a Scholasticis [illegible] dicitur [illegible] in Theologia, quatenus ut [illegible] [illegible] in [illegible] in Deo bonum [illegible] [illegible] quod a [illegible] motivo [illegible] [illegible] [illegible] de se, ut [illegible] [illegible], non [illegible]. [illegible] requiritur [illegible] [illegible] [illegible] ut tale [illegible]; [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible]. Quando vero [illegible] nec [illegible], tale ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

315. [illegible] Op.

[illegible] negari [illegible] peccare, quin [illegible] defectus aliquis ex parte intellectus [illegible] [illegible] in [illegible] peccante: [illegible] si e duobus hominibus unus consentiret, et alius dissentiret in hoc, quod dissentiendo peccaret, daret defectum intellectus qui in altero non daret: [illegible] si talis defectus [illegible] admittatur non dissentiret unus, altero consentiente: [illegible] [illegible] ex cap. [illegible] „ [illegible], qui „ [illegible] [illegible] „ [illegible] dicente: „ peccans e ignorans „ = [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de peccato [illegible].

316. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de peccato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] sive ad [illegible] spectanti, quin non ad [illegible] de [illegible] pertinet. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eodem modo, quo de duobus hominibus [illegible] auxilio [illegible] discurrendum est de eadem voluntate sub diversis [illegible] [illegible] [illegible], quas subcessive [illegible] [illegible].

317. 2º: [illegible] dicendum de duobus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eiusdem [illegible], et [illegible] eodem [illegible]: [illegible] enim unum a Deo [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] utriusque, [illegible] in [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] a Thomas a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]. Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] Thomae [illegible], [illegible] de [illegible] consentiendi a dissen-

tente erga æferunt. Ea in in sequenti quæstione reservamus. Quæst. 6.
Unde discretio ɔsentientis a dissentiente sumenda sit. Cap. 1. Com.
Jesuitarum doctrina defendit.

QUÆST. VI.

Unde discretio ɔsentientis a dissenti-ente sumenda sit.

CAP. I.

Communis Jesuitarum sententia defendit.

318. Prima nostræ ɔcordiæ explanatio, et sententia de gratia ab extra efficaci, insurgunt Theologi, et opponunt verba D. Pauli ad „Corinthios cap. 4: „quis enim te discernit? Quid autem habes, quod non „accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis?„ Ex quibus supponunt pro [illegible] Augus. discretionem ɔsentientis a dissentiente, et prædestinati a reprobo esse ex sola Dei misericordia: talis autem non est in sententia nostra, ex qua facile deducitur hominem se discernere, non autem a Deo discerni. Hæc est difficultas summa, et huius quæstionis materia, quam clarius amore non [illegible] aliorum ad Theologiam augustini, et veluti difficultatem variis scilicet probandam [illegible] expediendam tradere placuit.

319. Sciendum est discretionem esse sententia illa, sive ratione, qua unus ab altero differt, discriminatur [illegible] secernitur. Sciendum 2º discretionem aliam esse causalem, sive in actu primo, aliam formalem, sive in actu 2º; prima præcedit ad actum 2º, cum homo ɔnectitur, [illegible] infallibiliter inferat. 2ª stat in ipso actu 2º sive actu operationis, ut supra sæpius diximus, et infra dicemus. Ob [illegible] divisionem aliæ discretionis a [illegible] propositi [illegible] de loco clariore probabilem. Et mentem variis scilicet aperiam.

320. [illegible] efficacis se discernit discretione formali et in actu 2º. [illegible] „multiplici Scripturæ auctoritate. Lib. 2º [illegible] cap. 18 ita legimus: „[illegible] „separaverunt de populis terrarum ad legem Dei.„ Isaiæ cap. [illegible] „lavamini mundi estote.„ Hieremiæ cap. 4º: lava a malitia cor

„ [illegible] Deus, et [illegible] [illegible] [illegible] cetera [illegible] Dei [illegible]
„ [illegible] [illegible] salutem [illegible] a n. [illegible] salutem.„
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
„ [illegible] [illegible] „ [illegible], ut [illegible] „ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] „
„ [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] . . . [illegible] [illegible]
„ [illegible] ut a dæmonibus vel [illegible].„

321. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] lib. de [illegible] et [illegible] cap. 12 ubi [illegible] [illegible]
„ [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
„ [illegible] Deo, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].„ et
„ [illegible]: [illegible] [illegible] n. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]: quia [illegible] [illegible]
„ n. [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
„ [illegible] [illegible] de quibus hoc [illegible] [illegible] [illegible].„ et [illegible]:
„ et per hoc, quod [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], et
„ [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] e.

322. [illegible] [illegible] a [illegible]: [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] a n.
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in de [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a n. [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]:
n. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], a n.
[illegible].

323. [illegible] 2a [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] in 2o [illegible] [illegible]
a Deo. [illegible] Deus [illegible] [illegible] libere [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e. [illegible] hic [illegible] [illegible],
ut [illegible] [illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] Deus
e causa principalis; cetera vero causa minus principalis. [illegible]

[illegible] authoritate [illegible]
"[illegible]
"[illegible]
"[illegible]
[illegible] in [illegible]

324.

[illegible] Sut [illegible]
[illegible] non [illegible] gratia, et gloria; [illegible]
[illegible] a [illegible] 2: [illegible] post [illegible]
[illegible] Deus misericordit, et liberat [illegible] incipit [illegible]
[illegible]
[illegible] Deus
[illegible]
[illegible] in actu [illegible]

325.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Cornelius [illegible]
"[illegible]
"[illegible]
"[illegible] gloriam."
Cap. [illegible] [illegible] a nobis [illegible]

CAP. II.

Obiectiones contra discretionem fratrem [illegible] a nobis exponit.

326.

[illegible] homo [illegible] creatura [illegible] Dei [illegible]
"[illegible] hoc [illegible] Apostolus ad Romanos cap. 8 ubi ait: [illegible]
"[illegible]
"[illegible] cap. [illegible] praeoccupare [illegible] cogitationes [illegible] in Deum [illegible]

volentis, quam in solius hominis esse potestate; quoniam in solo Dei esse misericordia; et contra non sit solius Dei misericordia, si non sit etiam voluntatis hominis. — Hic agnosce, quam nimis a [illegible] [illegible] ad [illegible] solum S. Ped[ro] [illegible] [illegible] salvare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] carnis. Sed nimis non audierunt; ne dicam, non intellegunt.

327. Vero quod ut discrimen, salutis sit a[n]tiquissimo gratia cadere ut elevata per gratiam [illegible], non aliud, quod sit solum Dei misericordia, ut [illegible] cuius semper erit creata [illegible] minus [illegible] [illegible] suum discrimen [illegible] D. Aug. [illegible] non alius est suus [illegible], qui de operatione libera, qua [illegible], [illegible] Deus [illegible] in sua potestate, intendere non potuit quod ita unum sit a Deo, ut aliquo vero sui etiam [illegible] [illegible] sit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. Hoc breviusculus [illegible] exponit [illegible] [illegible] solum. Accipe illud ex mente D. Eximii [illegible] [illegible].

328. A[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ut a Deo [illegible], [illegible] in exe[c]utione [illegible]. An [illegible] sit non est volentis, neque currentis, sed solius Dei misericordiae decernentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. In [illegible] se tenet solum data [illegible] antecedente, [illegible] ex S. Aug. qui lib. I ad Simplicianum quaest. 2a cooperationem voluntatis non excludit, [illegible] voluntas [illegible] a Deo praeparatur et adiuvatur ut operetur, Deo totum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] S. D[octo]r [illegible] [illegible] non volentis [illegible], ut totum Deo [tribuatur], qui hominis voluntatem bonam, et praeparat adiuvandam, et adiuvat prae"paratam."

329. [illegible] [illegible] sit S. Thomas, cui D. Paulus in suis epistolis commentandis [illegible] [illegible] credi[illegible], hanc [illegible] ita [illegible] "[illegible]: [illegible] non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei, [illegible] [illegible] "[illegible]. Et [illegible] quod [illegible] est amplius totum esse dicitur, [illegible] "[illegible]: [illegible] illius (scilicet Dei) est quod amplius est, eius dicitur esse universum [illegible] "[illegible] [illegible]. Videmus domum [illegible] et dicimus quod totum [illegible], "[illegible] [illegible] [illegible] est, [illegible] etiam operationibus." Hoc [illegible] D. [illegible], exemplum palmare, quo [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

830. [illegible] ex hoc textu colligo quomodo [illegible] [illegible] Christus [illegible] de quo nemo [illegible] [illegible]
„ nullo [illegible] quando [illegible] [illegible] [illegible] in nulla [illegible]
[illegible] [illegible] nulla immoderate [illegible] quomodo [illegible]
[illegible] Colligo ergo: [illegible] Christus alicubi dicat, sicut [illegible] [illegible]
„ [illegible] dicere solet, docemit me [illegible] mea, [illegible]
[illegible] [illegible] immoderate [illegible] [illegible]
„ [illegible] [illegible] [illegible] sibi tribuat quod vocatus [illegible]
„ quamvis sibi tribuere [illegible] [illegible], quod vocatus sit, ut sepissime lo-
quitur Christus.

831. [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debet
causa [illegible] et detrahentis, qua [illegible] [illegible] [illegible] per nos e
causa [illegible] et detrahens, [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse causam, que sibi subordinat
et detrahat aliam, qua que [illegible] detrahere [illegible] alia causa. [illegible]
[illegible] vera quando cetera sunt [illegible], [illegible] in si [illegible]
[illegible] [illegible]. Quando [illegible] causa, que detrahata [illegible]
[illegible] [illegible], tunc [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] e. [illegible] si causa [illegible] detrahata [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se detrahat, reddat, tunc [illegible]
[illegible] censere debet. [illegible]

832. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible] a [illegible]
[illegible] medio [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad eiusmi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod sit evidens, [illegible] [illegible] [illegible] et medio
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] minus [illegible]
[illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ad sua operatio. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in lib. de [illegible] cap. [illegible]

833. [illegible] [illegible]
„ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible] aut, neque [illegible]

„currentis, superveniendum e, [illegible] ... si cum aliquis
„nudus, cum nihil debeat, et qui nihil a se habet, [illegible]
„vestimentum, quamvis ipse habeat potestatem utendi, et [illegible] accep-
„ta veste, si eam [illegible], imputandum est [illegible] qd [illegible] fit,
„danti vestem, qua [illegible] ita dici potest non est [illegible], qd [illegible] est,
„est inferendus, id est, vestem dantis. Multo magis hoc [illegible] si ille,
„qui dedit vestem [illegible] etiam potestatem servandi eam, et utendi:
„sic Deus homini cum dat dectum [illegible], dat etiam potestatem utendi, qua dedit
„prius liberum arbitrium ad utendum [illegible]."

334. Applicatio non indiget ad dec-
laratione; quia est ipsa nostra doctrina. Et [illegible] aliis, quae opponunt [illegible]
ad hoc observationem [illegible] salutarem esse a duobus dominis diver-
so dominio utentibus. Est a Deo, qui erga [illegible] liberum habet do-
minium [illegible], [illegible], et [illegible] [illegible]
ta [illegible]. Est a voluntate creata, [illegible] habet dominium [illegible]
et [illegible]. [illegible] hoc etiam habet a Deo, qui [illegible]
„[illegible] Irenaeus in [illegible] catechistica cap. 56: „aliquid [illegible]
„in sua potestate, cuius unusquisque [illegible] Deus est dominus."

335. Observabis
1.º qd ut Deus sit causa principalis [illegible], sine [illegible] [illegible]
[illegible], qd sit causa determinans. Causa [illegible] [illegible] [illegible], sive [illegible]
[illegible] [illegible] non determinat ex munere determinandi, [illegible] munere agendi
per virtutem non acceptam ab alio, et habitam a se, sive omnino independenter. 2.ª
qª qd voluntas debeat habitum supernaturalem, non probat habitum non esse principium [illegible]
actus salutaris. 3.ª qª qd voluntas determinet, non tollit qd voluntas sit de se im-
[illegible], insufficiens, indigeatque auxilio supernaturali sibi indebito ad salu-
tarem [illegible]. Unde lib. 2 ad Bonifacium cap. 5.º dixit S. Au-
„[illegible]: „ille discernit, qui unde discernatur impertit."

336. 3.ª Obiectio, et
[illegible] nostra doctrina [illegible], qua [illegible] [illegible] Thomas Ca-
[illegible]: [illegible] tali doctrina sequitur imperfectio et diminutio [illegible]. Ob-
[illegible]: si creatura unice determinat, determinatio causae non determinatur a Deo; deinde

[illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] Deus [illegible] detrahere [illegible] intendere [illegible] detractione immediata. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] cujus [illegible] [illegible]. "
[illegible] [illegible], ut [illegible] dictu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicunt repugnare, [illegible] [illegible] immediate [illegible] a Deo.

332. At ea quæ [illegible] detrahibilia sunt dicunt repugnare, " ut a Deo immediate debeant: [illegible] ergo hæc immediata detractio " Dei [illegible] [illegible] a libero arbitrio potestatem se libere detrahendi. " Nec [illegible] vis [illegible] detractiva per hoc quod non detrahit immediate liberum opus: sicut non [illegible] vis [illegible] inchoativa per hoc quod non intelligit per [illegible] inchoationes. Sicut [illegible] vis [illegible] inchoativa [illegible] modo inchoativo se operatur [illegible] quamlibet inchoationem, quia quamlibet debet [illegible], quin se operetur intelligendo per quamlibet; ita vis [illegible] detractiva se detrahit modo detractivo ad omnia detrahibilia; quia semper ac [illegible] [illegible] detrahit suis actibus Deus ergo [illegible] detrahit in ordine ad [illegible] actus quin eo actu detrahit immediate.

333. Et quia nimis longum est, ea omnia, quæ Theologi [illegible], singulatim [illegible], et [illegible], aliqua notabo, unde [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]. Nota 1. Deus detrahere [illegible] a [illegible] per [illegible], quæ [illegible] cum [illegible] [illegible], et [illegible], non in [illegible] [illegible]. 2. [illegible] et detrahit: [illegible] enim [illegible] [illegible] in circumstantiis [illegible]. 2. [illegible] et detrahit a creatura libere recipiente auxilium illud.

339. [illegible]

" [illegible], quando Deus vult. 2. quando volumus nos: " sit enim (ait [illegible] " Dionysius de [illegible] [illegible] cap. 20) [illegible] potestate [illegible], ut [illegible] " [illegible] [illegible] nobis [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] potestate est, ut [illegible] [illegible]. " [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in est [illegible] [illegible], [illegible]

illo expst. 1º dicit discreo activa, quæ ut pote includere auxiliu, e caa discreois pur, sive qu salutaris n verè e actus; sive [illegible] prævia, et inceo anexa cu salutari oiu.

320. Nota 3º: nulla apprehendit, apparet in eo qd nra detrao sit la detrao e, n sit a Deo: st obviisu n, qd iste [illegible] Dei, ... iste detrao [illegible], qui in nra detrace reperiunt, sint tales n sint a Deo: na illes nostri n [illegible] dit a Deo [illegible], et velut a 2º detrante. Satis e, qd [illegible] sint a Deo [illegible], maalt, et identice, ut veru sit, qd quicquid e, a Deo e; oquentr nos [illegible] nullo tamqua n accepto [illegible] gloriari. Tamdiu, ut Deus efficiat nra detraos, n detrat; sit efficiat nra meritu, n merer. Cap. 3º. Objicit explata a nobis discreo in actu 1º.

CAP. IIIᵘ

Objicitur contra explicata a nobis discretione in actu primo.

321. Ante qua dotiois [illegible] propona, [illegible] oportet; [illegible] Deus auxilii in intellect [illegible] ... n e auxiliu [illegible] efficaci; efficax ad exeo, [illegible] superius ment explata. De hoc auxilio ad exeo [illegible] verificat, qd sit discreo in actu 1º, quat nus in intellectu [illegible] qui e discreo in actu 2º: Verificat etia, qd sit caa [illegible], et aliis [illegible] auxi 2º inceo [illegible] sive 2º [illegible] indigens e caa immediata, et se [illegible] ex [illegible] actus 1º.

322. Auxiliu aut, efficax 2º [illegible] decret n e caa immediata, immediata, et n [illegible] actu 1º [illegible] qa tale decretu n e [illegible] ad [illegible], [illegible]; proindeq nequit actu 1º primu liberu [illegible]. Igit discreo nra, sive in actu 1º verificat per complexu hoc: auxiliu [illegible] prævisu cum gendu cu oiu. Tale complexu a solo Deo e; qa solus Deus dat extra auxiliu: solus Deus vrate propria caat, et solus Deus donat id qd in illo complexo e donabile, sit ente auxiliu. A causa aut n e complexu illud; qa actu

ritus, qd ê auxy entas a creara n̂ ponit. Oblig̃ vero put dicit scia media a creara soly Deo, et divine detat.

343. Hic prælibati, ut plus constare possint expediri obo V ex Pato; auxy sufficiens n̂ discernit: neq ut collaty sub scia media. Rao coq: qd auxy de se n̂ discernens nequit ee discretivy per id, qd discretivy n̂ ê; d scia media discretiva n̂ ê; d soly prævidet speculative discretione unius ab alio. = Silis probari pos actus supralis ad grag adjunctam n̂ ee meritū odigny, quia actus suy se dignus meritorius n̂ ê; d adjuncta graa, que suy se odigne meritoria n̂ ê n̂ reddit odigne meritorium.

344. Directe nō caq, et mūq probari; discreōs adjunctas graa: scia media soly prævidet, speculative discreot unius ab alio idonea suag, odo; abtera suag, no. Scia media speculat discreos pals idoneate talis; caat vero discreos pals abte talis n̂ phice, nec immediate, d morals, et remote; quatenus regulat decry collatio auxy, qd ê caa immediata discreois pals. = Nota hic, Dey discernere pry a plo discreoe absoluta, et donava auxy, qd ipsi prius quoad effag discernit per suy oy. In quo nihil abtrahetur a uirtut, d potius ostendit, Dey ee uniq caq discreois caals, et principalioq indiscreoe pals.

345. Ob. 2o, et supponit illud operoy, qd n̂ uro 342 mut explaty. Prius oñentens discat a V. pra illa oppori pts, qua ponit ipse prius, sit per scia media de: qd prius se discernit in actu V, illy vero n̂ discernit Deus. = Coa liquet: ng ille solus discernit pry a plo, qui ponit id, qd pry facit discerc a plo. Ans liquet ienq: ng prius, et plus in reliquis oib supponunt equales. Urget: ille potius discernit in actu V, a quo pet, qd auxy sit discrevy: d hoc per a volte hoies: ng auxy ê discrevy rãoe scia media, qua unice voltas dictat.

346. Ad obtros no antecedens, qd loqui debet n̂ de quacumq discreoe pri a plo, d de discreoe, qua prius absolute, et infallex onsensurus scernat a plo; at talis discreo n̂ desumit precise a scia media, que præcedit decry collavu auxilij; et n̂ infert infallex ojuy: stat d illa discreo absoluta in abta onexioe

cu̇ ɔsu̇ qua het auxiu̇ ut collaṫ per scia media, qd unice, et misericordiṫ ponit a Deo. = Obao antis vera est de equalite inca, falsa in de exca: na su̇ pri dat in Deo afctus spealis erga ɔsu̇, quin n dat su̇ ptu. = Ad urgea dscu̇ maj: a quo pendet ultimo, qd auxiu̇ sit discretivu̇, ddo: a quo pendet n ultimo, no maj.

327. In 2º su mir vera ê, d falsa in V. Explat: crera detat obtive tantu̇ scia media de ɔsu sub auxio si operat. Talis scia przcedit decru̇ collavis auxij. Hec Deu̇ obligat ad auxiu̇ ɔferendu̇. Deus ex sua liberatte, et ex speali amore erga ɔsu̇ absolutu̇ decernit auxiu̇. Unde a Deo ita decernente pendet ultimo, qd auxiu̇ sit discretivu̇. Poterat etiā nari adte maj urgeṫ pro: na ille potius discernit, a quo pendet, qd auxiu̇ extat, ɔsquenṫqs sit discretivu̇ in actu V; at quod auxiu̇ extat unice a Deo pendet.

328. Ob. 3º: siquis pro pauperi donaret unu̇ aureu̇, et pro diviti etiā aureu̇ unu̇, qui ɔferet neru̇ mille aureoru̇ n discerneret plu̇ in ee divitis a pro in ee pauperis: q neqs Deus discernet piu̇ ɔsentiente a pro dissentiente, si utriqs donat auxiu̇ equale Va. = Noto coe raos in fra supponere, q in raoe ipsa ê nra disparitas. Ddo ans, et no cōq. Disparitas ê; q in antedente plus p priori ad donaos unius aurei supponit absolute discretus in divitijs, in ijsdemqs abte inequalis.

329. At in casu nro p priori ad decru̇ collavis auxij pius, et pius supponunt equales; nec unus pott tunc ee absolute discretus ab altero. Discernit pius ɔsentiens discreoe caali a Deo decernente collaos auxij, qd efax previsu̇ ê: ex hoc eni decro regulato per scia media cu̇ ɔnexio infalli cu̇ ɔsu. = Adde disparitu̇ alia: donao unius aurei n ê moralu̇ donao mille aureoru̇; at donao auxilij previsi efacis ê moralu̇ donao ɔsus, cu̇ quo ɔnectit infallr. Ideo donator aurei n discernit; discernit vero Deus donator auxij.

350. Pro alijs solvendis observa V. falso „ee per hanc„ ɔplexu̇ magis tribuit detranti pza, qua ponenti subju„

q.a in hoc complexo peccum habituale, subiectum est peccum; forma est carentia condonationis; et tamen peccum non tribuitur Deo, a quo est carentia condonationis, quae creaturae, quae peccum commisit. = Praeterea: illa propositio vera erit, si forma praesupponat subiectum, et illud inferat, ut accidit in compositis naturalibus; falsa tamen, si forma neque praesupponat, neque inferat subiectum. At consensus conditionatus, seu scientia media, quam creatura denominat per consensum absolutum, neque praesupponit, neque infert auxilium externum, quod est subiectum a solo Deo positum.

351. Observa 2o: ideo Deus discerneret consentientem, quia dat libertatem constitutam per auxilium inclinans ad bonum, et cum speciali complacentia erga illud; cum autem auxilium non inclinet ad malum, neque valeat in Deo dari complacentia erga illud, ideo non discernit dissentientem; tametsi illi conferat libertatem constitutam etiam per auxilium. = 3o: Deus discernere formaliter, et in actu 2o; quia tantum non dederit ad consensum, dat libertatem ad consensum, et etiam moralem consensum ipsum; quia donat libertatem constitutam per auxilium praevisum fore utile. At voluntas nostra non discernit causaliter et in actu 1o, quia nec denominat extrinsece auxilium, nec denominando scientiam mediam, denominat in genere causae moralis, sed pure obiective. Quaest. 7a et ultima. Pro emolienda creatura rebelli. Cap. 1um. Sensus quaestionis, et sententiae, quae non placent.

QUAEST. VIIa, et Ultima.

Pro emolienda creatura rebelli.

CAP. Ium

Sensus quaestionis, et sententiae, quae non placent.

352 Ultimum, difficiliusque et nimis ponderatum a Thomistis contra gratiam ab extrinseco efficacem ita proponitur absurdum: ergo nostra sententia infert posse creatura rebellis, sive quae ob auxiliis resistentiam praevideatur; et talis creatura inexpugnabilis est: quod Thomistis probari plurimis argumentis, et maxime apud Jesuitas debet constare: nam si auxilium est ab intrinseco indifferens, cuilibet poterit creatura resistere: quod etiam omnibus consequenter esse rebellis, inemolibilis, inexpugnabilis etc. Similiter possibilis erit creatura, quae obdurari non possit; quia nimirum

ord auxiliis dentura post praevideat. Exinde horribilia absurda ore aperto, et facie detecta a Jesuitis deborari, calamo minus religioso intonat Contrascus, et alii ex Thomistis recentes.

353\. Nullum adversatur

immora Jesuitae inveniunt admittentes sequella, et siqua foret, clarissimis argoris radiis evanesceret. Quod ut luce clarius pateat quaestionem separatim instituo, et inquiro: an possit sit creata rebellis, sive quae nullis auxiliis dissensura praevideatur. Prima sententia Thomistarum, et Scotistarum negativa est; quod diversis partibus incedunt Thomistae praedeterminantes, et determinantes Scotistae. At quod ipsos satis superatum a nobis supra dictum est. = Huic negativae sententiae plurimi suffragant ex Jesuitis Patres Ruiz, Granado, Hasslius, Theraldus, Tamnerus, Coninck, Antonius Perez, Sparza, et Rus Tyrsus, quos citat, et sequitur P. Java de gratia, disp. 1a quaest. 2a.

354\. Admittunt hi authores quamdam necessitatem negativam, ut ex infinito auxiliorum cumulo creatura consentiat alicui, vel dissentiat. Praeterea Deum providere talem creaturam alicui, vel aliquibus auxiliis consensuram esse, vel dissensuram. Impugnabitur sententia haec post quam 2am proponimus, et explicamus. 2a igitur sententia affirmativa est, quod variis modis proponit, et defendit. Aliqui admittentes libertatem moralem ad actus omnes aequales cum necessitate ad unum superiore ad meritum decent, bene proponi posse creaturam rebellem cum eo quod Deus posset illam convertere, quatenus posset illam necessitare ad actum bonum sub disjunctio.

355\. Sed nobis iste non placet nobis illa enim libertatem moralem repugnantiam ostendemus in materia de merito. Alii, quos refert P. Thuringa, de praedestinatione disp. 8 n. 25, sentiunt, quod si admittatur creatura rebellis Deus non poterit illam convertere. Ratio illorum: quia creaturam posse se convertere, et Deum posse convertere creaturam, idem penitus est; quod creatura rebellis post se convertere: nam sub quolibet auxilio sufficienti est creatura libera ut convertatur vel non: ergo. Sed iste modus loquendi talis abutitur. Loquimur enim de potestate proxima in Deo, ut rebellem creaturam convertat, quam Deum non habere,

legitime inferri ex creatura rebelli.

356. Alij cum distinctione procedunt, docentes possibile esse antecedenter speculative, impossibile tamen antecedenter practice creaturam, quae omnibus auxiliis praevideatur consensura, vel dissensura. Ita PP.es Lurzo, et Thurriesa citatus n. 355 22, quibus in parte favet P.a Aranda de Deo disp. 41. = Dicunt quod possit a Deo praevideri creatura quae omnibus auxiliis dissentiat, vel consentiat. Et hoc est esse antecedenter speculative possibile. At Deus numquam producet, nec producere potest talem creaturam, utpote suo perfectissimo dominio repugnantem: siquidem creatura, quam Deus nequeat in bonum flectere per liberam creaturae voluntatis exercitium, Dei dominio repugnans est.

357. Explicant exemplo divinae fidelitatis, ratione cuius practice improducibilis redditur creatura, quae si produceretur, esset contra Dei promissum. Et aliunde talis creatura possibilis sit. = Patet modus istius ingeniositas; sed patet falsitas hac brevi impugnatione: illa creatura nullomodo potest praevideri possibilis: ergo antecedenter speculative possibilis non. Probatur antecedens: nullomodo praevidetur possibilis illa creatura, quae, si existeret, esset chimera, existeretque, et non existeret: sed illa creatura ita se habet: ergo Maior. Thai videtur nota. Probatur minor: illa creatura existeret aliquomodo, ut supponitur, sit sub priori reserte ad omnia auxilia, quae ipsi offerantur: deinde non existeret, quia est antecedenter practice impossibilis, et improducibilis: ergo Minor.

358. Exemplum divinae fidelitatis nos roborat, et adversarios destruit: nam eo modo, quo illa creatura est impossibilis, quia repugnans divinae fidelitati nequit esse possibilis speculative, et eo modo quo speculative possibilis est, practice etiam possibilis erit. Sicut ergo numquam potest praevideri, sive esse speculative possibilis creatura dissentiens omnibus auxiliis; quia cum hoc sit contra dominium Dei, practice impossibile est. = Praeterea est disparitas: nam creatura improducibilis ex suppositione divinae promissionis solum habet impossibilitatem consequenter ad liberam volitionem Dei; at impossibilitas practica creaturae rebellis est omnino antecedenter ad liberam Dei determinationem.

359. Impug.

nemus ig mepha vaga nessitas siquidē pugnat cū eo, qd li-
bera sit coversio poti v.e. potius mepha vaga nessitas n dat.
Prob ano: data hypsi, qd pius distantiae ut auctor prest auctor
A, eo vi nessitas vagae meaea mephi determinatur ad consentien-
dum auctori A; d cousqe n eet libera illius coversio: et tra e
indubitata ex dicto d auctor ab inco esse. Tha, cstans debet
eeri ng intra cumulum oiy auctorum det illa vaga mepha nessi-
tas consentiendi alicui; at per hypote suppone n consentire oib
predictis auctoribus A. g. No.

360. Impugnat prima: adstrui n pest
in collectoe auctorum nessitas mepha vaga, et comitantia cum
libera coversioe poti, nisi adstruat etiā in collectoe liberty
poti aliqua vaga mepha [illegible] atqui in collectoe liberty
poti adstrui n pest hec vaga mepha determinationis. Tha, cstare debet:
ng vaga mepha determinat eo ipso libertatem, correr vaga mephe
nessitas eo ipso auctorum: aliy, ipius esset vage nessitatis ad id,
ad quod n e vage mephe determinatio. Prob 2 mi: quelibet libertas poti
e omnino independens ab alia: quelibet enim e potestas dominativa sui
exercitii liberi; d in collectoe liberty ita independentium adstrui ne-
quit vaga mepha determinatio, ut videtur evidens: g.

361. Dices: una liberty
neque ab alia, neque ab aliarum collectoe depere a priori, a pos-
teriori, eo qd nulla sit effectus, l causa alterius; at depere de-
pet a concomitanti, qui e quedam virtus sympatica liberty, vi
cuius, si voltas sub hac collectoe liberty consentit, debet dissentire
sub collectoe aliarum liberty. = Sed ca a v: hec sympatica virtus e mi-
stica liberi ut o iis coas ostendimus quest. 3a huius disputa a phro 227, et 228
ling. Et si a nrattius admittit, nescio qua pacto possit efaccita
impugnatio decem dotrarum [illegible] 2o capere n possum, quo-
modo virtus sympatica una liberter, quando voltas consentit et liber-
ti, quia debeat dissentire, l e d: ng potius dari videt oppo.

362. Rao: nq repetitio sfes ponur alleat, sit facultas ad sfentiendu, qua ad dissentiendu, et ē q repetitio dictas ā minima practica asstilao ad sfu. Kundio q ā rio. Tamq. n predicto nasta vaga argumenta, per hoc qd aliura multiplicit in infinitu, gmanent ōia, et singula ince indiffea, ln. 2°: hoc 2a ad 3a n loquerig, et a nro recens schola recedig. 3ª ipa eq volitao de se libera fuit, et quodlibet auror ince indifferens, qdlbt ē reptible a volte: unde igitur oriretur Illa mepha vaga nessitas? Non a volte, qui nullo mo. determinatē; n a quodlbt auxio, q qdlbt ē ince indiffens, n a collectione oiu, q nullu amittit indiffea, mia: collectiō, c. Cap. 2a. Vera sea, et 1u argu p oppo.

CAP. IIu.

Nostra sententia, et 1u argumentu p opposita.

363. Ita amplectimur, et ap. sapti sc. declaramus: 2a mepha loquendo solum ante ē certa, qui praevideat nb auroy sfensuraa, l dissensura. In hac sct loquuntur cu Eximio D. in opusculis lib. 3°. cap. 13. n 16, qui sequuntur fere oes Jesuite, ut videre ē apud P. Martin de libero arbitrio. Disp. 3. Prbr: oia, et singula auxia, q in totum sfea inservint et ab ince indiffea: q oia, et singula potuerunt ē efaa, dispetaa: cum efaa sa illis certaa sfentiaa mepha loquendo, q mepha loquendo sola dna ē certa, que nb auroy dissensura, l sfentura praevideat.

364. Unde in tota collectione auxioru nullu ē asignabile, qd n sit ab ince indiffens: q nullu, qui volitao dissentire n possit sed careq operatio libera; q cu hic n bene sponitur qd ob n possit dissentire ut pat. q ob dissentire posting et oib dissensura pest praevideri. Possit ulterius idio n ē ant mephe solos praedicta certa, q aliqua darent ab ince efaa auxia, l q a ut oia ince indiffea sint, adstrui valeat vaga mepha nessitas sfentiendi

divini auxilio, l. tandem q^a talis creata redderet omnino practice impossib.; d hæc ratio nihil evincunt, ut supra ostendimus: ibi 365.

2° pr. Pro: impossib. moralis ē creata, quæ ob auxilii dissensum præviderat. Ibi explico: si attendamus amplitudinem Divinæ sapientiæ, infinitæ sapientiæ Dei, varios, mirabiles, infinitosq.; modos, quibus Deus potest creaturas convertere, et vocare, moraliter impossibile ē, qd nulla restat, q impossib. moralis ē creata, quæ præviderat ob auxilii dissensum. Ea bona ē et am. doctrina PP. Sit pro ob magnus Parens Augus. variis in „locis. V^o lib. V ad duas epistolas Pelagii cap. 19.: „ trahit q mi- „ ris modis ut velit ab illo, qui novit intus in cordibus hominum opera- „ ri.„ 2° in lib. de correct. et gratia cap. 5. „quare isti sic, illi aliis „ atq; aliis aliis diversis atq; innumerabilibus modis vocantur ut refor- „ ment.„

366. Et sic sibi Sti Thom. favere Thom. blandiunt, apertissime, et solide notat D^{us}. **Eximius** lib. 5 de gratia cap. 26 n. 11; Sti D^r n. ad trahere, gratia efficax in præmoti Thomist. q^a hæc uno, et eodem modo, unumquemq.; eos movet; at gratia efficax, qua Deus vocat homines, ut reformentur, et illos trahit, variis, mirabilibusq.; modis movet: hæc ē gratia efficax juxta Magnum Doctorem, n ē illa physica præmoti. Probatur 4° pr.; et considerēmus deceptiones, rebelliones, modos quibus dæmon potest hominem tentare.

367. Nunc sic: moralis impossib. ē, qd homo in statu naturæ lapsæ per solas vires liberi arbitrii n succumbat; atqui majori, et violentiori inest viarum in gratia, occultiorum, inenarrabilium modorum, quibus Deus potest creaturam convertere, et ipsam tenere ne cadat, quam ratione, quæ sunt in rebellione deceptionibus, et suggestionibus dæmonis ut peccet: q ibi. Thiz. nam n potest; et gratia tam multa, certa multa, efficacissimaq.; gratia, probat D^{us}. **Eximius** lib. V de gratia cap. 25, ubi pr. ē auth. D. Thom. variis in locis.

368. Probatur 2°. Deus potest inferre cuilibet creaturæ illam nefas,

quę libertas illius non lędat; quod moralis necessitas consentiendi alicui auxilio non lędit creatam libertatem: quia hanc necessitatem potest Deus inferre cuilibet creaturę: quod moraliter impossibilis est creatura, quę ob auxilium dissensura prævideatur. Utraque consequentia liquido fluit. Maior non nabit; quia ratio non apparet, propter quam ordinis non concedat potestas, quę sine læsione creatę libertatis potest exercere. Minor est certa; quia ad veram libertatem sufficit unica potestas ad utrumlibet; hęc vero compatibilis est cum moralis necessitate ad unum.

362. Ex quibus inferes 1º. nullam creaturam posse eorum, quę ad hanc providentiam pertinent, prævisam esse ob auxilium dissensuram, consensuram; quia nulla assignabitur ex illis, quę vel non sit prædestinata, cum posset non prædestinari, vel ob demerita reprobata cum posset prædestinari. Excipere vero licet personam Beatissimę Virginis Marię, quam consensuram ob auxilium fuisse a Deo prævisam valde probabile est: nec oppositum suaderi potest ex Scriptura, vel ex Patribus, vel ex traditione Ecclesię, vel ex aliqua urgenti ratione. Inferes 2º. imprudentem, et incipientem iuxta loquendi Magni Parentis nostri, asserere ullam creaturam ... prævisam esse ob auxilium consensuram, dissensuram.

363. Ratio; quia imprudens, et incipiens appellabitur, qui est moraliter impossibile, quando non constat hanc impossibilitatem superatam esse; atqui moraliter impossibile est creaturam aliquam prævideri ob auxilium consensuram, vel dissensuram, et hanc impossibilitatem superatam esse non constat: ergo. Cum quo optime consonat, quod metaphysice loquendo possibilis sit talis creatura. Ratio: quia ex morali impossibilitate solum deducitur moralis certitudo de eo, quod alicui auxilio illa creatura ... debet, non vero deducitur certitudo metaphysica, quę sola incompossibilis est cum ante metaphysica possibilitate creaturę, quę ob auxilium dissensura prævideatur.

364. Iam quia opponamus verba adversariorum arguentium: quod ex multis Scripturę testimoniis ostendit Magister Carrasco. Sępe enim legitur in sacra pagina, quod Deus habet cor regis in manu sua, ut quo voluerit, illud inclinet, quod in Dei potestate omnia sunt posita, et illius voluntati nullus homo resistere potest ... ...

Deus cuius vult misereri, et quos vult induret. Has, et tales locutiones urget undequaque S. Aug. testis. Tale est illud de gratia, et lib. "arbitrio cap. 21. „rectissime credimus, etiam perversas, et contrarias voluntates impenitentium Deum posse convertere. Illud ex lib. de correpti. et grat. " cap. 12. „Deus magis habet in sua potestate voluntates hominum, quam ipsi suas.„

332.

Tale itaque est illud ex enchiridio cap. 95. „ubi est illa omnipotentia, quae in caelo, et in " terra quaecumque voluit fecit, si colligere filios Hierusalem voluit, et " non fecit?„ Itaque celebre illud ex cap. 98. „quis tam impie desipiat, ut " dicat, Deum malas hominum voluntates, quas voluerit, quando voluerit, ubi voluerit non posse in bonum convertere?„ Tandem ut alia in caput subsequens omittamus illud ex epistola 107. ubi ait: eos ad se ipsam omnipotentissima facilitate convertit, ac volentes ex nolentibus facit. Cap. 34. Solvit praecedens argumentum, aliaque proponit, et explicat authoritates.

CAP. IIIV.

Solvit praecedens argumentum, aliaque proponit, et explicat authoritates.

333.

Imprimis fit evidens ratio D. Thomae, quorum falsum nobis in ipsa anima habet. Per nos de facto existunt Angeli mali, sive daemones, quos semel lapsos Deus erigere non potest et negant supremum dominum dicit, nec tertius scribit, et Sti. Aug. falsificant. Ubi ergo interrogamus cum Aug. Jesuitas: ubi illa omnipotentia Dei? illa omnipotentissima facilitas ad convertendum? Quomodo Deus magis habet in potestate sua voluntates hominum? Impie non desipiunt Thomistae, sed non impie desipere sugillat Carrasco. At ipse cum suis ait,

334

Quod impossibile Angeli mali ad suam conversionem est, sequens ad inflexibilitatem Angeli in suis electionibus deliberatis semel receptis. Bene quidem, et inferno a nobis est creara, quae iterum 2. sua essentialia considerata posita a Deo flecti in quantum maluerit propter interiorem suppositionem, quod illa libera

Deus ordinarium et suo supremo dominio, uti noluit, ab ipso Deo fieri impossibile ut averteret hoc est praesa rebellio, quae ex daemonis parte pendendo ingrueret. [illegible] satisfacit Falco dicens, Deum semper [illegible] ipse diabolos averteret, ut [illegible] possit ordinarie [illegible] li [illegible], et [illegible].

305.

Bene vero, et sic arguor: per te ex suppositione quod Deus velit annuere exigentiae, et [illegible] mali daemonis, nequit illum avertere, quia haec impotentia, sit omnipotentissima Dei voluntas, et supremum dominium; quia talis impotentia consequens est ad malitiam daemonis, cui non vult Deus annuere: ergo ex suppositione, quod Deus velit conservare libertatem, et indifferentiam creaturae ad suam operationem non erit contra illam voluntatem omnipotentissimam, et dominium Dei creaturam rebellem, quam Deus efficaciter avertere non possit, quia haec impotentia consequens est ad malitiam libertatis indifferentiae. In vanum Thomistae laborant: quia retorsio nostra premit, et opprimit.

306. Remus est ergo Thomistarum: authoritates scilicet accipiendas esse de creaturis pertinentibus ad hanc providentiam; ex quibus nulla resistentia potest vocationi efficaci Dei, semel quod illa decreverit salvare. At ex illis authoritatibus non convincitur non esse possibile aliam providentiam creaturarum, quae ob auxilia diversae speciei dispensantur, et ad providentiam differant. Sciemi-nerint Thomistae retorsionis nostrae, et aliarum quas decursu quaestionis praesentis commemoravimus. Vos tamen recolite, quae dicta sunt a numero 35 huius disputationis; ubi, et [illegible] easdem authoritates explicuimus.

307.

[illegible] authoritas Sancti Augustini manifeste loquitur de creaturis huius providentiae, de quibus asserit, inanes fore preces nostras ad Deum, ut converteant, si fides a libero tantum arbitrio pendere dicatur. = 2a authoritas superius a nobis exposita est; et denuo dicimus, ad illius veritatem sufficere, quod Deus conducat, conservetque hominis voluntatem, illis det posse operari, et ipsa operatio: quamvis sola voluntas hominis determinet ad ipsam ex suppositione quod Deus hoc cum plena indifferentia libertate, ac dominio sui generis concedat. = 3a et 4a de creaturis huius providentiae accipienda est. =

[illegible] quo [illegible] 2ª illas ex [illegible] nam.

358. Et adde ex prædictis authoritatibus solum inferri nullam creaturam resistere posse voluntati Dei, si efficere velit: et ideo semper verum est quod omnia, quæcumque voluit fecit &c.; et quod insipientia magna est dicere, Deum malas hominum voluntates, quas efficere voluerit &c. convertere non posse. At ut vides hinc non sequitur, quod Deus nequeat antecedenter posse primum habere talem voluntatem efficacem in cuiuslibet creatura, quod constabit ex dicendis. 5ª tandem authoritas, sicut 1ª debet exponi: loquitur enim ibi de iis, qui Deo loquenti non credunt, et eius doctrinam impia voluntate persequuntur, quibus misericordiam impertiri, eosque ad se ipsum omnipotentissima facultate vocare &c.

359. 2º arguunt ex aliis eiusdem S. Augustini authoritatibus; 1ª sit ex lib. de correptione, et gratia cap. 14. ibi: „volenti salvum facere nullum hominis resistit arbitrium: sic enim „velle, vel nolle in volentis, vel nolentis est potestate, ut Divinam voluntatem non „impediat, neque superet potestatem.„ 2ª ex lib. 1 ad Simplicianum quæst. „2ª: „effectus misericordiæ Dei non potest esse in hominis potestate, ut frustra illi mi„sereatur, si homo nolit: si enim Deus miseretur: et ita volumus: ad eamdem „quippe misericordiam pertinet ut velimus; Deus enim est, qui operatur in no„bis velle, et perficere.„

380. 3ª ex lib. de prædestinatione Sanctorum cap. 10, ubi „loquens de Divina promissione facta Abraham, ita subdit: „non illi fa„ciunt, ut ipse faciat, quod promisit; alioqui ut Dei promissa compleantur „non in Dei, sed in hominum est potestate; et quod a Deo promissum est, ab ipsis „redditur Abraham.„ 4ª, et longissima authoritas pluribus mendis proponitur a Patre. Sed quia loquitur clarissime de voluntate efficaci Dei, quam semel existentem nemo frustrare potest, vel impedire; ideo authoritatem non ponimus, nec nam [illegible] [illegible] indamus.= Alia proponit ab ipso Patre ex Enchiridio cap. 96, ubi Augustinus ita loquitur,

„381. „Hoc ni„si credatur, periclitatur nostræ fidei confessionis initium qua in Deum Patrem „omnipotentem credere confitemur: neque enim veraciter ob aliud vocatur omnipo

nisi quia quidquid vult potest; nec volte cuiuspiam creaturae omnipotentis impedire effectus. Has authoritates urget Magister Cazzarico ex orationibus Ecclesiae, quae dicuntur incipiunt omnipotens sempiterne Deus, in omnipotentia Dei efficaciam gratiae refundunt. Item ex quodam catecismo a Theologis exposito, qui non in omnibus est regula fidei; et quoad primum atinet verificabitur, si omnipotentia non solum immediate producat effectus sciensque simultaneo; sed etiam quodammodo praevalere quatenus causas secundas producit, conservat etc.

382. Supponatur contorsio a nobis supra facta cui oppositas authoritates debent attemperare. Theologi ad 13 ram est a nobis exposita numero 36 huius disputationis: ex quo constat, nullam hominis voluntatem posse Divinam impedire impedimento, quae faciat ut divina voluntas efficacem effectum non sortiatur, vel aliud; si sermo sit de impedimento voluntatis Divinae quoad extra, quam Capreolus admittit in 1° dist. 40 quaest. unica art. 3° ad 1um dicens, quod praedestinatus potest taliter facere, quod ipse numquam fuerit praedestinatus; in hoc sensu diximus hominis voluntatem posse autem impedire voluntatem divinam, quatenus potest impedire scilicet medium de sua operatione propria caream operationis salutaris.

383. Non autem posse consequenter si loquimur de creaturis possibilibus iuxta dicta in 2a parte dicte. Addit, quod et hominis voluntas divinae potestatem, satis est quod Deus ex suppositione efficaciam auxilii possit humana corda inclinare. At haec suppositio non debet esse metaphysice antecedens necessaria. Explicatio huius authoritatis satisfacit in integrum ijs, quae adsignat Sil. Palco. — Ad 2am authoritatem dicimus, eam explicite loqui de voluntate Dei efficace, et expectante implicato autem est, quod in suppositione divinae misericordiae non obtineat effectus creatura, sive ponat illius ... unde effectus divinae misericordiae in hominis potestate non est, ita ut frustra misereatur Deus, si creatura nolit.

384. Item casu creaturae rebellis Deus non posset promovere illis creaturae misereri; quia propria promovere ultimatum in ... affert scilicet de requisito auxilio; quod nobis manifestum est ex Sto Augustino in eodem loco, quem ipse citat adversarius; ...

„ nullum Deus frustra miseret, cujus autem miseret, sic eum vocat,
„ quomodo scit ei congruere, ut vocantem non respuat.„ Ergo in cæteris causis debe-
tur, per hujus doctrinæ impeditur, seu non datur in [illegible] sua madere
de auxilii congruitate, neque ei datur potestas [illegible] miserendi.

385. [illegible]
authoritas contra Semi-Pelagianos militat admittentes initium fidei ex
solo, nec utrumque plenè, et Catholici sit hoc in sua non in
qua Deus, et non homo liberè [illegible] impleri [illegible]: [illegible]
[illegible] enim primis facto [illegible] in [illegible] quod [illegible],
ut alterius credant; at vero [illegible] a solo Deo, [illegible]
[illegible] futuris Deus [illegible] per [illegible] [illegible]
homo Dei in [illegible] primo [illegible] [illegible] [illegible]
supposita Dei obligat ad cætera auxilia. Revoca in memoriam illud
„ S. Prosperi dicentis:„ quod te homo sibi tribuere possit, quod vocatus venerit,
„ non tamen quod vocatus sit.„ Cap. 23. [illegible] a [illegible].

CAP. IV.

Argumenta a ratione.

386. [illegible] sit ex prædic-
tis authoritatibus, et rationibus [illegible] deducitur. [illegible] D. Augus-
tinus, Deus potest [illegible] voluntati convertere, e quæ operata est; id implicat
[illegible], in quo Deus omnipotens non sit: quia implicat casus, in quo Deus
[illegible] convertere. [illegible] Deum e [illegible] quæ [illegible]
[illegible] Deus [illegible] quamlibet supponi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

387. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] Dal[illegible]: ideo Deus ê apens, q. pest l remote, l proxime quid-[illegible] q. pest detraire proxime, [illegible]: pest proxime quidquid efacere vult, ideo; quidquid inefacere vult, [illegible]. [illegible] et antiq distiois ven. sanda ê [illegible] de [illegible] infle[illegible]; cui subiung[illegible] alq [illegible] Deus het [illegible] salute [illegible].

389. Igit Deus [illegible] ê q. pest facere, l remote, l proxime quidquid vult. Si Deus inefacere velit [illegible] aliquq. ad illa [illegible] remote [illegible] dicere alq Deus [illegible] poster [illegible] salvare proxime, qd [illegible] dicet. Si vero Deus vult [illegible] proxime [illegible]

[illegible]

ideo [illegible]. Et in hoc su[illegible] ostendit in sacris literis, in quibus „dicit„ hoes Spiritui Sto resistere„ et sibi [illegible]. Unde Stus [illegible] in „cap. 6 Mat. hec het:„ fiat voltas tua, dicit: pti voltas erat libera,

„ut reflecteret si vellet.„ Instaura retorsiones.

391. 2.º argu. e instaa praeden-
tis. Ut argumentum faciat notare volo: D. Tho. 1.ª pte quaest. 29 art.
3 nobis n. adversari: solum enim docet, omnipotentiam esse ad omne possibile; et
id quod est absolute possibile esse tantum omnipotentiam, quod nos concedimus. At ignoramus,
quo pacto inferant ex inde contrarii, Deum posse proxime omnia possibilia:
sicut ex eo quod ignis sit virtus proxima comburendi ligni non infertur, quod
~~sit potestatem proxime comburere~~: hec enim supra proximitatem virtus
addit proximitatem expeditam. Unde hae propositiones verae sunt: omnipotentia est
efficacia proxima virtus cuiuscumque possibilis fieri: omnipotentia est efficacia
potestas armata, seu proxima ad omne possibile fieri.
392. Haec autem propositio falsa:
„omnipotentia efficacia est potestas dextrae proxima, seu virtus expe-
„dita est ad omne possibile.„ His ita argues, et infero: quod creatura
possit proxime ponere suam conversionem, quando Deus non est proxime
potens creaturam convertere; sed hoc implicat: quod implicat doctrina nostra. Prob.
subsumpta; quia tunc creatura converteret per conversionem, quam a Deo
n accepisset; sed hoc implicans est. Urges efficacia: creatura sua liber-
tate ad suam conversionem est proxime potens recipere a Deo conversionem;
sed potestas proxime recipiendi correspondet potestati proxime dandi:
ergo tunc Deo dabitur potestas proxima dandi conversionem illi creaturae.
393. Resp.
distinguendo illationem: quod creatura possit proxime tamen ante, quam consequenter po-
nere suam conversionem, quando Deus ... , non concedo: quod creatura possit proxi-
me ~~ante~~ ponere suam conversionem quando Deus ..., concedo conseq. Quum
illud, n vero hoc implicat. Ratio: quia quod auxilium praevideat ine-
fax, non tollit a creatura ante proximam potestatem, ut se convertat: nam
illud auxilium inefax est ex solo abusu creatae voluntatis, quae utpote li-
bera potens proxime est ad bene utendum tali auxilio. At quod auxilium
praevideat inefax, dicit in Deo scientiam mediam de illius inefficacia,
cum qua incompatibilis est scientia media de consensu eiusdem auxilii, quae
dextrae requiritur, ut Deus sit proxime potens convertere creaturam per tale auxilium.

394. Ad urgeg utraq premissa distinguenda est: mai: sic: creatura sub libertate ad creaturas est incapax proxime pene accipere, cōa: est incapax proxime pene, nia: sic; dispositas proxima recipiendi conset potestis proxime dandi, si hec non deficiat a libero exercitio potentie recipiendi, omito: si deficiat, no mino, et cōq. Utramq distinctionem explo: recipere creaturas dicit ex parte creature incapacitate, ut illas a Deo recipiat; connotat autem excessum, et ex parte Dei potestatem dandi creaturis; dicit possibiles esse proxima, si autem qd creaturas offerat sit necessaria, vel essentialis; dicit vero remota, si autem sit pure sufficiens, vel inessentialis.

395. Et cum libertas creature connotat per autem inessentialis, ut supra dictum est, stat qd ipsa sit incapacitatis, non vero incapacitatis proxime pene accipere creaturas a Deo. Hec est explanatio sive maior distinctio. Qd distinctio maior sic: potestas proxima recipiendi ...

... proxime dandi ... potentis recipiendi ... potestatis proxime ... Deo pendet a libero exercitio potentie proxime recipiendi in creatura.

396 Quod ... ex Deo ... qui, ut loquitur ... ad sua merita, que sunt ... Addo exemplum, quo doctrina clarescet. Da, rege pro donare munus, ut illud offerat Ioanni, si hic insinuet velle recipiendi munus non aliter ipsi offerendum. Ioannes habet potestatem proximam recipiendi, ... non habet proximam potestatem dandi, ... Ioannes insinuet. Sileo excusare in casu ... Et ... aliorum solutionem nota ... qd sit ut scia visionis sit Deo propria, ... Deo convenit ... et ... potestas proxima ... ex superiori;

397. Id est propria est ... ex superiori, qd sunt media essentia ad creaturas; que superiori

ê agens, et deficeret in casu creat. rebellis. = 2°. in scrutinis veluti per-
feog Dei ppona potestg convertendi hoy corda, quę sit subtiré abta,
et trave adicata; n vero abta ta subtive, qua trave. Id ê: Deus
ê efficaly detraxis, ut si sint media effa, sxime posit convertere
hou corda. At potestas ad has conversioes subtive, et trave abta
Deo ppria n ê: nay supow mediozy effay ê anz mepht agens, ut
sæpe diximus. = 3°. ex sposite unius creat. rebellis legitime et ab es
aliquis absurdo inferri posit, oiy creatay in ctuaby rebelliy.

398. Nec terrent absurda, quę ex tali illaoe fulgurat Ill. Palco: 1ũ, nullę creat. tunc gloria foret donanda. Ido, si loquat de gloria ut corona, quę per merita debet acquiri. At hoc absurdy n ê. 2ũ: qd Deus n eet obay sper zu talis creat., quę respicere n posset oipoa ut auxiliantg. Si creata, cui facta eet revelao suę damnaotis posset here spē; illa etg here posset creata rebellis. Secus autz si n. Et ita absurditas evanescet. 3ũ: Dey nullę creat. posse pœnitere convesioy. Ido de potesta proxima pœnitendi, quę tunc in Deo n eet, ft n eet potestas sxima convertendi. Cap. 5ũ. Reliqua argta.

CAP. V.

Reliqua argumenta.

399. 3ũ argy: maior ê potestas Dei ad emovendg creat., quę potestas creat. ad se indurandg: d n ita ê in casu quęstiois: g. Prbat 1a. potestas creat. ad resistendy ê finita; et potestas Dei ad alliciendy infinita; d virtus finita resistere nequit virti infinitę: g. = 2°: poa vincibilis per poa finita finita ê; d poa Dei vincibilis eet per poa creat., quę ê finita: g. poa Dei finita ê, qd ê absurdy. 3°: supra quodlbt auxiliy conferibile creat., dant alia et alia maiora in infinitg: g. si creata het virtg resistendi oibg, talis virtus infinita erit; atqui hoc de creata dici n potest: g. Dea.

400. Ad argum ᵒdo maior de potestate Dei entitative accepta; et illa non de potestate Dei accepta tantum. Vel aliis terminis de potestate remota Dei vera est maior; de potestate proxima non ita. Neque hoc absurdum est: nam potestas proxima, qua habet creatura ad se reducendum illi ᵒvenit ex Dei voluntate, qua habet ex nostra voluntate Divina: si autem Deus non habeat potestatem proximam ad convertendum nos casu nostro hoc ideo est, quia decrevit nos relinquere in manu consilii sui. ... suporde defectus illius potestatis non imperfectionem, sed potius perfectionem arguit in Deo. Constat doctrina: quia creatura sub eodem auxilio inefficaci proxime potens est, ut se convertat; sub eodem autem auxilio Deus proxime potens non est ad convertendam creaturam.

401. Ad 1um confirmationem dico, potestatem creaturae ad resistendum entitative finitam esse; at tantum esse infinitam syncathegorematice; quia omni auxilio resistere potest; potestatem vero Dei ad allicendum tum infinita sit infinitate entitativa, seu perfectionis, non esse infinitam infinitate ... Si esset enim infinita infinitate ... resistibilis non esset a creatura. = Ad 2um dico, potentiam stricte vincendo per potentiam finitam esse infinitam; potentiam vero improprie vincendo per finitam potentiam non esse finitam. Creatura dicitur vincere Deum in eo sensu, in quo dicitur resistere Spiritui Sancto. = Unde illius victoria imperfectissima est, et abusive tantum dici potest victoria.

402. Ut talis stricte diceretur plura requiruntur; sic quod creatura esset perfectior in esse; et quod posset producere perfectiores effectus, quos alia potentia de sui imperfectione producere non posset; vel quod alia in existendo, aut operando non deberet, nec ab eodem acciperet vires, quibus dicitur vincere; et sic de aliis, quorum nullum de creatura verificatur ... Dei. - Ad 3um resp. similiter quolibet auxilium esse resistibile alio, et alia in infinitum, tamen quolibet in ... indifferens; et nullum infinite ... cum operatione. Virtus autem resistendi omnibus divisive sumptis similiter infinita non est, sed solum syncathegorematice infinita; quod de creatura sine absurdo dici potest.

203. 2º. arg. [?] vaga nec[essi]tas nec[essi]tate. Stat vaga moralis nec[essi]tas ad aliqd exm[?] cu[m] morali potestate, ut q[uo]dlibet sep[ara]tim deficeret; e[rgo] stabit vaga mecha[nica] nec[essi]tas effa[ctri]x alicuius auxilii cu[m] mecha[nica] potestate, ut q[uo]dlibet seorsim sit inefax. Paritas argu[mentorum] (exclamat Pon[ti]us [?] desavius th.) ingenia torquet. At ingeniolu[m] meu[m] torqueri n[on] sentit. V[e]l indirecte ego hac retorsione, quæ verè torquet adversarios. nec[essi]tas moralis pot[es]t e[ss]e n[on] m[od]o vaga, s[ed] etia[m] determinata, ut accidit in gravissima tentat[ion]e: e[rgo] nec[essi]tas mecha[nica] pot[es]t e[ss]e n[on] m[od]o vaga, s[ed] et[ia]m determinata. At [con]sequens libertatem destruit.

204. R[espon]d[e]o 2º. omisso ante nando [?] co[ntra]. Multiplex assignatur disparitas. 1ª nec[essi]tas moralis mech[anic]e, et etia[m] physice vinci pot[es]t: unde libertatem illæsam relinquit; te expe[ctati]o devolvat ad unu[m]. At nec[essi]tas mecha[nica] vincibilis nullo m[od]o e[st]: unde libertatem indirecte destruit. 2ª nec[essi]tas moralis per partes vinci pot[es]t; nec reddit determinata per defectu[m] aliqua[m] ex partium, in[ter] quas talis nec[essi]tas dicit versari. At nec[essi]tas mecha[nica] reddit determinata per ablat[ion]em partiu[m], l[ibertat]e individuoru[m], in[ter] quæ dat[ur]. Hinc illa admitti pot[es]t: hæc repugnans e[st]. Tandem P. Aranda n[on] admittit nec[essi]tatem moralem ex p[ar]te rei, s[ed] solu[m] ex m[od]o [con]cipiendi, sive ex prudentu[m] iudicio.

205. S[ed] 3º arg[uitu]r ex aliis paritatibus. 1º: hæc e[st] nec[essi]tas vaga, aliquis oculus requirit[ur] ad videndu[m]; et tamen inferre n[on] licet: e[rgo] neuter requiritur, l[ice]t iste potius requirit[ur] quam ille: sic[ut] e[rgo] in casu n[ost]ro. 2ª l[ice]t volo, et nolo Dei circa res aliquas possit divisive deficere, tamen utraq[ue] simul deficere n[on] pot[es]t: e[rgo] l[ice]t effica[cia] cuiuslibet auxilii divisivè possit deficere, n[on] tamen simul effica[cia] o[mn]ium auxilioru[m]. 3ª in genere a p[ar]te ante possunt divisive deficere o[mn]es carere durationem; et tamen vage nec[essa]riu[m] e[st], q[uo]d p[ar]tes ex illis extant.: Nulla ex paritatibus urget.

206. Non 1º: alius sit deficiente uno alius oculus determinate requirit[ur] ad videndu[m]; ita deficiente usu sub o[mn]ib[us] auxiliis dictis a liberte A; hæc libertas reddet determinata ad usu[m], qui p[ro]inde liber n[on] erit. Præterea; ideo admitti[tur] in oculis illa vaga nec[essi]tas, q[uia] quilibet seorsim ab alio ita suff[ici]t ad videndu[m], ut uno deficiente aliu[m] meat de-

tratis. Oppoy evenit in auxys, ut proxime dicty ē. Non urget 2a: in Deo n̄ pest simul despicere volio, et nolio; q potestas volendi ē potestas impediendi volioq per poieq nolitis. At potestas ꝯsentiendi auxio A n̄ ē potestas dissentiendi auxilio B: sunt eny diversę libertes, et quoad exerciny oino indepentes.

407. Non 3a; qa quęlibet durao poni debet in su ꝯpoo instany careany antedeu. Hinc libertas Dei ad qualbt durag detrarg ē libertas ad instas antedentes careas durqoy. At libertas ad ꝯsu sub auxio A n̄ ē libertas ad dissu sub auxio B. = Ut alia solvas nota 1o: qd ut Deus intendat efacere aliquy finy, quin detret aliquod mediy in paticulari; et ex hac suppaoē vagē nessay sit aliqd mediy; at, hęc nessitas ꝯsquens ē; et detrao mediy qdcumqs sit libera ē eadē liberte, qua libera ē intio finis.

408. At vaga mephia nessitas ꝯsentiendi alicui auxio ē ans; nec exerciny unius libertis, v mediate, l immeate detrat alterius libertis exerciny, ut ex nris pbaobus ꝯstat. Nota 2o: vaga nessitg liberti n̄ ꝯpcere, quando ipsa nessitas dicit potestg indiferente ad utrumlbt, ut diximus de volioe, et nolioe Dina. At vaga mephia nessitas de qua ē questio liberte ledit; qa voltas in su ꝯpoē quarumlibet aliarq detraoy n̄ posset libere ponere, aut separare a ꝯsu sub liberte A quęcumqs ꝯsciunt suq libertg. Videndus P. Granda in schola scię medię lib. 8 a n. 62.

409. Et ne velut rebellis creara insimulet noster de gra auxilianti labor, si optaty a vobis finy imponere restat; finy impono; et novy labory n̄ recuso. Labory, inqua, novy; 2o titulo multiplo pexiucundy. 1o Deo gratus; 2o qa gratus vobis. Deo gratus; quia totus in suq suęqs auxiliantis oipoq gloriq cedit. Gratus vobis; qa singulari, et gratissima mihi benevolentia me, meaqs labores prosequimini, honoratis, extollitis. = Gratias igit p tanta gra Deo omnipotenti refero; vobisqs animi gratitudiny offero. Et qa iā dudy in votis

e, a Deo auspicante ad Dei praesentis aliquam conversio.

Vale.

DEUS PRÆ-
DEFINIENS

Sive de Prædefinitionibus Divinis
unica, et brevis disputatio.

POST INVOCATUM PURISSIMÆ

Deigenitricis auxilium, Maximo Iesuiticæ scholæ luminari, nostrarumque prædefinitionum lumini

DOCTORI EXIMIO
V.^li P. FRANCISCO SUAREZ

dicatum opus.

Dictatus, et elucidatus a R. P. Th. Dominico Garcia
huius Collegii Sto Hermenegildo Regi et Martyri
sacri Cathedræ primariæ dignissimo moderatore.
Et auditus a D. Martino de Ulloa eiusdem discipulo anno 1732.

PRÆLOCUTIO.

Thonts praerupti difficultatum ambagibus inaccessibile desideria vestra, nec importuna doctrinae methodus ascendere, enixe flagitant, dulcitasque compellunt. Via iam complanata est: gratiam auxiliatricem dedimus; et qui ad nihilum sine gratia Dei sumus, omnia, Deo auxiliante, possumus. Deum igitur nostros liberos actus praedefinientem contemplabimur; clarissima praeeunte face Divi Eximij, cuius vestigia ita nobis erunt in praedefinitionibus adoranda, ut nec latum unquam ab eius solida doctrina discedere videamur. = Ad quem; et quia unica disputatione totum concludere proposui operis divisionem insinuare supervacaneum est. Disp. unica. De praedefinitionibus Divinis.

DISP. Vnica.

De prædefinitionibus Divinis.

Sub disputatione hac plures enodabimus difficultates tam de possibili, quam de facto. In primis prædefinitiones circa actus liberos in communi; deinde circa aliquos in particulari discutiemus, nec intra nexum actuum liberorum actus pravos volumus comprehendere; quia disp. 3.a de auxiliis prædeterminatio ad materiale peccati satis superque reiecta manet. Sermo igitur est de actibus liberis honestis, et supernaturalibus. Quæst. 1.a stabilienda possibilitate Divinæ prædefinitionis. Cap. 1.m Vox prædefinitio exponitur, et plures sententiæ referuntur.

QUÆST. I.a

Pro stabilienda possibilitate Divinæ prædefinitionis.

CAP. 1.m

Vox prædefinitio exponitur, et plures sententiæ referuntur.

1. Multipliciter usurpari vox ista prædefinitio. 1.o pro decreto absoluto, et efficaci Divinæ voluntatis, quod tendit in actus necessarios, diciturque et est necessitans ad tales actus. 2.o pro quolibet decreto infallibili, sive talis infallibilitas oriatur sit, et ex natura ipsius decreti, sive extrinseca, quatenus scilicet decretum coniungatur cum scientia notitia de positione effectus, quæ respicit decretum ipsum. Nullus ex his sensibus proprius est præsentis disputationis. Non 1.us; quia soli actui liberi sumimus de prædefinitione circa actus liberos. Non 2.us; quia decreta ab extrinseco infallibilia nullius difficultatis sunt.

2. Prædefinitio igitur prout ad præsens attinet dicitur quoniam Dei decretum, quo absolute statuit aliquid fieri in tempore. Adhuc clarius: prædefinitio est voluntas Dei efficax immediate tendens in actum, ita ut vi illius prædefinitionis actus ponendus sit; nec inter actum, et illam voluntatem mediet alia voluntas de linea intentiva. Sed est notandum, quod immediata tendentia prædefinitionis non est de genere effectivo: nam prædefinitio non est causa immediate efficiens actum: aliter hic non poneret liberum. Potest dici illa tendentia intentionalis

et solū mediate efectiva: nq vi illius applant spēra ad actū immediate efficiendū.

3. De predesēe in hoc sū nobiliss supra oēs assurgit disputao: an, et quomodo pōlis sit. Acutissimus P. Vasquez in 1a pte disp. 99 octo refert sēas, et ex pte impugnat. Sed ut clariti consulamus, ad tria capita diversos opinandi mos reducimus. 1a sea pōles, et nessaas adstruit predesēes circa oēs actus liberos independentes à scīa media, Ita Thoē predeterminantes, et plēs ex ddeterminantibus Socī. Pes utriusq. scholae spēra in nra mda de auxiliis: et ex eiusmi princips hinc consequens procedunt.

4. 2a sea pōles admittit predesēes efaces actus liberi, quae in despeat efeaatū a scīa media. Huius seē nobilius antesignanus hēri debet Eximius Dr pluribus in locis, et precipiè in opusculis lib 1o de concursu Dei cap. 16, et lib 2o cap. 3o. = Tantū Dr secuti sunt Eminentissimi Belarminus, et Toletus, Pēs Montoia, Perezius, Justinianus Granado, Arriaga, Amicus, et plēs alij tū ex domesticis, tū ex extraneis, quos larga manu dabit Pr Aenao parte 1a de scīa media, sect. 1a. = Impoles, et inimicas libertati predesēes eē putat Pr Vasquez, quē imitantur Pēs Lessius, Aearce, Alarcon, Therasius et alij, quos citatū sequitur Rus Ysassus apud Aranda de Deo disp. 54.

5. Intr hos, qui predesēes admittunt efeaatū a scīa media dependentes, tamen adhuc sea circumfert. = Pēs Sparsa, et Lurres eas oīno nessaas defendunt. Pēs Aearce, et Alarcon, qui recipiunt, si efaces sint sp circa auxia, et equivalent circa actus liberos, impoles tn, si in actus liberos sp, et immediate tendant. Pēs Caldereta, et Elisalde pōles admittunt predesēes in eendo independentes à scīa media; tn ad hac despeant in operando. Eximius Suarez stat sequar. Sed ante probatio efisse partū duxi Suaresice predesēis nag pauca exponere

6. Talis igitur predesēo ē decretū Dei abs inftuitadū, efaax depens efeaatū a scīa media; et oīno diversū à decreto predeterminante Thoarū, Scotarū

[illegible] Singula breviter percurramus. 1° [illegible] predefinit a decreto [illegible] Ita cum suis D. Th. [illegible] Eximio [illegible] [illegible] predefinitio ad [illegible] talis ut ex se [illegible] sit in [illegible] [illegible] extat [illegible] Ca illa [illegible], sine qua potest etiam [illegible]; atque Suaristica predefinitio talis non est; nam de se connectit cum [illegible] [illegible] nec potest [illegible] sine his quibusdam [illegible] debent [illegible] [illegible] debeat, [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] decretum in- frustrabile [illegible] circa hanc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vocati sunt. [illegible] docent decretum infrustrabile [illegible] frustrabile [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Eximio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] decretum predefinitionis frustrabile [illegible] [illegible] [illegible] evitabile. [illegible] decretum [illegible] [illegible] non [illegible]: quod decreto absoluto, et efficaci D. [illegible] [illegible] evitabile, et talis [illegible], ut numerum [illegible] [illegible] creata non [illegible] [illegible] et ponere [illegible]

8\. [illegible] quia a scientia media dicit predefinitio decreti, quod sine illa scientia [illegible] non potest. Et cum per [illegible] [illegible] possit creatura evitare, vel impe- dire scientiae mediae de [illegible], exinde illud decretum potest etiam impediri, vel evitari. Dicit praeterea [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] decretum [illegible] cum nostra scientia media, et cum nostra libero arbitrio [illegible] [illegible]. Hoc bene explicat a P. Aranda disp. 32 de Deo, sect. 6 n. 80: quare [illegible] nostra illius decreti talis est, ut sit necessitas, vel non [illegible] in Deo, vel [illegible] [illegible] in circumstantiis et cum [illegible], in quibus voluntas crea- ta libere [illegible] sit.

9\. Ex quo fit, quod sit necessitas non coextendi cum a- liquo predeterminante ad [illegible], qui [illegible] non poneret [illegible] a creatura. Et hinc desumitur praecipua disparitas nostrum et Thomistarum, ut mox videbimus. 3° decretum predefinitionis est efficax non efficacia [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. Id est, non [illegible] efficax, ut ex vi illius [illegible] [illegible] debeat, [illegible] aliunde nec determinatio [illegible]

pducens. Et in esse, quatenus talis placet in actu ex alterius determinatione ponendo, ut vi illius debeant existere media, quibus actus ponendus providetur ex alterius determinatione. En optimus modus concordandi indifferentiam principiorum, quae actus debent immediatè ponere, cum efficacia Divinae praedefinitionis.

2°. decreti praedefinitivi efficacitas dependet a scientia media. Cons. scientia sequitur triplex caput assignat huius efficacitatis dependentiae. 1°, ut plenè perfecto, pridemque voluntatem in decreto reddicat. 2°, ut infrustrabilitatem illius convincat. 3°, ut nostrae libertati concordiam cum ipso tueatur. Omnia constant ex probatis 3. et 4. sectionis nostrae, et 2. assertivo auxiliorum efficacium. = Tamdiu praedicti decreti nos Thomistis, et Scotistis omnino dissitos, et extremè facit oppositos. Quod abunde ostendimus tota disputatione 3a de auxiliis. Sed quia verba desideria, quanti fas sit et tempus permiserit, adimplere desidero, caput subsequens huiusmodi diversitate probanda destinari volo. Cap. 2. Breve rationis, et authoritatis compendium contra Thomistas, et Scotistas.

CAP. II.

Breve rationis, et authoritatis compendium contra Thomistas, et Scotistas.

11. Praedefinitio Thomistica, et Scotica convenit in eo quod sit simpliciter impedibilis, et inevitabilis. En complexus Suarezianae praedefinitionis invincibiliter contrarium. = Explico amplius: utraque illa praedefinitio absque ulla praesuppositione, quam ad liberi creati voluntas habent vim physicè inducendi actum, quem praedefiniunt. Unde voluntati auferunt vim se determinandi; quia nulla facta suppositione actus voluntatis creatae praedefinitio est, sive physicè et praeter ex vi illarum praedefinitionum. Hinc evadunt simpliciter provisionem necessario inevitabiles, et immutantes omnem operandi, quae debent esse causae liberae; quae in sensu suae libertati dicunt exclusionem cuiuslibet antecedentis determinantis ad suum actum.

12. In hac brevissima explicatione habes quidquid de suis praedefinitionibus dicunt Thomistae et Scotistae, simulque similes tenendi tales praedefinitiones. = Et quia Thomisticae praedefinitivi decreti inducit infallibiliter physica praemotionem; instaurata contra ipsos

quidquid a nobis pro impugnanda auxiliantia inefficaci dictum est. V: illud probat:
„ tradicit Tridentino sessione 6ª cap. 5º definiens, „ liberum hominis arbitrium a
„ Deo motum, et excitatum Deo vocanti, et moventi dissentire, resistere
„ posse, si velit. „ 2º tradicit Concilio Arausicano decreto 45 ubi ait „ talem
„ esse Dei trahentis auxilium, cui resisti non potest „ Admissa autem Thomistica praede-
finitione, ipsa, et praemotione inducta pereunt sano sensu hi textus.
V3. 3º tradicit Sanctis
Patribus Clemente Romano, Hieronymo, Chrysostomo, et aliis, quorum doctrina haec:
voluntatem liberam esse, hanc partem declinare, et oppositam eligere: adeoque Deum ar-
bitrio humano atemperavisse pro sua, ne laederent iura libertatis; Atqui
vero Thomistica, et si velis Scotica praedefinitione, verum est, quod non sequitur consequentia,
dum nec anima posset humanum arbitrium liberè exercere hoc exemplo, pro alio. 4º
tradicit magnis Parentibus Augustino, et Thoma quorum praeclarissima vi-
dimus authoritates citata disp. 3ª de auxiliis quaest. 1ª cap. 3º.
V4. 5º tradi-
cit ratio: nam Thomistica praedefinitio cum humana libertate non cohaeret. Assump-
tio late prosecuti fuimus in materia de auxiliis, ubi de libertate pugnavi-
mus. In tota doctrina syllogo clauta. Praedefinitio Thomistica est necessitas o-
mnino antecedens ad actum praedefinitum; atqui necessitas omnino antecedens tollit libertatem: ergo praede-
finitio Thomistica tollit libertatem. Maior constat: quia sub Thomistica praedefinitione actus
infallibiliter, et inevitabiliter ponendus est. Deinde, haec infallibilitas est om-
nino independens ab ipso libero voluntatis exercitio: est ergo necessitas omnino antecedens iuxta
notissimum regulam Sancti Thomae, quam saepissime roborat Angelicus Magister.
Et hinc minor probata manet.
V5. Ad arguendi gratia contra praedefinitionem Thomisticam.
V: si praedefinita non est conversio peccatoris, ipse facere non potest, quod passa sit
contraria sua conversio: ergo talis conversio illi libera non est. Probatur consequens: quia suae
conversionis contraria Thomistica stat in decreto praedefinitivo; atqui contra eadem homo facere
non potest quod evitet tale decretum, quia Ratio causa debet omnino constare. Si enim modo
facere non possum quod mea conversio existeret, libera modo non esset mihi conver-
sio: quod sibi de iure. 2º in via Thomistica hoc est bona argumentatio: „ praecepta
non adimplet: ergo non est praedefinitus ad implendum praecepta „ Atqui nec; dum non

praedefinitus n. habet in sua potestate praedefinitionem: ergo n. adimplet praecepta ex defectu alterius, quod n. est in sua potestate.

46. Concedes; ergo qui praecepta n. adimplet ex defectu illius, quod n. est in sua potestate n. peccat: ergo praecepta n. adimplens n. peccat. Illatio Jansenianam est. Probatur subsumpta. Nam quando aliquid in mea potestate n. est mihi, n. est liberum illud habere, vel n. habere. Quis autem iudicet, esse liberum sufficiens ad peccandum, quando deest ad vitandum peccatum aliquid, quod habere, vel n. habere mihi n. est liberum. Terribile profecto argumentum, ex quo exurit s. Thomas multifariam saepe damnata, ut in citata disputatione de auxiliis n. semel aadvertimus. Ibi relegendae sunt Thomarum rationes, et instantiae nostrae.

+ qui

47. Fere eodem modo reiicitur Scotica praedefinitio: de illa enim verificatur, quod sit, supposito connexa cum consensu simpliciter inevitabilis a libertate creata. Nec satisfacit Scotia dicens, praedefinitionem, quae extrinseca est creatam voluntatem n. immutare, sed relinquere indifferentem, et consequenter liberam n. efficere. Nam contra est 1.: sive praedefinitio sit extrinseca, vel n., manet in sensu composito inevitabilis: ergo et omnino antecedenter necessitans. Constat probatur ex dictis de s. Thomas. 2. Licet extrinseca sit, praeoccupat vim creatam voluntatis, et ipsa habet vim infallibiliter determinandi, quod cum libertate proxima n. componitur. 3., et est radix huius doctrinae de ratione agentis liberi esse determinare ad unum prae alio.

48. Haec ipso nostrae scholae fundamentum est, et luminae naturae videtur convinci: siquidem agens liberum operatur si velit, et quando vult; item in suis operationibus electivae procedit; nihil autem horum verificatur absque munere se determinandi ad unum prae alio, ut patet. Sed si fuerit munus se determinandi ad unum prae alio, stare nequit cum eo quod operatio praedeterminet, vel determinet ad aliud: ergo de ratione agentis liberi est excludere praedeterminationes, vel determinationes alterius; ac proinde Thomisticam et Scoticam praedefinitionem. Prima subsumpta est expressa D. Thomae complurius in locis, et aliorum Patrum, quos dedimus de auxiliis ab initio citatis. Ibidem videndae sunt rationes. Cap. XI. Praedefinitiones Suaresianas ostendit esse possibiles.

CAP. IIII.

Prædefinitiones, Suaristicas ostendit ee potes.

19. Ostendit Ill. breviter expendendo hanc possibilitatem sic. Posse ē, Deum per sciam mediam cognoscere, consensum A infallibiliter ponendum a Petro, si ipsi hec, vel illa media libera conferantur. Et cum Deus possit velle quidquid posse videt, dummodo bonum sit, exinde posse ē, Deum efficaciter absolutè decernere consensum illum; & hoc decretum ē Suaristica prædefinitio: ergo hec possibilis ē. Veritas minoris unicè roboranda ē: nam illud decretum ē volitio Divina, efficax, absoluta, circa actum liberè ponendum; quæ non aliud tendit in actum nisi ponendum eo modo, quo possibilis, vel futurus prævisus ē; et prævisus ē liberè ponendus per media libera: ergo Ill.

20. Hec compendiose tradita magni Suarez doctrina, quam ipse sub triplici consideratione defendit. lib. 3º de concursu Dei cap. 17: 1º quatenus Deus possit actum prædefinire, illum decernendo in ordine finis primi ratione, quam velit applicare media per quæ talis actus futurus ē, vel non sine illis. 2º quatenus unico indivisibili decreto velit Deus finem et medium, scilicet operationem creatam, et auxilium prævisum congruum ad tales operationes. Ostendit 3º innumeris authoritatibus tum Sacræ Scripturæ, tum Patrum, quas mira congessit eruditione Eximius D. locis citatis, et P. Thomas disp. 6ª et 7ª de gratia.

21. In ijs ob Deus dicitur nos vocare pro suo beneplacito volens suo facere, ut in ijs ejus ambulemus; bonum quod ē in nostris operationibus, gignere, et nobis donare: sed hec omnia non aptè exponuntur, nisi Deus actus nostros prædefinire dicatur: ergo Ill. Probatur minor, et probatur ratio: nam prius decernens, et Deo dignum videtur, quod ut nos efficaciter vocet, et nobis gignere, ac donare dicatur bonum nostrarum operationum, debeat prævidere tales effectus absolutè futuros, et non futuros, si illis volunte præmisso proveniunt: ergo Ill. ratio ante: quod nemo concutiat sine Deo; et omnes effectus liberi, moraliter honesti de quibus loquimur, forent absolutè positi Dei dominio, quod absurdum haberi debet.

22. Ostendit 3º ratione possibilitas prædefinitionis Suaristicæ. Ideo possibilis non esset, quia lederet creatam libertatem, sed non ledit:

g. probatur. 1. Thar e tota machina adversariorum. Thir multiplex probatur: nessitas simpliciter consequens non laedit libertatem; sed praedefinitio nostra unice inducit nessitatem simpliciter consequentem: g. = Thar e innabilis. Probatur minor: nessitas impedibilis, et evitabilis a voluntate e nessitas simpliciter consequens; sed nostra praedefinitio unice inducit nessitatem impedibilem et evitabilem a voluntate: ergo X. Thar e certa; et minor constat; quia praedefinitio nostra supponit essentialiter scientiam mediam, et huius objectum, quae a voluntate impedibilia, et evitabilia sunt.

23. Probatur 2° minor praestituta: quia non magis connectitur praedefinitio nostra cum actu quam scientia media de futuro illius, praestituta conditione illius; sed iuxta omnes de Societate haec scientia media libertatem non laedit: g. nec praedefinitio nostra. Thir e omnium. Et maior ostenda; quia non minus infrustrabilis e illa scientia media, quae etiam volito: = Probatur 3°: praedefinitio etiam quoad sensum non destruit antecedentem proximam potestatem ad oppositum. Ratio huius; quia solum infert actum ponendum eo modo, quo per scientiam mediam ponendus praevisus e; sed quod actus ponatur eo modo quo fuit praevisus non destruit antecedentem proximam potestatem ad oppositum: g.

24. Ratio maioris: nam ideo essentialiter praesupponitur scientia media ad praedefinitionem, ut per hanc decernat actus ponendus eo modo, quo praevisus e nihil immutando de immediatis conditionibus ad actum. Ratio minoris: nam actus praevisus fuit libere ponendus, sive ponendus cum proxima potestate ad oppositum. = Tamdem probatur illa minor: nostra praedefinitio non pugnat cum potestate proxima ad sensum; g. cum illo infert potius connectitur cum potestate proxima ad illum. Neque pugnat cum potestate proxima ad dissensum eo quod ad sensum praedeterret; quia non e causa immediata sensus, sed tantum remota; ac proinde praedeterrava non e.

25. Praeterquam quod nostra praedefinitio neque e simpliciter nessaria ex parte actus praedefiniti, neque ex subordinatione causae 2.ae ad 1.am, ut supponimus; non g. e. caput, ex quo praedeterminare dicatur. Tamdem; neque ex vi connexionis infallibilis cum sensu, huius libertatem minuit: nam plura sunt, quae habent infallibilem connexionem cum actu, et cum ipsius libertate componuntur, ut liquet in scientia visionis: g. ex nullo capite convincitur, quod praedefinitio nostra libertatem offendat. = Ratio a priori totius doctrinae e; quia praedefinitio etiam, neque sicut e intentio, neque

qut ē efsao influit immediate in actū, neq aliū influxū exigit prr eū quę pūa indiffea prestabunt ex sola voltis detrāoe: ita eni, et n̄ aliū previsū ē.

26. Et hinc preocupata mēt rāo illorū, qui dicunt Suaristicā predefīoē immediate caare actū, quę vult immediate efacer: nā rū Dinę voltis disqui debet hoc, qd ē immediate velle ab hoc, qd ē immediate caare. Sqt voltas dina immediate vult actū, quē predefit; q inr dinę voltoē, et actū nihil mediat de gene volendi. At n̄ caat immediate; q inr actū predefitū, et voltē dinā mediant caē oēs, quę supunt, et requirant, ut actus libere extat. Roborat: nā prius ad predefīoē fuit previsus per sciā mediā, actus sdīoatē ponendus sub illis caus. Cap. 2o. Thois satisfacimus.

CAP. IV.

Thomistis satisfacimus.

27. Portiora sa Suaristicā predefīoē solvimus arga, duū efacā grāę ab excō dedimus ostutū. Nihilominus clamore ingeminant Thoę, et Acutissimi Pr Vasquez nobiliores asseclę. Illos audiamus: et sit iis argū „ ab authorite Api ad Ephesios cap. V, ubi ait: „ Deus oia operari 2m
„ osiliū voltis suę.„ Quibus verbis superaddit Angelicus Dor.„ 2m osiliū
„ voltis suę id ē 2m voltē suā, quę ē ex rāoe, n̄ 2m qd rao importat
„ discursū; d 2m qd designat certā, et detratā voltē.„ – Ex quibus infert Gonetus, dinā predefīoē antecedere oē sciā etiā sdīoatā.

28. Et urget: si Deus predefiret post sciā mediā, sequeret, et qd Deus n̄ operaret 2m osiliū suę voltis, d 2m intelciā; et qd operaret 2m osiliū voltis hūnę, n̄ vero dinę; at utraq sequella absurda ē: q. Rō, sciā sdīoatā n̄ tollere, quominus Deus operet 2m suā certā, et deliberatā voltē; q Deus post abte predefire actū, et media, quę per sciā sdīoatā previdit efaa. Preterea: sciā sdīoata n̄ ē caa cur Deus vult abte actū; et post huius sdīoatā previoē post Deus illū n̄ velle. – Urgea n̄ urget, et utraq sequella

falsa ê in suo Generico.

29 At utraque sanum, et Catholicum sensum habet, quem Generis ipse in parte subjicienda debet induere. Sciunt Deus predefinit actus nostros liberos non 2º præscientia, et 2º consilium hunc voltum quatenus illa præscientia sit causa cur Deus predefinit, sive actus nostros operetur; sed quatenus salva nostra libertate, non aliter potest predefinire, sive operari actus nostros, nisi præcedente scientia media de libera operatione conditionate futura. Paritas sit: Deus nihil potest ad extra operari, nisi ex præscientia potius; at præscientia hæc non ê causa, sed solum conditio dirigens ad operandum. Sic solutum.

30. Arguitur

„ 2º ex cap. 2º ejusdem epist. ad Ephesios ubi Apostolus ait: „ ipsius enim „ sumus factura: creati in Christo Jesu in operibus bonis, quæ præpa- „ ravit Deus ut in illis ambulemus: „ quod sicut creari non supponit subjectum, sed facit; ita creari in bonis operibus bona opera non supponit, sed facit. Resp. metaphoram creationis circa bonorum operum non in eo rigore accipiendam êe quem intendunt adversarii: siquidem creari in sacris literis sæpius usurpatur pro eodem ac produci, ut innumerabile ê. Ut quod Deus nos in bonis operibus creare dicatur, sufficit, quod ex nullo merito nostro illa creet, sive causet; et quod ipse solus opera nostra præparet mediis congruis, sive quæ prævisa sunt here effica. Nihil enim contra nos.

31. Arguitur 3º ex S. Dionysio de Divinis nominibus cap. 5º ubi docet in Deo êe rationes singularium præexistentes, quas predefinitiones vocat Theologia, et bonas voluntates predeterminativas, „ et effectivas, quas omnia predefinivit, et produxit. „ Item ex D. Augo cap. „ 10 de predestinatione Sanctorum, ubi exponens verba illa, „ credidit Abra- „ ham Deo, „ subjungit; „ quia quod promisit potens ê facere, ubi non dicit „ potens ê Deus prædicere, potens ê præscire; sed potens ê facere; quoniam si „ faciant homines bona opera, ipse non facit, quod ipsi faciant; non illi fa- „ ciunt, quod ipse faciat. „ Sed ubique docet a Sanctis Patribus predefinitionem Theologica physice predeterminationis inductiva.

32. Resp. Sanctum Dionysium ibi agere contra Philosophum quemdam, qui sine fundamento delirabat, Deum non êe rerum causam quam rationes

opras, et singulares. Ut autem hunc errorem penitus destruat, asserit, in Deo esse voltes predeterminativas, et effectivas cujuslibet effectus creati, non solum 2am rationem omnium creaturarum, sed 2um peculiarem uniuscujusque ideam. Dat equidem in Deo, et virtutem productiva cujuslibet rei individue, et voltas predeterminans non physice (quod numquam asserit Dionisius) sed intentionaliter, id est predecernens omnes creaturas singulares 2dum my, et nam earum, cum quo bene componit, quod voltas Dei essav non predat oppositum ejus adhibitam, et illius sciam.

33. Ut mens Sti Augi in eo textu, quem nobis objiciunt adversarii, clarius elucescat, notandum est, Stum Dum pro infallibilitate predestinationis sepe recurrere ad sciam Dei, ut liquet ex lib. 1 ad Simplicianum quest. „2a per hec verba: „cujus autem miseretur, sic eum vocat, quomodo ei „congruere sciat. Ita in epistola ad Romanos cap. 8: „nec predestinavit aliquem, nisi quem prescivit secuturum vocationem suam.„ His ita, in allegatis verbis de predestinatione Sanctorum, ita debet intelligi, ut excludat ex parte hominum causam, aut meritum, cur Deus in ipsis opera bona operet. Hoc patet ex ipsa lectione verborum. At hinc non sequitur, Deum opera bona hominum facere per voltem omnino independentem, sive non directam a scia conditionata.

34. Adde: quod ut Deus dicat adimplere promissum, non sufficit Deum prescire, sed Deum posse promissum adimplere. Nos autem id fatemur; nec opponitur ex nostra doctrina, potest convinci. = Advertendum hic, quod dum Sti Patres dicunt, Deum predestinare, preordinare, predefinire actus nostros, non debent intelligi, de volte absoluta, et immediate influente, sive inducente premotionem physicam; sed de volte intentionali previa, sive predecernente, id est, ex directione scie medie, preparante media, que sunt prima indifferentia, et immediata nostrorum actuum, infallibiliter tamen coniungenda cum ipsis.

35. Ajunt 2um predestinatio subsequens sciam mediam dici non debet predestinatio, sed postpredestinatio: ergo polis [illegible] e. = Resp.: fatum in sensu Catholico, Augustiniano, et Thomistico est providentia preordinans omnia, que sunt in mundo; sed inique diceretur fatum, si nihil agere posset nisi previsa futuritione illius: ergo = Neo ad argum, quod sit predeterminatio Gonetica

ê prædetrão in gere effectivo, et postdetrão in gere dispowo, quatenus sic pender a ofu in gere caz maalis, et dispows, ita dezy nay ê prædesso, q^a het prædea 4pôris, et caatris remote, et pest dici postdesso logice, quatenus dirigit scia media supponente operaog obtive odwatg. 36.

Ad ofraog dico, qd fatuy in Catho su salvat per hoc præscisse, qd decernat infallex nãoz actus, ante prævios abtã illozy; at post odwatg, que simul xconder et infallus effectus, et libertg illius. Hinc, l nanda, l disguenda ê mia. = Nota: qd tt Deus odwatè prævidexit ofu futuy; tn dicit spliz trahere hões ad ofu, et ex nolentibus volentes facere; q adhuc post illa scia media pest n decernere ofu; et sguenz, pest n trahere libte. Prætereà: ofus prævidet odwatè futurus, n ex viribus nãe, d ex viribus gre: unde l ipsa tracho odwata principaly a Deo ê.

37. Arguy 5ũ: prædesso Thõica oponit cy oib ofuvis create libertis: q hanc n ofendit. Pbt ans l: stante illa prædessoe, p eodz insti reali, oponunt oïa ofuva potestio sufientis ad utrumlibet; d hec sunt ofuva libertis: q. = 2º: quamvis prædesso occurrat p eodz insti cy ofraijs indifentibus, tn n ê in actu 1º prioxi nãe; d potius præscindit ab illa: salva igit manent in actu 1º oïa opria que libertg create ofituunt: q Ct. = Ofrant Thõe dupli paritie: 1ª desumit ex nãa prædessoe, que insepsibilis ê cy altero extremo libertis; et tn q oponit cy ofraijs libertg ofituentibus, libertg n lgdit. 2ª ex scia vloix, que eodz mõ se het.

38. Ad argu rẽo nando ans, et maig 1l pbaois; q inter ea, que ofuunt potestg sufientg ad utrumlibet, annumerari debet carea ois impedimenti effectis ad aliquod extremy; que carea n dat, stante prædessoe Thõica. Adde, quod iuxta Thõas impole ê, creag operari absq prædessoe Dina: q hac desiente n dant oïa ofuva, poi sprime, sufientis, et expedites ad operaog. = Nõ etig ans 2ª pbaois; l: q siliz dici pest, visg beatificg, uniog hypostica in Christo, et vincula in

hoc ligato libert. n. efficere; qa praecisivè ab eis reliqua sunt indifea.

39\. 2o; qa iuxta Thoas praedefio e decretu ocpos aplavu ad eomu detratu; decretu autem aplavu spectat poq in ee proxime expedita, sive approximata; proindeq debet ee p prior nat ad actu. Et hoc Thoaru argo collimat cum rancida illa rone, quae ponit praemotioq ex pte actus 2i, n vero ex pte actus 1i, qua saepissime impugnatq hos. = Ad confirmationq dico, Thoas nre doctre omno renuntiari ee: dicimus enim, neq praedefioq, et scientiq viois cum libertate oponi, non qa oponunt cum opns indifferentibus; d qa neq praedefio, neq scia viois e ans detrao ad aliquod eomu; et utraq e evitabilis a volte creata. Cap. 5o. Aliorum argis satisfacit.

CAP. Vm

Aliorum argumentis satisfacit.

40\. Argum 1m. Solius libertatis Divinae e n ponere extrq praedefions: q libertas creata nequit illa impedire; d eo ipso creata libertas dependit per praedefioq: g &a. = Confirmat: creare liberum n e, qd extat praedefio: q neq e ipsi liberum, qd n ponat. Pbt coa: ad illa poq pertinet omitere libere actum, ad quam pertinet ponere libere actum: g si creare liberum n e qd ponat praedefio, neq liberum erit, qd n ponat. Ans liquet: ng quomo poterit libere omitere amorem, qui s suo libito n pest amare?

41\. Reo, dupli mo posse impediri extrq praedefions. 1o: si posis oib praerequisitis ad praedefiniendum sub scia media de libero opsu ordinate futuro, adhuc praedefio n extat. 2o; si voltas creata dissentiens auxilio impediat sciq mediq de opsu futuro sub tali auxilio; proindeq impediat requisitum essentiale ad praedefiendum. 1mus soli competit Divinae libertati. 2us competere pest volti nrae. Et ex 1o fit, qd abte, et simpliciter sit proprium libertatis Divinae, qd n extat praedefio. Hinc nandum abte, et distinguendum e ans.

42\. Ad confirmationem, ocesso antecedente, no cog. Prbao tantum vera e de libertate ad actus

ppriοs, n ita de libertate ad actus alienos. Explat: ad illq pot pertinet sz omittere actz, ad quq pertinet sz libere ponere actz: siquidz libertas saltis circa actus ppriοs versat inz actz, et eius omiοq. At omittere per impedimtz excz, et circa actus alienos l e ppriz pot potentis ponere actz, l ppriz etiq alterius pot, quq actz ponere n posit: ng omnis libertas circa actus alienos n sunt excz impedimtz, et extra actus alieni; d impedimtz excz, et omio talis impedimti.

43. Solus declarat emplo: da, pri obsequiz ee requisitz ut princeps aliquq favorz cfferat talz ut sit liberz ipsi, etiq pod obsequio, favorz cdere, l n: Prius liber e ad favorz impediendz, sit videlt obsequiz n exhibeat; et tn illi liberz n e, qd princeps favorz cdat. Unde libertas pri respicit tamqq extma, n impedimtz favoris, et favoris exteq; d posoq impedimti, et huius omioq. Hinc sit obsequiz pri nec e caa, nec motivz, d tantz requisitz, ut princeps favorz cferat; ita cus cdioate liberus n e caa, nec motivz, d solz requisitz, ut Deus clu abtz predefiat.

44. Argu 2u, et e instaa: ho libere dissentiens impedit predefioq clus: q pest illq n impedire. Ido entimema. Subsumis; d illq n impedire, e illq sz extere: q ho pest facere, qd predefio extat. Vel no, l distio subsumptq; d illq n impedire ex liberte inca Dei, e illq pextere; Ido: ex liberte hoiz, no mizz, et cog. Quamvis creata n apponat impedimtz adhuc e liberz Deo predefire, l n: siquidq clus cdioatis creare in quo stat carea impedimti, nec e caa, nec motivz infallibr inducens predefiog. Instaura emplz nesi antis.

45. Et nota ad solusq instaq: qd tt in hoiz poteste n sit priva predefioiz extea; e tn in hois poteste nava extea illius; quatenus ho liber e ad ponendz, l n ponendz impedimtz, ut extat predefio. Hoc sufficit, ut actus predefinitus dicat abte liber, et ee in hois poteste, sive posit ab hoe impedirи, l n posi; q aris, ex quo semel pod inferat

videt predesto, evitabile e, et impedibile ab ipso hoe, ut sepe diximus.

26. Atqui 3us actus predefinitus n ponit sub yrs prii, sub quibus previsus fuit per scia media: ponit eni sub predesioe, que per scia media prevista n e: g ille actus spliz liber n e. Pbat: quamvis alia opera Dus sint indiffea, predesio tn n e indifferens, d ad vy detrata; atqui quando unij ex opery detrata e ad actu, et reliqua opera indiffea sint, actus n met liber. g Ca. Ma liquet: nq, sive unchij ex opey, et predestape infert infallibr vy. Ma Cng. q n alia de caa rejcit a nobis physica pmodo. = Sile huic solvimus arqui, dy 2d xly Ss astruoe auxi efacis ab oppon vindicavimus.

27. Reo dysquendo ans: actus predefinitus n ponit sub yrs prii prox pxime astueentibus, sub quibus Ca, nego: n astueentibus prox pxime, sub ans, et no cq. Sepissime diximus, predesioy n ee prius immediatij actus salutaris; unde n astuere prox pximi, sive n faciente se here ex pte actus vel pximi. Et ideo prius remoty, quo applans opera libera, et soly nessitans Dey ad talia opera exhibenda. Quando aute opera libera sunt, nihil refert, qd liberae, l nessao aplicent. Add summum nessaa erunt in extendo; libera tn in operando; qd soly atendi debet ad perfectq libertis astuoe.

28. Pat: nq si Deus nessao produceret Angelij, quj modo libere produxit, adhuc Angelus libere eet in elicione actibus suis. Silty g. Ad aproos dico, predesioy ee detratq ad vij depeny a previoe libere decraois creare; n vero indepeny a tali previoe. Hoc 2y n libertj ofenderet. Ut ex inde efixdens fit disparitas ad physicq pmoos, que ex inciis suis, et nullo re habito ad liberq decraoe creare votis hanc, et reliqua opera detrat ad actq. Unde libertj nocet. Instaura nq retinsioq de decro collavo auxj efacis, in quo instar argy, et spao.

49. Argum 49. praedestinatio se habet per modum nas saltem ut principium mediatum; sed hoc ipso est a voluntate nostra impedibilis: ergo. Resp. Negando ant. Probatur consequentia, quia est per modum ad auxilium, quod est principium immediatum actus. Probatur enim: quia si impedibilis esset, impedibile etiam esset auxilium: qui enim potest impedire causam, potest etiam impedire illius effectum; atqui auxilium impedibile non est: ergo. Resp. Effectus mediatus non existens impedire non potest existere causam mediatam; sed actus praedestinationis est effectus mediatus praedestinationis: ergo. Probatur stat: siquidem nemo impedire non potest existere aliquid, quin praesupponat existens prius quam nemo existat.

50. Argum dupliciter solvitur: 1º distinguendo maior: praedestinatio se habet ut principium mediatum per se requisitum, nego; per accidens concurrens, concedo maior. Sed nego minorem, et maior probatur. Sequitur praedestinatio nec exigit per se ab actu, nec ab auxilio. Non ab actu, quia Deus potuerit existere, ut non praedestinat, sed ponat solum ex auxilio, quod efficax praevisum sit, et misericorditer a Deo conferat. Non ab auxilio; quia hoc existere poterat vi solius decreti praeparantis auxilium efficacis, et directi per scientiam mediam; quamvis praedestinatio aliqua non esset. Ex quo fit, quod ut auxilium impediri non possit, possit tamen impediri praedestinatio, quae omnino causa remota, et per accidens illius.

51. Ratio: quia tunc ex eo, quod impediat causam infert impeditionem effectus quando causa necessaria est; non autem quando est mere suspensiva. Adde: auxilium, ut quoad entitatem impedibile non sit, esse tamen impedibile quoad efficaciam; ut saepe diximus in materia de auxiliis. Ad probationem dico, maior vera esse, quando causa mediata non pendet aliquomodo ab effectu; falsa tamen si aliquomodo dependeat. Et quia auxilium neque physice, neque intentionaliter dependet a nobis; ideo hic illius existentiam impedire non potest. At praedestinatio intentionaliter pendet a futuritione conditionata actus, et a scientia media huius futuritionis: unde ut ex praecisa ratione causae mediatae non sit impedibilis per actus impedibilitatem; impedibilis tamen est ratione praedictae dependentiae. Et hinc 2ª solutio ad argumentum.

52\. Pla alia solvimus loco citato
ad num. 46 huius capitis. Instaas, et a fortiori reliqua praeoccupa-
bis his notationibus. = 1a: effectus immediatus eo, quod actu influat a causa
immediata, non posse non pendere ab ipsa: effectus vero mediatus non pen-
dere necessario a causa mediata; quia etiam hac non existente, potest effectus me-
diatus existere. Haec est disparitas inter effectus utriusque causae, ut omittam
causam immediatam per se non requisitam impediri non posse pro effectus
impedibilitate. = 2o notabis: quod ut posita praedefinitione voluntas non possit
non consentire; at in potentia haec est simpliciter consequens; descenditque a libero creato
eiusdem voluntatis usu, qui conditionate praevisus est per scientiam mediam.

53\. Sic.
ut praedefinitio supponat ante consensum absolutum, haec suppositio non est omnino ante; quia
praesupponit liberum voluntatis decretum conditionate praevisum. Quis enim videat
summam nos inter, et Thomas praedefinitionum distantiam? Praeterea: non aliter iuxta
nos Deus praedefinit actum, nisi modo accommodato causae liberae, et per ea
opposita, quae attento actu primo sunt omnino indifferentia, et ex libito
voluntatis reducenda ad actum 2um. Tandem: Deus actum non praedefiniret,
nisi scientia media de eo sub conditione futuro praecederet effectum: unde et prae-
definitio ipsa, et scientia conditionata simpliciter sunt a voluntate creata evitabiles. Circa
decretum applicatum omnino sermo redibit. Quaest. 2a. Resolvit quid de
facto tenendum circa praedefiniones Suaristicas. Cap. 1um Conclusio ad mentem
Doctoris Eximii.

QUAEST. IIa

Resolvit, quid de facto tenendum circa praedefinitiones Suaristicas?

CAP. Ium

Conclusio ad mentem Dis Eximij.

54\. la est: Deus de facto
praedefinit actus salutares praecipue praedestinatorum. Militant adversus
conclusionem hanc omnes, qui praedefinitionis politiam negant. Sed eam defendit Eximius
Doctor tum lib. 2o de concursu Dei cap. 1o; tum etiam, et principaliter lib.
3o opusculorum cap. 1o; ubi triplex genus distinguit actuum supernaturalium; et ut

oes, asserat a Deo praedestitos ee; n in eadē ee de ob certing. Ideo in dcte apposui verba illa, praecipuè praedestatorum. Pbr g sclo ly multis Scrurum authoritibus, quas congerit, et explat citatus Eximius lib V de praedestaoe cap. 3º; et P. Thentoria de providea disp. 6.

„ 55. Isaias cap. 14 haec het: „Dnus exercituum decrevit; et quis poterit infirmare?„ Genesis cap. 50 dicit: „Vlu Dei possumus resistere volt.„ „ Esther cap. 23 similiter: „n e, qui possit tuae resistere volti, si decreveris „ salvare nos.„ Joannis cap. 10 de ovibus, quae pastoris sui sequunt „ ait Dnus: „nemo rapiet eas de manu mea.„ Haec, et alia testoa loquunt de decris efficacibus Dei, quae nec possunt admitti ante scig conditatg, nec debent adstrui post scig abtg. 1a pars huius ppo liquet ex eo, gd libertas creata laederet, ut saepe pbatum e. 2a ex eo qd minus decens videat, et n. spe efficac volts Dinae iuxta dicta n 21 huius disputaois.

56. Et spat. ny plus extollit sapiea infita, et oipoa Dei si dicat trahere ad se hoes ante praevios abtg bonorum operum, quae post abtg praevios. Pat hoc; na ita bino verum e qd Deus oia attingat fortiter, et etiā nros actus liberos suaviter disponat, ita ut maneat illesa eorum libertas, et salva Dinae volts effica.= Pbr 2º scto: praedestio Suaristica libertem n tollit: g de facto admittenda e. Ans late pbavimus quest. antecedente. Pbr coa; dinae volti, et supremo Dei dominio concedi debet quicquid ex sacris literis tribui possit, salva libertate hois; d Deus possit praedestire actus nros liberos salva hois libertate: g Ka.

57. Spat V: magis extollit misea, et liberalitas Dei erga praedestatos, si illos eligat ad actus, quos si eligat, qa actus bonos habituri sunt; d Deus de facto eligit praedestatos ad actus bonos, n qa eos habuerunt: g ita magis extollit dicta Ka. Spaa innabilis e, si maneat salva, ut manere pbatum e, creata libertas. Thir „ videt expressa Sti Augi de praedestaoe Stoum cap. 17, ubi ait: „In„ telligite quae vocaos qua fiunt electi, n qui eliguntur, qa crediderunt; d qui

,, eligunt ut credant;,, atqui de facto poni debet providentia erga praedestinatos, quae magis commendet misericordiam, et liberalitatem Dei: ergo talis.

58 Probatur 2º: non decernere opus nisi post scientiam absolutam illius videtur summae Dei sapientiae, et providentiae contrarium: etenim conscius, quod artis suae directione valeat efficere prius decernit opus faciendum, quam provideat factum; atqui Deus sapientissimus omnium conditionatorum scientiam habet, de solum conditionata ponatur instructus certo cognovit quod, et quomodo possit in nobis opus perficere: ergo illud faciendum definit priusquam factum videat: de hac est suasoria praedestinatio: ergo de facto datur.

59. Rogas hic, an praedestinatio Divina motum actum per se necessaria sit? Negat communis sententia, a qua noviter recedit P. Granda lib. 1º de Deo disp. 34 sect. 2. = Pater Avendaño huius singularitatis amator contendit pro illa stare D. Eximium. Sed fallitur: Eximius enim oppositum manifeste tradit variis in locis; et praecipue lib. 2º de concursu Dei cap. 1º: ex quo nos veritatis amore compulsi sententiam illius quoque rationes mutuamur. Probatur ergo sententia nostra sic: praedestinatio Divina necessaria non est, neque ex parte actus praedestinati, neque ex parte Dei providentis, ordinantisque media ad finem: ergo ex nullo capite necessaria est.

60. Probatur antecedens 1ª pars: quamvis non daret praedestinationem, darent tamen omnia principia immediata, ut actus salutaris existeret; sed ex parte effectus non requiritur aliquid praeter principia immediata, ut ipse existat: ergo talis. = Maior constat: nam seclusa praedestinatione daret auxilium, ordo parata, sive praeparatio illius concursus, et voluntas per se auxilium, et ordinem ad debitum actum. Minor nam requiret. Consequentia bona est.

Probatur 2ª antecedentis pars: perfecta Dei providentia erga actus honestos salvatur absque Divina praedestinatione hanc propterea nant adversarii: si illam probemus, tenebimus assumptum.

61. Probatur ergo 1º in actibus pravis circa quorum malitiam salvatur Deus perfecta providentia quoad concursum, quem in ipsos exhibere statuit; atqui circa illorum non datur in Deo praedestinatio: ergo. = Probatur 2º, et principaliter: ad perfectam providentiam tria requiruntur; scientia, voluntas, et potentia; sed tria haec sunt in Deo

absq predesfoe: g. Sol. 1a pars: siquidem ante oe decretum Deum dat indem scia nessaa, tum scia conditata, sive media. Sol. 2a: na voltas spectata 2us se n dicit predesfos. Sol. 3a: neqs potea ut aplata indiget decreto abto predesfente actum in se ipso: g tria illa absq predesfoe salvant.

62\. 1a et 2a pars evidenter constant. 3a ostenditur: ut poa sit aplata satis e, qd Deus velit aptare pos sua adsimultanee concurrendum cum caa 2a, ut liquet in actibus pravis: g. = Adde: ut actus in se amabilis sit, tn n debet nessao amari a Deo: g nessaa n e voltas predesfva illius in se ipso. Tandem: cum affectu inefface erga actum, stat qd Deus preparet auxium efax ex alio motivo: plura enim motiva possunt intercedere, ut Deus preparet, et conferat auxium previsum efax: g stabit voltas, proindeqs perfecta Dei pvidea absq predesfoe. Cap. 2um. Oppois occurrit.

CAP. IIum

Oppositis occurrit.

63\. Op. 1o: ut salvetur perfecta Dei pvidea, et benefica erga predestatos sufficit, e, qd a Deo preparentur media vere congrua, et conjungenda cum fine; d ad hoc n requirit predesfo: g. n dat. Thes constat, quia quoties a Deo obtinet finis intentus, perfecta dat pvidea; finis autem per media vere congrua obtinebitur. Thea etg. g predesfo n facit, qd media vere congrua sint. = Distinguo majorem: ut salvetur utcumqs perfecta Dei pvidea &ca satis e &c, co; ut salvetur perfecta Dei pvidea eo modo, quo ex sacris literis, et Pbus constat extare, satis e &c, nego majorem: et simul dista mie, nego cog.

64\. Clara e distio. Ut 1um membrum liquet ex iis, quae cap. quinto diximus contra Ps Fonseca. = 2um ex probatis 1a et 2a concl. ex motivo auxilii efacis. Sicut pvidea Dei erga predestatos liberalis e quoad modum: inde quomodocumqs exerceat, et asequatur finem perfecta erit. Hinc 2m illius perfecio n e detrahere nessaoe predesfoe. Atqui ex sacris literis constat, Deum predesfiae actus in se ipsis, idemqs adeo urgentibus

evincat rationes, quales in hac, et anti qq. tioe dedimus, inde de facto admitenda ē pdefio ad psecoz Dīns providere, et beneficere erga pdestinatos.

65. Op. 2º: si nesaa eet dina pdefio, Deus quomodo ocurreret ad actus bonos, atq ad malos; ad hoc dicendu n ē q. Illo mag, que n pbabit. In pº ocurreret Deus ad actus bonos inspirando, et inclinando hoy voltes; secus aute ad actus malos. Deinde: Deus pcipperet, et ofuleret actus bonos atq ad ipsos prestaret supralis virty, qd circa actus malos dici n pōt. Tandē et Deus actus bonos pdefiret, illos in vellet, et intenderet voltē sibi, et antedente: at actus malos sibi voltē, neq vellet, neq intendere posset; d tanty ocursu ad illos n impediae.

66. Op. 3º: voltas prepazava auxy efacis ē pdefio actus; d nesaa ē in Deo voltas prepazava auxy efacis: gº &ª. Pbt mag: voltas auxilij efacis prepazava onectit cu auxio, et cu sera media de illius efica; d hoc satis ē ut sit pdefio actus: nq pdefio actus nihil aliud ē, qug voltas onexa cu actu: q &ª = Illo maze; et sa maze pbatis no mizg. Ebas adiuncta dyquo: pdefio actus nihil aliud ē qug voltas utcumq onexa cu actu, nb; qug voltas obta actu decernens, odo.

67. Non eo ipso qd voltas Dina onectit cu actu, ē illius pdefio: alig voltas permissiva pecci post scig medig de lapsu sub auxio A, foret pdefio pecci, qi onexa ē cu pecco. Ite voltas oferendi auxy pevisu efax eet pdefio actus ponendi infallibr sub tali auxio; q cu eiusmi actu onectit. Igit volito Dina, qug sit pdefio, n ē volio utcumq onexa cu actu; d ē volio obta erga actu immediate decernens, et intendens efacex illiu tamqug finy post scig mediā de medijs oquais ut talis actus ponat.

68. De hac pdefioe afserimus n ēe nesag, neq ut ponat actus, neq ut Deus sit perfecte pvidus: "multa" siquidē (verba sunt Origenis) sine volte eius fecerit, "nihil sine pvidea. Vide quomo pvidea perfectissime salvet, absq volte utiq

efacer praepsente. = Nota p. alys solvendis: 1º: nihil indecens, l. illicitum apparere in eo qd Deus n solum praedefiniat actum honestum, d etiam oes illius circumstaas: nam lt ptes sint actus honesti tenues, facillimi, et remissi; at tenues dicunt, et faciles respective ad alios; in se vero magni habent a Deo respective ad finem nobis propositum. Itaq: lt faciles in se; ex circumstaa vero strag tentaois possunt ee difficiles.

63. Adde actus honestos a Deo praedefinitos 2º vovis honestos, n autem quatenus dicunt minus perfeos, sive maius excludunt. Deniq: sine ullo respectu ad peccatum potest stare praedefio actus honesti, qui nectatur cum pecco praesente, ut suo loco dicemus. = 2º praedefinas actum minus intensum bene cponi cum csilio, et exhortaoe ad exercitium actus intensi iuxta illud Apli: "aemulamini charismata meliora." Quod etiam ipsi fateri debent adversarii: nam praedefio extit habito iure ad determaoem create voltis eligentis; cum eo autem, qd voltas eligat honestum minus, stat, qd Deus velit, honestum maius potius eligi a creatura.

70. Hinc 3º notabis: n pugnare int se Deum media praedefioe velle efacere actum minus intensum, et simul suadere inferiorem. Optime cponitur in Deo duplex voltas efax quasi diversae lineae. 1ª voltas eet de linea executois, sive ad executionem respiceret. 2ª de linea approbatois: magis enim appretiaret Deus, et suaderet honestum superiorem, quam n minus intensum. 1ª respiceret ad executionem; quae 2ª diceret ad determaoem creatam. 2ª de linea approbatois; quae solum dicit Dei beneplacitum, et complacentiam in maiori honesto. Quaest. 3ª. De stabiliendo decreto oium applauso. Cap. 1º Supponit aliqua, sentas refert, et Thoas impugnat.

QUÆST. IIIª

Pro stabiliendo decreto Oibus aplavo

CAP. Iᵘ

Supponit aliqua, sententias refert, et Thomistas impugnat.

31. Cōr Rm̄i pretodus prȩdefin ad mat̄e pecci hoc loco disquirit, et Dᵃ Thōs exspungit. Nobis actū agere numquā placuit; longeq̄ discussā heñ eiusm̄ dispūtā in maā de auxiys. Dispūta aliq nec minus gravis, et forte difficilior circa decretū aplavū Divī oīpōs; an videlicet sit āns, l comitans; efax ab inēo l indifferēs. Prō resolutiōe Iᵒ supponendū ē: Deū ad oēs actus nāos phīcē concurrere; et vel ad māle pecci, si illud in posivo constitat; qd in phicis Dᵃ paucos Durandistas coñ defendit.

32. 2ᵒ supponendū ē: oīpōq, quā a volte divā distā supponimus applari ad operandū extra se per aliquod „decrū Divī voltis: „quidquid enī Deus operat, volens operat... et nihil fit „nisi oīpens fieri velit;„ aiebat Stūs Augus in enchiridio cap. 102. Adde, qd de raōe perfectissimi agentis ē n̄ aliū, quā sciens, et volens operari.= 3ᵒ supponendū ē, aplaō Divī oīpōs n̄ posse ēē prȩdefōs efax, actus etiā a scīa media pendentis. Raō supius insinuata ē: nā aplaō oīpōs se tenet ex pte actus Iᵢ, et cū utroq̄ libertis exmō connexibilis ē; at illa prȩdefō nec se tet ex pte actus Iᵢ, nec ē cū utroq̄ exmo connexibilis.

33. 4ᵒ supponendū: pōs nrā ut approximatā consurgere ex pōa divina, et ex approximantibus ipsā; q̄ᵃ pōa nrā quatenus cū divā operat ē caā incompleta, et inadeqta; caā vero inadeqta, et incompleta, quando complet, et adequat, dicit cōstive concausā adequantē, et reliqua, quȩ talē caā approximant. Hinc lt decrū aplavū oīpōs sit extrīnsecū pōs creatȩ ab se; tn̄ intrīnsecū ē illi ut approximatȩ, et expeditȩ. His suppōs,

34. Iᵃ sīa docet, decrū aplavū Divī oīpōs ēē efficaciter efax, et connexū cū uno exmo taliā ut sit incompossibile cū alio. Ita Thos in oīb prȩdefinantes. Ita etiā Scōs, quorū decrū concomitans ē etiā Divī oīpōs aplavū. Sed divisi sunt: nā plēs tale decrū adstruunt a scīa media independens; alij vero, quos citatos dedimus in maā de auxiliis, illud n̄ nisi depens a scīa media admittent. His adiungendi sunt Pᵃ Vasquez, et illius discipuli.= 2ᵃ sīa defendit ab Eximio Dᵉ lib Iᵒ de

gratia prolegomeno secundo capite octavo, et in opusculis lib. 1º cap. 12, et 15.

25. **Eximius** q. decretum, quo Deus omnipotens aptat ad concurrendum cum causis liberis constituit omnino indifferens, et equaliter jungibile cum utrolibet libertatis extremo. Tuentur Suarez, sequuntur PP. Fasolus, Avendaño, Herrera, et Recentiores communiter. His adiunge P. Molina in concordia quest. 14, art. 13 disp. 19. = Nihilominus inter **Eximij** Doctoris asseclas discrimen est in explicando qualesit decretum istud et quonam illas tendeat. Nos ab **Eximio** nostro Thoma discedere non possumus; et ut viam difficultatis complanemus Thomas duplici titulo, contra bellum calamo refutare oportet.

26. 1º ex lesione libertatis: nam illud decretum est antecedens inferens infallibiliter actum, et omnino a creatura inimpedibile: neque enim pendet a creaturae libertate, sive quoad existentiam, sive quoad connexionem cum actu. = Scitis quam efficaces ostendant a Jesuitis huius titulis veritas. 2º ex eo, quod deficiente illo decreto, omnis actus est necessaria, quia libera esse non potest actio, quando deficit aliquid, quod non est in potestate agentis, et sine quo impossibile est agere. Hinc sequitur necessario fore, et consequenter non peccaminosa omnes actus proprios, si ex libertate Dei deficerat decretum omnipotens aptativum. Relege dicta in materia de auxilijs, et in 1ª questione huius disputationis. Cap. 2m. Brevis impugnatio Scotistarum, et Patris Vasquez.

CAP. IIm.

Brevis impugnatio Scotistarum, et Patris Vasquez.

27. 1º impugnant ab Eximio nostro sic: decretum particulare aptans omnipotentia ad hunc actum superfluit: ergo non datur. Probatur antecedens: quia prior ad tale decretum datur in Deo decretum quoddam concomitans, sive voluntas generalis, qua Deus offerat concurrere ad quoscumque actus se creatura determinaverit; sed stante hoc decreto generali particulare illud superfluit: ergo 1ª. Maior, et minor probanda sunt. Tamen quas ab adversarijs difficile

nabit ... per vos ... ad decr. pariculare Deus prævidet quidquid faceret creatura constituta in plena potestate.

78. Nunc sic; quia plena libertas creaturæ dicit constitutivè volt. Dei operentis concursus, sine quo creatura non est proximè expedita, et consequenter non plenè libera: ergo etc. = Obj. 2°: illa mater quæ percendendo ab illa volte generali, sive decreto quasi subordinato non intelligit Divina potentia proxime penes potentiam hunc etc. potius quam aliq. = Obo eq. minor: decretum illud generale sufficit, ut quoties creatura se determinaverit ad operandum, ... simul cum illa operetur: ergo decretum aliud superfluit. Obo ans: decretum illud non est subsidiis; quia est voltas operantis concursum ad omnes actus in specie, ad quos creatura se determaverit, et est voltas efficax cooperandi cum ipsa creatura: ergo etc.

79. Explicat clarissima paritate solis, qui est causa universalis ex se determinata ad coagendum cum causis particularibus sibi subordinatis; ideoque posita actione causæ particularis, ponit concursus solis: sibi sic ergo Deus ut causa universalis determinat per suam volt. ad cooperandum cum causis liberis semper ac ejusmodi causæ operentur: unde quoties hic, et nunc creatura ponat operationem Deus virtute illius voltis, sive decreti applicativi cooperabit; quin opus sit nova, et particulari volte, l. decreto sive antecedente, sive comitante etc.

80. Impugnant 2°: decretum applicativum ... ad adversarii tuentur, l. est predeterminativum hunc voltis, l. est quasi subordinatum, et non absolutum? Predeterminativum repugnat, et rejicit ab ipsis: quasi subordinatum superfluit: ergo admittendum non est. Thar que nat..., probanda est sic: per illud decretum vult Deus absolute, et efficaciter, volts hunc operari, l. solum vult concurrere, nihil absolute disponendo de operatione creaturæ, quia quasi permittendo se a creatura determinari. Si 1um: decretum predeterminativum est: neque est absolutum de ipsa creaturæ operatione. Item non est ex praescientia actus sub conditione futuri; quia in ipsa conditione deberet includi tale decretum ut potest nisi ... ut creatura determinaret et operaret.

81. Si vero includeret in conditione, laederet libertatem: conditio enim includens aliquid essentialiter connexum cum operatione, libertatem offendit: ergo decretum predeterminativum.-

Si 2º. ita manet decr. quasi sdioatum, sed si creara se determinaverit; atqui hoc modo nihil aliud faceret Deus per hoc particulare decr. quod non faceret per aliud, sive per volitionem generalem: ergo &c. Impugnant 3º. si daret decr. concomitans, Deus, et creara æque per illud determinarent ad eamdem actionem; hæcque etiam utrumque esset immediate liberam; et hoc implicat: ergo &c. Thesis est adversariorum.

82. Probatur minor: implicat, quod creara se determinet elective, et quod in manu sua non habeat conditiones requisitas ad operationem; et hoc ita eveniret, si Deus, et creara æque determinarent per decr. illud ad operationem: ergo &c. Thesis constat: nam se elective determinare est operari cum pleno dominio super actionem, quoad huius existentiam vel non existentiam; atqui ut hoc verificetur, opus est in manu sua habere conditiones ad operationem requisitas; quod per se notum videtur: ergo &c. Thesis antecedentis sillogismi constat ergo: nam causa, quæ ex propria determinatione operatur non operatur determinata ab alia.

83. Nunc sic; et si Deus, et creara simul se determinarent ad eamdem actionem, Deus operaretur ex determinatione propria: ergo non operaretur ex determinatione creaturæ, sive determinatus a creara, atqui eo ipso creara in sua manu non haberet omnes conditiones requisitas ad suam operationem: ergo &c. Impugnatio hæc urget specialiter P. Ribadeneira, qui decr. concomitans ita adstruit, ut Deus, et creara se mutuo determinent per eamdem actionem. At hæc mutua determinatio destruit immediate plenum dominium, quod circa suam actionem habere debet creara in suis operationibus elective procedens: ut enim taliter procedat, a nullo debet eius actio determinari.

84. Reijcitur præterea hæc mutua, et quasi simpatica determinatio: nam Catholici exinde probant non plures, et unum esse Deum, quia ex diversitate libertatis inferretur, quod unus posset velle oppositum alteri; et hæc ratio inefficax foret, semel admissa illa mutua determinatione: nam per sympaticum velle, aut determinationem mutuam idem posset uterque Deus velle: ergo &c. Nec satisfacit dicendo, quod sed mutua illa determinatio in divinis repugnaret: imperfectio enim esset, quod Deus se solo determinante aliquid velle non posset; at id non repugnaret ex capite libertatis

usic, sive a Dina, et huna praescindentia.

85\. Sed rejicit: nq Pes imperfeos inveniunt in eo qd ples Dij diversas detrades possent occipere; qa quilbt diversa libertate gauderet: ô qa de rade perfecte libertis ê excludere nessag alterius detrado:= Praeterea: filin dnis n repugnat illa mutua detrao ex capite libertis: q neqs diceret imperfeos dominij. Patet coa: nq plurij Deorj voltes ita scordes ad statui posunt ut quidquid una vult, altera absqs difulte, impedinto, l rectrea velit; d exinde quilbt haret perfeos domnij, ut patet: q Ka. Cap. 3e. Doctor Kouis explat, et defendit.

CAP. IIIm

Doctor Eximius explicatur, et defenditur.

86\. Non una via incedunt, qui Doctorj Eximiu sequint. Aliqui sequentes ut ipsi dicunt PJ Gholina decrj indifens oipotenti, laplicativj ita explicat, ut per illud Deus nullj extremj detrate velit, d disiunctive l hoc, l illud, ideo tale decrj disiunctivj dicit. Sed oa, et infero: q tale decrj erit afectus saltj disiunctive erga actu peccaminosj. Coa bona ê, d Dint sancti pary bona:= Alij, quq oipog aplati censent per hoc, qd dina voltas neqs nessitet ad utrj exmj, neqs illud impedire velit; d tn n vult poire, scurrere ad exmj, ad qd actu scurrit oipoa.

87\. Sed oa ê la parite, ut nra poa externa aplet ad operandj, n sufit voltas nollens impedire, d requirit poivj impeij illg aplans: q filis. Ja 2o: dj nos operamur, Deus nobiscj poive operat: q dat in Deo voltas poiva scurrendi: nq Deus eo mo, quo operat, operari vult iuxta celebre dictj Sti Augi; atqui Deus nolle nessitare, l impedire, n ê poire, velle operari: q per merg voltg n nessitandi, l impediendi n aplat

ospoa ad occurrendū. Tamdiu velle ñ resistere, vel impedire, unicē trāt ad carēg virī resistantis, vel impedientis; hoc autē ñ sufit, ut ospoa intelligat aplata: qd per se ostat.

88. Omitto alios discurrendi mōs, in quibus discutiendis, et impugnandis nimis plixè immorat P. Aranda lib. 3° de pvidea disp. 34 sect. 5a: ubi ipse peculiarē mū stabilire stendit. Sed emedullata doctra in Eximio nrō inveniēt. = Notandū tn: plēs seq. nrē Dēs Eximiū desesere quoad mū loquendi: trōp enī decrī quasi odioati, quibus utit Eximius, pēcīlitē abhorrent, et triplī fundamto nituūt. 1ū ē: occursus Dei ñ disgiuit a occursu creare, q. a ē eadē actio: q. Deū decernere occursū suū, si creara se determināverit, ē decernere odioatū indistīte a odioe: qd nugatoū ē.

89. 2ū. ex decro tali odioato infert, actioē creare ēē priorē actioe Dei; q. a Deus expectaret detrāoē creare: qd ē absurdū. 3ū: Q priori ad actū occursū intelligit ospoa aplata; atqui ñ intelligeret, stante illo decro odioato; q. a tale decrū in rāoe aplantis ostituit per adimpleoē odioīs; odio autē ē ipsa detrāo creare: q. = Sed hęc levissima sunt, et facili negotio solvunt ab Exio, et illius asseclis; siquidē ut bene notat citatus Aranda lib. 3° a n° 389 numqē Exius decrū illud vocat odioatū sine restrictioe, ð quasi odioatū.

90. Et etiā sub hac restrictioe nec ponit, nec dicit quasi odioatū quoad rē significatā, ð tn quoad mū significandi quatenus Deus ita ospoa sua dimitit, et atemperat creare, et eius detrāoi, ac si eet decrū odioatū, et Deus operaturus eet sub odioe detrāois creare. Hoc ita explat, ut libertas creare salvet indemnis, at ut res ita explet, rigorosè tn loquendo ñ ita se het, nec Ds rigosè expectat creare detrāoē, nec per hanc intelligit aplata ospoa.

91. Sed tali rās stant quoad viē se detrandi in creara, ut hęc liberè a Deū secū adducat ad operandū;

ut creare determo sit quasi cdio, ut Deus operet; ut Deus quasi expectet creare detrmo; ut hec detrao sit quasi cdio, per qua aplat oipoa ad operandy. Sub his restrictionibus intelligit decry cdiaty. Uno verbo toty claudit Ꝺ P. Aranda, quatenus decry sit talis valoris, ut verisset hec ppo
" caalis: n ideo operat creara, q Deus detrat; d ideo creara, et Deus o-
" perant per eamdg actioe, qua cooperant Deus, et creara, hec se detrat,
" et Dey."

92. Dy roit veritas huius ppis salva maneat, de nomine, l apellaoe decri an sit cdioaty, l quasi cdioaty sit, decertandy n e. Ia, facilè solvunt, que decry indifens supra oppugnare videbant. = Ut ex dictis seq **Eximij** Dni explanog, pbandqs amplectimur. Dicimus: decry aplavy Dine oipoe ad ocurrendy cy cais liberis e indifens, et n detraty abte ad aliquod exmy, d potius detrable a creara l ad acty, l ad illius oppoy. Hoc dec

93. Hoc decry iuxta supra dicta pest dici quasi cdioaty; n, q in re tale sit, d q ura ita relinquit indemny creare detraoy, ac si Deus sub cdioe detraois illius suy ocursy
" offerret. Accipe decry brevi quasi desoe circumscripty: " volo
" ita prompta exhibere creare meg oipoa, ut quando illa operet,
" ego cy ipsa operer. =" Rade cuius decri relinquit volti create sua detrabilitas, manetqs oipoa aplata, ut ocurrat ad qdlbt creare exerciny. Itq: neqs oipoa, neqs decry creare detrant; d oipoa creare offert tamqg virtus universalis, ut hunc acty potius, qug illy pp libito suo ponat.

94. Obty huius decri, sive tendea huius dine volts e ipsa oipoa, qua offert, et atemperat creare, simulqs huius libery exerciny, ru cuius, l ad que oipoa parat, aut offert. Tale decry e efax, et inefax ru diversory. Efax in rere cae ralis: ng offert oipog aplatg creare volti. Efax etiq; quatenus excludit aliud decry, quo l mus cnalis operandi cae libere, l huius operao posset impediri. = Est inefax abte ru operaois; q ex se indifens e ad operaog, l naog illius, et utriusqs permissivy pp libito volts creare.

95\. Ita concurrendi est decretum, probatur 1.º ex impugnatione aliarum sententiarum. 2.º; quia modus ita concurrendi videtur congruentissimus, ut salva maneat creaturae determinatio, et libertas; atque ut Dei concursus ad omnes operationes paratus sit, et non deficiat. Ex quo sic arguit Eximius Suarez: talis modus concurrendi decretum possibilis est: ergo de facto debet admitti. Antecedens constat ex probationibus factis contra argumentum solvo, et multiplex ratio roborationis. Probatur consequentia: de facto admitti debet in Deo talis modus concurrendi cum creatura, quo Deus, et creatura simul operentur absque praejudicio dominii ex parte Dei, et libertatis ex parte voluntatis creatae; sed tale est decretum indifferens: ergo.

96\. Roboratur 1.º explicatione: concursus Dei debet accommodari naturae, et modo operandi cujuslibet causae; sed concursus per decretum indifferens magis accommodatur naturae, et modo operandi causae liberae: ergo. Major Thomistis passim ostenditur apud D. Thomam, et per se nota videtur. Probatur minor: natura et modus operandi causae liberae est quasi universalior caeteris agentibus naturalibus: siquidem neque quoad speciem, neque quoad exercitium est determinata ad unum; sed si concursus Dei non esset per decretum indifferens limitaret per illud ad unum, et contraheret illa causae liberae universalitatem: ergo ita.

97\. Roboratur 2.º exemplis. Nam in hominis: si enim homo operatur alteri indigenti auxilio suo ad quodcumque voluerit in ordine congruentissime illud offeret per voluntatem indifferentem ad hunc, vel illum actum. Filium ergo. Dixisti: Sol natura sua est causa universalis; ideoque generali quodam modo ex se ius est ad concurrendum cum causis particularibus; cum autem Divina voluntas sit causa universalissima quodammodo ex se debet ordinari ad concurrendum cum singulis creaturis non secundum, sed juxta exigentiam, et naturam uniuscujusque; atqui juxta exigentiam, et naturam causae liberae congruentius exponitur per decretum indifferens ut per se patet: ergo. Cap. 4.um Probamus quasi a priori doctrinam, et quaedam solvimus argumenta.

CAP. IV.um

Probamus quasi a priori doctrinam, et quaedam solvimus argumenta

98. Rao quasi a priori totius doctrinae tribus solidis innixa e propositionibus. 1a: decreti oppo aplaviu talis debet constitui ut illesa maneat creaturae libertas. 2a: ut ratione illius maneat oppoa aptata ad utrumlibet. 3o: ut quando creatura operetur maneat oppoa determinata potius ad unum extremum, quam ad aliud. Quis dubitet tria haec requiri, et sufficere, ut oppoa concurrat ad quoslibet actus liberos creaturae. Tho sic; sed haec tria constant in decreto indifferenti prout explicatur a nobis: ergo ita debet admitti.

99. Probatur subsumpta: in explicatione nostra tota determinabilitas ad actum stat penes creaturam: ergo et tota libertas. Itaque oppoa reddit atemperata arbitrio humano, et illi permissa ad quodcumque voluerit: ergo manet aptata ad utrumlibet. Tamen ratione huius aptationis, atemperationis, vel permissionis, dum operatur creatura nequit oppoa non operari id, ad quod creatura se determinat: ergo manet oppoa aptata ad unum extremum potius, quam ad aliud ex creaturae determinatione. En funiculus triplex, qui non facile rumpendus erit.

100. Probatur efficaciter ex Scriptura, cui mirifice consonat nostra decreti explicatio: si enim iuxta Ecclesiastici Deus relinquit hominem in manu consilii sui: ergo illi tribuit suum concursum volente influente. Rao ergo: nam si concursus operatur volente determinante, vel determinata ad unum nullus consilio electioni, aut determinationi hominis relinquitur locus. = Id, probatur ex cap. 22 Josue,
" ubi Deus cum hoc loquitur: " apposui tibi ignem, et aquam; vitam, et mortem: elige:
" tibi optio datur. " singula verba indifferentiam divini concursus clarissime predicant.

101. Ut ad argumenta veniamus, et quae in materia de auxiliis fere omnia solvimus, ymo a Thomistis, et Scotistis opponi possunt, paucis aliqua expediemus. Opp. ergo 1o. Ita prior ad actum est Deus, quam creatura et indifferens ad ponendum actum: ergo quando hic ponit, eque determinatur ad utroque; a Deo tamen non nisi per decretum concomitans. = 2o: omnis effectus creatus e Deo voltaus quia capacitas eiusmodi effectus; sed actus liber creaturae capax e, ut non solum indifferenter, deinde determinate, et ab te ponatur a Deo: ergo. = 3o: decretum comitans, ut efficax sit e compossibile cum indifferentia antecedente: ergo non repugnat ex capite libertatis.

V.º 2. Ob. ans: cum decreto illo componitur, quod nullum ex contrariis actibus liberi sit determinatum ad unum; et eo ipso componibile est cum indifferentia ante: quod probatur. = 2.º Deus libere potest facere, quod prius ponat consensum: ergo illum potest ad consensum determinare; non antecedenter: ergo concomitanter. Tunc constat et contra probatur: si Deus non posset determinare prius ad consensum, independenter a libera determinatione non posset, quod prius poneret consensum; quia id non aliter posset Deus facere, nisi impediendo dissensum; dissensus autem poneretur independenter a determinatione Dei: ergo probatur.

V.º 3 Ad 1.um concedo ante, nego cons. Ut aliquod prius determinet actum non sufficit, quod a priori ad ipsum sit indifferens ut per in quolibet habitu; sed requiritur, quod prius ipsum dirigat propria ratione ad actum, et per hunc velit, sive volendo moveat; at Deus nec dirigit ratione propria creatum, nec vult per actum voluntatis creatae: unde licet a priori ad actum indifferens sit, ad actum in determinare dicendus non est. = Ad 2.am ipsa majori nat. mini: D. Thomas optime explicat, quomodo noster actus sit Deo voluntarius, et a Deo determinet a Deo. Deo igitur in Divina determinatione consideratur.

V.º 2

Unum dici potest determinatio ad intra, alterum determinatio ad extra. 1.um est applicatio omnipotentiae ad concurrendum cum creatura, et hoc fit per liberam voluntatem Dei. 2.um est actio egrediens a creatura, et a Deo, quae actio licet a Deo proveniat, in a creatura accipit determinationem; quia ab ipsa electione procedit. In 1.o sensu quilibet actus est voluntarius Deo, quatenus concursum offert ad ipsum. In 2.o sensu non ita; quia a Deo electio, et determinatio non procedit. Illa, quae dicta solutioni consonant, fusius dedimus, dum de gratia efficace sermo erat a n.º 331. = Ad 3.um nego ans, et majorem probationis.

V.º 5. Ratio, quia nullum ex contrariis actibus liberi est decretum applicativum omnipotentiae: quod sit per vos efficax, et cum indifferentia antecedente incompossibile est. Nos addo, quod si omnipotentia a priori ad actum non intelligatur applicata, potentia ans ad actum erit incompleta, non expedita, et in suspenso ad ponendum actum: debet ergo esse a priori ad ipsum applicatio omnipotentiae. = Praeterea: illud decretum concomitans, licet non esset prius ans, esset inimicum libertati; quia non descenderet a voluntate creata, sed solum a Divina, omnino independenter a quolibet libero creatae. Ad 2.um dico, Deum per modum praedeterminantis non posse facere,

qd homus ponat actum; posse in per mem exhibentis auxilium proxime agentis.

106\. Hac distinctione accipe, ans, et na coq; et ista maior probatio, eadem distinctione minor accipies. Optime respondit, qd homus independenter a libera Dei determinatione immediata, et proxima dissentiat; et qd Deus possit facere, ut homus ponat actum; non quidem per mem determinantis; sed per exhibitionem auxilii agentis, per qd impedit dissensum. = Ut alia solvas, nota illud: qd sub decreto concomitante non salvatur libertas saltem humana. Dico saltem humana; quia ergo offendit divina: si enim ratione talis decreti Deus determinat creaturam, et creatura Deum, neuter est perfecte dominus suae actionis; sed mutuo subordinati, qd est contra verum indifferentiae dominium.

107\. Nota 2°, qd ut admittatur necessaria praedefinitio nostri actus, et inter actum ipsum, et decretum de auxilio ut iungendo cum actu detur mutua connexio, in hoc connexio mutua non erit comitans, sed ans, et consequens in diverso genere. Igitur actus obiective immediate praecederet scientiam mediam, et mediate decretum. Decretum autem praecedit immediate essentiam auxilii, et remote actum. Unde decretum ad actum non determinaret, quia ad hoc non remote, sed immediate debebat se habere ad illius: nec actus determinat ad decretum; quia ergo post scientiam mediam de actu potest Deus non decernere auxilium. Ita per decretum comitans Deus immediate determinat actionem creaturae. Cap. 5. Reliqua argumenta.

CAP. V.um
Reliqua argumenta.

108\. Solvimus iam argumenta, quae directe impugnant decretum applicativum opere, prout a nobis explicatur. Nunc oppones: talis modus explicandi dicit maximam imperfectionem: ergo relegandus. Probas ans: per illo priori, in quo Deus applicat indifferentiam suae operationis, non agnoscit, in quam partem inclinabitur creatura, sed hoc dicit ignorantiam, quae maxima est imperfectio: ergo. = Probas: stante decreto, ut a nobis explicatur, Deus ad hanc actionem determinatur a creatura: ergo huic subordinaretur; atqui determinare est proprium causae superioris; et determinari est inferioris: ergo creatura

erit causa superior, et Deus causa inferior: quo quid absurdius?

109\. Ad an-

gumentum nego antecedens, et distinguo majorem probationis: si illo priori scientia Deus non cognosceret praescientia scientia, concedo: non cognoscit pure, nego majorem, et consequentia mihi tantum in hoc 2o sensu, nego consequentiam. Igitur in illo signo, in quo Deus decrevit indifferentem concursum suum cum creatura praescindit a scientia absoluta, quae re vera datur in Deo: unde Deus pure non ignorat, quid creatura cum Divino concursu factura sit: Et si prior ad decretum, quo Deus vult existere mundum, Deus tales existere non scit; non quidem pure, sed praescientia tantum. Quod est satis

110\. Ad 2am Respondeo: decretum de qualibet re antecedit scientiam visionis de re eadem.

Ad si illo priori dat in Deo scientia determinata, qua Deus noscit in quam partem inclinabit creatura cum concursu indifferente. Unde Deus non cogo, sed sapientissimo concursu suo operatur: quae operatur indifferenter ad illum, et reliquos actus ut creaturae libertati consulat: si enim tantum operaretur ad actum quem praescit, et non ad alios, tolleret pro proximo, quae nihil dicere debet in ratione inferioris cum operatione. Ad confirmationem omitto entimema: quia displicet tamen illud subordinat, quae nisi debita modificatione non admitto. Et distinguo subsumptum: determinare potentiam, et ipsum esse proprium causae superioris, concedo; determinare per liberam accommodationem alterius causae, nego subsumptum, et consequentiam

111\. Ad 2am nego, non vero creatura determinat Deum, unde manet Deo inferior, ab ipso dependens in esse, et in operari, in quo nulla invenit imperfectio, in Deo qui libere vult ita concurrere, et determinari, pendeatque res aliter esset, si voluisset. = Nota hic: nam decretum licet absolute non sit determinatum, non tamen est absolutum independens omnino ab usu liberae voluntatis creatae, sed dependens ab illo. = Sed imo non est cum libertate impossibile. 2o imo salva relinquitur libertas. Quod

112\. amplius constabit ex solutione ad 2um argumentum.

2o igitur opponitur: decretum omnipotens applicativum debet constituere efficaciter erga actum; sed decretum efficax, et antecedens actum cum libertate non componitur: ergo. Prima a nobis negari non potest. Probatur major: decretum applicativum omnino tale esse debet, ut vi illius ponatur actus; sed actus solum

ponit ex aspectu laci, n vero ex ꝯplacea insipace erga illy: g. = Distinguo maior ante: decretu oppos aplavy debet ꝯstui esan abte, no: esax cy de pea a libero exercitio creaꝛ, ꝯdo. Insi sui liberty legat; n aute in 2º et hec distio, qua mine debes accipere. Soluog extendes ex dictis supra nezy 92.

143. 3º obj: decry puit explar a nobis, velut oppos scurrere ex libertate, qd creaꝛa opererct; d opposy scurrere cy creaꝛa, qeo creaꝛa operant nesau e; ac pinde illud velle e nugatory: g. Rª. Ipa mai distinguo miny; d oppos scurrere, qdo creaꝛa operet, nessary e ta quoad my, qua quoad substaa scursus, no: quoad substaq, omitto miny. Decry aplaing oppos per g. suo, ebto quid libery dicpli ex titulo. 1º quoad my concurrendi: nq potuit Deus scurrere cy creaꝛa, illa pdeterminando, l aliquo alio mo; qui n eet indifens exhibo oppos: unde qd ita indifenty scurrat libery Deo e.

144. 2º etia quoad substaq: nq qdo dicimus, Dey velle cooperari cy creaꝛa ~~etc~~ ~~tandem se habere~~ qdo hec se determaverit, intelligimus sic, qdo creaꝛa taliy ex pte sui se habuerit, ut, si scursus Dei n deficiat, operabit" unde Deus libere pest denare creaꝛ scursy suy; et lt ipsa ex se dispoa sit ad operandy, tn ex defectu divi scursus n operet. = Stante hac soluoe, illao, qua mihi adiungit in argo, inepta e: n eni e oino nessary, sive nullo mo libery, qd Deus intendit per miny decry.

145. 2º obj: stante decro nro, peccy causabit iuxta intnos Dei: g Deus erit caa per se pecci, qd absony e. Pbas ans: peccy caabit iuxta Dei volioq scurrendi cy creaꝛa: g. Rª. = Pbatur: Per nay decry eque parat scursus divinus ad acty boni, et ad maly: g ft scurrens ad bony e caa per se boni, ita in mali. Ad argy no ans, et distinguo ans pbaois: peccy caabit iuxta volioq Dei intentivq, et abtq, no: iuxta Dei voliog permissivq, et mere se acmodantq volti creatq, cdo ans, et no coq. Hinc Deus n abte vellet actioq, qua peccando eligeret creaꝛa, d tanty quasi cdioate, et mere permissive.

146. Ad urgeq

dico, abundanter a nobis traditam esse doctrinam, ex qua solida patet solutio, in materia de auxiliis disp. 3 a n. 138 usque ad finem quaestionis de praedeterminatione ad materiale peccati. Omitto igitur cognitas solutiones aliorum, qui velant, actum peccandi, prout est actio egrediens a Deo posse a Deo amari, intendi etc. Dura mihi semper visa est eiusmodi solutio. Ideo remitti ad doctrinam quam citavi, aliquam exhibeo. Omittendum utrumque esse ante distinguendum sic: per naturam decretum quod parat concursus etc. vel quae denotantur solum indifferentia in applicatione omnipotentis, cedo; in alio sensu, non ante, et concedo.

Exemplo distinguo: quae indifferenter applicat omnipotentiam per decretum naturam ad bonum, atque ad malum. Et attenta praecise hac indifferentia applicationis non dicitur Deus specialiter intendere neque malum, neque bonum. In quo nullum mihi apparet inconveniens; quia ut agens liberum dicatur esse causa specialis, sive per se alicuius effectus, non solum debet attendi illius indifferentia in concurrendo, sed potius modus, quo concurrit. Deus concurrit ad actus bonos, quia boni sunt; ad malos, non quia mali, sed et mali sint, ut sic adimpleat munus causae universalis. Ad bonos, illos praecipiendo, consulendo, inspirando. Ad malos pure permittendo, et simul prohibendo, atque minis, suppliciisque retrahendo voluntatem ab ipsis. = Hic diversissimus concurrendi modus decreto indifferenter applicato debet adiungi; et ex illo resultat, quod Deus potius dicatur specialis author boni, et non causa per se mali. Instantias solvimus loco citato, ideoque ipsis supersedemus. = Nota hic, repugnare decretum Dei disiunctive tendens, vel in bonum, vel in malum; quia esset actus substantia, et disiunctive, tum directe, et ex se tendens in malum. At decretum indifferens non est ullo modo actus talis; quia in malum tendit solum ex defectu creaturae; illudque pure pure permittendo. Quaestio 4a. An praedefinitio Suarezica sit ab inconveniente facta? Cap. 1us. Sensus quaestionis, et illius resolutio.

QUÆST. IVa

An prædefinitio Suaristica sit ab intrinseco efficax?

CAP. Ius

Sensus quæstionis, et illius resolutio.

119. Discussis titulo præmissis, instituimus, ut clarior appareat nostræ prædefinitionis veritas, et cum indifferentia decreti aplavi maneat amico fœdere coniuncta. = Rogamus igitur an prædefinitio nostri actus liberi regulata per scientiam mediam sit efficax effectualiter, et ratione sui connexa cum actu prædefinito; vel sit ab extrinseco efficax, sit ratione scientiæ conditionatæ, quam præsupponit? Explicatur amplius punctum difficultatis. Prædefinitio actus liberi tripliciter considerari potest. 1a, quæ sit formalis voluntas auxilii congrui, et voluntas virtualis actus, ad quem tribuat auxilium, ita ut immediate, et directe solummodo auxilium respiciat.

120. In hoc sensu constans debet esse, talem prædefinitionem auxilii fore ab intrinseco efficacem. = 2a prædefinitio, quæ tantum velit actum prædefinitum, et nil curet de medio, sive auxilio congruo. In hoc sensu non admittitur a nobis prædefinitio, quæ utpote independens a medio nullum diceret respectum ad scientiam mediam; consequenter libertati nocebit. 3a, quæ sit voluntas tracta ad actum ut finem, et ad auxilium ut medium. In hoc sensu loquimur, et inquirimus, an talis prædefinitio possit esse efficax effectualiter, et ab intrinseco?

121. Quæ difficultas, quæ locum non habet, sive prædefinitio illa simul tendat in auxilium, et actum tamquam voluntas amans simul medium, et finem, sive solum tendat in actum, supposita tamen effectualiter scientia media de auxilio congruo, quod in signo posteriori eligat Deus. = Sententiam nostram consequenter ad Eximii Doctoris mentem duplici ostendimus. Sit 1a conclusio: possibilis est prædefinitio effectualiter efficax nostri actus, quæ sit formalis volitus actus simul, et auxilii. Probatur: unice repugnaret, quia libertatem læderet; sed non lædit: ergo non repugnat. Probatur minor: ideo læderet libertatem, quia esset connexa cum actu ante absolutam prævisionem meritorum ipsius; sed stat voluntas ita connexa, quin lædat libertatem: ergo.

122. Prob. min: voltas præparava auxij efacis supponens efficaciter scientiam mediam connectit cum actu ante absque extra actus, proindeque ante absque praevios illius; quod tamen libertatem non lædit; quia potius illam ruota omnis supponit: ergo. Thesis, quam a Patribus Herice, et Alarcon dicit, prob. tamen: nam voltas præparava auxij efacis supponens efficaciter scientiam mediam connectit cum ipso auxilio, et cum scientia de illius conjunctione; quod connexionem cum complexo auxilio, et scientia de hujus conjunctione, aut efficacia ergo actus, connectit ergo cum actu: ergo illa.

123. Sit 2a. conclusio: probabilis est prædefinitio ab inco efficax, quæ sit voltas statuens actus per modum intentionis finis immediati, dummodo efficaciter supponat scientiam mediam. Prob. ex eo quod libertatem non offendat: nam talis prædefinitio per libertatem nam impedibilis est: ergo non offendit libertatem. Contra nobis legitima est. Antecedens prob.: talis prædefinitio efficaciter supponit (ut supponere debemus) scientiam mediam; atqui scientia media cum libertate nam impedibilis est: ergo. De mente Jesuitis dubitare non licet, ut sæpissime illis in materia de auxiliis. Contra bene infert: nam e duobus efficaciter connexis, qui pest unum, pest ergo alterum impedire.

124. Roborat conclusio hæc: possibile est Deum per voltatem præparantem auxilij efacis velle illud, quia efficax; quod hæc voltas erit efficaciter connexa cum actu, et quatenus supponens scientiam mediam non lædet libertatem: ergo. Thesis stabit usque Dei repugnantia ostendatur. 1a. pars minoris constat: nam illa voltas connectitur cum auxilio efaci, quod in esse efficacis constituit per actum, ut notum est Jesuitis omnibus. = 2a. pars constat ergo: nam illa prædefinitio, quatenus supponens scientiam mediam supponit ergo sui vim adhibendi prius, ac proinde aliquod exercitium libertatis. Ex qua suppositione auxilij, et actus soli habent infallibilem consequentiam. Cap. 23. Expedimur a contrarijs.

CAP. II.

Expedimur a contrarijs.

125. Ja prædicta doctrina faciunt quæcumque electionem efacem ad gloriam ut coronam ante absque praevios meritorum impugnant. Ea nobile ingenium vobis dedit erudita. Similo-

minus generaliora, quae directè possunt opponi proposito, et expedio.

Arg. 1. Praedefinitio ab aeterno efficax se habet circa actum sicut praedeterminatio Thomistica; sed haec libertatem offendit: ergo et illa. Probant majorem: illa praedefinitio ex parte aeterni dicit connexionem cum actu, quod idem habet Thomistica praedeterminatio: ergo. Nego majorem, et distinguo majoris probationem: illa praedefinitio ex parte aeterni essentialiter supponente scientiam mediam dicit connexionem, concedo; ex parte aeterni solum inferente actum, et omnino a scientia media independente, nego.

126. Arg. 2o, et instant: quamvis Thomistica praedeterminatio adstruatur post scientiam mediam de omni debito sub praedeterminatione, libertatem destrueret: ergo similiter Suaresiana praedefinitio. Nego antecedens, nego consequentiam. Disparitas: nam suppositio scientiae mediae ante praedeterminationem omnino accidentalis est, infallibilis connexio praedeterminationis cum opere nec fundaret, nec exigeret essentialiter scientiam mediam: nam independenter ab hac stat infallibilitas praedeterminationis cum opere. Est praedefinitionis Suaresianae innatum, et essentiale est praesupponere scientiam mediam; talis ut sine illa nec posset existere praedefinitio, nec haberet connexionem cum actu.

127. Exinde fit, quod nostra illativa, et connexio praedefinitionis libertatem non laedat: sicut enim complexum ex scientia media de operatione sub auxilio A, et ex tali auxilio dicit vi illativa, et connexione cum actu per parte omnino infallibilis complexo absque noxa ostensione; ita similiter. Addo, operationem habere sub praedeterminatione non esse, nec posse esse obiectum scientiae mediae: nam est obiectum omnino necessarium: siquidem omnino antecedenter necessarium est, operationem poni sub praemotione determinante ad illam; quod in Suaresiana praedefinitione locum non habet, ut constabit illius naturam perpendenti.

128. Arg. 3o, et vel est, et instant contra nostram doctrinam. Praedefinitio Suaresiana reddit omnino necessariam operationem: ergo. Probant antecedens: talis praedefinitio reddit impossibilem negationem operationis: ergo. Probant antecedens: negatio operationis incompossibilis est cum praedefinitione efficaci actus: ergo. Nego antecedens, et distinguo antecedens probationis: reddit impossibilem antecedenter, et antecedenter negationem operationis, nego; consequenter, et ex suppositione exercitii liberi praevisi per scientiam mediam, concedo antecedens. Distinctio millies a nobis data et exposita est. Sed negatio operationis est antecedenter, et absolute possibilis; quia per exercitium oppositum impediri potuit a nobis scientia media de operatione, et hujus praedefinitio.

129. Instas:

3. Si praemotio physica sit impedibilis per arbitrium humanum, libertatem non destruet, quamvis reddat impotentem non operationis sub ipsa; atqui praemotio impedibilis est per liberum creatum voluntatis: ergo. Probas subsumptum: quia Deus decernens praemotionem dare post scientiam mediam de operatione futura sub ipsa; et scientia media de operatione futura sub praemotione impedibilis est: ergo. Resp. concedendo illationem, et nando subsumptum. Ad cuius probationem, non suppono utriusque praemissae, quod sit operatio futura sub praemotione sit obiectum scientiae mediae, ut liquet ex solutione nostra ad 2um argumentum, quae denuo instauranda est. Quaest. 5a. An sit possibilis praedefinitio independens a scientia media in existendo; dependens tamen in operando? Cap. 1um Supponit aliqua, et sententiam eligit.

QUÆST. Va
An sit possibilis prædefinitio independens in existendo; dependens tamen in operando?
CAP. Iu
Supponit aliqua, et sententiam eligit.

130. Quamvis disputatio tota non obscurius proponatur; alii ab aliis proponi solet sit an sit possibile, salva libertate actus humani, decretum praedefinitionis Dei efficax circa actus, et praescium circa media? Proponitur amplius disputatio: Praevidet Deus per scientiam simplicis intelligentiae possibilitatem actus salutaris, item per scientiam mediam 2am se indifferentis, infallibiliter tamen existendi conjungendi; et tandem positis mediis tunc necessitantibus ad eundem actum. Rogamus: an Deus instructus praedicta scientia possit, salva libertate creata, ita decernere: "decerno, aut volo actum salutarem, an alias per medium necessitans, vel per indifferens, quod efficax praevidero, postea decernam.

131. Hoc decretum, et quodcumque veluti fingere sic hunc dicitur praescium; quia in sua sua existentia praescindit a mediis: et solum respicit entitatem actus illius intendendo; abstrahitque a circumstantia libertatis illius. Dicitur independens a scientia media in existendo, quia antecedit scientiam mediam eo quod possit ipso se absque regulatione scientiae mediae existere, et ponit effectum sequi sine mediis infallibilitatis a scientia media. Dicitur vero a scientia media dependens in

operando, lqa ex se facit electiones mediorum dependentes a tali scientia, lqa licet absq scientia hac posset effectus consequi; indiget tamen illa ut effectus sortiatur per media libera, sive aliorum sive propria.

132. Sub his terminis exposita difficultate, duplex est inter nostrates opinio.

Prima. Prior probabile admittit decretum praedicto modo praeservativum; sive probabiliter adstruit praedefinitiones a scientia media independentes in exequendo; dummodo ab illa dependeat in operando. Ita Patres Conink, Quirós, Aldrete, Izquierdo, Ribadeneira, Conton, Lince locis citatis a Patre Aranda de Deo disp. 35. sect. 5. quos ingeniosissimi RR. secuti sunt. = 2a sententia praedictum decretum refutat velut inimicum libertati. Ita Patres Ruiz, Montoya, Arriaga, Avendaño, Herrera, et Henao, quos cum ingeniosis Thomistis citat, et sequitur citatus Aranda.

133. Nos 2ae sententiae subscribimus. Et ante probationes aliqua ducimus supponenda. Videlicet; omittendam esse distinctionem ordinis intentionis ab executione; quia distinctione omissa quaeritur, an ut salvetur libertas, sufficiat praedefinitio scientiae mediae ad voluntatem exequentem; licet non praecedat ad voluntatem intendentem. = 2o. Necesse est id, quod ante omnino connectitur cum actu, sive intrinsecum potentiae sit, sive extrinsecum liberae potentiae dependere. Ratio; quia si sit intrinsecum, et potentia antecedenter detrahens ad actum, potentia se immutat quoad modum liberae operandi ipsius potentiae, quae ut potentia libera operari debet cum pleno dominio, et omnimoda indifferentia erga actum.

134. Si vero sit extrinsecum licet non sit, tamen illative, et moraliter immutat modum, quo debet operari potentia libera: non enim relinquit utrumque extremum aeque eligibile a voluntate. Propter hanc necessitatem extrinsecam reiicitur a nobis decretum concomitans Scoticum: quatenus necessitas orta ex illo non descendit ab usu libero, sive est necessitas, quam sibi voluntas non imponit; ac proinde libertatis inimica. = 3um quod supponendum est: potentia libera ut optime libere operetur non solum per propria potentia indifferentia; sed etiam per carentiam cuiuslibet impedimenti, sive cuiuslibet detractionis ad unum inimpedibilis ab ipsa potentia.

135. Suppositum constat ratione; et exemplo constabit. Ratio: nam potentia ut pure libera est potentia omnino indifferens, et expedita ad utrumlibet; sed talis necessitas, si adsit impedimentum, sive aliquid detrahens ad unam partem, et ab ipsa inimpedibile. Ergo =

Thar a quo nabit.º Thir ostare debet: nq poa expedita dici n̄ pest ad id, gd sibi impdle ē, l rape impedimti, ad ysu, l rape detraois impediblas ad aliud. = Impl a Jesuitis innable ē: pmoo phica pog proing libertis destruit, quamvis indisea suponant alia pria.

136. Hn̄ suppas pbt sea nra: decry prsivy, sive a scia media indepens in extendo ē nesitaz splex ans, ē nesitas splex ans ofendit liberty creatq: g. Thir supponit. Pbt mar: incto pryscyte tali decro ut extente dat nesitas ponendi acty pydesity, ē eiusm nesitas ē splex ans hunc acty: g &ca. Rao maris: g illud decry et ē abty, et ē efar: unde nesitay ē, gd actus, quy intendit, efiendus, sive ponendus sit: aliq inefar erit.

137. Rao minis: gª nesitas orta ex tali decro ut extente n̄ suponit acty libery, sive libery voltis exercity: siquide ut extens scig medig n̄ supponit. = Pbt 2º sea: cy illo decro ut efacer trato ad disy n̄ salvabr in hoc potestas proxima trata ad disy: g neqs libertas. Coa bona ē: ans pbt. potestas proxima ad disy ē potestas l ad iungendy disy cy decro illo, l ad ponendy disy cy carea decri; ē neutry fieri pest: g &ca.

138. Thar debet ostare, et mir ē facilis: nq alis daret potestas ad iungendy disy cy isu, l decry illud efar n̄ foret: gd absurdy ē, ē ex l pre minis egitime illaty. Itq: ponere disy cy carea decri ē impedire decri extreq, quy inimpedibis ē ex supone, gd sit omno indepens a creara tq phice, quy obtine: g &ca. = Et hinc 3º pbt sea: actus prdeptus per decry prsivy de quo nunc, ē a creara inimpedibls: g n̄ ē liber. Pbans: e duobus efeals onexis qui pest uny impedire pest et altery; et si uny n̄ pest, nec altery poterit impedire; atqui prdicty decry et ē onexus cy actu, et a creara inimpedible: g &ca.

139. De mare dubitare n̄ lt. 1ª minis pars ē evidens; gª decry supponit efar erga acty. 2ª pars ostendit: decry illud neqs immediate, neqs mediate pest a creara impediri.

Non immediate; q.a voltas creata nihil immediate praestat, sed praestatur in actu divinae voltis, sive in ofcty interny Dei. Non mediate, scilicet impediendo aliquid, qd. a volte creata immediate depeat: nam decry illud exstit omnino ante ad quemlibet libery create voltis usum: q.o Na. Has, et plures probaes multo ingenio, et larga manu discussas dabit P. Aranda citatus tota diffic. sect. 2a. &a.

CAP. 2.a

Responsiones, et argumenta.

140. Rent. 1o. adversar. decry praescium n. ee ... omnino ante: ut enim n. supponat scientiam mediam, at supponit illius obtiv. veritate sit, quia ... tuned hinc sg si vocavero pg. auxio assentiet. Sed o. e. q: quamvis supponat ad decry illa veritas ... omnino per accidens, et pure materialiter se hit ad decry illud, qui tantummodo exoriri ... per se supponit scientiam mediam ... ipso exoteq decry praescindat a mediis ... illa veritas ... se hit, ac si nec daret, nec dabitur eet. Quis autem dicat hoc sufficere ad salvaniam libertatem?

141. ... 2: i ad libertatem salvandam sufficere illa veritas obtiva, et n. deberet praedere sui media ad decry intentivy, etiam salvari libertas in operando, quamvis scientia media n. praederet ad decry executivy. Et quid inventa e a Jesuitis scientia media? Sicut q. ut Deus exequatur suy decry efficax salva libertate nra, per suum medium medium debet praecise illa obtiva ... veritas; ita etiam ut tale decry incipiat, sive ad exoteq talis decrimina ... sit efficax n. aliter exoqui debet suy tery, ac illy intendit.

142. Rent 2o. decry praescium ee evitabile a creatura eo qd. lt n. fieat a priori a scientia media, pendet tm a posteriori: quatenus lt voltas suo auxio indifferenti post facere qd. n. exoriat sus, si autem sus n. exstat n. exoriet decry. Sed quis n. videat manifesta petios pncij? Difficultas e, an sub tali decreto det in volte potestas dissentiendi, et nro illa potestas supponit, quod debebat probare; siquidem omnino repugnans e, qd. semel existente decreto indifferenti

a libertate creata possit omitti consensus: sequeretur enim, vel quod decretum frustraneum esset, vel dissensus posset cum consensu coniungi: quod utrumque repugnat.

123. Probatur minor

omnino arbitrarie illa depende a posteriori: nam quod ab alio dependet ut existat, debet aliquomodo illud praesupponere ad sui existentiam; atqui quando decretum praedefinit, nullomodo supponit scientiam mediam, vel consensus futuros: ergo. Probatur 2. minor: Quamdiu nequit voluntas creata impedire illud decretum, nisi aliquid ipsi praesuponatur ut tamen impediri, voluntas nostra instructa medio libero, sive auxilio sufficienti; cum ergo impugnari: ergo. Maior indubitata nobis est. Probatur minor: si supponit praedeterminationem in esse completo, quia decretum antecedit scientiam mediam, neque in esse physico, quia ante decretum non existit medium liberum; et aliter daretur multa posterioritas in genere physico, quod implicat: ergo.

124. Arguitur igitur 1.: decretum praefinitivum non infert necessitatem ad actum: ergo libertatem non offendit. Probatur antecedens 1.: sub tali decreto stant omnia requisita indifferentia actus, quando hic ponitur per medium liberum; cum non infert necessitas, quando omnia requisita actus sunt indifferentia: ergo. Probatur 2.: tale decretum est impedibile per arbitrio creato, quando sub medio libero ponitur actus: ergo. Probatur antecedens: qui potest impedire actum praedefinitum potest impedire decretum sive praedefinitionem eiusdem actus: sed per arbitrio creato est impedibilis actus sub medio libero positus: ergo. Utraque praemissa constat. Maior; nam e duobus essentialiter connexis qui potest unum, potest etiam alterum impedire. Minor; quia medium liberum excludit omnem priorem necessitatem.

125. Respondendo antecedens.

Ad 1. probationem distinguo maiorem: sub tali decreto stant omnia requisita, et omnia quae hic, et nunc concurrunt, indifferentia, nego: stant omnia requisita, et simul aliquid necessitans, concedo maiorem. Explicatur: ut plene constituatur libertas actus non sufficit, quod omnia requisita unica indifferentia sint; aliter insufficient Scotistae adstruentes suum decretum determinans, sive ordinationes applicatum independenter a scientia media. Sed iuxta dicta in 3° suppositione ad hanc quaestionem ut potentia proxime libera constituatur duo indispensabiliter requiruntur.

126. Vel qd oia opera, inca indifca sint. 2ius qd det carea ois impedimti, l cuiuslbt detrantis ad uny exmy. At decry illud pzscivy tale ē, ut indepent ab oi usu liberis creats extrat: cuiqs uny exmy pz alio detrate infezat; inde ē, qd independ ab omni usu libero creaz ad uny exmu pz alio detzet; n ō stat sub tali decro carea cuiuslbt, l impedientis, l uny exmy efficaty detrantis; proindeqs nec poa pxime libera.

127. Ad 2m pbaoy ℣ antis no ans. Ad pbaoz osa maior, dilquo mias: d prohibito creaz ē impeditibis actus sub medio libero ponis, quando nihil supervenit l intervenit impediens, aut efficaty detrans ad actu, odo: aliz, no mias. Distio stat a parite viois beatifz: siquidē poa, quae de se ē libera ē ad amorē rae viois beatz reddit nessitata ad amandy. Itq: auxiy entaue indifens reddit ab exco nessitans si decry applicaty oppos efficaty detrāty ad uny. Sic mediy de se libery exce, sive rade decri pzscivi reddit nessay. Unde actus sub tali medio quamvis de se indifenti, possibis inimpeditibis ē.

128. Instas: quaestio supponit, qd actus ponit sub medio abte, et splt libero; d medy abte, et splt libery excludit qqlbt nessitans, l pzpdetrans: g sub decro pzscivo mediy manet libery n soly inee, d exce etq, et snotave. Vt argaois fallacia detegat, rogo advezsaos: quid intelligant p medio abte, et splt libero? si reant intelligere mediy tq ince, qui exce libery, falsa ē maa: na quaestio ē, an pea decry pzscivy impediat libertas mediy ince indifentis, l nō? Illos rhamus; itaiy nant. At si quaestio supponit, nullomo impediri, nugatoa ē. Cap. 3. Alia arga.

CAP. IIIy

Alia argumenta.

129. Arg. 2o: decry pzscivy neqs mediate, neqs immediate nessitat ad oiy: g n tollit libertis poreste pxima ad utrumqs: g neqs libertz. Pbtur ans quoad 1m ptr: ne utraqs ρoa bona ē; illud decry n inducit aligd opiy nessitans; d mediy entave libery; atqui soly nessitat mediate,

qd inducit ꝯsensum nessitans: ergo. Quoad 2um: nam tale decretum est purè intentivum ꝯsensus: non vero executivum; et nequit immediate nessitare, nisi executivum sit: ergo. = Rao nanda ans. Itaque decretum illud immediata, immediata nessitas esse debet.

150. Rati: nam semel ac decretum sit efficax, infrustrabile, et independens a previone ꝯdicta ꝯsensus efficaciter ꝯnexum cum ipso; efficere debet, qd in hoc non sit potestas ad illud frustrandum. At hoc præstabit, vel per influxum immediatum in ꝯsensum, vel per inductionem ꝯsensus nessitantis: at enim, posito ꝯsensu per medium liberum, non fulciet actum, ac non meat potestas ad dissensum, illius infrustrabilitatem non ꝯsultat: nam potestas ad dissentiendum est potestas ad frustrandum decretum. = Constet ergo; qd ut medium quo ꝯsensus ponitur liberum sit, ex ꝯsortio in decreto præsciti nessitans reddit, vel per antum ꝯnexionem decreti cum ꝯsensu; vel quia decretum ipsum est impedimentum efficale ad dissensum.

151. Arg. 3o: bene ꝯponit libertas actus cum volte efficace Dei, quæ sit independens a scientia media in extendo, et ꝯnexa cum actu; et huiusmodi est decretum præscivum: ergo &c. Probatur mai: decretum, quo Deus velit efficaciter extequi actum, si illud provideat indifferenter efficax; sin autem velit ꝯferre præmotionem, est voltas independens in extendo a scientia media, et ꝯnexa cum actu; et cum hoc decreto bene ꝯponit libertas: ergo. Explicatur mire hac paritate: decernat prælatus, Petrum hora decima orare, si in hac hora ille sponte non oraverit; præcipiat postea, Petrum sponte in illa hora oraturum; cum hoc decreto superiori ꝯciliat optime libertas subditi: similiter ergo &c.

152. Observat optime P. Stranda ab humanis ad Divina non tenere paritatem. Et ratio est; quia decretum Dei semel extens est omnino infrustrabile; non ita decretum hominis. Præterea: potest ex paritate bene cum hoc ꝯponi decretum omnino a nobis impedibile; quia illud decretum superioris, quo vellet orare subditum, si hic sponte non oret, nullomodo pendet a volte subditi, quia ille sponte orare velit: hæc enim voltas, ut patet, neque est prius, nec ratio movens superiorem ad suum decretum, nec in huius antequam habet prævisum; qd erat nessarium, ut impedibile esset a subdito: ergo similiter.

153. Nego mai argi. Ad probationem da maiorem non mirum; et omissa paritate non cog.

Disparitas ostat ex n° antecedente. Adde: qd superior decernens tuaq subditi ex suppone, qd ipse n oret, n tribuit subdito potestm, ut irrity faciat suu decru. At cu Deus intendit oru per sua decru pref-civu, si ptus liber maneat manet in Pro potestas praestita a Deo ut suu decru efac frustrare posit. Inde repugnans evadit voltas illa oferendi auxiu indifens; et si hoc esty n heat, oferendi praemoq.

152. Repugnans, inquiq, evadit; si per auxiu indifens intelligat potestas proxima ad oru, et dissu, qui oferri debet per excluq impedimti inevita-bilis, quale iuxta nos e decru praefcivu. Nota hic: qd ut decru sit indifens ad actu liberu, l nessau sub disiuncto, sufficit efac circa substaq actus, huius libertq minuit: nq actus hinc liber redditur exce, et notave nessarius. Hoc tantummo indifens poni posst decru praefcivu, qd utpote libertis ini-micu reyiciendu e.

155. Arg. 2°: posst sunt actus Divini 2° e independentes a creata liberte in existendo, et tn ex aliqua supone, qui ipsis posterior e naa, et tpore pendent in existendo a liberte creata, et ab hac sunt im-pedibiles: ergo illi adstrui posst decru praefcivu. Pbt ans: 1° in scia media, qui abte n pendet a ortu nro, et tn poa odioe pendet ab illo. 2° in scia viois, qua Deus ab eterno videat aliqu actu huius quoad substaq praefcise liberu; qui n pendet ab illo in existendo: nq scia daret, tt actus foret nessaus; et tn ex hipoi libertis ab illo pendet, et posst impediri.

156. 3° in praedefioe efaci actus nat prut liberi, qui talis e, ut ex pluribus mediis efacibus Deus eligere posit mediu A ponens quq mediu B; d in hoc casu [illegible] mediu A erit quoad exteq indepens a liberte A, a qua pendet ex supone, qd n eligat mediu B: g X. = Ad argu no ans. Ad 1u pbaoq dico, sciq me-diq neqs phice, neqs obtive ee prioy suo obto odioate extenti: unde n praesupponit ante os exteq sui obti; at decru praefcivu extit indepens omni-tq phice, qug obtive a liberte creata. Hinc ignoro, quomo empli scia mediae sit ad 2q.

157. Ad 2q resp, ee omno falsq: nq scia viois praesupponit

actu externo; priusque sit ipsum, quo actus existit: non enim datur in Deo per prius scientia visionis de actu per se; et in posteriori advenit medium, quo existit, libere sit, vel necessario. Si autem velis ipsum facere scientiam visionis, ita ut primo attingat substantiam actus, et postea libertatem eius; iam non una, sed duplex erit scientia visionis. Et hinc nihil contra nos. Ad 3um non mirum; quia cuilibet individuo electionis correspondet individua libertas: electioni medii **A** libertas **A**, electioni medii **B** libertas B; ad utramque praesupponitur scientia media; unde utraque, et quaelibet est impedibilis. Quaest. 6a. An poenitentia possit efficaciter praedefiniri ante absolutam praevisionem peccati? Cap. 1m. Supponit aliqua; sententias refert; eligitque probabiliorem.

QUÆST. VI.a

An pœnitentia possit efficaciter prædefiniri ante absolutam prævisionem peccati?

CAP. I.m

Supponit aliqua; sententias refert, eligitque probabiliorem.

158. Nobilis profecto difficultas, in qua labor cuiuscumque praedefinitionis duplex est. Primus conciliandi voluntatem efficacem Dei cum libertate creata, quod omnibus praedefinitionibus commune est. 2us, et specialis est componere voluntatem Dei efficacem circa aliquid essentialiter connexum cum peccato, illudque supponens, cum eo, quod Deus peccatum non amet. Apertus est iam difficultatis sensus. Rogamus igitur, an Deus collective, et absolute possit praedefinire poenitentiam ante quam praevideatur peccatum absolute futurum; et consequenter praedefinitio supponat essentialiter scientiam mediam de conditionata futuritione peccati, et poenitentiae de ipso?

159. In hac gravissima quaestione plura supponere debemus: 1o quaestionem loqui de poenitentia stricta, quae praegravia dicit, id est essentialiter supponens peccatum, de quo fiat poenitentia. 2o: non esse nobis pugnandum contra Thomistas, qui omnes praedefinitiones adstruunt a scientia media independentes: hi enim, utpote libertatis inimici longe propulsandi sunt. Loquimur de praedefinitione poenitentiae post scientiam conditionatam, et ante praevisionem absolutam peccati, quae ex capite libertatis non repugnare nobis inconcussum est ex dictis et stabiliendum

prędefinitione efficaci. An autem repugnet ex eo, quod talis prędefinitio in Deo inseparabilis sit ab affectu, vel amore erga peccatum principuus est laboris scopus.

160 3um, quod licet pęnitentia ametur a Deo, non ideo debet a Deo amari quidquid requiritur, vel conducit ad pęnitentiam. Fit evidens: nam ad pęnitentiam conducunt 1° libertas ad peccandum, et non peccandum. 2° auxilium supernaturale, et reliqua concursa influentia in actum pęnitentię. 3° peccatum, quod est pęnitentię materia. At licet duo priora a Deo amentur, 3um tamen, scilicet peccatum non amatur a Deo, sed pure permittitur. 4um, intendentem efficere aliquem finem ex tali intentione solum teneri ad amorem mediorum, quę proprie media sunt, et quę existere non possunt nisi ab ipso intendente amentur, et producantur.

161. Si autem media possunt existere quin ab intendente finem producantur, vel amentur existunt media improprie talia, sive mere prerequisita ad quorum amorem non tenetur finem intendens. Huius generis dicitur pluralibus peccatum, quod existere potest ... aliquo affectu, et ex solo permissione Dei pęnitentiam intendentis. ... quod maxime notandum est, quia totius doctrinę solidum fundamentum; quando finis intendit efficere ea solum voluntate mediorum est necessaria, quę indispensabiliter requiruntur, ut media extant, et finis ... per talia media: alia vero voluntas, quę necessaria non sit, nullatenus requiritur.

162. Hinc constat: quod ... voluntas permissiva peccati, ut hoc tamquam medium, sive prerequisitum ad pęnitentiam existat, quęlibet alia voluntas peccati non requiritur ex intentione efficaci pęnitentię. Tandem supponere debemus: quod ex voluntate permissiva peccati post scientiam mediam de futuritione illius sub conditione quod permittatur, quę ex voluntate efficace Dei circa illud, infallibiliter sequi peccatum; ... ut possibile tale peccatum non inferat; at permissio post scientiam mediam de illius existentia, si permittatur, illud infallibiliter infert.

163. His suppositis triplex potest enumerari sententia. 1a docet, impossibile esse prędefinitionem efficacem pęnitentię ante actum previum peccati. Ita P. Vasquez, Tamnerus, Hieracius, Becanus, Henrice, Alarcon, Arrubal, Franciscus de Lugo, et Aldrete, quos sequitur R.mus ... tom. 2° disp. 16. = 2a sententia affirmat, possibile

ee, eumm praedefinitionem. Ita P. Thontoria, Molina, Granado, Albertinus, Arriaga, Amicus, Izquierdo, Muniesa, et alii, quos sequitur Aranda de Deo lib. 3° disp. 23. – His adiungere debet Thomas Rubadeneira media dici post.

164. Et defendi potest praedefinitionem efficacem vagam poenitentiae verae, vel existimatae: impossibilem vero praedefinitionem determinatam poenitentiae verae. De mente Eximii hoc dicere, sit satis ... a ... in favorem ... ; at si ... solum ... permittit: ... dicit posse sustineri, dummodo praedefinitio actus mali non admittatur. Unde ... Eximii mente non libet, qui praedefinitionem poenitentiae ... defendat; et simul praedefinitionem mali velut impossibilem reiiciat, quia nullomodo ... nec Deum decet sapientiam, et bonitatem. Hoc agere mens est. Quas ... more ... impugnandum. Cap. 2°. ... et paritatibus.

CAP. II.

Probatur ratione, et paritatibus.

165. Omitto ... ab authoribus Scripturae, et Patrum, quas larga manu dabit P. Thontoria disp. 23 de praedestinatione, sect. 3ª ex quibus omnibus constat hic propositio, quae est ... Patrum doctrina: „Deus permittit peccatum, ut meliores fiant per poenitentiam; ut ferventius resipiscant." Quae verba includunt efficacem intentionem Dei, directe, et immediate tendentis in poenitentiam; efficacem ... intentionem, non vero inefficacem, ut ... constat; quia ... loquuntur de vocatione ... Dei ad sanctitatem, quae peccatum non supponit; at de vocatione ad sanctitatem, quae supponit peccatum.

166. Probo constat ex ipsa litera authoritatum. Nunc sic: ... ad sanctitatem, quae peccatum non supponit, est efficax, sive oritur ex intentione efficaci talis sanctitatis: ergo ... Adde: ... non minuit ex ... : sicut intentio efficax finis, quia efficax inclinatio ad finem, est ... inclinatio ad media; ita intentio inefficax finis, quatenus inefficax ad finem inclinatio

in + sibi inesse inclinao in media; de Deo aute nullomo verificari pest,
qd sit inclinatus ad peccm, qd iuxta adversarios e [illegible] [illegible] ad pec-
catum. Subsistit g eadē difficultas. = Omissis igr authoribus,

167. Pbt a ratione secunda:
finis de se bonus, et honeste assequibilis pest efficaciter intendi a Deo; ā ta-
lis ē poenitentia etiā ante abtā prævisionē pecci: g̃ ∂. Maior videtur certa:
mia pbt dupl parte: 1ª ē; qd poenitentia sit finis de se bonus. 2ª qd sit
honeste assequibilis. 1ª limitatur a P. Vasquez dicente, poenitentiā n ee bo-
nū spliciter tale, ā solū 2ᵒ quid; eo quod essentialiter supponat malū. Sed
limitatio hic het ∂ se redemptionem Xti, quæ e infiniti valoris, sive infinite æstima-
bilis, supponitq similiter peccatū. Unde si limitatio teneret bonū infinite æstimabile
n posset dici bonū spliciter tale, qd absurdū ē.

168. 2ª igitur pars pbt: Deus ante
abtā prævisionē pecci het pro media honesta, honestéq eligibilia, quibus
[illegible] assequeretur poenitentiā; g̃ hæc finis honeste assequibilis a Deo. Pbt ant:
[illegible] pecci, et collatio auxiliorum prævisorum secuturæ ad poenitentiā sunt media,
quibus, poenitentia infallibiliter extaret, ut a nullo Jesuita negari pest; atqui talia
media honesta sunt, et honeste eligibilia, ut ē evidens: g̃ ∂. Pbt 2ª
minis pars: ideo poenitentia ante abtā prævisionē pecci n eet finis honeste
assequibilis; q a ex intentione efficaci eiusmodi poenitentiæ sequeretur in Deo amor pecci;
ā n sequitur: g̃.

169. Maior ē potissimū Thomistarum fundamentū. Pbt min: ideo ex illa
intentione sequeretur amor pecci, quatenus iste amor necessarius foret, ut poenitentia
extaret; ā ut poenitentia efficaciter intenta extat, ille amor necessarius n ē: g̃. Maior
[illegible] debet: nā intentio efficax finis solū infert ea, quæ necessaria sunt ut finis ex-
tat. Minor pbt: ut poenitentia efficaciter intenta extat, satis ē, qd extat
peccatū; ā ut peccatū extat, amor pecci in Deo n ē necessarius; sufficit enim
ex parte Dei voltas permissiva pecci: g̃ ∂. Utraq permissa liquet
mia ex adiuncta pbatione.

170. Et ut in premissa majore inveniens n appareat no-
ta, nos n [illegible], qd pro pecco s ponunt oia vitia poenitentiæ;
dicimus, qd extat poenitentia sub ture tamquā [illegible] superari æsterende

ad usq. posito pecco, vel ut requisito ad extea poenitea; tale autem re-
quisitu exatet ex decreto creare, Deo non ponere volente, et pure pee-
mittente. = Confirmat et efficacr. ex intrinse. efficac poenitea ante absq praevisa
vioq pecci solu infert in Deo illa voltas, ex qua infallibr sequa-
tur peccu; et stat haec voltas absq amore pecci: ergo = Tharoe videt
immediate, et constat ex 5° supposito ad quaestionem.

404. Probat. minor: in Deo voluntas peccati permissiva, sive voluntas conferendi auxiliu,
quod inefficax praevisu e, non est amor peccati; sed ex illa sequitur
infallibiliter peccatu, ut certu est: ergo. Maior = Confirmatur. et non mi-
nus efficaciter: Deus potest permittere peccatu ex alio fine, quam
ex fine poenitea, quin proinde amet peccatu: ergo potest etiam ex fi-
ne poenitea illud permittere absq amore peccati. Consequentia bona e:
nam peccatu infallibiliter sequit, ex quocumque fine permittatur. Probat
ant: permittere peccatu ex alio fine videlt ad exercendam misericordiam solu
exigit hoc constituere in circumstantiis, in quibus Deus praevidet illu suo
libito peccaturu; et hoc fieri pot a Deo absq amore pecci: ergo.

403. Probat. hinc exurit poenitea in Deo
sec. nos ex paritibus desumenda. Deus absq amore pecci pot ho-
minem constituere in circumstantiis, in quibus pro suo libito peccaturu praevidet: ergo po-
terit absq amore pecci praedefinire poenitea ante absq pecci praevisione.
Consequentia est innabile. Probat conseq: nam minimo necessario sequitur peccu ex volte consti-
tuendi hoc in circumstantiis, in quibus praevidet peccaturu, qua ex ipsa praedic-
ta praedefinitione poenitea; et absq amore pecci stat illa voltas: ergo etiam haec
praedefinitio. Tharoe constat: in utroq hypothesi casu peccu nondu ante praevisu e; et
debit infallibr ponendu. Tertia est ouu. Contra infert.

Prima paritas ex desiderio martyrii, et martyriu Principis, redemptoris nostri Jesu Christi Sola. Sancti mar-
tyres ardenter optabant martyriu; et Xpus Dnus ardentius suam
suq passionem; quin pecca tyrannoru, vel Judaeoru amarent, vel martyrium,
et passio illa pecca supponerent. Videndus P. Curiel in Pa. 22, Sect.
2, et P. Aranda Disp. 39 de Deo sect. Va a n. 239 has, et alias pa-

rites efficax removens. Ex quibus deducit: quod qui amat efficaciter finem non tenet amare, nec procurare omnia media necessaria ad finem; sed solum illa, quae ad ipsum pertinent, et circumstantias, in quibus certo praecognovit, alia media ab alio ponenda esse, et ab ipso solum permittenda.

112 Et ne quid nobis desiderabile supervenerat, scientia nostra breviter ex capitis libertatis illius firmanda est sic: necessitas ad peccatum, quae induceret praedefinitio poenitentiae ante actum peccati praevia, est necessitas consequens: quae libertatem ad peccandum non tollit. Probatur antecedens: est necessitas, quae supponit scientiam mediam de peccato conditionate futuro, et omnia supra immediata ad actum indifferentia; sed necessitas quae illa omnia supponit est tantum consequens, ut nobis indicatum est: ergo. = Praeterea a paritate: voluntas collata auxilium praevisi inefficacis antecedit actum, ut antea exponentes: et illum infallibiliter infert, quin libertatem noceat: sic ergo. = Alia vide tota quaest. 1a hujus disputationis. Cap. 3. Rationes adversariorum et argumenta a paritate.

CAP. IIIum

Responsiones adversariorum, et argumenta a paritate.

113\. Licet ex probationibus nostris fulcientis evanescant ea omnia, quae probationibus ipsis obstare videntur ad versari; tamen breviter impugnanda sunt. = Respondent 1o: quod si ex praedefinitione poenitentiae non sequatur in Deo pravus amor peccati, sequitur tamen amor voluntatis; quia Deus volere poneret connexionem cum peccato; sicut praedefinitio cum peccato connexa. Sed contra: praedefinitio poenitentiae est connexio cum peccato non omnino ans; sed solum subsequens: supponit enim scientiam mediam de peccato conditionate futuro ex mera defectione voluntatis creatae: ergo Deus praedefiniens poenitentiam solum poneret connexionem subsequentem peccatum; atqui ponens connexionem ad peccatum subsequentem nec virtualiter illud amat: ergo nulla.

116\. Urget instantia, et retorquet ratio ... decreto collativo auxilii praevisi inefficacis: supponit enim ex scientia media, et tali decreto connectitur cum peccato et tamen nec virtualiter dicit Deus amare peccatum; quia illa connexio subsequens est, et relinquit peccatum libere determinandum a creatura. = Respondent 2o: Deum posse honeste velle permissionem peccati ex aliis finibus non conne-

x-s cu pecco; n autem ex fine pænitentiæ, quæ cum pecco esse aliquid nechit: aliud Deus ex vi intionis debere amare peccum; cum pænitea nisi mediante pecco, existere n posit.

157. Hæc e, præcipua ro, et a nobis præoccupata: nq ex vi intionis efficacis pænitentiæ solum inferatur in Deo illa volitio, quæ sit nessaria ad existentiam finis; ad ad existentiam pænitentiæ n e nessaria in Deo voltas activa, l præparativa erga peccum: siquidem sufficit voltas permissiva: ergo. Discursus constat ex probatis supra. Et urger: ut finis existat n minus requirit electio mediorum, quam horum positio; ad ut quis finem efficaciter intendat n requirit qd ipse ponat oia media: ergo neque qd eligat, seu velit oia media. Tum constat: quin potius existentia finis magis pendere videtur a positione mediorum, quam ab electione.

158. Tum etiam ab adversariis concedenda e: aliud nec potest absque previsione pecci velle Deus efficaciter intendere pænitentiam, ad cuius existentiam peccum per vos e medium nessarium. Nec data huiusmodi doctrina e contra efficaciam intionis: nq ad finis assecutionem n debet intendens ponere oia media requisita; ad solum ea, quæ ab ipso poni possunt, et circumstantias in quibus prænovit, alia media ponenda esse ab alio. Sit exemplum: intendit quis efficaciter matrimonium. Ex vi huius intionis n determinatur ad præstandum consensum alterius, ad consensum suum, et ad ponendas circumstantias, in quibus certo prænovit, ab illo consensum ponendum fore.

159. Resp. 3°, desiderium martyrii n esse absolutum, ad conditionatum, id e, constant absque Dei gloria, qua mortem n timent, nec impediunt. Unde asseritur ille martyrum substitit professe in præparatione animi ad mortem, si Tyrannus illum inferat. Quod liquet ex eo, quod martyres magis optent Tyrannum converti, quam ipsos tormenta pati: si enim converteret Tyrannus de martyrio assecutione n gaudent. Sed contrarios arbitrantur frustrant martyrium lachrimæ, orationes, et suspiria, quibus videntes petunt in nomine Jesu constanter pati; et dolent, si laureolam n consequantur.

180. Quis vero dicat lachrymas has suspiria, et oraves ee desideria pure infaa; et per ea ora majoris optare Tyranni versiog quq sug laureqq? Utrumq mihi falsu e. Ubi Tyranni versioe pa de illa gaudent, ad summu gradus desideria martyrii mutabna ee, et lt astive, n in eptive ... Ad 2: no, praedicta uo adaptari nequit ardentissimis votis quibus Xpus Dnus ipo desiderabat, ut faceret voltq Patris, qui misit illu.

181. Op. 19 V ab authorite Sti Damiani, qui lib. 2o de fide cap 29 voltq Dei correctivq vocat voltq qsequentq: q voltas praedestva poenitq qsequens e ad fuitoq pecci. Disquo hoc qsequens: qsequens e ad futuroq qdoruq pecci, qdo; ad ... no ... exrendere opus n e: illius eni tri familiares sunt. = Op. 2a ... Aug super psalmu 125 dicentq: „ melius e ut nullus sit misera, qui ut tu facias misoq. Et infra: „ melius e ut bes sani sint, quq ut exerceat ar. medici. „ Silia repent varys in locis, ex quibus ... multiplex poterit eferri discursus.

182. Sed qui attente legerit Sty Aug nihil inveniet ... nos in iis oib loquitur Sres. Ad 2a ... qui, ut exerceant misoq, optent sive amant in proximo miseriq. Hoy miso appellat crudeliq: et crudelis foret medicus, qui ut artq sug exerceret amaret ... Non vero loquitur a ei, qui odio heat miseria alterius, ... ille permitat ponenda ab alio, ut exinde fructus misoq colligat. Ita se gerit Deus qui iuxta ipsy Augy cap. 27 enchiridij, melius iudavit de „ malis benefacere, quo nulla mala ee permitere. „ Quid clarius pro nobis, et qa adversaos? Cap. 4y. Solvit arga a rae

CAP. IVy
Solvit argumenta a ratione.

183. Op. 1 a rae: si Deus mo dicto praedefiniet poenitq teneret amare peccy; qhoc

repugnat: g. Sbr mai: pecc. ē mediu, Sa g. prerequisitu esseale ad poeniteg: d. qui amat efacer fing, tenet amare mediu unicu, Sadtj esseale prerequisitu ad fing: g. - Urges 1º: electio medij, prerequisiti esseale sequit ad efacg finis introg; d pecc. ē mediu, sive prerequisitu esseale ad peniteg: g illius electio sequit ad efacg introg poeniteg; atqui electio ē amor: g. - 2º: extra mediu unicu, si alunde posita n supponat debet amari ab intendente efacer fing; d extra pecci n presupponit ad predestog efacg poeniteg ante visbtg previog pecci: g.

182. Dissertia sunt, que nobis opponunt: d ad ea oia ... in ... Sbo ... ad ... 2a maie d ... qui amat efacer fing tenet amare mediu unicu, si hoc extere n posit sine tali amore, ido; si posit extere sine tali amore, no ... Et cog. At pecc in casu questionis extere posset, quin amet a Deo, & ex meia Dei permissione, abunde ostat ex toto capite 2º ... rationibus, ... Patribus, in quibus ... aga, ut perpendenti ostabit.

185 Aplica solutos ad 2a urgeg, cuius ... mar eod. mo dissolvenda ē. Ad urgeg 1º dis... electio medij unice, et ab ipso intendente unice ponendi sequit ad efacg finis introg, ido; ponendi ab alio, qua ab ipso intendente, subdisting; sequit ad efacg finis introg, dist quod electio nessaa ē, ut mediu extat, ido; ... qd nessria ē, no. At iuxta superius dicta ut peccaty extat, n requirit ex parte Dei electio, l amor ipsius pecci, qd ē mediu a creara unice patrandu; d sufficit electio permionis pecci, l auxilij prevision inefacis.

186 Opones 2º: intro efacx poenitere detrat ad permiog pecci: g erga adamorg. Sbr eoa: amor efacx finis n detrat ad electiog medij remoti, nisi media electiõe medij proximi: sic amor efacx sanitis n detrat ad mediey advocandu, nisi ex amore applicatois medicamti; atqui permio pecci ē mediu remotu; peccaty vero mediu proximu: g Ma. ... : ex amore efaci

poenitet non amat permissionem peccati nisi propter peccatum; quod amare permissionem propter peccatum est amare peccatum: ergo etc. ... amari ex amore efficaci poenitentiae non amat permissionem nisi qua utilis ad peccatum; quod hoc est amari propter peccatum: ergo.

187) Praeter videtur ... et ... permissionem esse utilem ad poenitentiam est esse utilem ad peccatum; amari autem ut utile ad peccatum est amari propter peccatum. ... Ista argumenta ... ante ... et distinguo majorem propositionem: amor efficax finis non detrahat ad electionem medii remoti, nisi media electione medii proximi, si hoc medium existere nequeat absque amore et electione, concedo; si potest existere sine tali amore, nego. Stat distinctio ex solutione ad praecedens argumentum. Et ... in parte, quae nobis opponunt: si enim ex mera permissione aegrotantis advocet medicus, ut applicet medicinam infirmo nihil gratum.

188 Tunc non requiratur in ipso potius amor talis applicationis; quod sufficiens erit permissio cum efficaci intentione sanitatis. In ... distinguitur tamen illa permissio peccati utilis utilis ad poenitentiam, peccatum utile ... quorum loco subrogandus esset terminus conducens, gratum. Nihilominus distinguo majorem: ex amore efficaci poenitentiae non amat permissionem peccati nisi propter peccatum tamquam purum terminum, et necessariam conditionem, concedo; nisi propter peccatum tamquam rationem motivi, nego majorem; et ... dicta minore ..., ad ... dico: permissionem esse utilem ad poenitentiam est esse utilem ad peccatum, ita ut utilitas sit ... pure ..., non autem motiva.

189. Explicatur: utilitas ad aliquid considerari potest ut ratio motiva amoris, vel ut purus terminus, sive conditio ... ad amandum. Permissio igitur peccati est utilis ad poenitentiam, quatenus utilis est peccatum; at haec utilitas ad peccatum non est ratio motiva eo modo, quo bonum dicitur amabile ut bonum; quod itaque sit necessaria conditio eo modo, quo bonum non dicitur amari nisi ut cognitum. ... solutio a parte: Deus decernens permittere peccatum debet conferre auxilium inefficax; at haec inefficacia non est motivum, quod mera conditio ad auxilium conferendum.

190. Oppones 3º, et instas pariter hanc: Deus ex amore poenitentiae teneretur amare auxilium, ... inefficacia ...

quod amare non pot. et medio nisi amet peccatum: ergo. Et pot. mat. Deus con-
moda paenitentiam debet eligere auxilium medio quo efficacia; atqui hoc est plane
amare id medium: ergo. = Deo magis vero ee. si medium sit tamen necessaria,
tam, l. ratio ut amet auxilium propter efficacia ineffectum; fateor tamen, si velis ee
ratio motiva. Verum est quod non amaret tale auxilium si non praevideret ine-
ffectum; sicut non amat eleemosynae largitio, si non sit paupertas. Et tamen pau-
pertas non est ratio motiva, sed solum conditio, ut largitio eleemosynae amet, ita
soluta. Cap. 5. Reliqua arga.

CAP. V.

Reliqua argumenta.

191. Op. 2º Deus efficaciter intendens poe-
nitentiam detrahat hominem ad peccatum: ergo amaret peccatum. Probatur ans.: detrahere
hominem ad peccatum est illum de statu indifferentiae ad peccatum, et huius carentia transferre
ad statum detractionis circa peccatum: sed hoc faceret Deus intendens efficaciter poe-
nitentiam: ergo. Probatur subsumptum: quia per hoc hominem post illam efficaciam intentionem Dei
manet in statu indeiungibili cum carentia peccati; atqui ante illam in-
tentionem erat in statu indifferentiae: ergo. = Urges: Deus libere non excludit ca-
rentiam praedefinitionis poenitentiae, quae carentia necessaria est ad vitandum peccatum;
sed qui libere non excludit id, quod necessarium est ad vitandum peccatum detrahit
ad peccatum: ergo.

192. Nobile argumentum, et authoris acumine dignum. Iste est
Patris Ribadeneira, qui solus claram non vidit, et evidentem meo
videri reservatione in volte collisionem auxilii proprii inefficacis, per cuius
ineptitudinem. Conveniunt easdem species argumenti et urgere in hac
volte; et quae accedit adversarius contra suo argumento, et urgere adaptationis.
Directe nego ans, et distinguo maiorem probationis: detrahere hominem ad peccatum est illum
transferre ad independentem a propria detractione ipsius hominis, concedo; dependentem
ab illa, nego maiorem et solum distinguenda est minor.

193. Ad huius probationem redit hominem
post illam efficaciam intentionem Dei manere in statu indeiungibili cum carentia peccati
ex propria ipsius hominis detractione; et non aliter: siquidem ad intentionem efficacem poenitentiae

præsupponit scientia media de libera hominis detractione ergo parum: unde illa ratio non est quæ detrahat; quia ex quia peccatum sequitur videlicet ex libera hominis detractione ponendum. Instaurata detorsio; et simul occurres huic clarissime instantiæ: illa esse in eo non præsupponit detractionem hominis absolute, quia vi illius transfert hominem ad statum absolute detractionis: ergo vi illius detrahat absolute ad peccatum.

194. Nec instando in voluntate collatam aurum [illegible] et etiam in voluntate permissiva peccati. Habes insuper [illegible] majorem [illegible] minorem; quia vi illius transfert hominem longe, et illam ad statum detractionis absolute, concedo; transfert [illegible] et per minorem detrahentis, nego. Cum sumpto absolute [illegible] ratione status designat a simpliciter idoneitate, id est, quod simpliciter idoneitate detrahat, detrahat etiam absolute; creatura autem [illegible] non [illegible] eius detrahat simpliciter idoneitate peccati. Quod vero [illegible] prædefinitione peccatum ponendum sit non est quod præcepto detrahat quia quod ex illa inferat libera, et absoluta creaturæ detractio ad peccatum. In hac illatione nullum inconveniens apparet, quod vinci non debeat in retorsionibus.

195. Ad utrumque concedo majorem, et distinguo minorem: quia qui libere non excusat ratione, quod necessarium est ad evitandum peccatum detrahat [illegible] si aliunde detrahat supponat, concedo: si supponat aliunde, nego. In casu autem [illegible] supponit idoneitate detractionis creaturæ, [illegible] Deus præviderit per scientiam mediam [illegible] ad prædefinitionem. Adde: quod si Deus non [illegible] permissivam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccati eo quod status in [illegible] [illegible] et [illegible] detractionis creaturæ ne se teneat ex parte [illegible] [illegible] ad vitandum peccatum [illegible].

196. Op. 5° [illegible]

[illegible] videntur [illegible] Deum non displicere [illegible] peccato [illegible]: quia [illegible] [illegible] voluntatem permissivam quæ [illegible] nequit in medio [illegible] [illegible] peccatum. [illegible] Deum non [illegible] peccatum: neque quia amat [illegible] non [illegible] quod ad [illegible] necessarium est. [illegible] Deum [illegible] quando ponit [illegible] [illegible] velle [illegible] peccatum [illegible] [illegible] quæ vult. [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] quia plus [illegible], quæ [illegible] [illegible].

197. Ad 1^m dico ex naa sea solu inferri n displere in pecco extente displicea efectve efaci, sive pecci destructiva qd absurdu n e. At displet in pecco displicea afective efaci, sive aversiva pecci. Hec distio ppaci adiuncte aplanda e. = Ad 2^m no atrump: ny: ng Deus amat penas damnatory; et peaio phibet culpg, qui nessario supponit ad peng. Ad 3^m reo: eu, qui efacex amat fing, gaudere de poroe medy nessaa, quando tale mediu ab ipso amante ponendu e; et ex amore erga ipsu mediy; n ita si mediu ab ipso ponendu n sit, nec ex amore, d ex mera permioe illius.

198. Ad 2^m redo ut ad 1^m. Dey intendente efacer penitet n pose velle, qd n extat peccatu volitive efective efaci, et destructiva illius, at pose velle, qd n extat peccy volite afective efaci, sive que sit aversiva erga peccy. Sqr n ois voltas efax ienius dbt excludit voltes efacg sui strary, cu possint ee volitoes, aut noloes in diversa linea. Unde amor efax penitet permitit displiceg efacg in pecco, que displacea tt n sit efective efax, sive pecci destructiva; e tr afective efax, sive inducens odiy aversioro qd adversar tenent defendere; tr prdeso penitet sit post peccy abte previsi.

199. Ops. tamdo: qui e duobus malis anexis amat uny vult alty vitati aliud: d poenitea efrcaiter anecta cu pecco: q. Prob. mai: ideo per nos Deus n prderrat ad maale pecci, q amaret frate ex anexioe maalis cu frai: e. = Disquo mai: qui e duobus Xa salte vitat volittadotte permissiva, efectiva, cdo; detrate efectiva, no mai. Ad pbaog no testoy: Deus per nos n prderrat ad maale pecci, n pcise q anectunt; d q maale e unica, et adeqta radix, fundamenty ex quo ob ipsa novo libertis exercitio frae inferr. Nil tn hory pery e de penitea ru pecci.

200. Alia solves his notaobus. 1°: qd sit ex eo, qd Deus amet auxiy parvi, sy anefax n inferr velle eng vitat peccy, cu quo dicir anexiog ita soly. = 2°: Dey efacex intendente glorg ut corong, detraar ad

amanda media, non per se, sed quatenus necessaria sunt, et ergo quatenus ponenda sunt a Deo. At peccatum ut tale nec potest, nec debet a Deo eligi bonum; nec ut ponatur requiritur in Deo alia voluntas, quam pure permissiva. = 3ª Deus non amat penitentiam ante culpam absolute praevisam; quia hoc ipsum dedecet Dominum bonum. At Dominum decet remedium peccati, quando ex permissione illius alia bona subsequentur.

201\. Et ex hac notatione 3ª soluitur 2ª objectio huius partis: nemo prudens amat efficaciter curationem ante morbum absolute praevisum; quia vera erit si intentio solum tendat ad morbum curandum; secus autem si finis sit curare morbos aliorum graviores, qui ex permissione morbi unius curandi sunt. = Praeterea: et omittas hoc, ipso est magna disparitas inter curationem morbi, et poenitentiam: illa nec habet aliquam bonitatem, nec est amabilis nisi quatenus utilis est ad expellendum morbum. Haec vero non solum est remedium peccati; sed in se bona est, amabilis a Deo, et ad gloriam potissime conducens. Quaest. 7ª, et ultima. An sit admittenda de facto possibilis praedefinitio penitentiae? Cap. 1. Pars affirmativa defenditur.

QUAESTIO VIIª, et ultima.

An admitenda sit de facto possibilis prædefinitio pœnitentiæ.

CAP. Iᵘˢ

Pars afirmativa defendit.

202\. Authoritas Scripturae, et praecipue Sanctorum Patrum adeo clara est pro parte affirmativa, ut illa reddat probabiliorem, quam a nobis defendenda suscepimus. Explicatur ergo praedefinitio. Et 1º est Apostolus ad Romanos cap. 8: „diligentibus „Deum omnia cooperantur in bonum, iis qui secundum propositum vocati sunt sancti.„ Quibus verbis addit glossa, omnia etiam peccata. Item eadem epistola cap. 11: „ita et isti nunc non crediderunt in vestram misericordiam, ut et ipsi misericordiam consequantur: conclusit enim Deus omnia in incredulitate, ut omnium misereatur.„ Nunc sic: haec, et alia testimonia clare indicant Deum permittere

peccati ipsius pœnitentiæ tamquam ipsius finis pœnitentiæ; atqui loquimur de facto: ergo.

203. Probatur 2o ex Patribus, quos justissime tradit P. Montes de prædestinatione disp. 10 sect. 8a. Sit ante omnes Magnus Parens Augustinus de natura et gratia cap. 28: ubi: "deserit aliquando Deus; unde superbis; ut scias, non tui, sed eius esse; et discas, quibus non esse..." etc. lib. 14 de Civitate Dei cap. 22: "Deus permisit, prædestinatos ex Judæis, et Gentibus incidere in peccatum infidelitatis, ut de amaritudine illius pœnitendo gustet Christum." Ut plura alia eiusdem Sancti omittam testimonia, tract. 3o in Joannem loquens de peccato Judæ, hæc habet: "malo eius bene usus est Deus: tradi se pertulit, ut redimeret nos."

204. Similia habet Sanctus Gregorius circa peccatum Apostoli Petri; et Sanctus Thomas de peccato nostri Parentis. Omittendus non est Angelicus Magister 1a 2æ quæst. 79 art. 4: "Deus permittit, aliquos cadere in peccatum, ut peccatum suum cognoscentes humilientur, et convertantur." Ex quibus omnibus sic argumentor: Dei prædefinitio pœnitentiæ ante peccatum absolute prævisum est, quia Deus vult permissionem peccati ex fine pœnitentiæ, scilicet ut peccatores humilientur, convertantur etc.; sed Deus vult aliquando permittere peccatum ex fine pœnitentiæ: ergo Deus, saltem aliquando videtur erga prædestinatos, prædefinit pœnitentiam ante peccatum absolute prævisum. Maior constat. Minor est Sanctorum Patrum, et contra infert.

205. Quamvis nonnulli contrarii satis, superque præoccupati maneant cap. 2o quæstionis antis, ex quibus rebus: per illam particulam ut in prædictis auctoritatibus non significari rationem finis, sed eventum ex permissione secutum; in eo sit vulgari sensu, in quo dicitur de Juda in Actis: "de quo prævaricatus est Judas ut abiret in locum suum", et sæpe alibi in utroque testamento dicitur, ut adimpleretur Scriptura. Sed contra habet 1o se Sanctos Patres, qui non solum utuntur illa particula ut, sed aliis etiam particulis causalibus, quales sunt ideo, idcirco etc. 2o, nullum inconveniens est in eo, quod particula ut accipiatur in rigorosa significatione causalis finalis: itaque accipienda est. Cap. 23. Satisfacit adversariis.

CAP. IIus

Satisfacit adversarijs.

206. Arg. 1º. Deus volte antecedente, et quantum ê ex se vult om̃s salvos, et displicet in pecco; ergo cum hac volte non compon̄it voltas efficax pœnitentiæ ante peccatum absolute prævisum: ergo. Thomistæ probant: Deus dicto modo prædefiniens pœnitentiam, volte antecedente vellet pœnitentiam efficaciter inexorabiliter cum pecco; ergo cum volte antecedente, et efficaciter inexorabiliter cum pecco nequit componi voltas ans displicens in pecco: ergo. Rx.ª = Solvimus iam argtum hoc a nº 196 antis quæstionis. Ex ibi dictis constat, optime componi amoris efficacis pœnitentiæ, et displicentiæ in pecco, non quæ sit nolitio destructiva pecci, sed quæ sit aversiva illius.

207. Arg. 2º: Deus quantum ê ex se vult careñ pecci: ergo vult careñ pœnitentiæ: ergo. Rx.ª Prot 1ª coa: carentia pecci ê necessitas ans ad careñ pœnitentiæ; sed qui vult necessitatem antis ad aliquid, vult etiam illud aliquid: ergo. = Distinguo ans: Deus quantum ê ex se vult efficaciter careñ pecci, efficacia destructiva pecci, sive impeditiva existentiæ illius, nego; efficacia aversiva, concedo ans. At ex hac volte solum deferat Deus ad ponenda media, per quæ homo posset carere pœnitentia, sit auxilium sufficiens, per quod homo posset vitare peccatum, et exinde pœnitentiam de illo. = Sicut ergo componitur, quod Deus velit careñ pecci, et simul velit etiam auxilium prævisum inefficax, ut huius carentia necessaria sit ad careñ pecci; ita similiter.

208. Arg. 3º. Deus intendens pœnitentiam, et simul conferens auxilium prævisum efficax vellet extrema repugnantia; hoc implicat: ergo et quod prædefiniat pœnitentiam. Probatur maior: per illud auxilium vellet opus salutare, et simul intenderet pœnitentiam; sed pœnitentia, et opus salutare ex ipso auxilio ponendum sunt extrema repugnantia: ergo. Rx.ª = Neo, nullum ê implicans in eo, quod Deus amet inefficaciter opus salutare, ad cuius positionem sufficiens ê auxilium prævisum inefficax; et simul amet efficaciter pœnitentiam: sicut non pugnat in eo, qui prævidit incurrere in mare amet effective efficax circa tales projectos, et simul displicentia in illa.

209. Instas V: amor illius procedit ex nimio timore. Sed quid inde? Undecumque proveniat nemus inter- ty de contingibile illorum actuum, qui inter se videntur repugnare. 2°: qui respicit merces non curat serio [illegible] observare; at Deus vult serio opus salutare, cum penitentia coniungi. Sed [illegible]; quod dispositio hec nihil conducit contra nos: ex illa enim solum inferri, quod Deus ponere debeat media superea ad salutare opus, quod posset facere, et effectum non sequi, proindeque effectum, utriusque penitentiae habere.

210. Arg. 2°: non potest Deus velle sui voluntatis effectum, cum habet de facto non existere; atqui Deus volens causam peccati vellet sui voluntatis effectum, quod habet circa penitentiam non existere: ergo. Probatur minor: velle causam peccati est saltem interpretative velle causam penitentiae connexam cum peccato; atqui hoc velle est velle non existere voluntatis effectum, quod circa poenitentiam habet: ergo. Probatur consequentia; et minor etiam: quia velle facere causam efficialis requisiti ad aliquid est velle interpretative, quod hoc aliquid non extat. Nego majorem, nego minorem, et omissa majore probatio neganda est minor.

211. Huius probatio universaliter sumpta falsa est, sive enim velle actionem physicam, quod connectitur cum peccato non est etiam interpretative velle peccatum, ita velle causam peccati, quae connectitur cum causa praedefinitionis sive voluntatis effectus penitentiae non est Dei velle etiam interpretative, quod non extat illa voluntas, sive praedefinitio. Ratio: quia voluntas causae peccati in Deo non est [illegible] effective; nec causat causam praedefinitionis penitentiae. Ut autem amor unius dicatur etiam interpretative amor alterius, cum quo connectitur, requiritur, quod illius amor derivetur ad ipsum, et quod id, quod amatur, causet negationem alterius, seu cuius dicitur interpretativus amor.

212. [illegible] tamque ex quodam R. Complutensi in opere de divisione lucis a tenebris, luce 3a a n. 139.- Deus non permittit peccatum propter penitentiam: quia non praedefinit penitentiam ante peccatum absolute praevisum. Consequentia infertur; et antecedens multipliciter probatur. 1°; quia aliquid Deus provideret de peccato; atqui hoc est absurdum: nam Deus amaret peccatum; cum amet ea omnia

de quibus pvideg het: q.= 2°: Deus in permioe pecci se ge-
rit ut cāa universalis abq personarū acceptioe; d n ita eet; q pec-
cy unius, et n alterius ordaret ad pœniteq; qd abq personarū
acceptioe fieri n pest: q.=
243. 3°: summy maly nequit permitti ppr
aliqd paruitare bony; d hoc bony e pœnitea; et maly illud e
peccy: q. Cnã ostat: si eni hoibus n licet facere mala; mul-
to minus decens erit sapienta Dei permitere mala, quē sum-
mo odio het ppr bony parvitare, et limitaty.= 2°: si Deus
permitit peccy ppr penitq, n videt patis miseriq suble-
vando; cy ho n illa incideat, id, hoc e o Dei misericordi,
et huius motivy: q.= Hæc oīa levissima sunt, et facile ne-
gono solvunt.
244. Hoc igit nando ans. Ad 1a pbaog odendā e
maior de pvideā permissiva; et nanda, l distinguenda de pvi-
deā positiva. Atq inde infert Deus amare peccy; q Deus
soly amat illa, de quibus pvideq positivā het.= Vaz Thonto-
ra disp. 2a de pvideā hominū in Deo pvideq positivā circa pecca
n quā Deus ipse vellit pecca fieri; d quā ordinat illa ad fines
peculiares, et honestos, quos passi ponunt Sti p. apud ipsy vi-
dendi. Nec ideo peccy amat; d tanty finē illy honesty, ad quē
peccy ordinat.
245. Ad 2a pbaog omito maior, et no minor; cuius pbao
lt odat nec minimy nobis oficit; q peccy ordari ad finē pe-
nitēq plus e, qua permitere peccy: e eni aliquid pecci permioi su-
peraddity. Unde et in hac ordioe Deus se gerat, ut cāa particula-
ris; in pecci in permioe se geret ut cāa universalis.= Ad 3 no
maior: cuius falsitas ostat ex Catholicis ..., quas dedimus in nra
proba. Ratio maior nulla e: siquis idq ne facere maly, et per-
mitere maly. Facere numqua lt; permitere licet aliqdo; pgerti si
evitandi obligao n dat.
246. Ad 2a disquo maior: n videt pativ perfecta

abtq miseriq sublevandq, ido; n videt pec scrq adovatq, no. Pomimus nos in Deo scrq mediq de pecco adovate sua, et oqueny de miseria sublevanda. Post hanc scra de pecco amare poenitea oforme e, ne dicq oformitt diny miseros, quq remediy miseriq antecedente providea disponit. Quod talis scra sufficiat ut Deus misericordiq moveat, ab adversario adendy e, iuxta quos Deus prędefinire pest poenitentq in seo immediate sequenti ad decry collaoy auxiy previt. mefatis. Appendix. De prędefinitione Xti Dni, et qualis de facto fuerit. Cap. Iq proponit, et resolvit difficultas

APPENDIX.

De prædefinitione Christi Domini, & qualis de facto fuerit.

CAP. I.

Proponitur, & resolvit difficultas.

217 Non ê animus in meis alienq miteree falcq. Quod facere opus erat si difficulty titulo prefixq pvimbus enodare otenderq. Ca siquidq talis ê, ac tant. (præcipuas) ut qustioes præcipuas in maa de Incarnaoe tractari solitas attingat, et discutere spectet: ab huius eny resoluoe pendet ordo decrory circa Incarnaois misteriy, huius motivy, aut caa finalis; an st fuerit redemptio generis huni, l ipsius mysteriy gloria, dignitas, et excellea, l utrumqe? Quaestiot breviq uncis mentis Drs Eximij, quq e decisioe qustiois mihi ia diu placuit aperire, et omendare mens ê.

218 Xty Dny a Deo decrety, sive prędefiny inoculty ê, et ex pluribus scrure testois clarissime ostat. D. Plus „in epist. ad Ephesios cap. 3° hęc het:„ Sy prędefinoq seculorq, quq „fecit in Xto Jesu,„ id ê Sy decry, quo Xty Dny, et in ipso, l opp. ipsu secula, et hoes prędefinierat, ut het ex Stis ppbus Cornelius „ hoc. Et 1a ad Corinthios cap. 2°:„ loquimur Dei sapieq, quq „absondita ê; quq prędestavit Deus ante secula in gloriq nrq.„

Illg autem Dei sapientiae est Xti commune est apud sacros Doctores. Tamquam ex veteri, et novo testamento credimus, Xtum de Virgine nascitum, ut salvum faceret genus humanum.

219. Hoc ita rogant authores; an Xtus Dnus fuerit praedestinatus ante peccatum Adae abtè praevisum, vel post. Tres possunt enumerari sententiae. 1a. docet, Xtum praedestinatum fuisse post abtè pecci praevisionem, et dependenter ab illo. Est communis sententia Thomistarum apud Gonet disp. 5; ut alii, et alii ab his, et illo Thomistae explicent, et defendant. Omnes tamen consequenter docent, Adamo non peccante, Xtum non fuisse venturum. = 2a. sententia tenet, Xtum Dnum fuisse praedestinatum ante abtè praevisionem pecci.

220. Haec est sententia omnium Scotistarum sequentium Subtilem, et Thamanum Dr. in 3 dist. 7 quaest. 3. Consequenter ergo docent Scotistae, Xtum fuisse venturum, etiamsi Adamus non peccasset. Et hac sententia citandus Dr. Eximius in 3 partem disp. 5a; et cum ipso nobilis Jesuitarum pars. Sed magnum discrimen intervenit Scotistas inter, et Subtilem Dei. Subtilis enim defendit, unicum fuisse motivum adaequatum Incarnationis, scilicet excellentiam misterii; redemptionis vero generis humani fuisse solum circumstantiam ad Incarnationem. Unde voluntas Dei circa misterium est omnino independens a praevisione pecci; at voluntas erga misterium circumstantiam supponit peccatum abtè praevisum.

221. Dr. Eximius duplex adstruit motivum adaequatum Incarnationis: et consequenter duplex ponit in Deo decretum. 1um decretum a Deo salvis nave xxipit antequam peccatum vellet permittere, creare aliquid creare. In vi huius decreti Xtus praedestinatus est ob misterii excellentiam, et ut esset caput omnium creaturarum. = 2um decretum recepit Deus postquam peccatum praevidet abtè futurum. In vi huius praedestinatus est Xtus passibilis, et redemptor hominum. Sed maxime notandum est, et est robustissimum Suaristicae doctrinae fundamentum;

222. Quod ut Eximius duo indivisibilia decreta Dei adstruere videtur, in late supponit, et probat: In actibus Dnum voluntatis ordinem „prioris, et posterioris rationis;„ ut enim (verba sunt citati Dris) in ac-

,, rbus volte, 2° se, et in re ipsa vere, et si nullus sit ordo prioris,
,, et posterioris; e in virtute, quatenus ibi e fundamentum, ut nos unum
,, esse priorem alio 2um rationem concipiamus; quia tamen Deus unico, et simplicissimo
,, actu omnia velit; in quantum res amatas e quodam merito, et dependentia,
,, ad hanc explandam concipimus nos unum in Divina voluntate, ut prius
,, vel posterius alio.,,

223. Deinde tota sect. 2a disp. citatae ostendit, in Divina voluntate sub designi ordine intentivo ab ordine executivo; et hunc esse illo posterius. = Tandem per plures sectiones subsequentes mentem aperit circa praedestinationem Xti Dni, de qua nos sequenti capite. = Nunc 3am sententiam proponimus, quae praedestinationem pecci conditionatam dependet a praevisione absoluta; asserit quod praedestinationem Xti Dni de facto habitam fuisse dependentem a praevisione conditionata, non vero absoluta pecci. Ita PP. Molina Granado, Amicus, Sparza, R. Tyrsus, Thuresa, et Res.

224. Hi omnes consequenter dicerent quod si Adamus non esset peccaturus Xtus Dnus non venisset in vi decreti: quia decretum hoc supponit scientiam conditionatam pecci. Pro hac scientia citatum invenio a quodam R. P. Aranda. Sed nescio, qua consequentia illum impugnet, si suae sententiae patronum recognoscit. Mihi certum e, in re ab Eximio nostro P. Aranda non recedere; de illius sententia singulari via impugnare. Ipsius igitur ad mentem Dnam quaestionem resolvemus non largis probationibus disputantes (a temporis enim angustiis detinemus) de brevi compendio proponentes. Cap. 2m. Doctrina Eximii Doctoris proponitur, et probatur.

CAPUT IIum

Doctrina Eximij Doctoris proponit, et probatur

225. Dico 1° Xtus Dnus praedestinatus fuit per 1m decretum Dei ut primus, et caput
,, omnium creaturarum. Probatur 1° scilicet ex cap. 8 proverbiorum,, Dnus possedit me
,, in initio viarum suarum,, ut Septuaginta legunt interpretes,,, creavit me initium viarum suarum, antequam quidquam faceret a principio.

"... nondum erant aer, et ego iam concepta eram:" et similia his, quae toto capite habentur, et a Sanctis Patribus, et Doctoribus de Christo Domino intelliguntur. Arianis enim hoc testimonio abutentibus ut probarent Filium Dei esse creaturam, Sancti Patres de Filio Dei ut homine intelligendum esse rebant

226. Praeterea Carolus Alamus lib. 5 thesauri cap. 2, et 8 interrogat "sic: quaerendum est, quis est qui dixit Dominus creavit me? Et ret: Christus "ut homo factus." Adde duo Ecclesiae lumina Sanctum Ambrosium, et Augustinum, qui ex textu ipso mentem solidissime aperiunt. Ille lib. V de fide "cap. 1 ita fatur: si ut Deus loqueretur non Dominum vocaret, sed Patrem. "Dicit ergo Christus in quantum homo conditus ab ejus initio viarum suarum." "Iste lib. V de Trin. cap. 12 ait: "Deus filius Dei ante omnes colles genuit me Deus Filius servi, id est hominis, Deus creavit me initium viarum "suarum."

227. Per vias autem Dei intelligi illius decreta, et opera, quae Deus ipse facere decernit, vulgare est in Scholis, et Sacris Scriptoribus "qui ita accipiunt illud Davidis ps. 24: "universae viae Domini misericordia, et veritas." Et illud Apostoli ad Rom. cap. 11: "investigabiles viae ejus." Videndus Lexicus noster sect. 2a mira eruditione plenius ut assolet. Ex quibus ob ita se res habeat ratio: ex praedictis authoritatibus constat Christum fuisse initium viarum Dei, imo fuisse antequam quidquam faceret a principio; sed haec, et similia non bene intelliguntur, nisi Christus fuerit praedestinatus ante omnes creaturas ut finis, et caput omnium; ergo. Thesis est litera

228. authoritatis. Probatur minor: non bene intelliguntur de physica existentia Christi exercita, ut est evidens: siquidem plures creaturae extiterunt physice ante Christum: nec de praesentia obiectiva in decreto divino comparative ad physicam existentiam reliquorum: ergo non bene intelliguntur &c. = 2a antecedentis pars probatur; quia illa praesentia obiectiva nullam specialem praecedentiam ponit in Christo comparative ad reliquas creaturas: cuilibet enim ex his communis est illa praesentia, ut nemo nabit; atqui textus sacri ponunt in Christo praecedentiam specialem respectu creaturarum, quam futura aliqua creatura respectu aliarum non habeat: ergo.

229. Sillogus cstat: et ex illo subinfert, q̄ prę-
deg, quę Xto Dno cparave ad reliquas sedi debet ēē prędeg in prędes-
tioe, sive in decro; quatenus sit Xtus prędestinus fuit ante oes, sive
per decretum distinctum, sive in signo eiusdem indivisi decreti, quo oes creatas per-
tinentes ad statum nat. et gratiae prędestinata sunt. = Quę subillao probat c-
parari, et sil. 1o probabatur 2do: nam Xtus Dnus ut hoc dicitur primoge-
nitus ante oes creaturas. Ita cap. 24 Ecclesiastici. Item primogenitus
in multis fratribus. Ita epist. ad Hebreos cap. 1o, quę de Xto Dno
secundum humanitatem intelligenda ēē constat; quia Xtus ut Deus ē unigenitus Patris,
et fratres n. dicitur habere.

230. Pro sic: d n ē primogenitus quoad exteg
in tpore; nec quoad prędeg obtinendi in decreto cparave ad exteg e-
exercitum reliquorum: q quoad per eas; ut sit eet finis, et caput
oium creaturarum. Quod indicat Apostolus ad Colossenses cap. 1 ubi
reddit raom, propter quam Xtus primogenitus ois creaturę dicatur, sit quia in
„ ipso cdita sunt universa in cęlis, et in terra; oia per ipsum, et
„ in ipso creata sunt; et ipse ē caput corporis Eccl., ut sit in
„ oib primatum tenens. =„ Ipse enim alibi dicit idem Aplus; oia
„ vestra sunt, vos autem Xti: oia creata ēē propter electos; electos, et reliqua
„ oia propter Xtum; Xtum propter Deum.

231. Consonant PP., quos larga manu
dabit citatis Authoris. Accipe egregiam authoritatem Ruperti, quę
quam nocet, rejicit, dum prodest amplecti Rp. quidam Granatensis.
Qua consequitur, videlicet ipse brevi tpore oblitus fuit. Igitur Doctis-
simus Pater in Matth. lib 3o de gloria, et honore filii hois
„ ita fatur: quę caa ē, propter quam Deus oia creavit, nisi ipse filius
„ hois? Religiose dicendum, et reverenter audiendum, quia propter hunc filium
„ hois gloria, et honore coronandum Deus oia creavit.„ Adde Theophy-
lactum ad illa verba Joannis cap. 1 de plenitudine eius oes acce-
pimus; oes, inquit, Apostoli, Patriarche, et iusti, et oes Angeli;
quia plenitudo graę, quę data ē Xto ē caa exemplaris sit, et finalis, oium
graarum, quę fuerunt in oib intellectualibus creaturis.

CAP. III.

Prosequitur, et absolvit mag. praedentis

232 Dico 2°: praedicta Xti Dni prae- destinatio fuit independens omnino a peccato, illiusque permissione. = Est contra plures Doctores, qui nostris probationibus ad authoritates venit intelligendas esse de Xto comparative ad reliquas creaturas, [illegible] ut reparatas. Unde Xtus Dominus iuxta hos authores solum in dignitate, et excellentia praecellit reliquas creaturas; non autem in ordine intentionis, [illegible] in decreto Dei intentivo. = Probatur igitur sola nostra: in authoritatibus Scripturae, et Patrum, quas in 1ª scie dedimus, exprimitur praedestinatio non solum in excellentia, et dignitate, sed etiam in praedestinatione divina, sive decreto praedestinativo Xti ante omnes creaturas; sed eo ipso talis praedestinatio est omnino independens a peccato, illiusque permissione: ergo. =

233 [illegible] non ab adversariis; quia si Xti praedestinatio non est in ordine decretorum Dei, [illegible] eiusdem individui decreti saltem non debet intelligi ante decretum peccati permittendi, [illegible] in signo antecedente ad illud, in quo [illegible] dicitur Xtus fuisse permissio peccati. Probatur quia in praedictis authoritatibus dicitur Xtus fuisse ante omnes creaturas, et ante quam Deus quidquam faceret a principio; [illegible] ex mente [illegible], sive ut [illegible] intelligunt ex mente [illegible]; [illegible] hae locutiones indicant praedestinationem non solum in dignitate, sed etiam in decreto praedestinativo: ergo. = Thesis est [illegible] in Scripturis, et Patribus.

234. [illegible] efficaciter: praedestinatio in dignitate ex partibus est ex eo, quod res aliae ex mente Dei [illegible], et in eadem Divina mente fue- runt descriptae. Quis enim hoc [illegible] audeat? Si ergo nulla [illegible] fuit in mente Dei ante Xtum Dnum, dicendum est Xtum creaturas omnes prae- dere, non solum quia dignior est, et excellentior, sed quia [illegible] et ante omnes saltem [illegible] praedestinatus. = Nec doctus huic contradicit Stus Hieronymus, quando ait, Xtum esse Primogenitum in tempore, et honore: in his enim solum [illegible] Stus Dr. praedestinationem temporis, [illegible] et [illegible] [illegible]; non vero praedestinationem in decreto, quam nos asse- rimus.

235. Pb. 2.ª [illegible] ratio Dⁿⁱ Lsoy, qui bene
ponderat mox fus P.ᵉ Aranda de Incarn. lib. 3.º Disp. 2. sect.
1. excellentia Xti Dni salvari debet quanto melius potest, et sapientia
Divina in decreto Incarnationis quanto perfectius valeat; atqui Xti
excellentia melius non videretur, et sapientia non adeo perfectissima ostenderetur
si praedestinatio Xti sit nostra dependens a peccato: ergo. Maior sancta
debet esse. Minor 1.ª pars constat: siquidem Xti existere non posse, ergo
a in existere, nisi Deus fuerit offensus, l aliter: pendere a pecco alte-
rius in sui existentia, excellentia Xti procul dubio deprimit.:

236. 2.ª pars liquet
ergo: nam malos ex occasione sua miseriae esse feliciores, quia si mali non fuis-
sent: malis sua malitia prodesse, et innocentibus obesse bonitas sua
nostrio suo facto commendat sapientia Dei; atqui utrumque sequi videtur
si praedestinatio Xti non sit omnino independens a pecco, ut praependenti
ostendit: ergo. = Maior: excellentia Xti independens ab existentia occasione pecci et
bonum ex se amabile a Deo et fortasse magis sive potiori [illegible]
to estimabile, quia bonum occasionatum ex peccato: et ponitur a Deo in-
tendi independens a pecco: ergo ita de facto tenendum esse.

237. Tuno videt [illegible]
ty, q.ª bonum [illegible] ex pecco [illegible] pecc [illegible], quod Deus homo [illegible]
[illegible] et ex [illegible] [illegible] a pecco bonum in quo independentia [illegible]
[illegible] offeret. [illegible] [illegible] debet [illegible]; [illegible] ex pluribus causis,
et [illegible] [illegible] excellentia [illegible] motivum ad decernendam Incarnationem.
[illegible] Eximius D.ª sect. 8.ª circa [illegible] motivum, [illegible] Deus [illegible] Incarnationem [illegible] non [illegible] tantum [illegible]
[illegible] ad duo [illegible] reduci possunt. 1.º excellentia [illegible] et bona, quae ex
illa consequuntur independenter a pecco. 2.º redemptio generis humani, quod
peccatum supponit.

238. [illegible] [illegible] his motivis [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible], sive adaequate [illegible] ad decernendam Incarnationem in [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] excellentia [illegible]
[illegible]; [illegible] generis humani [illegible] 2.º motivum, [illegible]

tin de substantia, et nullo ex illis ab circumstantias Incarnatio tenetur. In quo maxime discriminatur Eximius a Subtili Doctore de solvit hanc via hac quaestione illa apud antiquos Theologos, et celebre excogitata, an scilicet Incarnatio Verbi Divini fuisset si Adamus non peccasset.

239. Igitur juxta tanti Doctoris principia dicendum est, ad si attendatur vera ratio ordine rationis, quae Deus ad Incarnationem decernendam movet Verbum Divinum fuisse ... decreti eventurum, quamvis non peccasset Adamus. Si vero attendatur tota voluntas Dei quae de facto voluit ex Incarnatione effectus est; ...

... ad ingeniosissime ... vexatam ... movet; nec meo videri a contradicentibus satis impugnantur. ... Eximius esse, in cujus sententiae confirmationem pulcherrimam authoritatem, quae totius effectus sit aurea corona, volui exponere placet.

240. Sic reo ... praeceptis est: ... quibus ... piissimae sententiae Patronum esse, et veneram. Rupertus Abbas ex Magno Parente ... desumit ... quae deinde ... D. Thomas ... quaest. 89 art. ... ita fatetur: "si teste ... absurdum ... Adam non peccante generationes hominum ... ac si ... homines, ut nascerent, peccari fuisset necessarium; quid de illo capite, et Rege ... electorum Angelorum et hominum sentiendum, et illo maxime ... necessarium ... ut ... fuerit ... delicias suas ... cum illis ..."

Quid pulchrius audivistis! Quid ... ! Quid solidius pro sententia ... Magni, et Eximij Suarez ... authoritatis lumine illustranda ... ornanda ... gemmarum ... uno ore defendunt Thomas, Rupertus, et ... = ... nostra ... praedictorum corona; et si ... illa ... quae ... dari in ... non nisi

laboris [illegible] manifesto [illegible] dubiis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Studiosis [illegible]
[illegible]
[illegible] et an futurus [illegible]
[illegible] elucubrationes [illegible]
[illegible] haberemus; fiat [illegible]
vestras, qui vos in terra
diu faveat incolu-
[illegible]
[illegible] custodiat
felices.

Amen.

Garcia de Auxilijs.